19 KASIM 1989 YIL:7 SAYI:46 2500 TL.

nokta

Nokta, Adana'da, "öldükten sonra doğduğuna" inanılan 11 yeni kişi buldu, uzmanlarla beraber inceledi

"ÖLDÜM VE YENİDEN DOĞDUM"

Cumhurbaşkanı maaşları:
Atatürk'ten Özal'a kim, ne kadar aldı?

Üniversitede polis tartışması:
Öğrenciler ve öğretim üyeleri ne diyor?

KİŞİLİK ÇİZGİSİ
ANTALYA
DENİZLİ
İZMİR
KADIKÖY
mithat
A.T.T.

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE

Cumhurbaşkanı maaşları 18
Süper otele tahliye davası 21
Söyleşi / Süleyman Demirel 23
Gencay Gürün SHP'yi karıştırdı 24
Cezaevinde olay var 26
Söyleşi / Ahmet Okan 29
Parti okulu 32

FOTO-RÖPORTAJ

Kamboçya'da ölüm treni 36
Köpüklerden bir ömür 44

DÜNYA

Yeni bir Avrupa'ya doğru 50
Uyuşturucu mafyasının vahşeti 54
Nancy Reagan'ın anıları 56

KAPAK

Reenkarnasyon 60

İNSANLAR

Aile tipi manken: Begüm Özbek 70
Sabırsız liberal milletvekili: Murat Sökmenoğlu 74

TOPLUM

Üniversiteler şenleniyor 80
Tek çocuk miti 84
Afrodizyaklar 90

KÜLTÜR—SANAT

Söyleşi / Ömer Karacan 92
Kitap / Elia Kazan'ın Yaşamı 94
Söyleşi / Kevork Pamukciyan 98

HAFTANIN İÇİNDEN

Kongreden önce Akbulut 100
Muhabirin ölümü 102
Portre / Mehmet Keçeciler 104
Haftanın İçinden / Türkiye 105
Haftanın İçinden / Dünya 106

SPOR

Baskette boy kavgası 108

DİĞER BÖLÜMLER

Nokta'dan 5
Ne Nerede 6
Mektuplar 110
Bulmaca 112
Test 113
Karikatür 114

YENİDEN DOĞANLAR Özellikle Adana, Ceyhan, Antakya üçgeninde yeniden doğuşa hemen herkes inanıyor. Nokta, bölgede yaptığı araştırmaların sonucunda, bulduğu 11 yeni reenkarnasyon vakasını uzmanlarla inceledi.

(Sayfa 60) ▶

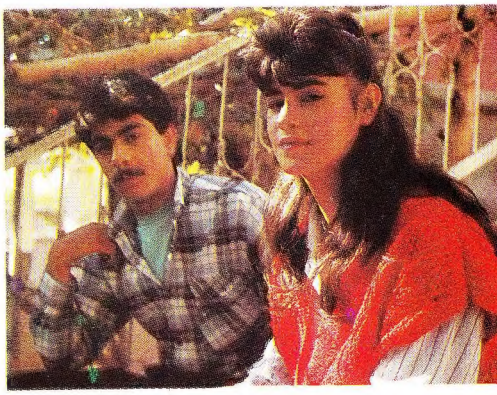

Kapak fotoğrafı: Beysun GÖKÇİN

CUMHURBAŞKANI MAAŞLARI Nokta, bu hafta ilginç bir araştırma yaptı: Atatürk'ten Özal'a cumhurbaşkanı maaşları, Cumhuriyet altınına göre bugünkü değerleri ve milletvekili maaşlarına göre oranları. Bu araştırma SHP ile ANAP arasında yeni bir kapışmanın ipucu aynı zamanda.

(Sayfa 18) ◀

SÜPER OTELE TAHLİYE Taksim'deki Etap Marmara Oteli'nin yönetimi ile otel binasının sahibi vergi rekortmeni Oğuz Gürsel, kira yüzünden anlaşmazlığa düştü. Yönetim 1 Mayıs'ta oteli tahliye edecek...

(Sayfa 21) ▶

ÜNİVERSİTELERDE YENİ MUHALEFET Öğrenciler, üniversitelerinde polis istemiyorlar ve tepkilerini alışılmış protesto biçimlerinin dışında duyuruyorlar. Eğlendirici bir dili var artık sloganların.

(Sayfa 80) ◀

AFRODİZYAKLAR SINIR TANIMIYOR Her geçen gün yeni yeni afrodizyaklar ortaya çıkıyor. Hedef daha çok, daha uzun, daha canlı ve heyecanlı bir cinsel yaşam.

(Sayfa 90) ▶

FARK ÖNEMLİ İSE...

Giysi insanla yaşar, onunla biçimlenir, onunla nefes alır. Ayrılmaz bir beraberliktir bu, birlikte adımlanan...
Bir bakışta farkedilmenin gerçeğidir. KİĞILI...

KİĞILI

"Erkekte farklı giyim"

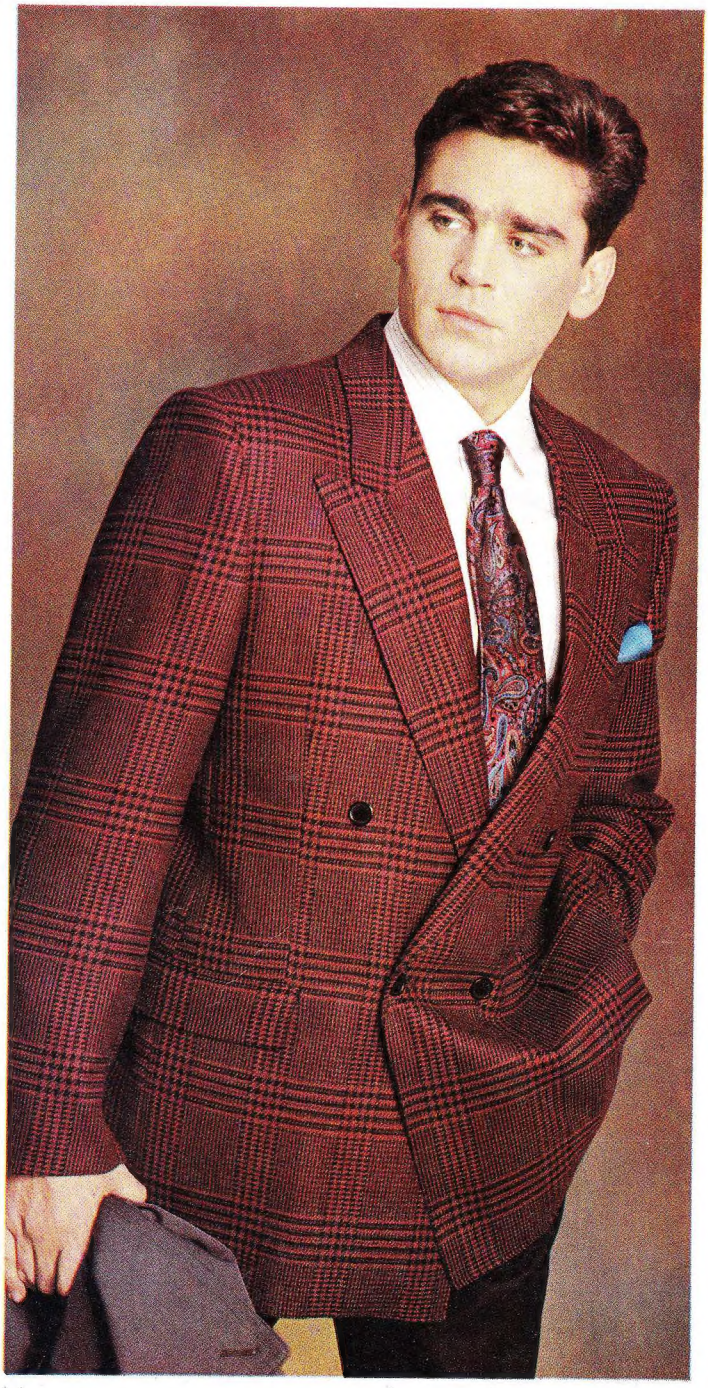

İstiklal Cad. No:56 Beyoğlu/İSTANBUL Tel: 145 25 14/15 Fabrika Tel: 552 01 00/01

nokta

SAHİBİ
Gelişim Yayınları AŞ ve Süreli
Yayınlar AŞ Yönetim Kurulu Başkanı
ASİL NADİR

Yönetim Kurulu Başkan Vekili *Fahri Görgülü*
Yönetim Kurulu Başkan Vekili *Ercan Arıklı*

Yayın Kurulu Başkanı: *Dr. Adil Özkol*
Genel Yayın Yönetmeni: *Arda Uskan*
Ankara Temsilcisi: *Aycan Giritlioğlu*
Haber Müdürü: *Emin Tanrıyar*
Sorumlu Müdür: *Korhan Atay*
Ankara Temsilci Yardımcısı: *Aytekin Yıldız*
Dış Haberler: *Aydın Demirer*
Toplum: *Ali Boratav*
Kültür Sanat: *Haşmet Babaoğlu*
Foto Röportaj: *Levent Tayla*
Haftanın İçinden: *Can Kozanoğlu*
İnsanlar: *Ayda Özlü Çevik*

BÜROLAR İstanbul: *Mustafa Akkerman, Haşim Akman, Figen Akşit, Haluk Akter, Ayşe Arman, Mete Çuhukçu, Ayşegül Devecioğlu, Yücel Göktürk, Metin Hakyeri, Aytekin Hatipoğlu, Sinan Hıncal, Siren İdemen, Cem İlhan, Viki İzrail, Sefa Kaplan, Mahmut Övür, İnci Özkan, Hacice Seçkin, Yurdanur Toprakoğlu, Hızır Tüzel, Esra Ünlüçerçi, Pınar Yeşilkaya, Erdir Zat.*

Özel Haber Birimi: *Şaziye Karlıklı, Mehmet Yalçın*
Ankara: *Erdal Kılıçoğlu (İstihbarat Şefi), Can Karakaş, İlter Sağırsoy, Müşerref Seçkin, Tansel Semerci*
Yurt Dışı: *İNGİLTERE: Övül Tezişler, FRANSA: Semih Vaner, İSVEÇ: Adbullah Görgün, HOLLANDA: Jale Şimşek, YUNANİSTAN: Mihail Vasiliadis KIBRIS: Mesut Günsev*

Görsel Yönetmen: *Mustafa Eren*
Görsel Yönetmen Yardımcısı: *Deniz Karanis*
Görsel Bölüm: *Tahsin Armağan (Teknik Sekreter), Nejat Ceyhan, Gamze Kutluk, Feyyaz Tandoruk*

Fotoğraf: *Adem Altan, Sedat Aral, Vahit Aras, Ertuğrul Balıkçıoğlu, Erzade Ertem, Batuhan Kıran, Çağrı Kılıççı, Zambak Tukan, Ümit Uzmay*

Grafik: *Erdal Alay, Çetin Ceylan, Tanju Güngör, Yaman Tetik, Emre Ulaş*
Katkıda Bulunanlar: *Şahin Erkoçak, Hakkı Deveci, Ufuk Doğrusözsöyleyen, Sotiri Konomi, Gülçin Tahiroğlu, UBA*
Reklam ve Halkla İlişkiler: *Ayşe Şaşmaz (Genel Müdür Yardımcısı)*
Reklam Sorumluları: *Kadriye Ünlü, Naci Baltacı Uluğ Küntay (Ankara)*

İdare: *Ümit Umar (Genel Müdür Yrd. Finansman), Turgay Huysal (Müessese Müdürü), Yıldırım Ünverdi (Satış Müdürü), Ayşe Karabece (Dış İlişkiler Müdürü), Cüneyt Altunç (Belge Bilgi Merkezi), Mehmet Karabat (İdare Müdürü-Ankara)*
Teknik: *Güman Birincioğlu (Müdür), Fazıl Mecit (Şef-Pikaj-Montaj), Figen Turna (Şef-Düzelti), Serpil Köse Tetik (Şef-Dizgi), Yalçın Salur-Ruhi Dilgimen (Şef-Kamera), Yurdakul Işıtman (Şef-Renk Ayrımı), Savaş Kayar (Şef-Fotoğraf Laboratuvarı)*
Adres: *Gelişim Yayınları, Levent-ISTANBUL*
Tel: *169 66 80 (20 hat), Fax 169 66 99*
Ankara Bürosu: *Konur Sokak, No 7/4 Kızılay, Tel: 117 44 50 (5 Hat), Fax Tel: 118 35 27 Telex 42008*
İzmir Bürosu: *Şehit Nevres Bulvarı Sedir Apt. No: 5/5 Alsancak-İzmir Tel: (51) 22 36 34 Fax: 22 36 33*

Basıldığı Yer: *Ge-Pa Basım Sanayii ve Ticaret AŞ-İstanbul*
Dağıtım: *Gameda Ltd. Şti. -İstanbul*

Yayın Kurulu: *Suay Aksoy, Ahmet Turhan Altıner, Duygu Asena, Korhan Atay, Haşmet Babaoğlu, Ali Boratav, Ayda Özlü Çevik, Aydın Demirer, Aycan Giritlioğlu, Gülay Göktürk, Atilla İlhan, Can Kozanoğlu, Mustafa Özyürek, Mustafa Sönmez, Emin Tanrıyar, Levent Tayla, Hıncal Uluç, Arda Uskan*

"Herkes herkese üzülebilir. Yaşlı ve yalnız bir adam. En tepedeki görevinden buruk bir biçimde ayrılıyor. Ceketin düğmeleri iliklenmeden adı ağza alınmazken, netekim metekim, o vakit bu vakit, satır arası-manşet, en eğlenceli yazılara konu oluyor. Ömrünün sonuna dek, arkasında bir koruma ordusu koşuşturmadan adım atamayacak. Bastonunu kaptığıyla parka gidip gözüne kestirdiği 'Hanımefendiyle' parkta bir sonbahar günü yaşayamayacak..."

Can Kozanoğlu bu satırları yazarken, "O yaşlı ve yalnız adamın en tepedeki görevinden buruk bir biçimde ayrılmasına" tam bir hafta vardı. Yedi gün sonra, perşembe sabahı televizyonda Cumhurbaşkanlığı devir teslim törenini izlerken bu satırlar aklıma geldi. Hemen geçen haftaki **Nokta**'yı açıp arka sayfaları çevirdim, "O Vakit, Gelir Vakit" başlıklı Kenan Evren portresini bir kez daha okudum. Siz de aynı şeyi yapın... Eğer daha önce okuduysanız yine aynı zevki alacaksınız,yok eğer okumamışsanız bu konuda yazılmış en iyi, en keyifli yazılardan birini kaçırmamış olacaksınız...

Can'ın üstlendiği iş aslında son derece güçtü.O haftanın Türkiyesi'ndeki en önemli olayları içeren bir bölümün sorumluluğunu ve yazarlığını istemiştik kendisinden. Hafta boyunca bütün gazetelerin ve köşe yazarlarının enine boyuna işlediği, yazıp çizdiği konulara yeni bir bakış açısı, ek bilgiler ve değişik bir üslup getirmek gerçekten kolay bir iş değildi. Ama sizlerden gelen mektup ve telefonların pek çoğu, "Haftanın İçinden" adlı bu yeni sayfalarımızın, derginin en çok ilgi çeken bölümlerinden biri olduğu görüşünde birleşiyorlar...

Eline sağlık Can...

.....

Ne Nerede sayfalarının yeni biçimi de ilk günlerde bizleri oldukça düşündürüyordu. Kitapların, filmlerin, televizyon programlarının yanı sıra operadan panellere, barlardan konserlere kadar yaşamınızı renklendirecek her türlü olayı sizlere aktarmayı ve "keyfin keyfini" çıkartmanızı sağlamak istiyorduk. Üstelik bu irili ufaklı yazıların ince esprilerle, parlak buluşlarla bezenmesini amaçlıyorduk. Kısaca, şehir yaşamı üzerine bir dolu kuru bilgiyi keyifle okunacak yazılara dönüştürmekti düşüncemiz...

Kültür Sanat Editörümüz Haşmet Babaoğlu, Erdir Zat, Sinan Hıncal ve Aytekin Hatipoğlu ile başbaşa verip kolları sıvadı. Ve böylece biz de her yanıyla dört dörtlük, zevkle okunacak 10 sayfalık bir bölümün sahibi olduk. Eğer içinizde, "Bu tür etkinlikler beni ilgilendirmiyor" diyerek, Ne Nerede sayfalarımıza şöyle bir göz atıp geçen varsa, onlara buradaki küçük ayrıntıları bile okumalarını öneririm. Hiç ummadıkları bir anda, ya hınzırca bir espriyle, ya da keskin bir zekâ pırıltısıyla karşılaşacaklar. Daha çok sinemacı dostlarımızın uğrak yeri olan ve duvarları film afişleriyle kaplı Çiçek Bar'ı anlatan şu cümlelerdeki ince hiciv gibi:

"Duvarlarda sinemanın tarihi. Masalarda sinemanın talihi..."

.....

Bize ayrılan sayfayı, arkadaşlarımızın başarılarıyla öğünerek doldurduk sonunda... Ama izin verin, 70.000'lik satış barajını zorlayan Türkiye'nin tek haber dergisi olarak bu kadarcık olsun böbürlenelim...

Arda Uskan

EN ÇOK SATAN KİTAPLAR

1. **Özal Hikâyesi**
   Hasan Cemal
   Bilgi Yayınevi (1)
2. **Muzır Etkiler**
   Woody Allen
   Altın Kitaplar (4)
3. **Hanedanın Önlenemeyen Çıkışı**
   Ahmet Kahraman
   Boyut Yayınevi (-)
4. **Pascual Duarte ve Ailesi**
   Camilo Jose Cela
   Can Yayınları (11)
5. **Özal'a Laf Söyletmem...**
   Ender Aral
   Say Yayınları (8)
6. **Aslında Aşk da Yok**
   Duygu Asena
   Afa Yayınları (3)
7. **Kadın Duvar Yazıları**
   Büyülüdağ Yayınevi (5)
8. **Sonsuza Uzanan Köprü**
   Richard Bach
   Arkadaş Yayınevi (12)
9. **Çankaya**
   Cüneyt Arcayürek
   Bilgi Yayınevi (6)
10. **Langadank**
    Metin Üstündağ
    Güneş Yayınları (13)
11. **Karabüyü**
    Dean R. Koontz
    Altın Kitaplar (10)
12. **Kışkırtılmış Erkeklik Bastırılmış Kadınlık**
    Erdal Atabek
    Altın Kitaplar (3)
13. **Türkiye Gerçeği**
    Dev-Yol Savunması
    Patika Yayınları (15)
14. **Bir Kadın**
    Anne Delbee
    Afa Yayınları (7)
15. **Zaman Uçup Gidiyor**
    Bill Cosby
    Form Yayınları (14)

Bu listenin düzenlenmesinde başvurulan kitabevleri: İstanbul'da ***Ablalar*** *(Yeşilköy)* ***Akademi*** *(Nişantaşı),* ***Net*** *(Galleria),* ***Nezih*** *(Kadıköy/Şaşkınbakkal),* ***Gençlik*** *(Kadıköy),* ***Tuncer*** *(Bakırköy),* ***Beyaz Adam*** *(Bakırköy/Kadıköy),* ***Yeni Karamürsel*** *(Şişli),* ***Dünya Gençlik Merkezi*** *(Nişantaşı),* ***Remzi*** *(Cağaloğlu),* ***İstanbul Reklam*** *(Cağaloğlu),* ***Uğur*** *(Levent),* ***Ece*** *(Göztepe),* ***Alp*** *(Göztepe/Moda),* ***Haşet*** *(Tünel),* ***Şendemir*** *(Yeşilyurt),* ***Babaoğlu*** *(Levent),* ***Altınköprü*** *(Sahaflar),* ***Hitit*** *(Beşiktaş); Ankara'da* ***Bilgi, Dost, Dönüşüm, Galeri Arkadaş, İlhan İlhan*** *ve* ***İmge;*** *İzmir'de* ***Dost*** *ve* ***İleri.*** *(Parantez içindeki sayılar, kitabın listede bir hafta önceki yerini belirtmektedir. İstanbul kitabevlerinin listeleri A&B Dağıtım'dan alınmaktadır.)*

KİTAP

• **NOTLAR/SANAT-EDEBİYAT II-III** Kemal Tahir. Bağlam Yayınları. Üstada sormuşlar, Behice Boran hakkında ne düşünüyorsun, diye. Bıyık altından gülümseyerek yanıtlamış: "Çok iyi yalancı dolma yapar." Kemal Tahir işte, yalancı dolmayı çok sever, hele iyi yapılmışsa bayılır. Ama taşını atmadan da edemez.

Kemal Tahir işte; karşıki tepelere derin derin bakar, rakısından bir fırt çeker, çiğ köftesini sarmalar ve "hasbıhal"e başlar. Söylediklerinin büyük bir bölümü ertesi gün muteber değildir. Nitekim, vakti gelince "tedavülden kaldırır". Yani, Kemal Tahir işte: Hoş bir seda.

Üstad'ın "Notlar"ı yayımlanmaya devam ediyor. İkinci ve üçüncü cilt elimizde. Ne var ki "bunları" okumak için bunca zaman meraklanmaya değer miydi, diyor insan ister istemez. Dostoyevski ve Stendhal üzerine yazdıklarını okumak yeterli. Kendi halinde bir edebiyat meraklısıyla karşılaşıyorsunuz üzülerek. Çünkü boyumuz biraz olsun uzadı. Artık, başta Tahirler olmak üzere, Kemal Tahir mitolojisini yıkmamız gerekiyor. "Köyün Kamburu"na, giderek bu notlara yeniden anlam kazandırmak için... Romanlarını kurtarmak için... Yine de Kemal Tahir! (H.B.-E.Z.)

• **ANTROPOLOJİK AÇIDAN ŞİDDET** Derleyen: David Riches. Türkçesi: Dilek Hattatoğlu. Ayrıntı Yayınları, Ekim 1989, 272 sayfa. "Senin hiç ağzını burnunu dağıtmamışlar galiba!" Park yeri kavgasında biraz daha genç olanı ötekini böyle tehdit ediyor... "Bir daha bunu giyersen bacaklarını kırarım" diyen anne, bir taraftan da saçlarını çekiştiriyor kızının. Ne yapmış genç kız? Eteğini dizlerinin bir karış yukarısına çekmiş... Ağızlarından köpükler saçıyor, gövdelerini iki yana sallıyorlar. Binlerce adam. Ve hep bir ağızdan bağırıyorlar: "Ölmeye, ölmeye geldik..." İşin gerçeği şu: Şiddet hep "orada", yalnızca tanığı olduğumuz bir şey değil. Ya da kurbanı olunca kafamıza dank eden bir gerçek de değil. Onu "sokaklarda kol gezdiği" ya da gazete manşetlerine konu olduğu haliyle tanımaya kalkmak çok yanıltıcı. Şiddet, kültürümüzün içinde, "burada", zihinlerimizde... "Antropolojik Açıdan Şiddet" İskoçya'da St. Andrews College'da yapılan bir sempozyumdan derlenmiş bilimsel yazılardan oluşuyor. İspanya'da 1933 ve 1981'deki iki ayaklanmadan, Uganda'daki Gisular'a; futbol hooliganlarından boğa güreşine ilginç şiddet incelemeleri. Aslında sıradan okuyucu için akademik diliyle zor gelebilir. Ama yıllardır Nuh Nebi'den kalma kitaplar ve 2. Dünya Savaşı öncesi kaynak kitaplarıyla çalışan toplumsal bilimler fakülteleri öğrencilerinin ve hatta öğretimcilerinin mutlaka edinmeleri gerekir. (H.B.)

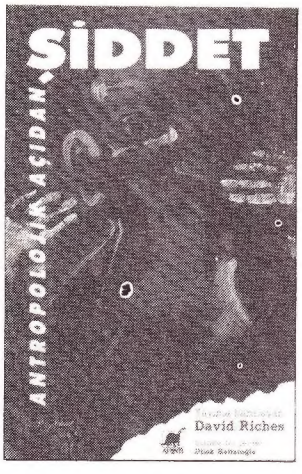

• **GENERALİN ÖNLENEMEYEN YÜKSELİŞİ** Angeles Mastretta. Çeviri: Hüsen Portakal. Altın Kitaplar, Ekim 1989, 304 sayfa. Genç bir kız, fakir bir ailenin çocuğu olan Andres'le evlenir. O zamanlar adam otuzunun üzerinde, genç kızsa on beşindedir. Sabahları atla gezinti yaptıkları, günlerini birer salçalı hindi dolması pişirerek geçirdiği günler bir gün yerini iktidar tutkusunun "cehennemi zamanlarına" bırakır. Andres cesetler arasında dans ederek hızla yükselir ve diktatörün başyardımcılığına gelir... Meksikalı yazar ve gazeteci Angeles Mastretta'nın bu romanı ilk olarak 1985'te yayımlanmış. Fransa ve Almanya'da da büyük ilgi toplayan kitap 16 dile çevrilmiş. Latin Amerika edebiyatının ilginç örrinden.

açlık son çare ise...

• **KARA KİTAP/ÖLÜME SEVK** Eskişehir ve Aydın Cezaevleri Açlık Grevi. Derleyenler: Gaye Boralıoğlu-Ayşegül Devecioğlu. Yayına Hazırlayanlar: Murat Çelikkan-Ümit Kıvanç. 21 Yayınevinin ortak yayını. 216+16 sayfa.

"Açlık açlıktan daha fazla bir şeydir" demişti Jean Paul Sartre. Bugün bu sözü bir kez daha düşünmemiz gerekiyor. Düşünmemiz ve utanmamız. Bundan birkaç ay önce, bu ülkede, binlerce mahkûm, ya da belirginleştirirsek "birtakım hakları kısıtlanmış" TC vatandaşları "açlık grevi"ne gittiler. Küçük, art arda sayıldığında herkese "komik" bile gelecek doğal taleplerine kavuşmak için bazıları 52 gün, bazıları daha az "aç kaldılar"; "aç kalmayı seçtiler". 21 yayınevinin örnek bir tavırla bir araya gelerek çıkardığı "Kara Kitap", 1 Ağustos Genelgesi'nden başlayarak Eskişehir ve Aydın Cezaevleri'ndeki açlık grevlerini, giderek, bütün ülkeye yayılan direnişleri anlatıyor, belgeliyor.

Asla tavsiye edilecek bir kitap değil: Utanacak, rahatsız olacak, birçok şeyi yeniden gözden geçirmek zorunda kalacaksınız. Eğer buna hazırlıklıysanız Dostoyevski'nin şu sözleri biraz güç verebilir size: "Her insan, herkes karşısında, her şeyden sorumludur." (E.Z.)

TİYATRO

• **ŞAFAK YILDIZLARI** (Olimpiyat Gülleri) Alexander Galin. Yönetmen: Yıldız Kenter. Türkçesi: Belgi Paksoy. Kent Oyuncuları. Glasnost eleştirileri henüz yetişmedi. Şimdilik glasnosta çeyrek kala çıkanlarla yetiniyoruz. 1980 Moskova Olimpiyatları öncesinde düzenleme. Asayiş operasyonu. Kerhaneler sanki "beyaza boyanıyor". Şans işte! Bize bahriyeliler gelmişti onlara sporcular... (E.Z.)
17,18 Kasım, Kenter Tiyatrosu, Harbiye, 146 35 89

• **İKİ TERS Bİ DÜZ LAFLAR** Her bir şey: Rüstem Batum. "Süper ilaveli" stand-up comedy. İzleyenlere kuponsuz, çekilişsiz hediye! "Teyzemin şeyleri"nden Şaksiper'e, Aksaraylı uzaylılardan beyaz kadın neşriyatına, bilumum "uvertür" konular. Amerika görmüş bir meddahtan sıfır numara müsamere. Arka koltuktaki dostlarınıza meyve gönderebilirsiniz. (E.Z.)
Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan Tiyatrosu, Şişli, 146 90 81

Rüstem Batum'la "süper ilaveli" saatler

• **YALNIZLIĞIN OYUNCAKLARI** Memet Baydur. Yönetmen: Müşfik Kenter. Kent Oyuncuları. Memet Baydur imzasına zaten "Limon" oyunundan beri dikkat etmektesiniz.
12,18 Kasım, Kenter Tiyatrosu, Harbiye, 146 35 89

• **YARGI** Barry Collins. Türkçesi: Enver Özen. Yönetmen: Zafer Diper. Bizim Tiyatro.
İkinci Dünya Savaşı. Yüzbaşı Andrei Vukhov kendi kendine yargılıyor, yargılanıyor. Hukuğun tutunamadığı uç noktalar. Savaşın korkunçluğu, bugün, ancak Zafer Diper'in ortaya koyduğu bir oyunculukla bu kadar inandırıcı olabilir. (E.Z.)
12,17 Kasım, KSM, Bahariye, 346 01 42

• **SEFERİ RAMAZAN BEY'İN NAFİLE DÜNYASI** Oktay Arayıcı. Yönetmen: Nurdan Karadağ. Levent Kırca Tiyatrosu.
Ramazan Bey'in seferi var, yıllardır. Biteceğe de benzemiyor. Müzikler Yalçın Tura'nın.
12,15,16,18 Kasım, Kenter Tiyatrosu, Harbiye, 146 35 89

• **İŞTE BAŞ İŞTE GÖVDE İŞTE KANATLAR** Sevim Burak. BİLSAK Tiyatro Atölyesi.
Sevim Burak yapıtının en değerli parçalarından. Keskin bir bıçak! Bugün tiyatro yapmanın kendisini düşünen bir topluluk tarafından sahneleniyor.
17,18 Kasım, BİLSAK, Cihangir, 143 28 99

• **YAŞAR NE YAŞAR NE YAŞAMAZ** Aziz Nesin. Yönetmen: Kenan Işık. İstanbul Devlet Tiyatrosu.
Tamam Yaşar ölümsüzdür. Ama biz ölümlüyüz, maalesef. (E.Z)
12-18 Kasım, Taksim Sahnesi, 149 69 44

• **SARAH BERNHARDT ANILAR** John Murrel. Yönetmen: Çiğdem Selışık. Türkçesi: Esin Talu Çelikkan. İstanbul Şehir Tiyatrosu.
Sarah, Amerika'ya gidiyor. Oyun bitiyor. Yalan değil: İzlemeniz için son hafta!
15-18 Kasım, Haldun Taner Sahnesi, Kadıköy, 347 14 60

Değişik bir "Sevil Berberi"; hafif feminist

• **AÇ SINIFIN LANETİ** Sam Shepard. Yönetmen: Tunç Yalman. Türkçesi: Pınar Kür. İstanbul Şehir Tiyatrosu.
"Vahşi Batı"dan sonra ikinci Sam Shepard bombası. Oyun üstüne yazılanlar yazıldı. "İyi bir oyun" diyenler doğru söylüyor.
14-18 Kasım, Müsahipzade Celal Sahnesi, Üsküdar, 333 03 97

OPERA

• **SEVİL BERBERİ** Gioacchino Rossini. Sahneye koyan: Yekta Kara. Şef: Renato Palumbo.
Rossini'nin komik operasına hafif feminist bir yorum. Kadın kahramanın öne çıktığı bir "Sevil Berberi". Büyük bir prodüksiyon. Alışılmadık bir sahne düzenlemesi.
14 Kasım Salı, 20.00, AKM, Taksim, 151 56 00

BALE

• **FANTASTİK** H. Schmidt. Sahneye koyan: Aytaç Manizade. Şef: Serdar Yalçın.
İki perdelik müzikal. Büyük umutlar beslemeyin.
17 Kasım Cuma, 18.30, AKM, Taksim, 151 56 00

• **NİÇİN?** K. Karayev. Koreografi ve sahneye koyan: Oytun Turfanda. Şef: Elşad Bagirov.
Yapıtın dünya prömiyeri. Sezonun iddialı prodüksiyonlarından.
18 Kasım Cumartesi, 20.00, AKM, Taksim, 151 56 00

SERGİ

• **TANYELİ** Yavuz Tanyeli'nin heykel ve desenleri. Usta işi bir sergi. Sizin adınıza randevulaştık.
Urart Sanat Galerisi, Nişantaşı, 141 21 83

• **ALMANEKS** Aralarında ünlü "Brücke" topluluğunun ressamlarından Kirschner, Nolde ve Rottluff'un da bulunduğu Alman sanatçıları. Yüz yirmi bir özgün baskı. Görülmeli, diyoruz.
MSÜ Resim ve Heykel Müzesi, Beşiktaş, 161 42 98

• **EVİNER** İnci Eviner'in son resimleri. Figürün son anı, anları. Biçim böyle de zorlanabiliyor. Yolunuzu değiştirmeye değer.
Urart Sanat Galerisi, Nişantaşı, 141 21 83

• **DÜŞKO** Genç ressam Nihat Düşko'nun sergisi. İddiasız.
Yonca Modern Sanat Galerisi, Nişantaşı, 133 01 20

• **KOÇAK** Ressam Kasım Koçak'tan bir sergi. Ana Britannica kapaklarına müdahale. Muhtelif çağrışımlar üstüne pentürist krizler.
Edpa Sanat Galerisi, Teşvikiye, 136 12 79

• **ALANTAR** İstanbul-Paris... 30 yıl! Paris-İstanbul... Erdal Alantar'ın resim sergisi. Yağlıboya, guvaş, baskı.
Soyak Sanat Galerisi, Mecidiyeköy, 175 09 10

• **İSLİMYELİ** "Resimde iki boyutluluk bir ressam için hep problemdir. Ressam hep onu aşma dürtüsü taşır içinde." Böyle diyor Balkan Naci İslimyeli ve son sergisini bu dürtünün üzerinde temellendiriyor. Serginin ismi "Hava-Su-Toprak-Ateş..."
AKM Sanat Galerisi, Taksim, 151 56 00

• **YAPI KREDİ** Kazım Taşkent Galerisi'nin yirmi beşinci kuruluş yıldönümünde Yapı Kredi resim koleksiyonu. Önce Osman Hamdi'nin "Feraceli Kadınlar"ını görünüz; grilere dikkat ediniz ve ışığa. Sonra; bir Abdülmecit Efendi'nin duralitine bakınız, bir de Mahmut Cuda'nınkine. Sonra, Çallı İbrahim, Halil Paşa, Hoca Ali Rıza, İbrahim Safi, Şevket Dağ ve diğerleri... Görmek için son fırsatınız. (A.H.)
Kazım Taşkent Sanat Galerisi, Beyoğlu, 145 80 80

• **ÇELİKER** Sezonun açılış sergisi sayılır. Çoker'in öğrencilerinden Halim Çeliker'in resimleri. Her 24 saatte en az kez düştüğümüz sıkışmanın resimleri. Figürün parçalanışı (insanın parçalanışı) ve renklerin grilere karşı direnişi. Genç bir sanatçının dürüst çalışmaları. (A.H.)
Sanfa Sanat Galerisi, Beşiktaş, 159 72 55

PANEL

• **İNSAN HAKLARI** Avrupa Konseyi ve İstanbul Barosu'nun düzenlediği ortak toplantı. Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun Türkiye'ye "bireysel başvuru hakkı" tanıması ve komisyonun yargı yetkisinin Türkiye tarafından kabul edilmesi sonrasında ortaya çıkan tartışmalar. Girişimin etkileri ve muhtemel sonuçlar. Sabah oturumunda Andrew Drzemczewski, Civan Tumangil ve M. Marc-Andre Eissen tarafından üç tebliğ sunulacak ve bunlar tartışılacak. Öğleden sonra ise Prof. Dr. Mümtaz Soysal'ın başkanlığında bir panel yapılacak. Panelistler: Prof. Dr. Edip Çelik, Prof. Dr. Lütfi Duran, Prof. Dr. Münci Kapani, Prof. Dr. Feyyaz Gölcüklü, Prof. Dr. Rona Aybay, Büyükelçi Semih Günver ve Prof. Dr. Suat Bilge.
15 Kasım Çarşamba, AKM Taksim. Bilgi için: 145 76 93

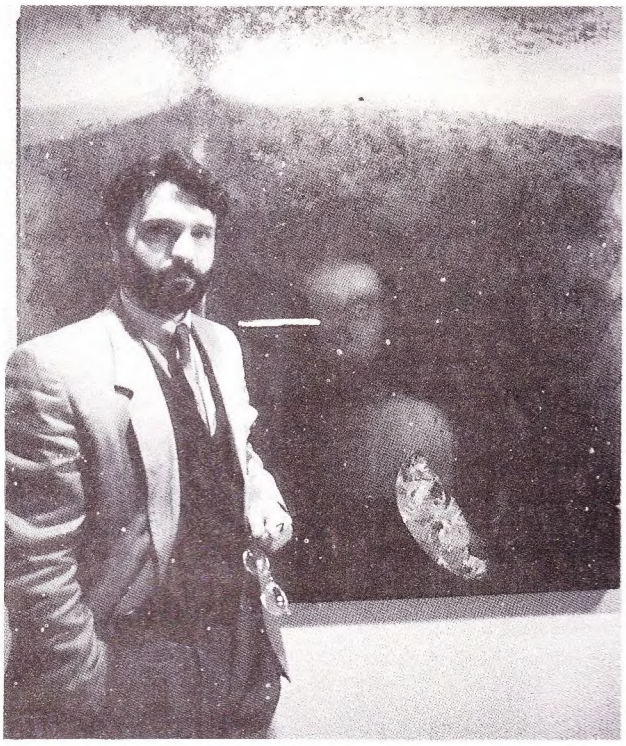

"Hava-Su-Toprak-Ateş": Balkan Naci İslimyeli'nin yeni sergisi

• **TÜRKİYE VE DOĞU AVRUPA** Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı'nın (TÜSES) paneli. Konu: "Doğu Avrupa'daki Gelişmeler ve Türkiye". Panel yöneticisi: Doç. Dr. Korel Göymen. Panelistler: Prof. Dr. Asaf Savaş Akat, Ahmet Erozan, Cengiz Okman ve Prof. Dr. Haluk Ülman.
18 Kasım Cumartesi, 14.00, Etap Marmara Oteli Balo Salonu, Taksim.
Bilgi için: 174 95 75-76

• **KÜRT MÜLTECİLER** BİLSAK / Günlerin Götürdüğü kuşağında bu hafta: "Kürt Mülteciler Sorunu". 13 Kasım: Kimyasal silahların insan sağlığı üzerindeki etkisi (Dr. Selçuk Aslan), "Halepçe Katliamı" video gösterisi ve peşmergelerin tarihi. 17 Kasım: Cenevre Sözleşmesi (Hüseyin Aygün), Kürt mülteci kamplarından izlenimler (Günay Aslan), kamplardaki dram (Av. Kamber Soypak). Etkinlikler 19.00'da.
BİLSAK, Cihangir, 163 38 99

• **1990** Cenajans'ın "Türk Ekonomisinde 1990 İçin İç ve Dış Pazar Beklentileri" paneli. Yılmaz Karakoyunlu yönetiminde, Prof. Dr. Asaf Savaş Akat, Prof. Dr. Erdoğan Alkin, Ali Coşkun ve Yalım Erez konuşacaklar.
14 Kasım Salı, 09.00, Etap Marmara Oteli Opera Salonu

• **ÇOCUK VE KİTAP** İstanbul Belediyesi'nin Dünya Çocuk Kitapları Haftası nedeniyle düzenlediği "Çocuk Kitapları" paneli. Prof. Dr. Meral Alpay tarafından yönetiliyor, Gülten Dayıoğlu, Fatih Erdoğan, Mustafa Eremektar, Kemal Gökhan, İsmail Gülgeç konuşmacı olarak katılıyor
15 Kasım Çarşamba, 16.00, Atatürk Kitaplığı, Taksim, 149 09 45

SEMİNER

• **BİLAR SEMİNERLERİ** BİLAR'ın programlı seminerler dizisi 20 Kasım'da başlıyor. Kayıtlar sürüyor. Önerilerimiz: Cumhuriyet Türkiye'sinde Temel İdeolojik Yapılar ve Dinamikler (Metin Çulhaoğlu), Tarih Boyunca Özgürlükçü Düşünce ve Hareketler (Atılgan Bayar), Bilim-Kurgu (Bülent Somay), Müziğin Piyasayı Etkilediği Zamanlardan Piyasanın Müziği Belirlediği Zamanımıza (Serdar Ateşer-Bülent Somay), Evrim ve Ekoloji (Semra Somersan).
BİLAR AŞ İstanbul Şubesi, Tünel, 149 42 86

KONFERANS

• **TANZİMAT'IN 150. YILI** İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun Tanzimat'ın 150. yılını kutlama etkinlikleri. Bu hafta da dört konferans. Prof. Dr. Semavi Eyice: "Tanzimat Mimarisi". Prof. Dr. Tarık Zafer Tunaya: "Tanzimat'a Bakış". Yetkin Özer: "Tanzimat Dönemi Müzik Yaşamı". Doç. Dr. Murat Tuncay: "Tanzimat'la Birlikte Tiyatromuza Gelen ve Giden". Konferanslar sırasıyla 13,14,16,17 Kasım günleri. Tümü 17.30'da.
Muhsin Ertuğrul Sahnesi, Harbiye, 140 77 20

• **SOSYAL DEMOKRASİ** TÜSES'in "Sosyal Demokrasi" dizi konferanslarından. Yurdakul Fincancıoğlu: "Sosyal demokrasinin tarihsel temelleri ve Türkiye'deki gelişimi."
16 Kasım Perşembe, 18.30, Mülkiyeliler Birliği, Kuruçeşme. Bilgi için: 174 95 75-76

• **İLETİŞİM VE SANAT** Onat Kutlar "İletişim Araçlarında Yozlaşan Sanat" başlıklı konferansına devam ediyor.
14 Kasım Salı, 19.00, BİLSAK, Cihangir, 163 28 99

• **YEREL YÖNETİMLER** Aydın Valisi Recep Yazıcıoğlu'nun "Yerel Yönetimler ve Demokratik Katılım" konulu konferansı.
18 Kasım Cumartesi, 16.00, Mülkiyeliler Birliği, Kuruçeşme

BAR

• **ZIBAR** Nöbetçi bar. Herkesin "yarınki gazete"yi alıp evine gittiği saatlerde hâlâ ayık olanları ağırlıyor. "Zı"nın ne anlama geldiği bir türlü çözülemedi. Konukların, aslında bu muammayı her gelişlerinde çözdükleri, ne var ki ertesi gün bir türlü hatırlayamadıkları söyleniyor. Biraz kasvetli, biraz dar. Ama bu, barın adına dahil. Üstelik "o saatte"...
Sıraselviler, Taksim

• **BABIALİ WINE BAR** Ramada Oteli'nin nefis köşelerinden. Her gün 12.00-02.00 arası açık. Hafta sonu hariç her gün 17.00-19.00 arası fiyatlar yarı yarıya, ayrıca sıcak-soğuk kanepe ikramı. Akşamları 20.00'den sonra Doğan (gitar) ve Nihat (piyano).
Laleli, 513 93 00

MÜZİK

KONSER

• **AUGSBURGER** Augsburger Domsingknaben Korosu'nun Alman Huzurevi'nin yirmi beşinci kuruluş yıldönümü dolayısıyla vereceği konser. Schütz, di Lasso, Gabrieli, Mendelssohn-Bartholdy, Bruckner, Bach ve Alman halk şarkılarından oluşan bir program. Şef: Reinhard Kammler.
18 Kasım Cumartesi, 17.00, İstanbul Belediyesi Cemal Reşit Rey Salonu

• **ATMOSFER** Grup Atmosfer'in konseri. Oksijen tüpünüzü almayı unutmayın.
16 Kasım Perşembe, 17.00, Vakkorama, Suadiye, 360 90 90

Doğduğunda siyah bir erkekti, şimdi "beyaz bir kadın". Üstelik yüzü La Toya'yı da, Janet'i de aratmıyor

TELEVİZYON

• **POP SAATİ** Erhan Konuk'un hazırlayıp sunduğu pop müzik programı. Listelerden klipler. Richard Marx, Carlyn White, Skid Row, Tin Machine ve diğerleri.
TVI, 12 Kasım Pazar, 17.45

Tin Machine: David Bowie bunca zaman yalnız takıldıktan sonra grup kurdu

• **SUMMER** Amerikalı ünlü şarkıcı Donna Summer'ın konseri. Soulp-pop filan diye idare ederken bir anda Avrupa-disco ekolüne sardıran Summer'ın "yeni" hali.
TV3, 14 Kasım Salı, 23.00

• **DÖNENCE** Amerikalı topluluk Motley Crue: "Home Sweet Home", "Too Young to Fall in Love", "Looks That Kill". İhtiyar showman Alice Cooper'ın son albümü "Thrauh": "Pouon", "Bad Orijinalis". Ayrıca İzzet Öz'le Türkiye'de rock üzerine.
TV2, 18 Kasım Cumartesi, 00.00

RADYO

• **MÜZİK MAGAZİN** İçinde tam otuz yedi kere Jackson lafı geçen bir program; bütünüyle Jackson kardeşlere ayrılmış. Janet Jackson: "Miss You Much." Michael Jackson: "Leave Me Alone", "The Way You Make Me Feel, "Dirty Diana", "Smooth Criminal." La Toya Jackson: "You're Gonna Get Rocked", "Not Giving Up On Love", "Just No Say". Jermaine, Jackie, Randy ve Tito Jackson'ın kurduğu Jackson topluluğunun "Jackson Street" albümünden seçmeler. Nedir şu Jakson'lardan çektiğimiz.
R3 17 Kasım Cuma, 14.00

• **SWING ÇAĞI** Duke Ellington klasikleri. Öldüğü 1974 yılına kadar verimini sürdürmüş ünlü besteci, aranjör, piyanist Duke Ellington'ın 1940-42 yılları arasında doldurduğu parçalar. Kaçırmayın!
R3 16 Kasım Perşembe, 20.00

KASET

•**HARD'N' HEAVY** Slows-2, çeşitli topluluklar. EMI/Kent Metalciler bu işi biliyor. Bütün metal toplulukları albümlerinde tozu dumana katıyorlar, ama her albümde en az bir tane "soft" parçaları oluyor. "Hard'n' Heavy" işte bu "soft" parçalardan derlenmiş. Ne yazık ki, "metal slow'ları" diye sunuluyor.
Scorpions'un o unutulmaz parçası, "Still Loving You" ile açılıyor derleme. Ardından Deep Purple, Roxette, Marillion, Heart, Alcatrazz Axis, Wasp, Great White... "Soft-hard" parçalarla gürültüsüz, patırtısız işi bağlıyorsunuz. Ama doğrusunu isterseniz sık dinlenecek bir kaset değil. Hatta zaman zaman şöyle bir kaptırsalar diye bekliyorsunuz.

• **LAMBADA** Kaoma ve diğerleri. CBS/Uzelli.
Kaoma adı bir ay öncesine kadar kimse için bir şey ifade etmiyordu. Oysa bugün, bütün dünya Lambada dansı yapıyor. Avrupa'da bir sürü dans okulu programlarına "hızlandırılmış Lambada kursları" ekledi. Evet, Kaoma tek parçayla üne kavuştu. Öyle bir parça ki, daha şimdiden "Lambada türü müzik"ten söz ediliyor. Kaoma'nın başka parçalarını bilen de yok.
Lambada, kabaca bir "Latin salatası." Salsa, tango, samba: Hangi kulağınızla dinliyorsanız o türde. Nitekim, elimizdeki "Lambada" adlı derleme albümde aşağı yukarı bütün parçalar bu özelliği paylaşıyor. Şaka maka, bir müzik türü gelişiyor galiba.
Kaoma'nın parçasını dinlemek için kaseti almaya değer. Ama kasetteki diğer müzisyenlerin de hakkını yememek lazım. Örneğin Beto Barbosa'nın...

Artık herkes "hızlandırılmış Lambada kursları"nda

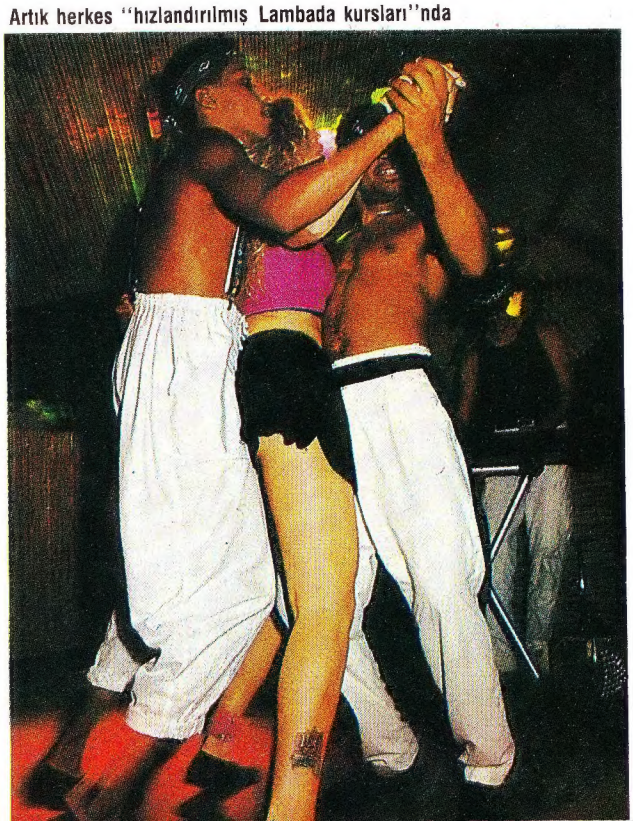

SİNEMA

• **VAROLMANIN DAYANILMAZ HAFİFLİĞİ** (Unbearable Lightness of Being) Yönetmen: Philip Kaufman. Oyuncular: Daniel Day-Lewis, Juliette Binoche, Lena Olin, Derek de Lint, Erland Josephson, Donald Moffat, Pavel Landovsky. 1987 ABD yapımı. Milan Kundera'nın benzersiz romanının beyazperde uyarlaması. 1968 Prag Baharı. "Güler Yüzlü Sosyalizm" uygulamasının henüz Sovyet tanklarıyla çiğnenmediği umut günlerinde açılıyor öykü. Ünlü bir beyin cerrahı olan Tomas bir kadından ötekine kayar gibi geçen ve "varolmanın hafifliği"ni iliklerine kadar yaşayan genç bir adam. (Romandakinden 10 yıl daha genç.) Uzatmalı bir sevgilisi var; ressam Sabina. Ama bir gün kendi halinde, yaşamın bütün "ağırlığını" omuzlarında taşıyan bir kadın çıkıyor karşısına; Tereza. Sonra tanklar, İsviçre sürgünü ve geri dönüş... Jean Claude Carriere ve Kaufman'ın senaryosu ustaca, inceliklerle kotarılmış. Olaylar açısından romana sadık bir senaryo. Ama Tomas'ın "hafifliği" romana göre çok "hafif" kalıyor. Allah'tan rolüne kendi başına bir "tat" katan Daniel Day-Lewis var. Filmin özgün başarısı da zaten oyunlarında yatıyor: Bir İngiliz, bir Fransız ve bir İsveçli; üçü de Çek! Tuhaf ve çekici bir renklilik... Kundera bir denemesinde romanına önce "Acemilik, tecrübesizlik" adını vermeyi düşündüğünü yazmıştı. "Gençliğin ne olduğu bilinmeden, çocukluktan çıkılır; evliliğin ne olduğu bilinmeden evlenilir ve yaşlılık dönemine girildiğinde nereye gidileceği bilinmez... İnsanın dünyası acemiliğin dünyasıdır." Film romanın filozofik çok-bilmişliğinden çok "acemiliğe" yakın. Bu yaşamdan önce bir geçmiş yaşam yok ki tecrübeli olalım. Belki tek "çözüm" Tereza'nınki! Sevdiğin birinin elini sımsıkı tutmak... (H.B.)

Şişli Site, 147 69 47, Beyoğlu Sinepop 143 70 71, Bakırköy Renk 572 18 63, Kadıköy Moda 337 01 28

• **ÇAPKIN** (Skindeep) Yönetmen: Blake Edwards. Oyuncular: John Ritter, Vincent Gardenna, Alyson Reed, Julianne Phillips, Chealsa Field. 1989 yapımı.
Yazmak için kadınlardan uzaklaş, yaşamak içinse... 37 yaşında ünlü ama artık pek bir şey yazamayan bir yazar, kadınlarla hoşça vakit geçirerek avunmaktadır. Ama karısı onu bir kadınla sevişirken yakalayıp terk edince bunalıma düşer. "Blake Edwards 10'den bu yana bu kadar gırgır, bu kadar seksi bir film çekmemişti...", "neşeli, arsız bir fars...", "Skindeep seksenlerin en edepsiz filmi..." Bunlar film hakkında ABD'de yazılanlardan bir bölüm. Haklılar mı? Göreceğiz.
(17 Kasım Cuma gününden başlayarak) Beyoğlu Emek 144 84 39, Kadıköy Reks 336 01 12.

• **JACKNİFE** Yönetmen: David Jones. Oyuncular: Robert de Niro, Ed Harris, Kathy Baker. 1988 ABD yapımı.

De Niro'nun Vietnam'dan ikinci dönüşü. İlki "Deer Hunter" (Avcı) büyük bir yapımdı; aldığı tepkiler ve ödüller de(5 Oscar) büyük oldu. İkinci dönüş çok mütevazı bir yapıma konu olmuş. Vietnam'da üç arkadaş... Bobby, Dave, Megs. Bir harekâtta Bobby önce ayağı kırılan Dave'i kurtarmış, sonra da yaralanan Megs'i kurtarmaya kalktığında vurulup ölmüş. Dave, Bobby'nin ölümünün gölgesinden kurtulamamış. Yaşamı hem kendisine hem de birlikte oturduğu kardeşi Kathy'ye zehir etmektedir. Bir sabah kapılarını çalan Megs (lakabı Jacknife) iki kardeşin yaralarına neşter vurur... Sakin, heyecan dozunu Hollywood şemalarından değil de, yaşamın kendisinden alan bir film. Robert de Niro yine filmi baştan sona sürüklüyor. Öykünün ilginç yanı ise, erkeklerin Vietnam artığı depresyonlarını anlatıyormuş gibi yapıp merkeze Kathy'yi alması. Sonuçta çok etkileyici bir kadın öyküsü çıkmış ortaya. Dikkat: Son yıllarda olağanüstü kahramanlara, en sıradan karakterlerin bile sıradışılaştırılmasına alıştırıldık. Pizzacıya, sosyete restoranına gidercesine sıkılarak giden, mezuniyet balosu giysisini evinde diken, en büyük zevki sabah kahvaltılarında teneke kutudan bira içmek olan "özelliksiz" insanları beyazperde-

de sıkılmadan izlemeye hazırsanız görün Jacknife'ı... (H.B.)
Harbiye As, 147 63 15.

• **UÇURTMAYI VURMASINLAR** Yönetmen: Tunç Başaran. Oyuncular: Nur Sürer, Ozan Bilen, Füsun Demirel, Güzin Özipek, Rozet Hubeş, Hale Akınlı. 1988 yapımı.
Bir kadınlar tutukevinde "tutuklu" küçük Barış'ın "optimist-realist" öyküsü... Barış'ın sevgili arkadaşı siyasi mahkûm İnci'nin de bir gün süresi dolar: O da dışarı çıkacak, Barış içeride kalacaktır. Acaba İnci bir gün uçurtma olup tutukevinin avlusunun üzerinden uçar mı?.. 1989 Antalya Film Festivali'nde "En İyi Film", 1989 Valencia Festivali'nde "Gümüş Palmiye" ödülü.
Beyoğlu Lale (2) 149 25 24, Kadıköy, Kadıköy 337 74 00

• **KARA SEVDALI BULUT** Yönetmen: Muammer Özer. Oyuncular: Zuhal Olcay, Haluk Bilginer, Şahika Tekand. 1988 yapımı.
İki yıldır tutuklu, yasaklı film, sonunda beyazperdeye kavuştu. İşçi anne, memur baba ve küçük kızları Papatya'nın 12 Eylül öncesi ve sonrasındaki yaşamlarından bir kesit. İşkence, zorbalık ve kişiliği yeniden kazanma savaşı. Zuhal Olcay yine oyunuyla öne çıkıyor.
Ortaköy Kültür Merkezi 158 69 87

• **BÜYÜK** (Big) Yönetmen: Penny Marshall. Oyuncular: Tom Hanks, Elizabeth Perkins, John Heard, Jared Rushton, Robert Loggia, David Moscow, Josh Clark. 1968 ABD yapımı.
Büyük olmak isterseniz... 12 ya-

"Pembe Panter"in yaratıcısı Blake Edwards'ın son filmi "Çapkın"

"Uçurtmayı Vurmasınlar" iyimserliğini yitirmeyen hüzünlü bir tutukevi filmi

şında bir çocuk da bir gün yetişkinler dünyasına kafası atıp büyük olmak istediğinde "duası kabul olur." Sabah kalktığında 30 yaşında sevimli bir adamdır. Kendine bir oyuncakçı dükkânında iş bulur (çünkü çocukların neyi sevdiğini, istediğini bilir!), oradaki şefine tutulur ve genç kadının ruhundaki çocuğu canlandırır. Bir tür çocukluk nostaljisi. Batı'da geçtiğimiz sezon göklere çıkartılan filmin yıldızı kuşkusuz başroldeki Tom Hanks.

Kadıköy Süreyya, 336 06 82, Beyoğlu Lale (1), 149 25 24

• **KWAI KÖPRÜSÜNDEN DÖNÜŞ** (Return From the River Kwai) Yönetmen: Andrew V. McLaglen. Oyuncular: Edward Fox, Denholm Elliot, Christopher Penn, George Takai.

Yaşamaları gerekiyordu ve tek silahları cesaretleriydi. Umutları ise... Kaçmak. 1957'nin o ünlü 7 Oscarlı filmini, ıslıkla çalınan ana temasını bilenler unutmazlar. Japonların tren yolu inşaatında çalıştırdıkları İngiliz esirlerinin öyküsü Fransız yazar Pierre Boulle'ün romanından sinemaya uyarlanmıştı. Bu kez 1979 yılında yayımlanan Clay Blair'in çok-satan romanından yapılmış bir uyarlama karşımızda. Burma'daki Amerikan üssünden kalkan bir uçak Japonların işgalindeki Tayland'da bulunan Kwai Köprüsü'nü tararken düşürülür. Pilot Crawford, paraşütle atlayarak kurtulur ve İngiliz komando albayı Grayson'ın komutasındaki Meo yerlilerinin arasında bulur kendini. Filmin müzikleri Kitaro ve Lalo Shifrin'in.

Kadıköy Ocak 336 37 71

• **BATMAN** Yönetmen: Tim Burton. Oyuncular: Jack Nicholson, Michael Keaton, Kim Basinger, Jack Palance, Jerry Hall. 1989 ABD yapımı.

İzlenimci resimden değil de, Bacon'dan hoşlanan; ağır takılmaktansa dans eden, elinde spreyle duvarları "şenlendiren", sürekli gülen, şakacı, fizikten çok, kimyaya düşkün kötüler cezalandırılıyor. Cezalandıran kim mi? Gündüzleri munis, içine kapanık (biraz da içten pazarlıklı) ve aristokrat, geceleri marifetli oyuncaklarıyla Kara Şövalye'ye dönüşen bir tuhaf adam: Batman... Gücün mistik bir yanı olduğuna inananlara yakın gelmeyecek bir kahraman. Filmin yıldızı, kötü adam Jack Nicholson ve muhteşem Gotham City dekoru. (H.B.)

Beyoğlu Emek 144 84 39, Kadıköy Reks 336 01 12, Aksaray Yıldız 589 61 39

• **INDIANA JONES-SON MACERA** (Indiana Jones and the Last Crusade) Yönetmen: Steven Spielberg. Oyuncular: Harrison Ford, Sean Connery, River Phoenix, Denholm Elliott, Alison Doody. 1989 ABD yapımı.

Zevkli, renkli, heyecanlı bir yarış. Kim kutsal kâseye daha önce varıp ele geçirecek? Kötüler, Naziler, bütün o eski ve değerli "şey"lerin "müzeye ait" olduğuna inanan (bizim müzelerimiz değil elbet, Batı'nın anlı şanlı müzeleri! Sakın o "müze" Batı'nın kendisi olmasın!) Indiana Jones ve bir serüvenden yalnızca "aydınlanarak" da çıkmayı bilen baba Jones; tabii kamçı, şapka, sıçanlar, aptal Ortadoğulular, kaçma, kovalamaca, bir parça gizem ve çokça Hıristiyanlık var. Spielberg sevenini, sevmeyenini koltuğuna mıhlayacak biçimde anlatmayı bilen bir yönetmen. Sevenler bu "Indiana Jones'ta zevkten havalara uçacaklar, bu açık... (H.B.)

Beyoğlu Dünya, 149 93 61, Osmanbey Gazi, 147 96 65 , Kadıköy As 336 00 50, Suadiye Atlantik, 355 43 70

• **BENİM GÜZEL ÇAMAŞIRHANEM** (My Beautiful Laundrette) Yönetmen: Stephen Frears. Oyuncular: Gordon Warnecke, Daniel Day-Lewis, Said Jaffrey, Roshan Seth, Derrick Branche. 1985 İngiltere yapımı.

Taptaze, aydınlık bir film, sinematografisinden senaryosuna bütün yönleriyle. Okul sıralarında arkadaş olan, sonra boş gezenin boş kalfalığı dönemlerinde arkadaşlıklarını pekiştiren iki genç: İşçi kökenli Johny ve Pakistanlı Ömer. Ömer'in girişimci amcası, gözden çıkardığı çamaşırhanesini iki arkadaşa devreder. Artık serserilik bitmiş, iş yaşamı başlamıştır. Ve çevrelerindeki dünya hızla değişir...

Kadıköy Kültür ve Sanat Merkezi 346 01 42

VİDEO

• **FIRTINA GİBİ** (From the Hip) Yönetmen: Bob Clark. Oyuncular: Judd Nelson, Elizabeth Perkins, John Hurt, Ray Walston, Darren McGavin, Dan Monahan, 1987 ABD yapımı. Orijinali 122, bizde video kasetlerdeki uzunluğu 106 dakika (AVT).

"Avukat olmak istiyorum, mahkemeye çıkmak, itiraz etmek, reddedilmek istiyorum..." Genç adam bir yolunu bulup (aslında o yolu yaratıp) çıkar da mahkemeye. Okulu bitirdikten sonra girdiği ve küçük işlere koşturduğu hukuk müşavirliği şirketinde birden bir patlama yapar: Savcı arkadaşıyla anlaşıp basit bir davayı hiç yoktan bir "savunma zaferi" haline getirir. Ünü yakalamıştır. Gerçi içi rahat etmez, ama sevgilisi, yaptığının "yaratıcı üçkâğıtçılık" olduğunu söyleyerek teselli eder onu. Tabii papaz her zaman pilav yemez; bu kez çok güç bir dava verirler genç avukata. Sevgilisini çekiçle öldürdüğü iddia edilen bir İngiliz edebiyatı profesörünü savunmak zorunda kalır. Çekiç, kızın kanlı elbiseleri ve beyin parçaları arabasında bulunan profesör suçsuz olduğunda ısrarlıdır. Profesör

"Fırtına Gibi"de Judd Nelson ve Elizabeth Perkins

şöyle der: "Bu davanın kanıtlarla kazanılamayacağını biliyorum. Kazanacak olan üsluptur..."

Kaset kapağında "komedi" yazıyor. Oysa özellikle başlardaki şaklabanlıklar ve başrol oyuncusu Judd Nelson'un jestlerini bir yana bırakırsak, bizim anladığımız anlamda filmin komik olduğunu söylemek güç. İkinci yarı (videoda böyle bir şey var mı? Belki kahve-çay faslından sonrası demek daha doğru!) gerilimli bir mahkeme-hukuk öyküsü. Bir sinema yazarının deyişiyle Judd Nelson "ancak annelerin sevebileceği" türden bir aktör. Sevgilisini bugünlerde "Big" filminde de izlediğimiz Elizabeth Perkins oynuyor. Ünlü İngiliz aktör John Hurt profesör rolüyle giriş yaptığı andan başlayarak karizmasıyla filme apayrı bir hava veriyor. Bu akşam şöyle iyi bir film izleyeyim diyenler için belki doğru bir seçim değil "Fırtına Gibi". Ama kötü bir seçim olduğunu da kimse söyleyemez (H.B.)

Kwai Köprüsü'nden Dönüş'ten bir sabotaj sahnesi

TELEVİZYON

• **ORMANLAR KRALI** (The Adventures of Robin Hood) Yönetmenler: William Keighley, Michael Curtiz. Oyuncular: Errol Flynn, Olivia De Havilland, Basil Rathbone, Claude Rains, Patric Knowles, Eugene Pallette, Alan Hale, Herbert Mundin, Una O'Connor, Melville Cooper, Ian Hunter, Montagu Love, Howard Hill. 1938 ABD yapımı, 98 dakika.

Tarzan veya aslan değil bu ormanlar kralı; efsane olmuş bir halk kahramanı. Robin Hood! Bir hayli eskilere gidiyoruz, 12. yüzyıla. İngiltere ormanları... Aslında bir başka efsane kahraman var: Aslan Yürekli Richard. Kim tanımaz! Akitanya Dükü ve İngiltere Kralı. Kardeşleriyle birleşir, isyana kalkışır. Giderek güçlenir, bu yüzden kardeşlerinin hedefi olur; Fransa kralıyla birleşir, babasını alt eder. Aslında o bir kral değil, serseri ruhlu bir şairdir, gözü dışarıda, ayakları havada. Papa Clement III'ün gazına gelir, Selahaddin Eyyubi'nin elinden Kudüs'ü almaya gider. Uzun bir yolculuktur bu. İşte ne olduysa o dönemde olmuştur. Memlekette bıraktığı rakibi ve kardeşi Yurtsuz John, Fransa Kralı ile birlikte iktidarını ve topraklarını ele geçirmeye başlar. Böyle dönemler tam Robin Hood'luk dönemlerdir. Saksonlar, Normanlara karşı savaştadır. Çetesiyle birlikte Sherwood ormanlarında üslenmiş olan "gizli soylu" Robin Hood, onları kanatları altına alacaktır... Dönemin halk edebiyatına bakılırsa 3 yüzyıl boyunca haklının yanında haksıza karşı savaşmış olan bu kahramanın öyküsü, çok kez sinemaya ve TV'ye malzeme oldu. Mükemmel oyunculuk, nefis görüntü, sürükleyici senaryo; üç renk bazında çekilmiş "Technicolor"ların ilk örneklerinden biri olan bu filmi, "bütün zamanların en iyi macera filmleri" arasına koyuyor. Kaçırmayın.
TV2, 12 Kasım Pazar, 23.10

• **THE MACAHANS** Yönetmen: Bernard McEveety. Oyuncular: James Arness, Eva Marie Saint, Bruce Boxleitner, Richard Kiley, Gene Evans, John Crawford, Kathryn Holcomb, Jim Ward, Jack Wallwork. 1976 ABD yapımı, 125 dakika.
Batı'ya gidiyoruz! Orada hem altın var hem de savaş yok. Sene 1860, Amerika. Macahan ailesi; ana-baba, kardeşler ve dört çocuk; iyi yürekli, iyi niyetli, mazbut insanlardır. Savaştan hoşlanmazlar. Ailenin bir ferdi, ceylan derisinden kostümüyle; "dağlar kâşifi" Sam, öne düşer. Ama California yolları sarptır, engebelidir

"Ormanlar Kralı"nda kılıçlar konuşuyor

"Beyaz Bıçak"ta Broderick Crawford

Şerif Sezer ve Talat Bulut'un oynadıkları "Her Şeye Rağmen"in bir de "Altın Ayı" ödülü var

12 KASIM Pazar

TV1

10.00 Haberler
10.10 İşitme Engellilere Haberler
10.30 Pazar Sineması "Milyonluk Ördek" *(Araştırma laboratuvarında çalışan kimyager Albert, bir altın yumurtlayan kaz üretir. Yönetmen Vincent McEveety. Oyuncular: Dean Jones, Sandy Duncan.)*
12.15 7'den 77'ye
13.00 Pazar Konseri
14.00 Haberler
14.10 Tele Tatil
15.40 Robin Hood-11
16.30 Atatürk'ün Ekonomik Görüşleri
17.00 Özel Dedektif-5
17.45 Pop Saati
18.20 Telespor
19.20 Yerli Belgesel "Türkiye Mağaraları"-Son
19.50 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyon'da Bugün Yarın
21.00 Spor Stüdyosu
22.25 Gündem
23.20 Geçmiş Zaman Olur ki
23.40 Alacakaranlık Kuşağı-5
00.05 Günün Sonu

TV2

14.00 Türk Sineması "Gel Barışalım"

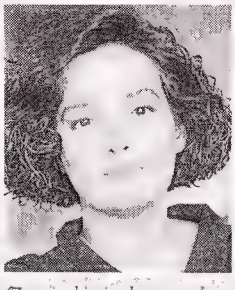

(Zengin bir işadamının kızı olan Ümran, babasına rağmen sevdiği delikanlıyla evlenir. Yönetmen Ergin Orbey. Oyuncular: Müjde Ar, Mahmut Cevher ve Hulusi Kentmen.)
15.20 Pazar 89
17.15 Son 7 Gün Dünya
17.45 Matlock-16
18.35 Besteciler ve Yorumcular *(Necil Kazım Akses, Olivier Cazal.)*
19.00 Akşam Bülteni
19.20 Dünya Listelerinden
19.50 Nasıl Başardım
20.15 Harvey Moon'un Hayatı-6
21.05 Sanat İnsanları
21.35 Danimarka Caz Topluluğu
22.30 Gece Bülteni
23.10 Toplu Gösteriler "Ormanlar Kralı" •

TV3

21.00 Babam ve Ben-6
21.30 TV'de Sinema "Westernler" •
23.00 Catherina-6
23.50 Müzik
23.55 Eğer Yarın Olursa-6

13 Pazartesi

TV1

07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-30
10.10 Sevme Hakkı-55
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Anadolu'dan Görünüm
18.40 Akşama Doğru
19.20 Altın Kızlar
19.47 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyon'da Bugün Yarın
21.00 Fosforlu Cevriye-3
22.00 Stüdyo A "TV Dergisi"
23.10 Anılarla Müzik
23.40 Beyefendiler ve Oyuncular-7
00.35 Günün Sonu

TV2

18.15 Zenginler de Ağlar-96
19.00 Akşam Bülteni
19.20 İyi Akşamlar
20.00 Tango
20.15 Charming Ailesi-7
20.40 Doğru mu yanlış mı
21.15 Belgesel

ve iyi insanlar bir sürü sıkıntı çeker... William Conrad'ın dağarcığından çıkan bu öykü, daha sonra "How the West Was Won" adlı TV dizisine dönüşmüştü. MGM için çekilmiş bir TV filmi. İzlerken Macahanlarla bir güzel özdeşleşir, aksiliklere kızarız...
TV3, 12 Kasım Pazar, 21.30

• **BEYAZ BIÇAK** (Slightly Honorable) Yönetmen: Tay Garnett. Oyuncular: Broderick Crawford, Ruth Terry, Alan Dinehart, Eve Arden, Claire Dodd, Evelyn Keyes, Phyllis Brooks, Janet Beecher, Pat O'brien, Edward Arnold, Bernard Nedell, Douglass Dumbrille, Ernest Truex. 1940 ABD yapımı, siyah-beyaz, 80 dakika.
John Webb; dürüst, sıkı bir avukattır. Ortağı Russ'la birlikte karmakarışık bir işin peşindedir. Vincent Cushing önemli bir işadamıdır. İşadamı olmak, hele de önemli işadamı olmak kolay iş değildir; ara sıra birkaç yolsuzluğa bulaşmak adeta kaçınılmazdır. Webb doğru yere parmak basmıştır basmasına ama, sürpriz cinayetlerle karşılaşacaktır: Ortağı John'un kız kardeşi ve kendi sekreteri, istemeyerek hayata veda ederler. Bu pis işlerin içinde politika, sendikalar, ne ararsanız var. Birbirine hızla bağlanan düğümler, gerilim...

TV3, 13 Kasım Pazartesi, 21.00

• **HER ŞEYE RAĞMEN** Yönetmen: Orhan Oğuz. Oyuncular: Şerif Sezer, Talat Bulut, Bülent Oran, Hakan Çırakçı, 1987 yapımı.
Hasan "içeriden" yeni çıkmıştır. İş arar durur. Bulduğu, bir Protestan kilisesine ait cenaze arabasının şoförlüğüdür. Hasan'ın bir de hasta ablası vardır. Ablasının da komşusu. Tanışırlar. Komşu, bir Almanya gurbetçisinin dul karısıdır. Oğlu Ahmet'i ihmal etmektedir. Hasan, Ahmet'te kendi çocukluğunu görür gibi olur...
Başarılı görüntü yönetmenlerinden Orhan Oğuz'un bu ilk yönetmenlik denemesi; 37. Manneheim Büyük Ödülü, 88 Cannes Gençlik Ödülü gibi ödüller kazandı. TRT, sinemacılar tarafından kutlanmakta olan "Türk Sinemasının 75. Yılı" nedeniyle "San Francisco'da Kaza"yı programdan alıp, yerine bu filmi koydu.
TV1, 14 Kasım Salı, 22.45

• **UMUTSUZ GÜNLER** (La Provinciale / The Girl from Lorraine) Yönetmen: Claude Goretta. Oyuncular: Nathalie Baye, Bruno Ganz, Angela Winkler, Patrick Chesnais. 1980 Fransa-İsviçre ortak yapımı, 92 dakika.
Kasabada teknik ressam olarak iş bulmak kolay mı? Efsane şehire, Paris'e doğru yola düşülür. Sanki Paris kolay mı? Düş kırık-

Başarılı Fransız oyuncu Nathalie Baye "Umutsuz Günler"de

21.30 Opera Öyküleri-7
22.30 Gece Bülteni
23.10 Kimin İşi Kolay

TV3

21.00 TV'de Sinema-Unutulmayan Filmler "Beyaz Bıçak" •
22.20 Sahra'nın Sırrı-Son
23.10 Belgesel
00.00 Şahika-7

14 Salı

TV1

07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-31
10.10 Sevme Hakkı-56
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Önce Sağlık
18.40 Akşama Doğru
19.20 Kim Bunlar-19
19.47 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyon'da Bugün Yarın

21.00 Hedef-12 *(Programa Zuhal Olcay, Sezai Altekin, Kamil Sönmez, Ahmet Özhan ve Tunç Başaran katılıyor.)*
21.50 Müzik "Geçmişten Günümüze Esintiler"
22.45 TV'de Sinema "Her Şeye Rağmen" •
00.05 Günün Sonu

TV2

18.15 Zenginler de Ağlar-97
19.00 Akşam Bülteni
19.20 İyi Akşamlar
20.00 Türk Sanat Müziği
20.15 Sigara ve Sağlığınız
(Sigara ve ürogenital sistem, sigara ve mesane kanseri, sigara ve çağdaş insan. Doç. Dr. Mustafa Akıncı, Prof. Dr. Atıf Akday, Prof. Dr. Mümtaz Soysal.)
20.25 Yerli Belgesel "Laf-ı Güzaf"-7
20.50 Feyyaz Tokar'la Sohbet
21.05 Ayak İşi-3
21.55 CNN Dünya Raporu
22.30 Gece Bülteni
23.10 Festivallerden
(Capitole de Toulouse; Magnard, 'Adalete İlahi'/Moskova Radyo TV B.S.O; Beethowen 'Eroica'.)

TV3

21.00 TV'de Sinema "Umutsuz Günler" •
22.40 Alfred Hitchcock-7
23.10 Müzik
00.10 Casuslar Kralı-7

15 Çarşamba

TV1

07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.20 Susam Sokağı-32
10.10 Sevme Hakkı-57
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Köyümüzden Mektup Var
18.50 Sovyetler Birliği-Türkiye Dünya Kupası Grup Eleme Maçı "Nakleri" •
21.00 Haberler
21.55 Televizyon'da Bugün Yarın
22.10 Avusturya-Demokratik Almanya Dünya Kupası Grup Eleme Maçı "Bant" •
23.45 Günün Sonu

TV2

18.15 Zenginler de Ağlar-98
19.00 Akşam Bülteni

lıkları, yalnızlık, tek başına yaşam savaşı... Ama bütün bunlara rağmen yine de Paris!

Yönetmen Goretta'nın o güzelim "Dantelci Kız" filminin yönetmeni olduğunu belirtelim. Başrol-deki Nathalie Baye ise Fransız sinemasının en yetenekli oyuncularından. 7. sanat tutkunları salı akşamı 3. kanalı seçmeli.

TV3, 14 Kasım Salı, 21.00

• **SSCB-TÜRKİYE D.K.GRUP ELEME MAÇI** Lafın gelişi değil, gerçekten son yılların en kritik karşılaşması. Elbette ki, TRT izleyicileri için. Hedef İtalya. Olur mu? Türkiye'nin parolası, "Olur mu olur..." Ekran başında, doksan dakika heyecan ve sinir. TRT'nin gece haberlerine, "Türkiye'nin Sovyetler Birliği'ni yenmesi tüm yurtta sevinç yarattı" anonsuyla başlaması dileğiyle.

TVI, 15 Kasım Çarşamba, 18.50

• **AVUSTURYA-DEMOKRATİK ALMANYA C., D.K. GRUP ELEME MAÇI** Bu maç seyredilir mi? Duruma göre... Eğer Türkiye, İtalya'ya gitme hakkını elde etmiş olursa, bu bant yayın zevkle ve çoğu evde hafif dumanlı kafalarla seyredilir. Eğer Türkiye'nin İtalya hayali ofsayta düşerse, bu maç "Her koşulda önce futbol" diyenlerin maçı yalnızca. Hadi hayırlısı.

TVI, 15 Kasım Çarşamba, 22.10

• **ÖP BENİ KATE** (Kiss Me Kate) Yönetmen: George Sidney. Oyuncular: Kathryn Garson, Howard Keel, Ann Miller, Bobby Van, Keenan Wynn, James Whitmore, Bob Fosse, Kurt Kasznar. 1953 ABD yapımı, 105 dakika.

Cole Porter denen o ünlü besteci nihayet Shakespeare'e de uzanmış ve "Hırçın Kız"ın bir adaptasyonunu yapmıştır. Aynı zamanda hem evli bir çift, hem de bir star çift olabilen Fred ve Lili, bu prodüksiyonla sahneye çıkacaklardır. Hayat devam ediyordur. Birtakım "ara" unsurlar girer devreye; Fred'in kız arkadaşıyla onun erkek arkadaşı ve Lili'nin erkek arkadaşı olan zengin işadamı gibi... İşler alabildiğine karışır. Keyifli bir kaos! "So in Love", "Always True to You in My Fashion" ve "Brush Up Your Shakespeare", Porter'ın filmdeki şarkılarından en hoş olanları. Müzik direktörleri André Previn ve Saul Chaplin, Oscar'a aday gösterildiler. André Previn bugün müzik dünyasının en parlak yıldızlarından biri. Sayılı şeflerden. Müzikallerden hoşlanmıyor olmak, TV'nin kanalını değiştirmek veya videonun "play"ine dokunmak

9 bölümlü yeni dizi, "Geçmiş Bahar Mimozaları" tiyatro destekli bir TV yapımı

"Öp Beni Kate" beyazperdenin en basarılı müzikallerinden, kaçırmayın

19.20 İyi Akşamlar
20.00 Türk Halk Müziği
20.15 Sigara ve Sağlığınız
20.25 Sanat Dergisi "Edebiyat"

20.55 Ayın Konusu *(Özelleştirme. Alı Coşkun, Şevket Yılmaz, Vehbi Koç, Ökkeş Özuygur.)*
21.35 Çarşamba Neşesi
22.30 Gece Bülteni
23.10 "Wise Guy"-7

TV3

21.00 Street Set-7
21.45 Kate and Allie-7
22.15 TV'de Sinema-Müzikaller- "Öp Beni Kate" •
00.00 Ben Claudius-7

16 Perşembe

TV1

07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-33
10.10 Sevme Hakkı-58
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Gençlerden Gençliğe
18.35 Akşama Doğru
19.10 Merhaba Çocuklar
19.15 İnanç Dünyası
19.50 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyon'da Bugün Yarın
21.00 Geçmiş Bahar Mimozaları-1 •
22.00 Açık Oturum
23.40 Müzik Konukları
00.30 Günün Sonu

TV2

18.15 Zenginler de Ağlar-99
19.00 Akşam Bülteni
19.20 İyi Akşamlar
20.00 Korolar
20.25 Gençler Üretiyor
20.55 Market
21.50 Belgesel -4
22.30 Gece Bülteni
23.10 Tiyatro Tanıtım
23.20 Tiyatro Klasikleri "Antigone" *(Yönetmen: Don Taylor. Başroller: Juliet Stevenson, John Shrapnel, John Gielgud.)*

TV3

21.00 TV'de Sinema "Muhsin Bey"

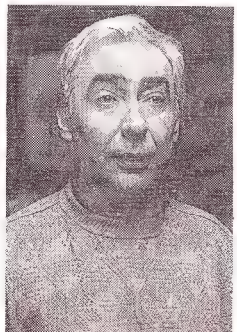

(Yozlaştırılmamış halk müziğine bütün yüreğiyle bağlı kademli bir organizatör, genç bir yeteneği lanse etmek için uğraşmaktadır. Yönetmen: Yavuz Turgul. Oyuncular: Şener Şen, Uğur Yücel.)
22.55 Belgesel-7
22.20 Otomatik Adam-7
00.05 Müzik
00.10 Strauss Ailesi-7

17 Cuma

TV1

07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.00 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-34
10.10 Sevme Hakkı-59
15.00 Haberler
15.20 Öğleden Sonra
16.25 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Köyümüz Kasabamız
18.40 Akşama Doğru
19.20 Gençlik ve Gencin Kişilik Kavramına İlişkin Görüşleri

Quinn, "Boksöre Ağıt"la ekranda

için yeterli bir neden değil bu kez. Çünkü bir türün belki de en başarılı örneği bu film.

TV3, 15 Kasım Çarşamba, 22.15

• **GEÇMİŞ BAHAR MİMOZALARI -1** Yönetmen: Okan Uysaler. Oyuncular: Filiz Akın, Rutkay Aziz, Ceylan Palay, Müşfik Kenter, Meral Üner, Merih Çimenciler, Güler Ökten, Nurseli İdiz, Engin İnal, Musa Uzunlar, Oya Sensev. 1989 yapımı, 9 bölüm.
Yılbaşı yaklaşıyor... Biraz güdümlü biraz da yapay bir yılbaşı sevinci için, telaşlı kutlama hazırlıkları. Hümeyra ve Önder, karıkoca bir reklam ajansının sahibidirler. İki de oğulları vardır; Sabih ve Yusuf. Hümeyra, saraylı bir ailenin kızıdır. Güçlü kişiliğiyle, sahip olduğu soyluluk geleneğini ısrarla savunmaktadır. O yılbaşı bütün aileyi çevresinde toparlamakta kararlıdır. İş ki, yılbaşı, umutlarına karşılık veren bir yeni yıl getirsin... Yıllar sonra Filiz Akın'ın kamera karşısına geçtiği dizide bir de genç ve güzel bir yeni oyuncuyla tanışacağız, Ceylan Palay.

TV1, 16 Kasım Perşembe, 21.00

• **ÇIĞLIK** (A Cry in the Night) Yönetmen: Frank Tuttle. Oyuncular: Edmond O'Brien, Brian Dolevy, Natalie Wood, Raymond Burr, Richard Anderson, Irene Hervey, Anthony Caruso. 1956 ABD yapımı, siyah-beyaz, 72 dakika.
Tom, biraz röntgenci, biraz sapık, biraz da çılgındır. Başkomiser Taggart'ın kızının cazibesine dayanamaz, onu erkek arkadaşıyla birlikte kaçırır. Oğlanı bayıltıp kızı metruk bir fabrikaya kapatır. İşin kötüsü, polisin bütün bunlardan haberi yoktur... Natalie Wood'un 18 yaşındaki hali, üstelik siyah-beyaz "Gece Sineması"nda. Değişik bir tat...

TV1, 17 Kasım Cuma, 00.20

• **BOKSÖRE AĞIT** (Requiem for a Heavyweight) Yönetmen: Ralph Nelson. Oyuncular: Anthony Quinn, Jackie Gleason, Mickey Rooney, Julie Harris, Stan Adams, Madame Spivy, Jack Dempsey, Cassius Clay. 1962 ABD yapımı, siyah-beyaz, 84 dakika.
Spor yaşamının sonuna gelmiş dev boksör şimdi ne yapmalıdır? Yenilgi riskini göze alıp devam mı etmeli, yoksa ringlerle vedalaşmalı mıdır? Boks olmadan yaşamanın bir anlamı var mıdır...
Rod Sterling yazdığı TV oyunundan bir de senaryo çıkartmış. Üstün bir oyunculuk, gerçekçi ve etkileyici sahneler. Bokstan hoşlananlar içinse çok keyifli bir film...

TV3, 17 Kasım Cuma, 22.20

• **KARBON KOPYA** (Carbon Copy) Yönetmen: Michael Schultz. Oyuncular: George Segal, Susan Saint James, Denzel Washington, Jack Warden, Paul Winfield, Dick Martin, Tom Poston. 1981 ABD yapımı, 88 dakika.
Walter, çok başarılı bir işadamıdır. Yalnız evlilikte pek o kadar başarılı değildir. İşin tuhafı, kayınpederi aynı zamanda patronudur. Bu ikili fonksiyon, duruma daha bir hassasiyet katmaktadır. Derken bir gün, kapı çalınır. Walter'ın 17 yaşındaki oğludur gelen. Yalnız görmeyeli biraz kararmıştır! Pirinçlerle taşlar Walter'ı beklemektedir, iş ayıklamaya kalmıştır... Stanley Shapiro'nun senaryosundan hoş bir tatil filmi çıkmış.

TV1, 18 Kasım Cumartesi, 15.40

• **BİTMEYEN KİN** (The Four Deuces) Yönetmen: William H. Bushnell. Oyuncular: Jack Palance, Carol Lynley, Warren Berlinger, Adam Roarke, E.J. Peaker, Gianni Russo. 1975 ABD yapımı, 84 dakika.

Vic Moreno ve Chico Hamilton aynı çöplükte yaşayan ve horozluk için dövüşen iki gang'tır. Aralarında amansız bir savaş vardır. Talii olanlar, adamlarına olmaktadır. Çılgın gazeteci Russ, iz üstündedir...

TV3, 18 Kasım Cumartesi, 22.20

19.47 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyon'da Bugün Yarın
21.00 Olacak O Kadar
22.00 Stüdyo B "Hodri Meydan"
23.00 Türk Sanat Müziği Bir Solist "Celal Abacı"
23.20 Spencer Emrinizde-18
00.05 Günün Sonu
00.20 Gece Sineması "Çığlık" •

TV2

18.15 Zenginler de Ağlar-100
19.00 Akşam Bülteni
19.20 İyi Akşamlar
20.00 Türk Hafif Müziği
20.25 İslam ve Toplum
20.55 Müzik Söyleşileri *(Evin İlyasoğlu'nun programı. Ülkemizde caz müziğini tanıtanlar. Filiz Ali, Teoman Baber, Sadettin Davran, Süheyl Denizci.)*
21.25 Gün ve Ekonomi
21.55 Ayrılmaz İkili-20
22.30 Gece Bülteni
23.10 Dünya Eğleniyor

TV3

21.00 Deniza tı-3
21.50 Süper Yıldızlar-6
22.20 TV'de Sinema "Boksöre Ağıt"•
00.00 Güçlü İlaç-2

18 Cumartesi

TV1

10.00 Haberler
10.10 Cumartesiden Cumartesiye
12.00 Yeni Bir Gökyüzü-7
12.25 Gençliğin Dünyası
13.15 Beyaz Gölge-21
14.00 Haberler
14.10 Hafta Sonu
15.40 Tatil Sineması "Karbon Kopya"•
17.10 Belgesel-1
17.45 Yay-5
18.15 Bizimkiler-27
19.00 Silahlı Kuvvetler
19.20 Sohbet "Hayat ve İnsan"
19.45 Tarihten Sayfalar
20.00 Haberler
20.55 Televizyon'da Bugün Yarın
21.00 Biraz Düş Biraz Gülüş
22.00 TV'de Türk Sineması "Kaderimsin" *(Taksi şoförü Ali, bazı nedenlerle işi bırakmak zorunda kalır. Mahallesindeki Çiler adlı kızla ilgilenmektedir, fakat Çiler'in gözü yüksekler-dedir. Yönetmen: Melih Gülgen. Oyuncular: Faruk Tınaz, Neslihan Acar.)*
23.30 Perdeden *(Haldun Dormen'in TRT bünyesinde hazırladığı programın bu bölümü, çocuk yıldızlara ayrılmış.)*
00.20 Günün Sonu
00.35 Ziyaretçiler-20

TV2

14.00 TV'de Sinema "Bütün Gücünle"
15.30 Belgesel-7
16.25 Yaşama Sevinci
16.50 Bellamy-7
17.35 Son 7 Gün Türkiye
18.05 Brett Ailesi-7
19.00 Akşam Bülteni
19.20 Caz Dünyasından
19.50 Devlet Koroları
20.15 Söhret-6
21.05 Devlet Sanatçıları
21.35 Cumartesi Spor
22.00 İşte Evimiz İşte İşimiz
22.30 Gece Bülteni
23.10 Güzel ve Çirkin-32

00.00 Dönence

TV3

21.00 Laserion-7
21.30 Ölüm Meleği-Son
22.20 TV'de Sinema "Bitmeyen Kin" •
23.45 Zengin ve Yoksul-7

EKRANIN İÇİNDEN

• **FOSFORLU CEVRİYE faciası ya da postu moderne sermek.** Fosforlu'yu kim tanımaz? "Denizlerin kumuyum / Balıkların puluyum / Aç koynunu Cevriye / Ben de Allah kuluyum..." diye diye Fosforlu Cevriye'yi bugüne değin en az sekiz kez yaptılar... Birincisi taa 1959'da. Senaryo ve reji Aydın Arakon tarafından. Fosforlu Cevriye'nin yaratıcısı Suat Dervis Hanım'ın romanı henüz o zamanlar kitap haline getirilmemiş. Arayanlar, romanı 1944'lerde tefrika edilmiş halde arsivlerdeki Gece Postası'nda bulup okuyabiliyorlar... Sansür dolayısıyla roman sinemaya uygulattırılmıyor. O zamanki senaryoda Cevriye bir köprüaltı kızı değil, zengin bir ağanın erkek gibi yetiştirilmiş, argoya ve silahına müthiş hâkim bir disi külhanbey. **Fosforlu Cevriye** filmi cok tutuluyor. Cevriye'yi oynayan Neriman Köksal, Fosforlu ile adeta özdeşleştiriliyor.

Fosfoslu Cevriye filmini **Kıtıpyoza Tuzak** ve **Fosforlu Oyuna Gelmez** izliyor. 1969'da **Fosforlu Cevriye** tekrar çekiliyor. Bu kez oynayan Türkan Şoray. Yönetmen Nejat Saydam. Senaryoyu Bülent Oran, Arakon'unkinden hareketle yazıyor. Bunu **Bana Derler Fosforlu** takip ediyor. Yönetmen Ertem Göreç, Fosforlu yine Türkan Şoray. 1979'de Memduh Ün'ün rejisiyle Türkan Şoray **Cevriyem** filmiyle Fosforlu'yu yeniden canlandırıyor. Etti altı. 1980'li yılların ilk Cevriye'si ise bir fotoromanda Hümeyra oluyor. Geldik sekize. Sekizincisi, izlemekte olduğumuz bir müzikalimsi dizi. Dört bölümden oluşuyor. Bu satırları okuduğunuzda ilk üçünü çoktan izlemiş olacağız. Yönetmeni Ümit Elçi, Cevriye rolünde Müjgan Özsan.

Müjgan Özsan müsamerede Jülyet olacakken kendini Cevriye kılığında buluvermis...

Bir zamanlar Neriman Köksal Fosforlu ile adeta özdeşleştirilmişti.

Şimdi TV 1'de gösterilmekte olan son Fosforlu, öncekilerden oldukça farklı. Bir kere, sözde modern özde tutucu devr-i Özal TRT'sinin yaptırdığı dizide, eserin yazarı Suat Derviş Hanım'ın adı geçmektedir. Güya bu kez sansürden değil gerçek eserden yola çıkılmıştır.

Suat Derviş Hanım'ın romanında Fosforlu Cevriye bir fahişedir. Onu isteyen herkesle ve sık sık da zührevi hastalıklar koğuşunda yatar. Yangın yeri, köprüaltı kadınıdır ama hayatiyet doludur. Hayatiyeti fosfor misali çevreye neşrolur. Aşklarını raconuna uygun biçimde ama tavizsiz olarak yaşamaktadır. Bir gün, kendisine ilk kez "siz" diye hitap eden kültürlü bir "kaçak" ile tanışır, konuşur, âşık olur ve uğruna hayatını feda eder.

İzlediğimiz ilk iki bölümde ise Fosforlu Cevriye ehl-i namus birine benziyor. Hatta, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji'de okuyan ve hayat kadınları arasında araştırma yapmaya gelmiş ve araştırma hayrına kendini fedaya razı bir öğrenciye daha çok benziyor. Şoray'lı ilk Fosforlu filminin yönetmeni Nejat Saydam'a göreyse, "O, müsamerede Jülyet oynamaya hazırlanan bir kolej öğrencisi"... Cevriye'yi oynayan Müjgan Özsan, düzgün İstanbul Türkçesiyle konuştuğu argoyu, tam bir opera sanatçısı gibi çok belirgin ağız hareketleriyle tamamlamaya çalışıyor.

Oryantal ve tarihi Türk hamamı Fosforlu Cevriye müzikalimsisinden motif olarak eksik bırakılmamalı diye düşünülmüş olmalı ki ikinci bölümde Fosforlu'yu hamamda görüyoruz. Özellikle kadınlar hamamı sere serpe soyunulan ve dökünülen bir mahal olmakla bilinirken, dizide Cevriye ve arkadaşlarını peştamalları sıkı sıkıya üzerlerinde, adeta setriavret halde dans ederken izliyoruz. Cevriye bir ara arkasını dönerek su dökünüyor. Herhalde koltuk altlarını göstermemek için...

TRT şive taklitlerine yasak koymuş gözükmüyor ama dizideki oyuncular, şive taklitlerini ancak yarım ağızla yapmaya çalışıyorlar. Oysa, Belkıs Dilligil Hanım veya İsmail Hakkı Şen çok iyi Rum veya Ermeni taklidi yapabilir. Galiba TRT'nin seks, din ve milliyet tabularının üçüne de dizide rol verilmiş. Namuslu fahişe olacaksın, koltuk altlarını göstermeyeceksin, Ermeni de olsan şivenden gereğinden fazla belli olmayacak...

Yönetmen Ümit Elçi dışında galiba herkes elinden geleni kör topal yapmaya çalışıyor ama, yönetim yanlış, ne yapsınlar... Yönetmen, tipleri kendi kafasında ürettiği veya ödünç aldığı klişelerden yola çıkarak oluşturmuşa benziyor. İkinci bölümdeki kravatlı siyahi yuppie pezevenk-dansör çok gülünç.

Müziğe gelince... Müjgan'ın hocası ve kocası Sarper Özsan, bu müzikalimsinin müziğinden sorumlu... Postu moderne sermeye çalışan karman çorman bir besteci sesi veriyor. Romandaki çok belirgin temalar, müzik haline dönüşemiyor. Aceleye gelmiş besteler Suat Derviş Hanım'ın derinliğine haksızlık etmiyor mu?

Artık dördüncü bölümü yani Müjgan Cevriye'nin, romandaki kişinin Nâzım Hikmet'e benzetildiği bilindiğinden bu kez benzemesin diye kaçakçı olarak gösterilen "Adam" için kendini nasıl feda ettiğini izleyeceksiniz. Bu alaturka "waste side story" müzikalimsisinde sizlere iyi "raks ve roll"lar...(A.T.A.)

ÖZGÜN DEKORLAR
YARATMANIZ İÇİN...

ışıklar®
PRES TUĞLASI
"kalıcı güzellik"

M.K. ATATÜRK

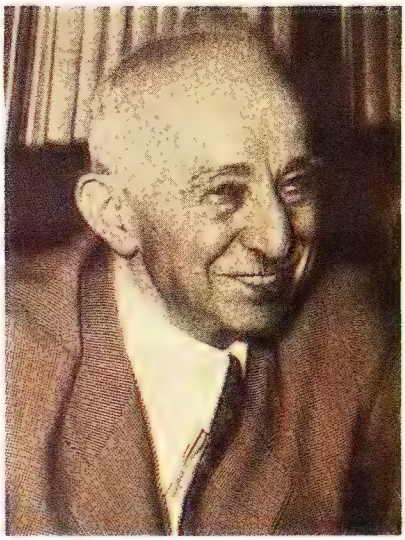
İSMET İNÖNÜ

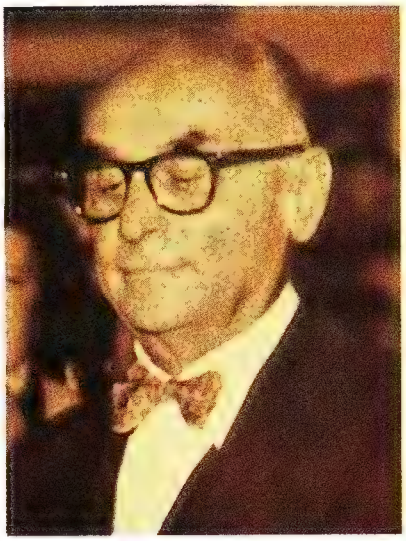
CELAL BAYAR

ÖZAL'IN CUMHURBAŞKANI MAAŞI TARTIŞILIYOR

Nerede o eski maaşlar?

*25 Kasım'da Meclis'te cumhurbaşkanının maaşı tartışılacak. Muhalefet, Özal'ın üç kat artan maaşını eleştirecek. ANAP, eski cumhurbaşkanlarının maaşlarını gündeme getirecek. **Nokta**'nın araştırmasına göre, Atatürk 1928'de bugünün parasıyla 537 milyon lira alıyordu. İnönü, 1939'da 124 milyon lira. Milletvekili maaşının 24 katı, 15 katı...*

"SHP iktidara geldiğinde halkın desteğiyle cumhurbaşkanıyla birlikte, maaşını da indireceğiz." SHP Genel Sekreter Yardımcısı Adnan Keskin'in bu sözleri, yakında başlayacak yeni bir kavganın işareti gibi. Evet 25 Kasım'da Meclis'te Cumhurbaşkanlığı bütçesi görüşülürken, küçük çaplı bir kıyametin kopacağı ortaya çıkmış durumda. Çünkü bu bütçeye göre Özal'ın halen 3 milyon 932 bin lira olan maaşı, 12 milyon 600 bin liraya yükselecek. İşte SHP'lileri çileden çıkaran da bu: "Gelir dağılımının bu denli eşitsiz olduğu bu ülkede, bu maaş cumhurbaşkanı da olsa kimseye verilmez. İndiririz!"

İndirtmeyiz. ANAP grubu da boş duracak değildi şüphesiz. Onlar da SHP ve DYP'lilerin maaş saldırısına karşı hazırlık yapıyorlar. Aslında tartışmayı ilk başlatan ve ilk savunma ipuçlarını veren gene Özal'dı. "Hani ben olacağım diye değil" diyerek şerhini düşüp, şöyle demişti Özal: "1949'a kadar cumhurbaşkanının maaşı ile milletvekilinin maaşı arasında cumhurbaşkanının lehine olağanüstü büyük farklılıklar vardı. Celal Bayar zamanında çıkan bir kanunla, cumhurbaşkanı maaşı 12.500 (on iki bin beş yüz lira) olarak belirlenmiş ve bütün geri kalan süre içinde Bayar o parayı almış."

CEMAL GÜRSEL

CEVDET SUNAY

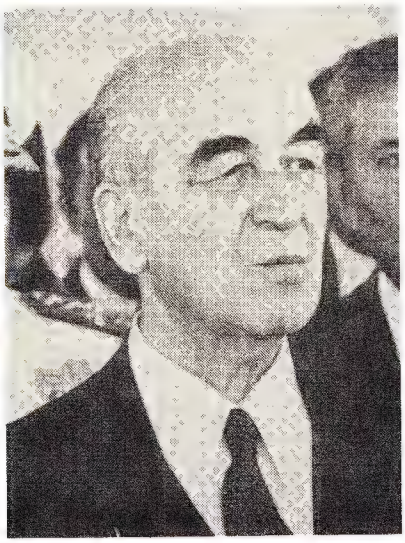

FAHRİ KORUTÜRK

İşte ANAP'lılara ümit veren de kaynağını tarihten ve ulu önder Atatürk'ten alan bu savunmaydı. Ve SHP'lilerin henüz bu savunma hazırlığından hiç mi hiç haberleri yoktu. Yakında kamuoyunun gündemine gelecek bu tartışma için **Nokta** kolları sıvadı ve tartışmayı karşılaştırma imkânı da verecek şekilde, gerçek rakamsal temellerine oturtmak için sıkı bir araştırma yaptı. Acaba Atatürk'ün, İnönü'nün, Bayar'ın ve diğerlerinin maaşları neydi? Özal'ın verdiği rakamlar doğru muydu? SHP ve DYP'lilerin iddiaları nereye kadar tarihe mal edilebilecekti?

Ne Maliye Bakanlığı'nın ne Sayıştay'ın arşivi sorulara cevap verebiliyordu. TBMM Genel Sekreterliği'ne bağlı üç uzmanın gece yarılarına kadar süren çalışmalarından da erken bir sonuç çıkmayınca bir kapı daha çalınacak; 1923'ten bugüne tüm cumhurbaşkanlarının brüt ve net aylıkları kâğıda dökülecekti. Sağlıklı bilgi Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği'nde vardı. Bunlar grupta konuşma yaptığı sırada Özal'ın da ▶

KENAN EVREN

TURGUT ÖZAL

Karşılaştırmalı cumhurbaşkanı maaşları tablosu

YIL	Adı-Soyadı	Maaşı	Maaşının bugünkü değeri (Cumhuriyet altınına göre)	Cumhuriyet altını fiyatları	Kaç altın alabiliyor
1928	M.K.ATATÜRK	14.000.—	537.000.000.—	5.—	2800
1933	M.K.ATATÜRK	9.000.—	244.413.000.—	7.07.—	1272
1939	İSMET İNÖNÜ	8.700.—	116.648.000.—	14.32.—	607
1946	İSMET İNÖNÜ	9.700.—	124.159.000.—	15.—	646
1950	CELAL BAYAR	7.500.—	48.000.000.—	30.—	250
1957	CELAL BAYAR	8151.—	14.227.000.—	110.—	74
1961	CEMAL GÜRSEL	6960.—	13.101.000.—	102.—	6
1967	CEVDET SUNAY	7.000.—	13.099.000.—	102 —	68
1973	FAHRİ KORUTÜRK	10.000.—	5.549.000.—	346 —	28
1980	KENAN EVREN(*)	69.600.—	997.253.—	13.400.—	5
1981	KENAN EVREN(*)	69.600.—	162.000.—	11.500.—	6
1987	KENAN EVREN	1.555.000.—	2.437.243.—	122.500—	12
1988	KENAN EVREN	2.228.000.—	2.578.000.—	166.000.—	13
1989	TURGUT ÖZAL	3.932.000.—	3.932.000.—	192.000—	20
1990(w)		12.600.000.—			

(w) Tahmini (*) Devlet Başkanı

Milletvekili maaşlarına göre cumhurbaşkanlarının maaşları

YIL	MİLLETVEKİLİ NET MAAŞI (ORTALAMA)	CUMHURBAŞKANI MAAŞI (NET)	MİLLETVEKİLİ MAAŞININ KATI
1938	375.-	8.990.	24
1950	500.-	7.500.	15
1954	600.-	8.151.	13.5
1961	3.000.-	7.010.	2.3
1971	6.000.-	10.000.	1.6
1973	7.500.-	10.600.	1.4
1981	63.000.-	69.600.	1.1
1984	123.050.-	278.100.	2.26
1989	4.200.000.-	3.932.100. (ikinci altı ay)	0.90

SHP'li Keskin, "İktidar olunca cumhurbaşkanıyla birlikte maaşını da indireceğiz (üstte)," DYP'li Tanır ise millet ile yöneticileri arasındaki esitsizliğe dikkat cekti

elinde yoktu. Yoksa Bayır'ın 8 bin liralık maaşını neden 12 bin 500 TL zannetsindi?

Bu arada TBMM Genel Sekreterliği de yoğun çalışmalarını tamamlıyor ve **Nokta**'nın Cumhurbaşkanlığı'ndan elde ettiği bilgileri aynen teyit ediyordu.

Yıl 1928. Cumhurbaşkanı Atatürk'ün net maaşı 14 bin lira. Cumhuriyet altını ise beş lira. Yani 14 bin liralık maaşla, tam 2800 altın alınabiliyor. Ve 2800 altın, Kasım 1989 fiyatıyla tam 537 milyon lira ediyor...

"Halkın geçim sıkıntısı içinde inlediği bir ülkede, cumhurbaşkanına bu kadar yüksek maaş ödenmesi doğru değildir. Üstelik Cumhurbaşkanlığı, kişilerin masrafı olmayan bir yerdir." SHP Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Selvi, Özal'ın 3 milyon 932 bin liradan, 12 milyon 600 bin liraya yükselen maaşını, halkın gelir düzeyiyle karşılaştırarak eleştiriyor.

DYP Grup Başkanvekili Vefa Tanır da olaya aynı açıdan yaklaşıyor: "Türkiye'de milyonlarca insan, geçim sıkıntısı çekmektedir. Bunlar devletten maaş almayan kişiler ve devletten maaş alan kişilerdir. Devletten maaş alan kişilerin tümünün refahı sağlanmadan, üst düzey yöneticilerinin kendilerini milletten ayrı tutması, milletin reyiyle oraya oturanlar için haksızlık olur."

Ancak ANAP'ın bakış açısı, halkın gelir düzeyiyle karşılaştırma değil, geçmiş cumhurbaşkanlarıyla karşılaştırma yönünde... Evet, Atatürk'ün 1928'de aldığı maaş, Cumhuriyet altını bazında bugünün 537 milyon lirasıyla eşdeğer. 1933'te maaş 9 bin liraya düşecek, altın 7.07 liraya yükselecek ve Atatürk'ün maaşı 1272 Cumhuriyet altını alabilecek: Bugünün 244 milyon lirası. O zaman milletvekili maaşı 375 lira. Yani, cumhurbaşkanı milletvekillerinin tam 24 katı maaş alıyor.

İnönü'nün zamlı maaşı. Atatürk'ün ardından, en tepedeki koltuğa İsmet İnönü geliyor. İnönü yükselirken altın da yükseliyor. Üstelik cumhurbaşkanının maaşında 300 lira indirim yapılıyor ve İnönü'nün aylık geliri, bugünün 116 milyonu oluyor. 1946'da İnönü'nün maaşına zam gelecek, altın yerinde sayacak ve Çankaya'daki Konut'ta her ay bugünün 124 milyon lirasına eşdeğer para girecek.

Hikâye devam ediyor. Tek parti dönemi sona erip, cumhurbaşkanı koltuğuna Bayar oturunca, maaş 7500 liraya indirilecek. Altın da otuz liraya fırlayacak. Yani Bayar ailesi bu maaşla 250 altın alabilecek: Bugün satsanız 48 milyon lira edecek kadar altın... Ve milletvekili maaşı 500 lira. On beş milletvekili maaşlarını birleştirse, bir cumhurbaşkanı maaşı ediyor. Zaman, milletvekillerinin lehine işleyecek. Dört yıl sonra 13.5 milletvekili maaşının birleşmesi, Bayar'ın aylık geliriyle eşitlenecek. Bu da bir gelişme. Zaten Bayar'ın maddi durumu da bozuluyor. 1957'deki maaşı 8151 lira. Cumhuriyet altını 110 lira. Malum hesapla, aylık gelir 14 milyon 227 bin lira.

Ama 27 Mayıs, cumhurbaşkanıyla milletvekili arasındaki gelir uçurumunu gerçekten kapatacak. 1961 seçimlerinin ardından yeni Meclis'in üyeleri, 3 bin lira alıyor. Cemal Gürsel 7 bin lirayla yetiniyor. Cemal Paşa'nın maaşı, eski silah ve dava arkadaşı Milli Birlik Komitesi üyelerinin 2.3 katı. 1961'deki cumhurbaşkanı maaşı bugünün parasıyla, elbetteki yine altın bazında, 13 milyon lira.

Geçinip giden Korutürk. Bir başka asker kökenli cumhurbaşkanı, Cevdet Sunay da 1967'de tam Cemal Gürsel kadar maaş alacak. O günün parasıyla değil, 1989'un parasıyla: Yine 13 milyon lira. Ya milletvekili maaşı terazisi? Cumhurbaşkanlarının havası iyice kaçıyor. Mesela, Sunay'ın 1971'deki maaşı 10 bin lirayken, milletvekilleri de 6 bin lira alıyor.

Aradan geçen iki yıl, milletvekili maaşını 7500 liraya çıkarırken, cumhurbaşkanı maaşı yalnızca 600 liralık bir zam görecek. Yani 10 bin 600 lira olacak! Bugünün 5 milyon 540 bin lirası, milletvekili maaşının 1.4 katı. Korutürk zengin bir insan değil. Çok şükür sıkıntı mıkıntı çekmeyen bir ailenin reisi işte.

12 Eylül çalkantılı dönem ne olsa. Dengeler çabuk değişiyor. Kenan Evren'in 1984'teki 278 bin liralık maaşı, 123 bin liralık milletvekili maaşının 2.26 katı. Ve sıkı durun, tarihi bir olay: 1989'da cumhurbaşkanı maaşı 3 milyon 932 bin lira. Milletvekilleri 4 milyon 200 bin lira alıyor. Artık cumhurbaşkanları, milletvekillerinden daha az kazanıyor.

Kenan Evren döneminde tersine dönen bu denge, Özal'ın ilk iki ayında da sürecek; eğer bütçe Meclis'ten geçerse, cumhurbaşkanları 12 milyon 600 bin lirayla yeniden üste çıkacak. Ama eski dengeye dönülürken, bütçe komisyonunda iyi bir gürültü kopacak. Muhalefet partilerinin itirazı, ANAP'ın "eski cumhurbaşkanlarına bakın" savunması... Elbetteki Atatürk'ün tüm mal varlığını hayırlı yerlere miras bıraktığı da düşünülecek, söylenecek. Ama yine de, 1923'ten 1989'a cumhurbaşkanı maaşları karşılaştırmasını, ANAP koz gibi kullanmaya çalışacak. İktidar, tartışmayı eski yıllara itecek. Muhalefet bugüne çekmek isteyecek...

Aytekin YILDIZ Müşerref SEÇKIN

Bir otel nasıl kovuldu?

Taksim Meydanı'ndaki ünlü Etap Marmara Oteli tabelası, 1 Mayıs'ta indirilip yerine "The Marmara" tabelası konacak. Tabela değişimi küçük bir olay, ama ardında ciddi ithamlar ve büyük bir şirketin, sessiz sedasız terki Taksim edişi var

İstanbullular bilir Taksim'deki Etap Marmara Oteli'ni. İstanbul'a gelip de yolu Taksim'e düşenler de bilir, hani şu ünlü Atatürk anıtının sol karşısında, Atatürk Kültür Merkezi'nin de sağ tarafında kalan ünlü 5 yıldızlı oteli. Bir 12 yıl geriye gidildiğinde herkes bilir; kanlı 1 Mayıs mitinginde Intercontinental Oteli işte. Yani bina aynı da, isimler değişmiş hep. Ne tesadüf ki tarihlerden gene bir 1 Mayıs'ta bu binada yeniden bir tabela değişimi olacak. 1980 Eylülü'nde Intercontinental tabelasının yerine konan "Etap Marmara" tabelası da inecek ve yerine "The Marmara" tabelası asılacak.

Hani neredeyse Türkiye'deki demokrasinin her 10 yılda bir perestroikaya uğraması gibi makus bir kaderi var bu binanın. Birine alışamadan bir yenisi. Önce Amerika'nın Intercontinental'i sonra Fransızın Pullman Etap Marmara'sı ve şimdi de Hollanda'nın The Marmara'sı. Bu son tabela değişimi aslında The Wall Street ya da Financial Times ya da herhangi bir Batı gazetesi için skandal sayılabilirdi. Çünkü ev sahibi-kiracı ilişkisi ve otel işletmeciliği açısından bakıldığında, dünyaca ünlü Fransız Pullman Etap Otel işletmeciliği ağır ithamlar altındaydı: "Uygun muhasebe defteri tutmamak, Oğuz Gürsel'i zarara uğratmak, faiz ve döviz kur farkı gelirlerini brüt işletme kârına dahil etmemek" gibi. "Otelin normal olarak işletilmesine izin verecek işletme sermayesini idame ettirmediği", "Oteli emsallerine göre düşük kapasitede işlettiği" gibi... Bu ithamların altındaki imzalar da yabana atılır gibi değildi hani. Barolar Birliği Başkanı Önder Sav, Boğaziçi Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu Bölüm Başkanı Meral Korzay, mali müşavir ve muhasebeci Hüseyin Şen... Bu bilirkişiler, bu raporu durup dururken hazırlamamışlardı şüphesiz.

Şimdi Ankara vergi rekortmeni işadamı Oğuz Gürsel ile uluslararası otel işletmeciliğine soyunan Fransızların Türkiye kolu

Taksim Meydanı'nın "görkemli" oteli Etap Marmara, kimileri için pek de hoş olmayan bir tarihte, 1 Mayıs'ta el değiştiriyor

ERTUĞRUL BALIKÇIOĞLU/NOKTA

Bilirkişi raporundan "İTOAŞ" zarara uğradı

"Kurulumuzca yapılan geniş inceleme ve araştırmalar sonucunda, davalı ve mütekabil davacı BOTAŞ'ın işletmekte olduğu Otel Etap Marmara ile ilgili olmak üzere:

1. Sözleşme hükümlerine göre faiz gelirlerini ve döviz kur farkı gelirlerini brüt işletme kârına dahil etmediği,
2. Otelin normal ve intikasız bir tarzda işletilmesine yetecek işletme sermayesini idame ettirmediği,
3. Brüt işletme kârının tespitinde esas alınacağı sözleşmede önemle belirtilen "Otel Muhasebe Defteri" ayrıca tutmadığı,
4. Oteli aynı sınıf ve evsaftaki emsali olarak kurulumuzca kabul edilen Sheraton Oteli'ne göre düşük kapasitede işlettiği, müdebbir bir tacir gibi hareket etmediği, BOTAŞ'ın kusuru yüzünden davacı ve mütekabil davalı İTOAŞ'ın Sheraton Oteli'ne nazaran 1984 yılında -647.843.961. TL ve 1985 yılında -990.136.921. TL zarara uğradığı görüş ve kanaatine varılmıştır.

Üç nüshadan oluşan ve ekinde (4) adet belge bulunan işbu bilirkişi raporu, Yüksek Hakem Heyeti'nin takdirlerine saygı ile sunulur.

mahkemelik, vaziyet rezillikti. Çünkü işbu uluslararası kapitalist tacirler, bilirkişi raporuna göre "basiretli bir tüccar gibi davranmamışlar"dı. İşte tam bu noktada, henüz mahkeme karar vermemişken, Fransızların BOTAŞ'ının aklı selimi galebe çalıyor ve mahkemeyi gereksiz bir icraattan kurtarıyor ve kendi hükmünü kendi veriyordu. Mahkemenin kararını beklemeden tahliye için ev sahibi ile anlaşıyordu, hem de tarihi de kesinleştirerek: 1 Mayıs 1990.

Sıra Hollandalıların. Oğuz Gürsel de bu arada boş durmamıştı. Binasının tahliye edileceğinden emin olarak yeni müşteriler aramaya çıkmıştı bile. Şimdi sıra Hollanda'nın IHC firmasındaydı. Ya da Taksim'de öğreneceğimiz ve taksicilere ve randevulaşacağımız arkadaşlara söyleyeceğimiz adıyla "The Marmara." "Hani demeli bilmiyoruz, ama gene de bir Türk usulü İngiliz lafıyla "velkam dı marmara" çekilebilir herhalde."

Şaziye KARLIKLI

BOTAŞ arasındaki çekişmeye, yakın çekim bir göz atalım.

Marmara'ya "THE" nasıl kondu? Vergi rekortmeni Oğuz Gürsel'in şirketi İTOAŞ, dokuz yıllık Fransız kiracısına çık git diyordu çünkü; çünkü iki taraf kira bedeli olarak otelin brüt işletme kârının yüzde 80'i için anlaşmışlardı, yani oteli işletenler kazandıkça ev sahibi de kazanacaktı. Ama "maalesef" ev sahibi bu işletmecilikten 1984 yılında 700 milyona yakın ve 1985 yılında da 1 milyara yakın zarara uğrayacaktı. Yukarıda adı sanı sayılan bilirkişiler, bu zararın müsebbibi olarak BOTAŞ'ı yani otel işletmecilerini gösteriyordu. Taraflar arasında hakemlik yapan hakem heyetinin atadığı bu bilirkişi heyetinin, bu rakamlara ilaveten sözünü ettiği "ayrı defter tutmamak", faiz ve döviz kur farkı gelirlerini brüt işletme kârına dahil etmemek gibi suçlamalar da bir bütün rapor halinde mahkemede delil olarak kullanılacaktı. Yani özetle Etap Marmara adı altında faaliyet gösteren Fransız işletmeciler "kusurlu" bulunmuşlardı. Kurum

Bina sahibi Ankaralı vergi rekortmeni Oğuz Gürsel, Fransızların işletmeciliğinden ağzının payını aldı. Şimdi Hollandalı müşteri peşinde...

SÖYLEŞİ / SÜLEYMAN DEMİREL

"Vaa mı bunu engelleyen kanun?"

Özal cumhurbaşkanı olduktan sonra ne tür bir strateji izleyeceklerini soran ***Nokta*** *muhabiri İlter Sağırsoy ile yaptığı söyleşide "Çankaya millete aittir. Millete ait olan bir yer işgal edilmiştir" diyordu DYP lideri Süleyman Demirel. Bu durumu ortadan kaldırmak için de "kırıp dökme olmaksızın" halka "düş peşime gel" denilecekti.*

Nokta: Özal artık cumhurbaşkanı oldu, bu durumda hâlâ eleştirmeyi düşünüyor musunuz? Malum, eleştiri, hakaret vs. gibi konular artık suç sayılıyor.

Demirel: Kanun, hakkın suiistimalini, yanlışı himaye etmez. Biz Sayın Özal'ın kişiliğini değil, Cumhurbaşkanlığı'nı elde ediş şeklini eleştiriyoruz. Özal'ın TBMM tarafından seçildiği değil, ANAP tarafından seçildiği doğruysa, bizim geride kalan yanlışı eleştirmeye devam etmemiz kadar tabii bir şey olamaz. Ve kanun, buna mani değildir. Biz eleştirirken kimsenin gururuyla oynamıyoruz. Yaptığımız iş budur. Arkanda halk yokken, ne hakla sen Cumhurbaşkanlığı makamına oturursun ve kimin cumhurbaşkanı oluyorsun? Bunu soracağız. Bizim dediğimiz o kadar doğruydu ki, bir taraftan top atarak cumhurbaşkanını selamlamaya hazırlanırken öbür taraftan halk, "Ben bunu eleştirirsem hakaret sayılır da, acaba hapislere girer miyim?" kuşkusuna kapılmıştır. Hiç böyle bir olay olmadı daha Türkiye'de, bu zamana kadar. Halk fevkalade kızgın, kırgın ve küskündür. Halkın başbakan olarak reddettiği bir kişi cumhurbaşkanı olabiliyor bu Türkiye'de. Biz dediğimizi, aynen dediğimiz gibi demeye devam edeceğiz, en ufak bir değişiklik yapmayacağız. Zaten buna devam etmezsek, o sözleri niye dediğimizin bir anlamı kalmaz. Bir emrivakiyi, bir fiili durumu kabul etmek durumunda değiliz. Zaten halkımız bunu "Ehh, oldu artık, varsın oluversin" şeklinde kabullenmeye kalkarsa da, Türkiye'de demokrasiyi yürütemeyiz. Yani önüne gelen hakkı olmadığı halde, hakkı olmadığı şeyleri alır, gasp eder. "Ehh, mademki aldı ama bunu almaya ne hakkı var?" demek varken, "varsın alsın" deyiverirse halk, işte o zaman herkes bir şey almaya karar verir. Hukuk düzenini yürütmek mümkün değildir o takdirde.

Nokta: DYP "9 Kasım" tarihinden itibaren nasıl bir strateji izleyecek?

Demirel: Türkiye'nin bir numaralı siyasi meselesi Cumhurbaşkanlığı'dır. DYP bu Cumhurbaşkanlığı seçimini hukuka aykırı buluyor, millet iradesine de aykırı buluyor. Hukukun ve milletin üstünlüğünün zedelendiğine dair bir büyük örnek varsa, bunu bir kenara bırakamaz ki DYP. DYP meydanlara çıkıp halka düşün arkamıza, bu durumu düzeltelim diyecektir. Acaba başkaları meydana çıkabilecek midir?

Nokta: ANAP'ın tabanının da üstüne bastığınız, dolayısıyla birleşme olacağı söylentileri var. Böyle bir olay bundan sonra olabilir mi?

Demirel: ANAP şu anda tabansızdır. ANAP'lıya rastlamanız mümkün değildir. Meclis'te var işte biraz, örgüt falan yok ki. Hiç kimse biz ANAP'lıyız diyecek durumda değil, sokakta ANAP'lı bulmanız fevkalade güçtür, varsa gelin birlikte bulalım. Bunları halkın içine, sokağa çıkartmayacağız.

Nokta: Nasıl çıkartmayacaksınız?

Demirel: Halka şikâyeti artıracağız, yurdu adım adım, karış karış dolaşarak halka diyeceğiz ki, yüzde 85'iniz Özal'ın Cumhurbaşkanlığı Köşkü'ne çıkmasına razı değildiniz, ama çıktı. Bu ya doğrudur ya değildir. Eğer bu doğruysa Sayın Özal'ı Çankaya'ya çıkaran "Bunları" siz de aranıza sokmayın, ▶

dışlayın onları. Özal milletvekillerini seçimle korkutup bir arada tuttu. Aslında hiç gitmeyecekler mi bunlar halka? İşte o zaman halk bunlara dersini verecek, hem de nasıl. Bizim bundan sonraki siyasetimizin ana hareket noktası bu olacaktır. Ben şunu hep söyleyeceğim, buna kanun da engel değildir; Çankaya millete aittir, millete ait olan bir şey işgal edilmiştir. İşgal edilen Çankaya'yı kurtarmak lazımdır. Bu işgale omuz verenler sorumludur, seyirci kalanlar vebal altındadır. Ve bizim söyleyeceğimiz şey, kırmak yok, dökmek yok, düşün arkamıza, biz bu işi hallederiz. İşte izleyeceğimiz taktiğin, politikanın başında, yurdun dört bir yanında meydanlarda bunu söylemek geliyor, var mı bunu engelleyen kanun?

Nokta: Sizin Evren'le "tarihi ilişkiniz" malum, ona rağmen hem de heyetinizle birlikte Cumhurbaşkanı Evren'in huzuruna çıkarak kendisini ziyaret ettiniz, tokalaştınız. Oysa şimdi Özal'ı ne tebrik ediyor, ne de tokalaşıyorsunuz. Evren ile Özal arasındaki fark nedir ki, böyle bir düşüncede kararlısınız.?

Demirel: Benim el sıkmak, sıkmamak gibi bir sorunum yok. Sayın Evren'in oraya nasıl gelişi, bizim siyasetin içerisinde düşürüldüğümüz sıkıntılar belli. Bu sıkıntılardan beni ne Evren ne de Özal kurtarmıştır, yine halk kurtarmıştır. Milletim bana yeniden siyasette görev vermiştir. Ben bu görevi yaparken devletin makamında kim oturuyorsa, onunla konuşmak mecburiyetinde kalmışımdır. Bu benim 12 Eylül'le veya Sayın Evren'le ilgili düşüncelerimi değiştirmez.

Nokta: Şimdi Özal için de "siyasette küslük olmaz" diyerek o mecburiyeti hissedebilir misiniz?

Demirel: Kesinlikle hayır. Çünkü bugün mesele farklıdır. Bugün oluşum vardır. Biz bu oluşuma karşı çıktık. Öteki meseleye gelince, bu hadiseye millet şu veya bu şekilde hiç olmazsa büyük bir çoğunluğu alkış tutmuştur. Hoş gerçi tuttu da ne oldu, işte Türkiye'nin nereye geldiği ortada. Ama biz mademki millete hizmet içerisindeydik, o gün geçmişte kalan olayları sorun yaparak milletle ters duruma düşmek istemezdim. Bugün durum farklıdır. Bugün biz milletin istikametindeyiz, Özal milletle terstir. Ve onunla mücadele edilmesini de millet bizden istemiştir, isteyecektir de..●

SHP'de Gencay Gürün fırtınası

İstanbul Anakent Belediye Meclisi'nin 52 SHP'li üyesi, Başkan Sözen'e bir önerge vererek Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Gencay Gürün'ün görevden alınmasını istedi. SHP'li üyeler "Görevden alınsa da, alınmasa da 13 milyarlık tiyatro bütçesini onaylamayacağız" diyorlar

"Gencay Hanım, Şehir Tiyatroları için vazgeçilmez değildir. İngilizler, tiyatroyu kötü yönettiği için Laurence Olivier'i bile görevden aldılar..."

SHP'li belediye meclis üyesi Necdet Mercan, 26 Mart seçimlerinin hemen ardından başlayan ve bugüne kadar bir çözüme kavuşturulamayan "Gencay Gürün fırtınası"nı bu sözlerle değerlendiriyordu. Üstelik böyle düşünen sadece Mercan değildi. Aralarında Fatma Girik ve Ahmet Mekin'in de yer aldığı 52 SHP'li, Başkan Nurettin Sözen'e Gencay Gürün'ün hakkında ağır suçlamalarla dolu bir önerge vererek, Gürün'ün hiç vakit yitirilmeden görevden alınmasını istemişlerdi.

Dalan'dan kalan miras. Eski Başkan Bedrettin Dalan döneminde SHP'li yönetime devredilen mirastan, en çok tartışılanların başında Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Gencay Gürün geliyordu. Dalan döneminde bu göreve vekâleten getirilen Gürün, kısa sürede "icraatı"yla dikkat çekmişti. Kimilerine göre, "Şehir Tiyatroları'na çekidüzen veren, salonları yenileyen ve seyirci sayısında büyük artışlar sağlayan" Gürün, kimilerine göre de, otoriter ve dediğim dedikçi bir diktatördü. Sıkıyönetim tarafından görevlerinden alınan 1402'lik sanatçıların tiyatroya dö-

SHP'li kültür komisyonu baskanı Baki Nedim Baltacı, "Gencay Hanım görevden alınmazsa tiyatronun bütçesini onaylamayız" diyor (sağda), Anakent Belediye Başkanı Nurettin Sözen: "Konuyu grup yönetiminde, partide ve Meclis'te görüşeceğiz"

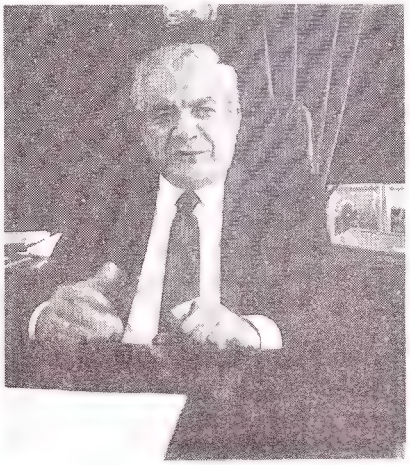

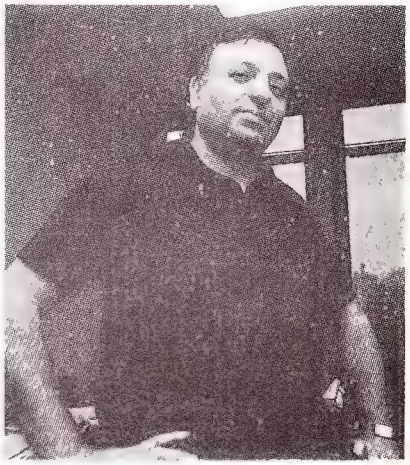

SÜLEYMAN TEL

SHP'li belediye meclisi üyeleri, Gencay Gürün'ün görevden alınmasını istiyorlar

nüşleri konusunda da kötü bir sınav vermişti Gürün. İddialara göre, boş kadro olduğu halde bu sanatçılar oyalanmış ve özellikle tiyatronun dışında tutulmuşlardı.

26 Mart seçimlerinden sonra SHP'li yönetimin göreve gelmesiyle birlikte gözler Nurettin Sözen'e çevrilmişti. Yeni başkan ne yapacaktı? Gürün görevde kalacak mıydı, yoksa alınacak mıydı?

İşte tam bu sırada yerli tiyatro yazarlarıyla Gencay Gürün arasında büyük bir tartışma ve karşılıklı suçlama furyası başlıyordu. Arkasından gazete sayfalarında, Gencay Gürün'ün "icraat"larından örnekler gündeme getirilecekti. Tabii Gürün taraftarları da boş durmuyordu. Onlar da suçlamalara yanıt veriyor ve Gürün'ün başarılarından örnekler sergiliyorlardı. Benzer bir bölünme de SHP yönetiminde yaşanıyordu doğal olarak. Erdal İnönü'nün, Gürün'ü desteklediği ve bu nedenle görevinden alınmadığı savunuluyor, karşı taraf ise Gürün'ün "diktatör"ce yönetiminin SHP'nin ilkeleriyle taban tabana zıt düştüğünü söylüyorlardı.

Bardağı taşıran damla, Evita müzikaliydi. Bu konudaki en cidi itham Gencay Gürün'ün bu müzikalden 152 milyon lira çeviri ücreti alması olarak SHP'lilerin metinlerinde yer alacaktı.

Ve önerge geliyor. "Odam her gün Gencay Gürün'den şikâyet eden sanatçılarla, işçilerle dolup taşıyor. Araştırmalarım sonucunda bu şikâyetlerin haklı olduğunu saptadım. Maaş puanlamalarında 1402'likler aleyhine haksızlıklar yapılmış, sanatçı olmayan kişilere yüksek ücretler ödenmiş. Şikâyetçilere ne diyeceğimi şaşırdım."

SHP'li belediye meclis üyesi ve kültür komisyonu başkanı Baki Nedim Baltacı, son durumu bu sözlerle özetliyordu. Ancak, Sözen'in bu konuda sessiz kalması üzerine, sözü edilen 52 imzalı önerge hazırlanıyor ve Sözen'e takdim ediliyordu: "Gencay Gürün, gayri hukuki olarak görev başındadır. Belediyenin milyarlarının, durumu meşru olmayan kimseler tarafından yönlendirilmesi suçtur. Sayın başkanımıza durumu sunarak bu yanlışa ortak olmayacağımızı bildirir, halkın paralarının meşru ellerde değerlendirilmesini talep ederiz..."

Ne var ki Başkan Sözen, bu önerge karşısında da sessiz kalacak ve görüşlerine başvuran **Nokta** muhabirine, "Grup yönetim kurulu, parti organları ve belediye meclisinde konuyu görüştükten sonra bir açıklama yapabiliriz" diyecekti. Oysa, bu sırada Sözen, Gürün'ün vekâleten yürüttüğü göreve asaleten atanması için birtakım araştırmalar yaptırtıyordu. Hukuk danışmanlarına bu işin yasal olarak mümkün olup olmadığını soran Sözen, "Mümkündür" yanıtını almıştı bile...

Gencay Gürün'ün kesinlikle görevden alınmasını isteyen SHP'li belediye meclis üyeleri, son koz olarak yakında başlayacak olan bütçe görüşmelerini bekliyorlardı. "Önümüzdeki günlerde meclise gelecek olan 13 milyarlık tiyatro bütçesini, Gencay Hanım'ın önerdiği haliyle kesinlikle onaylamayız" diyen Baki Nedim Baltacı, önerge sahiplerinin son derece kararlı olduklarını da hatırlatıyordu.

Gencay Gürün fırtınasındaki son durumun ne olacağı çok geçmeden belli olacaktı olmasına ama herhalde tartışmalar daha uzun zaman devam edecekti. Bir başka ifadeyle, post gitse de kavga bitmeyecekti. ●

Kim, kime, nerede, nasıl?

Nevşehir E Tipi Cezaevi'nde herkes birbirinden, başsavcı da herkesten davacı. Kimin, kime, nerede, nasıl dayak atıp işkence yaptığının nasıl belirleneceği epeyce merak konusu

Nevşehir Asliye Ceza Mahkemesi'nin duruşma salonunda hazır bulunanlar, şimdiye kadar açılan en ilginç işkence davalarından birine tanık oluyordu. Davacı yerinde cumhuriyet savcılığı ile birlikte şikâyetçi olarak Nevşehir E Tipi Cezaevi Müdürü, cezaevi şoförü, 3 gardiyan ve 9 hükümlü oturuyor, davalı sandalyesinde ise 3 doktor, 2 hükümlü bulunuyordu. Olayın böyle karışmasının sebebi ise önce doktorların Başsavcı Ahmet Şükrü Dağlı hakkında Adalet Bakanlığı'yla Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na suç duyurusunda bulunması; başsavcının da buna kamu davası açarak cevap vermesiydi.

Benim cezaevim iyidir. Başsavcı Dağlı'ya göre Nevşehir E Tipi Cezaevi, "örnek bir cezaevi"ydi. "Sosyal faaliyetler mahkûmların katılımıyla gerçekleşir, hiçbir olay çıkmaz"dı. "Ta ki başka cezaevlerinden nakledilen İnönü Bayramoğlu, Serhat Uğurlu, Cafer Kaya ve Ahmet Karaaslan buraya gelene kadar."

Geldiklerinin daha ikinci günü tek tip elbise giymek istemeyen bu dört mahkûm, özel eşyaları ve kitapları kendilerine verilmeyince açlık grevine başlıyor, bir süre sonra da grevden vazgeçiyordu. Mahkûmlar eylemi bırakmıştı bırakmasına, ama bu kez Başsavcı Dağlı bırakmıyordu yakalarını. Onları cezasız bırakırsa, yarın öbür gün diğerleri de başkaldırır, nizam, intizam bozuluverirdi. Bu yüzden "elebaşı" durumundaki Serhat Uğurlu hemen hücreye atılmalıydı. Başsavcı böyle düşünüyordu, ama hücre cezası için "sağlam" raporu vermesi gereken cezaevi doktoru Murat Çobanoğlu, kendisiyle aynı kanıda değildi. "Bu konuda yetki-

li olup olmadığımı Türk Tabipler Birliği Başkanlığı'na soracağım'' diyordu Murat Çobanoğlu. ''Hipokrat Yemini'' etmiş bir doktor olarak ''cezaevinde disiplinin sağlanması'' onu ilgilendirmeyebilirdi. Doktor rapor vermiyordu, oysa başsavcı kararlıydı: ''Ben yetkime dayanarak bu şahsı hücreye kapatacağım'' diyen Dağlı, ''bu şartlarda cezaevinde doktor olarak çalışmasının, huzursuzlukları artıracağı ve istifa etmesi gerektiğini'' de Murat Çobanoğlu'na ''sert bir dille'' hatırlatıyordu.

Cezaevi kan revan. İfade almak için cezaevine gelen Dağlı, kendisini getiren gardiyanlarla birlikte Serhat Uğurlu'nun kan revan içinde olduğunu görünce, geniş bir toplantı yapmaya karar veriyordu.

İçeride bulunan tüm tutuklu, hükümlü, gardiyan, başgardiyan ve müdürleri ''malta boyu''na çıkartan başsavcı, hükümlü Ahmet Hayri Koşan'ın savcılık ifadesine göre şöyle konuşmuştu:

''Benim gardiyanıma vuracak adamın alnını karışlarım. Siz iyilikten anlamıyorsunuz. Bundan sonra burada sopa da olacak, işkence de. Doktor, raporu ister imzalasın, ister imzalamasın, ben hücreye atarım. İsteyen bildiği yere şikâyet eder.'' Konuşmanın tam burasında

FRDAI A.AYNOKTA

''kitaplarının kendisine verilmesini'' isteyen mahkûmlardan İnönü Bayramoğlu, bütün sessizliği bozuyordu. Bayramoğlu'nun isteğine ''Sen anarşist misin? Ne yayını istiyorsun?'' sözleriyle karşı çıkan başsavcı, yine mahkûmların ifadelerine ''Sen de mi Serhat Uğurlu gibi hücreye gitmek istiyorsun?'' diyordu. Ancak konuşma bu kadarla kalmayacaktı. Olaylardan sonra Kocaeli Cezaevi'ne nakledilen İnönü Bayramoğlu, İnsan Hakları Derneği'ne yazdığı mektupta bu konuyu şöyle anlatıyordu: ''Savcıya, yayınlar yasak değil. Siz incelemeden bana hakaret ediyorsunuz dediğimde, bizzat kendisi de vurmak suretiyle gardiyanlarla beraber başgardiyanlıkta bana işkence yaptılar.''

Artık ok yaydan çıkmıştı. Mahkûmların ifadelerine göre Nevşehir E Tipi Cezaevi'nin müşahede odası o günün akşamında tam bir işkencehaneye dönüyordu. Sabahın erken saatlerine kadar süren dayak faslında mahkûmlardan, başta İsmet Ateş, İnönü Bayramoğlu, Ahmet Hayri Koşan, Murat Durmaz ve Durmuş Uslu olmak üzere, pek çoğu pestili çıkana kadar dövülüyordu.

Kimseler duymasın. Ertesi gün dövüldüklerine dair rapor almak isteyen mahkûmlar, cezaevi doktoruna çıktıklarında bunun ancak hastaneye sevk edildikten sonra Adli Tıptan alınabileceğini öğrenecekti. Önlerine çıkartılan engelleri güçlükle aşabilen ancak sekiz mahkûm tutabilecekti Adli Tıbbın yolunu.

Nevşehir Devlet Hastanesi'nde çıkartılan ''o gece''nin faturası ise oldukça ağırdı. Mahkûmlardan İnönü Bayramoğlu, Ayhan Kutan, Birol Soylu, Halil Erkin Tanrıyar, İsmail Ateş, Bilal Çoban, Murat Durmuş ve Durmuş Uslu, yedikleri dayaktan sonra ''en az 2-10 gün çalışamaz''dı. Darp izleri ve vücutlarında meydana gelen hasar ise ancak ''10-45 gün arasında geçer''di. Ayrıca olaylar sırasında mahkûmların kendilerine saldırdığını iddia eden dört gardiyan da 2-3 gün ''iş yapamaz'' raporu alıyordu.

Olaylar buraya kadar sessiz sedasız sürüp gitmişti. Ancak sanıkların iddiasına göre mahkûmların dövüldüğü ve hastaneden aldıkları rapor, nasıl olmuşsa basına sızdırılmış, başsavcı hakkında Adalet Bakanlığı'yla Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na suç duyurusunda bulunulmuştu. Bunun üzerine harekete geçen Başsavcı Ahmet Şükrü Dağlı da olaya adı karışan herkes hakkında ''kamu davası'' açıyordu.

Hazırlanan iddianameye göre devlet hastanesinde görevli Dr. Nesrin Çobanoğlu ve Nilgün Birinci, görevini kötüye kullanmıştı. Hem olayı basına sızdırmışlar, hem de ''mahkûmların saldırısına uğrayan gardiyanlarla, dövülme olayına maruz kalan diğer mahkûmlara aynı himaye ve ilgiyi göstermemişler''di. Cezaevi doktoru Murat Çobanoğlu ise ''Her yaralıyı Adli Tıbba göndererek rapor almalarını'' öğütlemişti. Bunun adı ''idareye cephe almak''tı.

Sanık doktorlar ve hükümlüler ise bu arada başsavcı aleyhine dava açılması için Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na başvurmuşlar, ancak henüz bir sonuç alamamışlardı. Sanıklar Nevşehir Savcılığı'na yaptıkları şikâyette de 34 gardiyanın mahkûmları dövdükleri için suçlu olduklarını ileri sürüyorlar ve haklarında dava açılmasını istiyorlardı. İddianamede ise bu gardiyanların ''dayak atmadıkları, aksine dayak yedikleri'' belirtilerek, sanık değil, ancak şikâyetçi olabilecekleri vurgulanıyordu.

Dava tam bir arap saçına dönmüştü. Gelişmeleri yakından izleyen Türk Tabipler Birliği Genel Başkanı Nusret Fişek ''Olay cezaevi yönetiminin cezaevinde şiddet ve işkencenin örtbas edilmesi için yarattığı bir senaryodur'' diyordu.

Doktorların avukatı Akif Kurtuluş ve Tezcan Çakır da ''davanın peşini bırakmayacaklarını'' söylüyordu. Çünkü müvekkilleri ''ettikleri yemine bağlı kalarak görevlerini yerine getirmiş''ti.

17 Kasım'da üçüncü duruşması yapılacak olan dava, belki de bu yüzden en çok doktorların ilgisini çekiyordu. Ankara Tabip Odası'nın 3 yönetim kurulu üyesiyle, odaya bağlı İnsan Hakları Bürosu'nun 3 görevlisi, Sosyalist Parti Ankara İl Başkanı Ali Kalan ve bir avukatı, Ankara Barosu'ndan bir avukat ve gözlemci, İnsan Hakları Derneği'nden 2 avukat ve bir gözlemci ile çok sayıda doktorun hazır bulunacağı duruşma, hem cezaevlerinin, hem de bu koşullarda görev yapan doktorların sorunlarını gündeme getirecekti.●

B&W HORIZON/PENAJANS

1979 YILI İCRA PL 467 TEDBİR UYARINCA SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR

"Kıbrıs Lübnan'a döner..."

"Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınması, güçlenmesi ve Kıbrıs sorununa iki devletli bir zemin üzerinde çözüm bulunması" amacıyla Kıbrıslı bir grup Türk aydın, "Kıbrıs Türk Aydınları Self-Determinasyon Hareketi" adıyla faaliyete geçti.

Şener Levent, Akay Cemal, Aydın Kalfaoğlu, Ahmet Okan, Ergin Birinci ve Sabahattin İsmail'den oluşan "Yürütme Komitesi", yayınladığı bir bildirgeyle hareketin kuruluşunu tüm dünyaya duyurdu. Bildirge, başta Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar olmak üzere, BM Güvenlik Konseyi üyeleri, Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu ile çeşitli ülkelerdeki basın kuruluşlarına iletildi.

Nokta, *"Kıbrıs Türk Aydınları Self-Determinasyon Hareketi" ile ilgili olarak Ahmet Okan'la görüştü.*

Nokta: "Kendi kaderini tayin", ya da sizin deyişinizle, "Self-determinasyon..." Hareketinizi gerekli kılan koşullar ne?

Okan: Self-determinasyon, ulusların veya halkların kendi geleceklerini belirleme, siyasal devletlerini kurma hakkı demek. Bugün, sosyalist ülkelerdeki çok halklı, çok devletli federasyonlara (Çekoslovakya, Yugoslavya ve Sovyetler Birliği gibi) bakacak olursak, bu birleşmeler, ya sosyalist bir devrim sonucu ya da dünya savaşları sonucunda oluşmuştur. Bağlı ülke veya devletler, bugüne kadar eğer self-determinasyon istemlerini ön plana çıkarmamışlarsa bu, o ülkelerde yaratılan baskı rejimlerinin sonucuydu. Şimdi durum değişti. Baskı perdesi kalktıkça, halklar kendi geleceklerini tayin etmek istiyorlar.

Biz, bu deneyimleri de göz önüne alarak tarihsel yanılgıları tekrarlamak istemiyoruz. Yani dünya baskısıyla Kıbrıs'ta önce federasyon kurup, baskılarla yaşatmak ve sonra uygun bir ortamda "self-determinasyon" naraları atmak istemiyoruz. Bu, dünyayı kavramamak olur. Biz herhangi bir "birlik" kurulmadan, kendi politik devletimizin tanınmasını ve bu hakkımızın teslim edilip geliştirilmesiyle, çağımıza yaraşır bir barışa yönelmek istiyoruz.

Nokta: Şu an kesintiye uğramış da olsa, görüşmeler "Federatif Cumhuriyet" doğrultusunda. Bu aşamada "self-determinasyon" için harekete geçmek, bu oluşuma ters düşmüyor mu?

Okan: Öyle görülebilir ama işin aslı bu değil. Biz, ilk rüzgârda dağılacak bir kum yığınına benzeyen federasyon istemiyoruz. Zaten federasyon böyle kurulmaz. Federasyonlar devletlerin, halkların katılımıyla gerçekleşir. Oysa, maalesef, Rum halkı bizi devlet olarak gör- ▶

Ahmet Okan: "Kıbrıs Türk aydınları olarak ilk rüzgârda dağılacak bir kum yığınına benzeyen federasyon istemiyoruz."

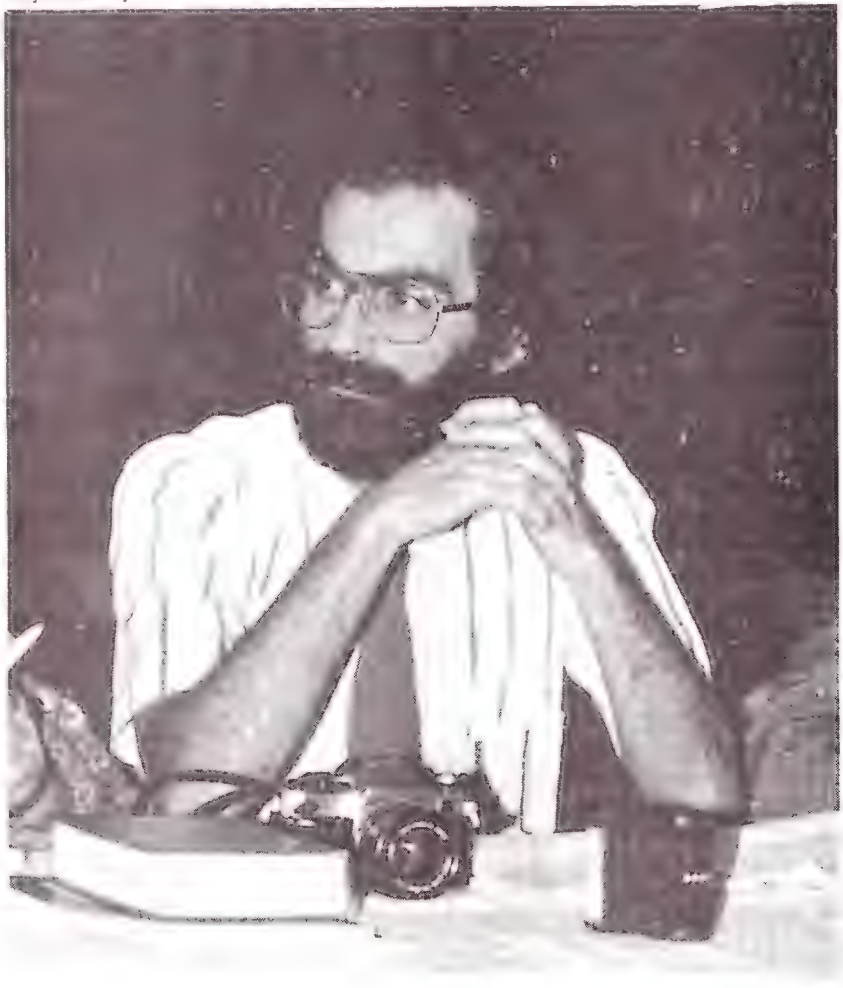

BANKALAR/1988 PERFORMANS ANALİZİ BANKACILIĞIN BÜYÜKLERİ

Prof. Selçuk Abaç, geçen y... hangi banka... ların neyi ne kadar yaptığını başarı ve başarısızlıkla... rını değe... lendirdi.

Türk ban... cılık sektö... ründe, 1984 yılı... dan bu yana her... ilgiyle izlener... Prof. Selç... bulunu... Ana... te...

...yaban... ...ligi sermayenin büyü... ...ldiğini" ve bu bankalar için... ...aye artırımı gereğinin gündeme geldiğini vurgulayacaktı. Bu grup sıralama şöyleydi:

*** Manufacturers Hanover Trust:** 1988'in en dinamik yabancı bankası olarak beliriyor. Aktif toplamı 3 kat artmış. Büyüklük sıralamasında 3. olmuş durumda. Net kârı 1988'de 14.5 milyar oldu. Ke... ...di grubunda ikinci en ...üksek kârı var...

...yıl da yapmış ...ır Performansı ...ın yıl içinde gös... ...etleri değerlendiren ...dört" temel "kritere" ...hazırlanıyor: Sermaye ...gi, kârlılık, aktif kalitesi ve ...te...

Ayrıca, bu yıl öteki yıllardan farklı olarak, Abaç, analizi için ku... landığı "alt kriter" sayısını da 14'ten 21'e çıkardı.

Türk bankacılık sektöründe faaliyet gös... teren bankaların 1988 yılı performans analizi, banka ...kârlarında pat... ...lama ol... ...duğu... ...nu ...ve genel anlamda parlak so... ...nuçlar elde edildi... ...ğini ortaya koydu.

Araştırmayı gerçekleştiren Pro... Dr. Selçuk Abaç, bankala... açısından 1988 yılını... önemli olayını r... kredilerin ay... karşılıkla... fifle...

*Prof. Dr. Selçuk Abaç'ın basında yer alan 1988 Bankalar Performans Analizi'nden alıntıdır.

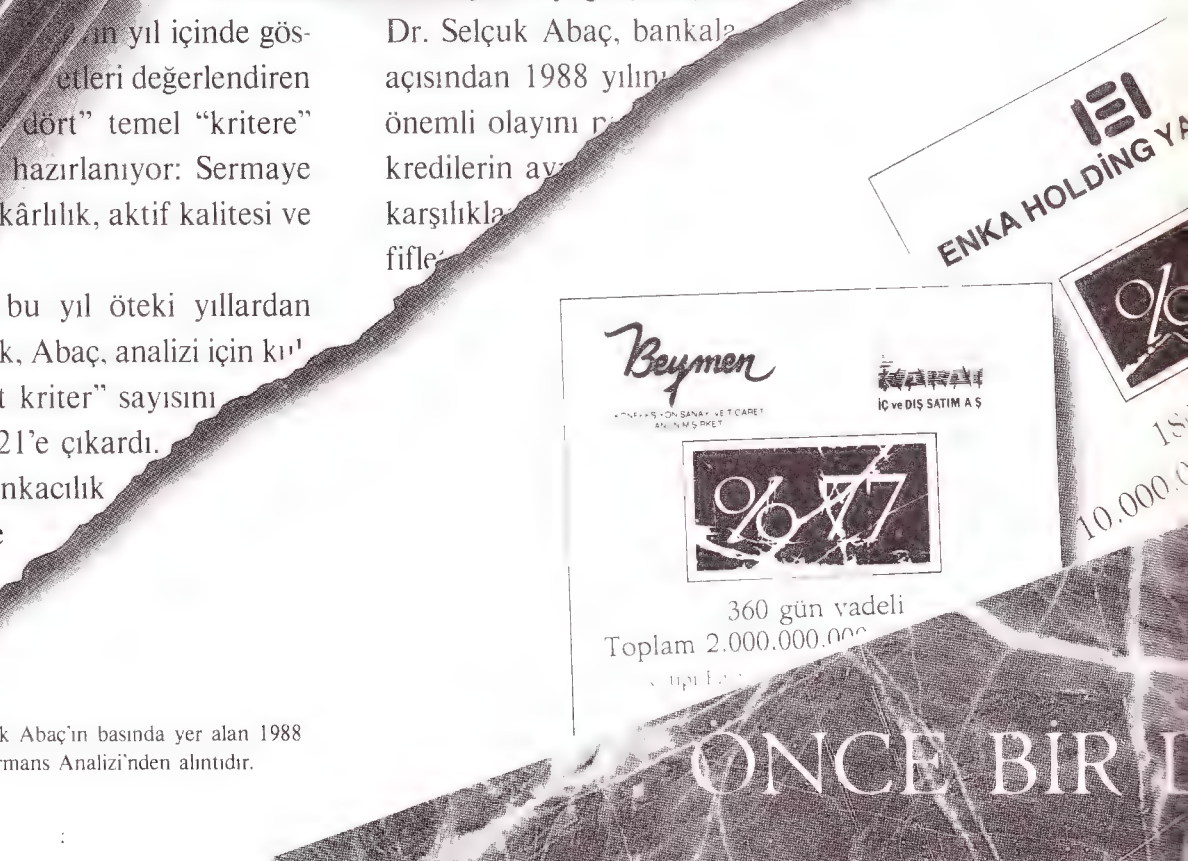

Mobil Oil Türk A.Ş.
%65
180 gün vadeli
10.000.000.000 TL. tutarınd
MANUFACTURERS HANOVER FİNANS
YENİ ASIR
GAZETE VE MATBAACILIK A.Ş.
%75
brüt faizli 2 yıl vadeli
2.000.000.000 TL.
ŞİMDİ TÜRKİYE'DE
BİR DÜNYA BÜYÜĞÜ VAR!
MANUFACTURERS HANOVER FİNANS
MANUFACTURERS HANOVER
ÜNYA BÜYÜĞÜ İLE KONUŞUN"
Abdi İpekçi Cad. Polat Palas Maçka İstanbul Tel: 131 40 10 (8 h
131 22 39
40 59 66
131 22 63

mediği gibi, ''halk'' olarak dahi görmüyor. Halkların olmadığı yerde federasyon kurulduğu nerede görülmüştür ki? Sadece ''toplum'' dedikleri topluluklarla ve etnik gruplarla kurulacak bir ''federasyon''! Garip ve çarpık bir yaklaşım değil mi bu? ''Halklar''sız federasyon!

Nokta: Kuruluşunuza Rumların tepkisi ne oldu?

Okan: Tam anlamıyla şok oldular. Özellikle bizi tanıyan çevreler. Çünkü Kıbrıslı Türk aydınlarıyla şu veya bu oranda diyaloğu olan belli bir Rum aydın çevre vardır. Derin bir sessizliğe gömüldüler. Şu anda da ne yapacaklarını bilemiyorlar.

Nokta: Rumların Enosis rüyası için ne düşünüyorsunuz? Bitti mi, yoksa belli kuşkularınız hâlâ var mı?

Okan: Enosis'in çıkar bir yol olmadığını gördüler. Ama hâlâ bu rüyayı görenler de olabilir. Bizce esas sorun artık bu değil. Esas sorun Rumların Kıbrıs Türk halkını daha hâlâ azınlık görmesi. Böylece ''self-determinasyon'' hakkını da Rum çoğunluğun tekeline vermek istiyorlar. Rum lideri Vasiliu 7 Eylül 1989'da yaptığı bir konuşmada, bütün dünyaya azınlık olduğumuzu ve azınlıklara devlet kurma hakkı verilmediğini söylemişti. Aynı şekilde AKEL üyesi Rum sözcüsü Akis Fandis de Türkler'in ''Kurulacak bir federasyonda ortak bile olamayacağını''belirtti.Yani şimdi dünyaya karşı ENOSİS istemiyorlar ama ''birleşik'' bir Kıbrıs adı altında ''azınlık'' Türkleri eritmek istiyorlar. Bunu kesinlikle kabul edemeyiz. Self-determinasyon hakkımız dünyaca tanınmalı ve soruna barışçı görüşmeler çerçevesinde iki devletli bir çözüm bulunmalıdır. Aksi takdirde dünyanın ve Rumların istediği gibi bir çözüm, Kıbrıs'ı ikinci bir Lübnan'a çevirir.

Nokta: Ama 1983'te KKTC'yi kurmakla ''self-determinasyon' hakkı kullanılmış olmadı mı?

Okan: Evet, ve zaten KKTC'nin tanınmamasının sebebi de bu oldu. Dolayısıyla hareketimizin asıl amacı ''self-determinasyon'' hakkımızın bir ''hak'' olarak tanınmasını sağlamak. Bu gerçekleşirse KKTC'nin tanınması ve Federal Kıbrıs Cumhuriyeti'nin iki devletli bir temele oturması da mümkün olacaktır ●

Bilmiyorsan siyaseti...

Üzerinde 6 aydır çalışılan ANAP siyaset okulu projesi tamamlandı. Bundan böyle başta il başkanları olmak üzere, ANAP'lılar siyaseti ''mektebinde oku''yacak

Anavatan Partisi'nin yeni açılan binasının koridorlarında ellerinin altında ders notları ve ders kitaplarıyla dolaşan kelli felli adamlar, saatin 9 olmasıyla birlikte konferans salonuna gidip, birer birer sıralara yerleştiler. Ders başlamak üzereydi. Az sonra dersin hocası profesör de sınıftan içeri girdi ve ''Günaydın arkadaşlar'' diyerek, Çağdaş Siyasi Doktrinler'i, bir önceki dersten kaldığı yerden anlatmaya başladı: ''Karl Marx iktisat alanındaki çalışmalarının asıl amacının, modern toplumun ekonomik hareket yasasını ortaya çıkarmak olduğunu açıklamıştır...''

16 Ekim 1989'da açılışı yapılan ANAP genel merkezinde henüz böyle tablolar yaşanmıyordu ama, oldukça yakın bir tarihte siyasetçilerimiz,siyaseti,okulunda öğrenmeye başlayacaklardı. Çünkü ANAP Genel Başkan Yardımcısı ve Kayseri Milletvekili Halil Özsoy'un yaklaşık 6 aydır sürdürdüğü ''siyaset okulu'' projesi, hemen hemen bitmek üzereydi.

Fikir babası Özal. Halil Özsoy'un ''detaylarını geliştirdiği'' siyaset okulu fikri, ilk kez Turgut Özal tarafından ortaya atılmıştı. Başkanlık divanı ve merkez karar ve yürütme kurulunda çeşitli tartışmalar sonucunda ana çerçevesi çizilen ''okul''un, fiiliyata dökülebilmesi için yapılacak çalışmaların da Halil Özsoy tarafından yürütülmesi kararlaştırılıyordu. ''Dikkat ederseniz'' diyordu Özsoy, ''az gelişmiş ülkelerde bütün kurumlar dökülürken, hep silahlı kuvvetlerin güçlü olmasına çalışılır. Oysa demokrasilerde güçlü sivil örgütlerin de olması gerekir.'' İşte bu düşüncelerle demokrasinin en önemli sivil örgütlerinden siyasi partilerin güçlendirilmesinin yolları aranırken, siyaset okulu fikri ortaya çıkmıştı. Siyaset yapanların bilgili olmaları, ekonomi dilinden, siyaset dilinden anlamaları gerekirdi. Tabii bunun için de ciddi bir eğitim şarttı...

ANAP'ın Genel Başkan Yardımcılarından Halil Özsoy ''mektepli politikacılar'' yetiştirecek olan ''siyaset okulu'' projesinin tamamlandığını belirtiyor

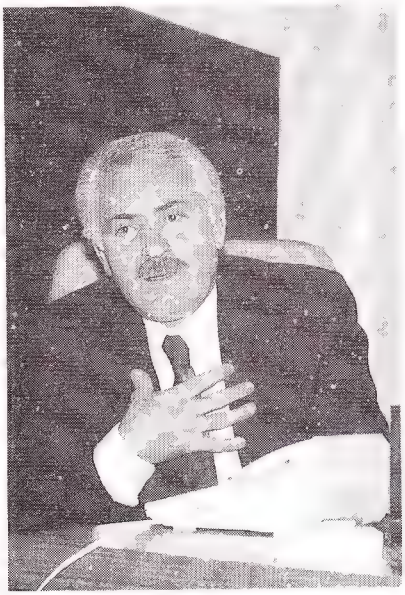

VAHİ ARAS / NOKTA

SAATTE 800 KM HIZLA UÇARKEN ÖZENLİ BİR SOFRAYA BUYRUN.

Londra'ya uçarken, Club Europe'un ödül kazanmış mutfağı, size lezzetli, sağlıklı, kusursuz bir ikram sunar.

Çünkü British Airways'de, uçuş süresi boyunca sunulan tüm hizmetler, yolcu ihtiyaçlarına göre, özenle düzenlenmiştir.

British Airways, gideceğiniz yere zinde ulaşabilmeniz, işlerinizde formda başlayabilmeniz için her ayrıntıyı düşünmüştür.

CLUB EUROPE

BRITISH AIRWAYS

Dünyanın gözde havayolu.

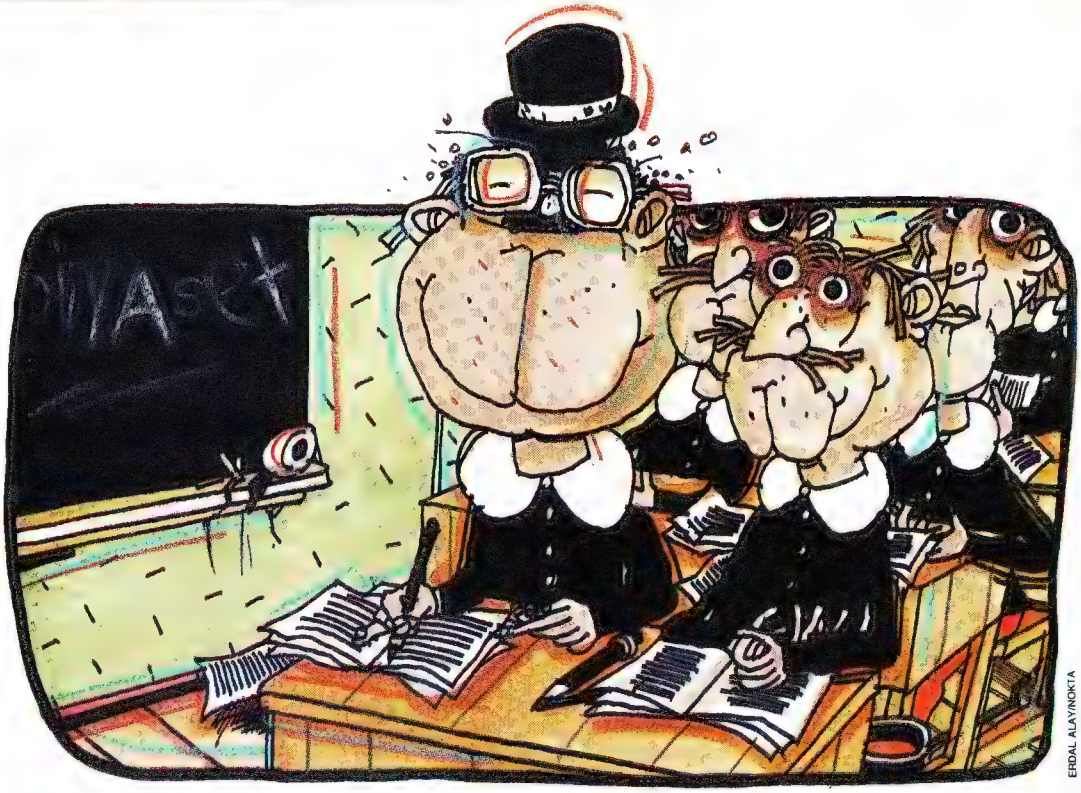

ERDAL ALAYNOKTA

Şimdi okullu olduk. Türkiye'nin yönetim yapısından, dünya ekonomisi ve dış ekonomik ilişkilere kadar iki dönemde 10 değişik dersin okutulacağı siyaset okuluna, öncelikle ANAP il başkanları ya da onların belirleyeceği kişilerin alınması düşünülüyordu. Genel Başkan Yardımcısı Özsoy, "Öğrencilerin seçimleri için şimdiden bir şey söylemek zor. Bu partinin yönetim organları vardır. İl başkanları ya da il örgütlerinin önereceği isimlerden başlanılması muhtemel" şeklinde konuşuyor ve hemen ekliyordu, "bizim illa ki, şunlar olsun ya da bunlar olsun diye bir yaklaşımımız yok." Ancak, öğrencilerin mutlaka partili olmaları üzerinde özellikle duruluyordu. Çünkü dersler ancak 55-60 kişilik bir tek sınıfta yürütülecekti. Bu durumda kendi partilerinden taleplere cevap vermekte zorluk çekerlerken, dışarıya da gelin demeleri oldukça zor gözüküyordu. Tabii okula gelecek öğrencilerde aranacak bir başka önemli özellik de "belirli bir eğitim seviyesinin üzerinde" olmalarıydı. Türk ve dünya siyasetine, ekonomisine yönelik derslerin verimli şekilde öğrenilebilmesi için, en az lise seviyesinde bir öğrenimin zorunlu olduğu apaçık ortadaydı.

"İsterlerse küfür etsinler." Halil Özsoy, "Siyaset okulunun geçmişte oldugu gibi kamplarda teorisyenler yetiştirilen bir yer olmayacağının" altını özenle çiziyor ve "Burada verilecek derslerin içeriğine bizim müdahalemiz hiçbir şekilde söz konusu değil" şeklinde konuşuyordu. "Dersler için, o konuda bilimsel anlamda en yetkin kişi kimse, ona teklif götürüyoruz" diyen Özsoy, "Bu konu tartışılırken bir arkadaşımız 'Tekstleri inceleyelim, ya bize küfrederlerse?' dedi. Ben de ederse etsin. Burada bilimsellikten söz ediyoruz cevabını verdim" şeklinde konuşarak bilimsellikten hiçbir şekilde taviz vermeyeceklerini vurguluyordu. Bazı profesörlerle temasa geçilmişti, ama bunların isimleri proje hayata geçmeden önce açıklanmayacaktı. Bununla birlikte Ergun Özbudun, Sina Akşin, Şerif Mardin gibi, konusunda Türkiye çapında isim yapmış profesörlerin isimlerinden söz ediliyordu. Hatta Erdal İnönü, Süleyman Demirel, Bülent Ecevit gibi siyasi lidirlerden de belli konularda öğrencileri aydınlatmaları için ricalarda bulunulacaktı. Hatta Cumhurbaşkanı Özal'ın bile gelip düşüncelerini anlatması söz konusu olabilirdi.

Finansman partiden. Halen yürürlükte bulunan Siyasi Partiler Yasası'na göre, böyle bir okulun açılması oldukça zor gözüküyordu. Gerçi Halil Özsoy, "Seminer der, konferans der, kitabına uydururuz" diyordu ama, yine de her şeyin yasalara uygun olması isteniliyordu. Bu yasal engel ise genel başkan yardımcılarından Cumhur Ersümer'in hazırladığı ve Siyasi Partiler Yasası'nı baştan aşağıya değiştirecek olan teklifin yasalaşmasıyla çözülecekti. Okulda ders vermek üzere kontakt kurulan profesörlerin şu ana kadar hiçbirisi ücret talebinde bulunmamıştı ama, yine de okulun çeşitli masraflarının olması kaçınılmazdı. Örneğin Ankara dışından gelecek olan öğretim üyelerininyol masrafları, yine Ankara dışından gelecek olan öğrencilerin çeşitli masrafları parti tarafından karşılanacaktı. Öğrencilerin kalacakları yer sorunu ise ANAP'ın yeni genel merkezindeki misafirhane ile çözüm bulacaktı.

Siyasetin bir meslek olarak algılanması ve partililerin olaylara daha geniş perspektiften bakabilmeleri için yola çıkılmıştı. Adam Smith'den Ricardo'ya, Marx'tan Friedman'a kadar dünyaya damgasını vurmuş pek çok iktisatçının ve düşünürün fikirlerini öğrenen geleceğin milletvekilleri önlerine gelen yasa tekliflerini daha iyi inceleyip, daha sağlıklı karar vereceklerdi. Bunun ANAP için yararlı mı yoksa zararlı mı olacağı ise oldukça tartışmalı bir sorun olarak ortada kalıyordu.

Can KARAKAŞ

Siyaset okulunda okutulacak dersler:

Birinci dönem:

1- Siyasete Giriş
2- Türkiye'nin Toplum Yapısı
3- Ekonomi ve Aktüel Ekonomik Problemler
4- Kitle Haberleşmesi ve Propaganda Metotları
5- Çağdaş Siyasi Doktrinler

İkinci Dönem:

1- Siyaset Sosyolojisi ve Siyasi Kültür
2- Türk Siyasi Tarihi (Tanzimattan Günümüze)
3- Dış Politika ve Aktüel Dış Politika
4- Dünya Ekonomisi ve Dış Ekonomik İlişkiler
5- Türkiye'nin Yönetim Yapısı (Anayasalar dahil)

LA CLASSE

Dünyanın En İyi Markaları
Yılbaşı Hediyelikleri Oldu...

MERKEZ/ETİLER:
Klas Ltd. Şti.
Nispetiye Cad.
Gamgam pasajı-ETİLER
Tel.: 157 04 91 - 165 63 28

ŞUBE/KADIKÖY:
Paret Ltd. Şti.
Sögütlüçeşme Cad.
Elmalıçeşme Sk.
Öztuna Han 59/2 - KADIKÖY
Tel.: 337 13 71

ŞUBE/OSMANBEY
Diplomat Ltd. Şti.
Rumeli Caddesi
Rumeli Pasajı 45/12 - OSMANBEY
Tel.: 140 87 96 - 130 39 37

● Bütün ürünlerimizi içeren geniş kataloğumuzu merkez adresimizden isteyebilirsiniz.

FOTO RÖPORTAJ

Fotoğraflar: De MULDER / SIPA PRESS

KORKU RAYLARI BEKLERKEN...

Kamboçya'da bir garip kara tren. Zırhlı vagonlarla, roketatarlarla korunma altına alınmış. Ama, ya Kızıl Kmerler'in mayınları galebe çalarsa...

Phnom Penh tren istasyonundan bir tren kalkıyor ağır ağır. Şansı yaver giderse son durağına kadar gidecek

Bizim karatrenden bir başka farkı da odunla çalışması bu trenin. Böyle olunca, makinistin yarı işi de marangozluk tabii

Yataklı, kuşetli gibi lükster aramak boşuna. Yolcular odunların üstünde boş buldukları yere kıvrılıveriyor

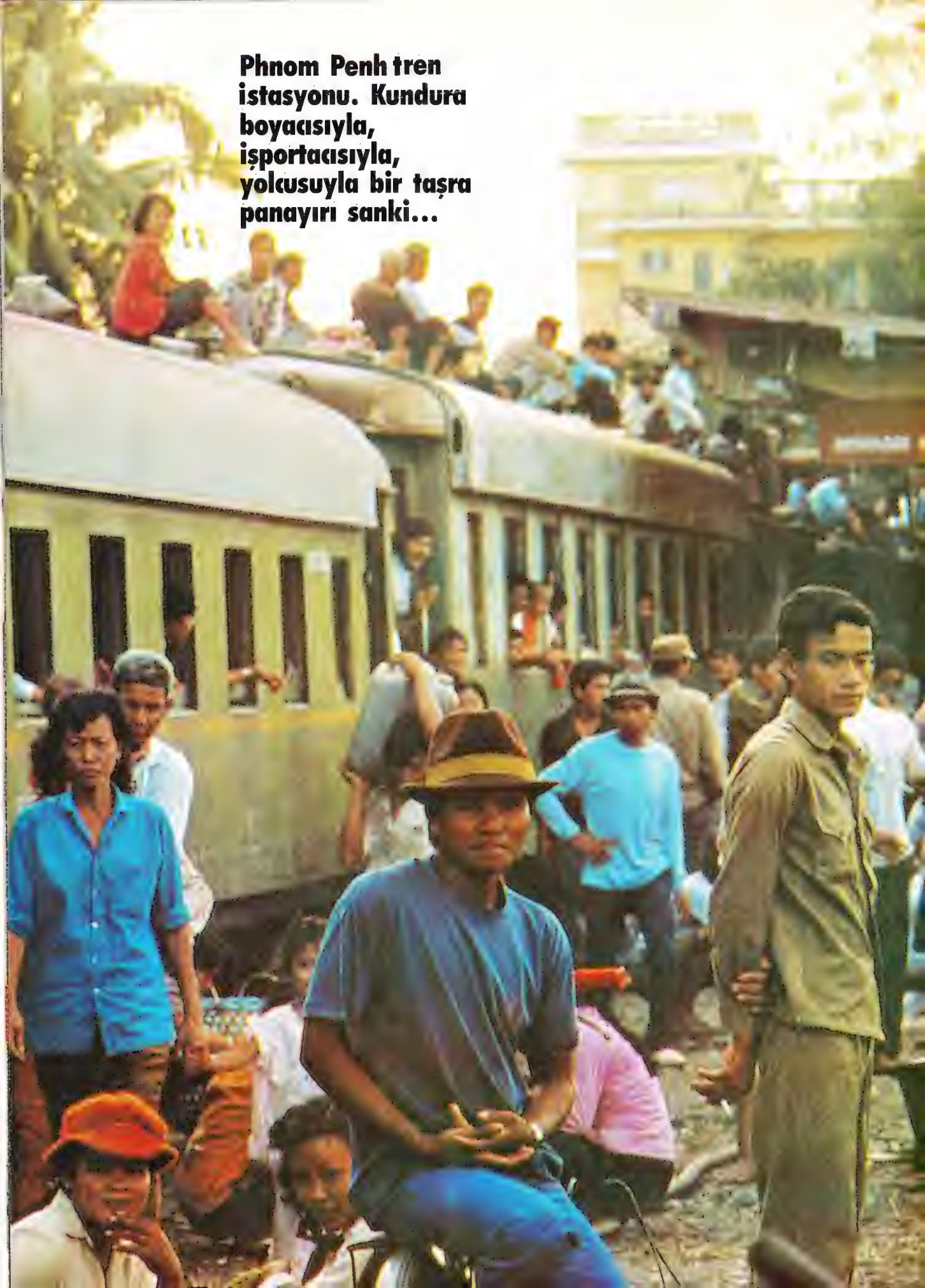

Phnom Penh tren istasyonu. Kundura boyacısıyla, işportacısıyla, yolcusuyla bir taşra panayırı sanki...

Hepsi aynı yolun yolcusu. Şansları varsa ulaşacaklar gitmek istedikleri yere. Ama, ya yoksa...

Saat sabahın beşi... Gün daha yeni ağarıyor. Ama Phnom Penh tren istasyonu daha şimdiden cıvıl cıvıl. Yaklaşık bir saat içinde tuhaf bir tren, bembeyaz dumanlar saçarak üç yüz kilometrelik yolculuğuna başlayacak. Hedef başkentin kuzeybatısındaki Battambang.

Aslında, buharlı lokomotif peşine takılmış zırhlı vagonlar, sağa sola yerleştirilmiş ağır makineli tüfekler ve roketatarlar, vagonların tepesine mevzilenmiş milisler görmezden gelinse, bizim o eski kara trenlerden pek bir farkı yok...

Bu "ufak" farkın nedenini, istasyon şefi yorgun gözlerle anlatıyor: "Hemen her gün bir saldırıya uğruyor trenimiz. Kızıl Kmerler ya bazukalarla saldırıyorlar ya da yollara mayın döşüyorlar."

Ama yaşam her şeye rağmen sürüp gidiyor Kamboçya'da. Vietnam birliklerinin çekilmesinden bu yana, Afganistan'daki Necibullah yönetimini andırır bir kukla hükümet, Tayland'dan geri dönüp eski iktidarını yeniden kurmaya çalışan Sihanuk ve gerçek bir insan kasabı Pol Pot yönetimindeki Kızıl Kmerler arasında sıkışıp kalmış yoksul mu yoksul bir halk.

1979 yılında Kızıl Kmerler, lokomotiflerin, vagonların, istasyonların, kısacası demiryolu adına ne var ne yoksa, hepsini yakıp yıkmışlar. O günden bu yana 51 lokomotiften 19'u, 900 vagondan 388'i yeniden çalışır hale getirilmiş. Tabii Kızıl Kmerler tarafından "çalışmaz" hale getirilen demiryolu işçilerinin,tamiri mümkün olmadığı için, 2721 işçiden geriye kalan 300 tanesiyle idare etmeye çalışıyorlar. Bütün bunlarla birlikte, istasyon o günlerdeki kargaşasını yaşıyor yine de. Peronda kafalarının üstüne yerleştirdikleri tepsilerde, kızartılmış tavuk butu satan kadınlar, muz yaprağına sarılmış lapa satıcıları daha akla gelebilecek her türlü işportacının arasında koca koca denkleriyle yolcular, aynı kaderi paylaşıyor.

Her an yaşanacak felaketlere karşı bir tür bağışıklık kazanmışlar, neredeyse. "Koruyucularımıza güveniyoruz" diyor kime sorsanız. Politika ise hayli uzak onlara. Son yirmi yılda yaşadıkları dört ayrı yönetimin yorgunluğu içinde "Biz bu işlerden ne anlarız?" tavrı içinde-ler. Oysa tehlike, elle tutulacak kadar somut. Trenin hareketinden bir gün önce, Kızıl Kmerler bu güzergâha mayınlar döşeyip, patlayıcılarla takviye edilmiş barikatlar kurmuşlar.

Keo Srourk savaşan bir ülkenin genci. Hemen bütün yaşıtları gibi o da, ya askerlik görevini yapıyor, ya da milis

Demir almak vakti gelmişse... Evet, saat altı oldu. Trenin demir almak vakti geldi. Birazdan uflaya puflaya terk edecek istasyonu. Peki ya yolcular için?... Onlar için bu "limandan" demir alma vakti de geldi mi? Bu sorunun yanıtını eğer hayatta kalırlarsa ancak üç yüz kilometre ötede alacaklar. Bu "sırat köprüsü"nden güvenlik içinde geçip geçememeleri ise ağır silahlarla donatılmış 43 kişilik asker ve sıvil güvenlik güçlerine bağlı.

25 yaşındaki Keo Srourk, işte bu güvenlik güçlerinden biri. Dört yıl önce öldürülen ağabeyinin intikamını almak için milis birliklerine katılmış. "Bizim için en büyük tehlike mayınlar. Arkadaşlarımdan on tanesi bu hat üstünde, mayınları temizlemeye çalışırken öldü" diyor.

Tren, yol üstünde küçük bir istasyonda duruyor. İstasyon şefinin anlattığına göre, yol üstündeki mayınlar, bomba imha ekipleri tarafından daha birkaç saat önce temizlenmiş. Ama sağda solda görülen lokomotif iskeletleri, yolculuğunu her seferinde bu kadar şanslı geçmediğinin somut bir kanıtı gibi.

Yaklaşık üç gün sonunda varılacak menzile. Hepsi topu topu üç yüz kilometrelik bir parkur. Ama Kamboçyalılar için önemli olan dünya rekorları falan kırmak değil, son istasyona sağ olarak ulaşabilmek ●

Fotoğraflar: Mark TUSCHMAN / SIPA PRESS

KÖPÜKLERDEN BİR ÖMÜR...

Çocuksunuz, parmaklarınızın ucunda lavaboya yükseldiniz, elinizi yıkamak için. Sabunu zaptetmek için zorlu bir savaş veriyorsunuz. Ama bu uğraşın bir bedeli var tabii ki. Az sonra parmaklarınız arasında oluşan o saydam tabakayı üfleyip, inanılmaz güzellikte bir balon üreteceksiniz. Hangimiz yaşamadık ki bu birkaç saniyelik heyecanları? Ama Eiffel Plasterer bizlerden biraz farklı. O, bu birkaç saniyelik heyecanın içine bir ömür sığdırmış. Seksen yedi yıllık ömrünün tam elli beş yılını sabun köpüklerinden yaptığı balonlara hasretmiş. Değip değmediğine siz karar verin

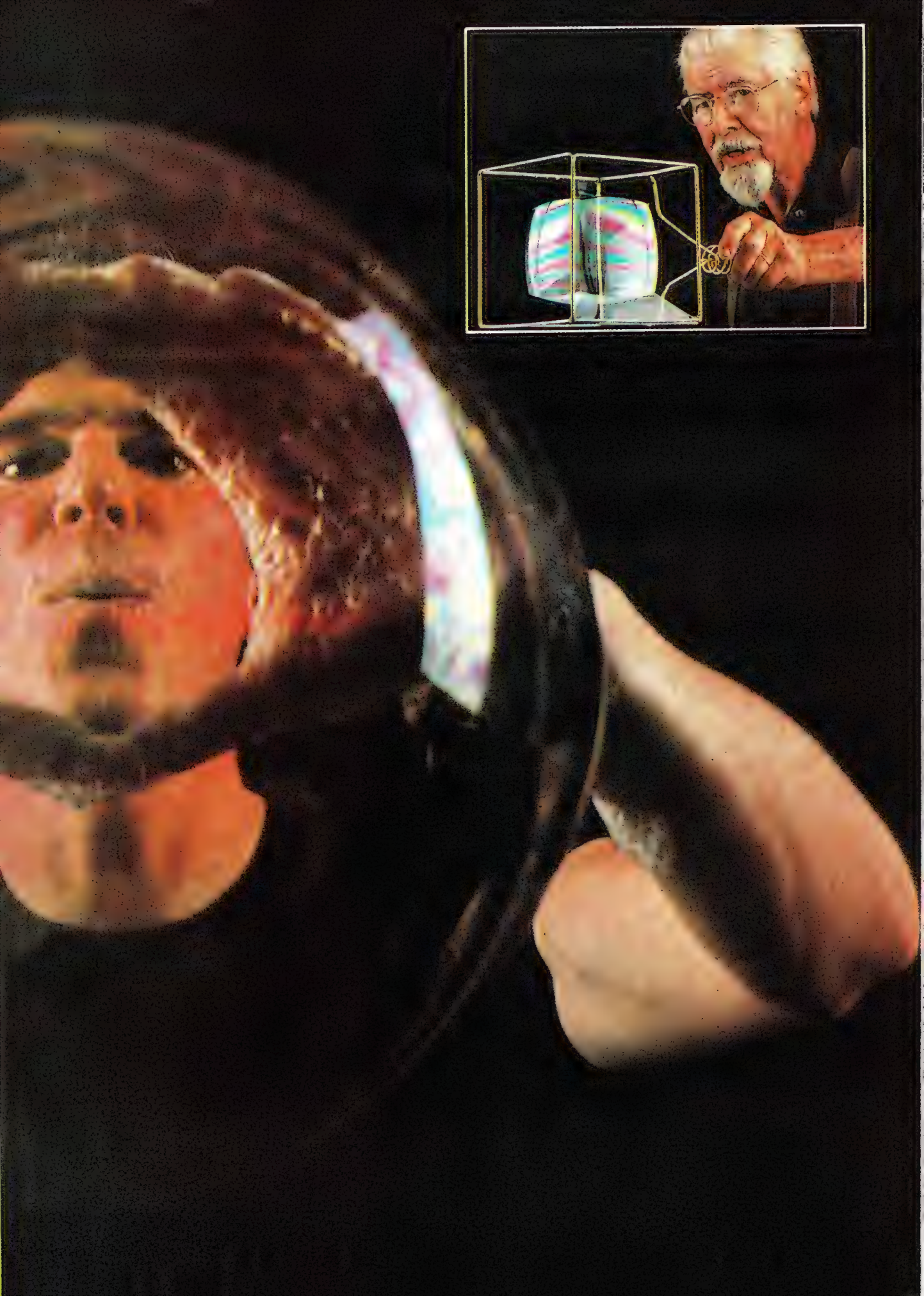

Eiffel'in öğrencileri ustalarından aldıkları feyzle bir başka şişiriyorlar balonları. Kimini havayla, kimini çeşitli gazlarla

Bir molekül inceliğindeki balonların üstünde ressamların tablolarına taş çıkartacak renkler ve desenler oluşuyor

Eiffel bir rekor denemesinde yine. Dünyanın en büyük köpük balonunu yapacak. Bir asra yaklaşan ömür başka türlü geçer mi?..

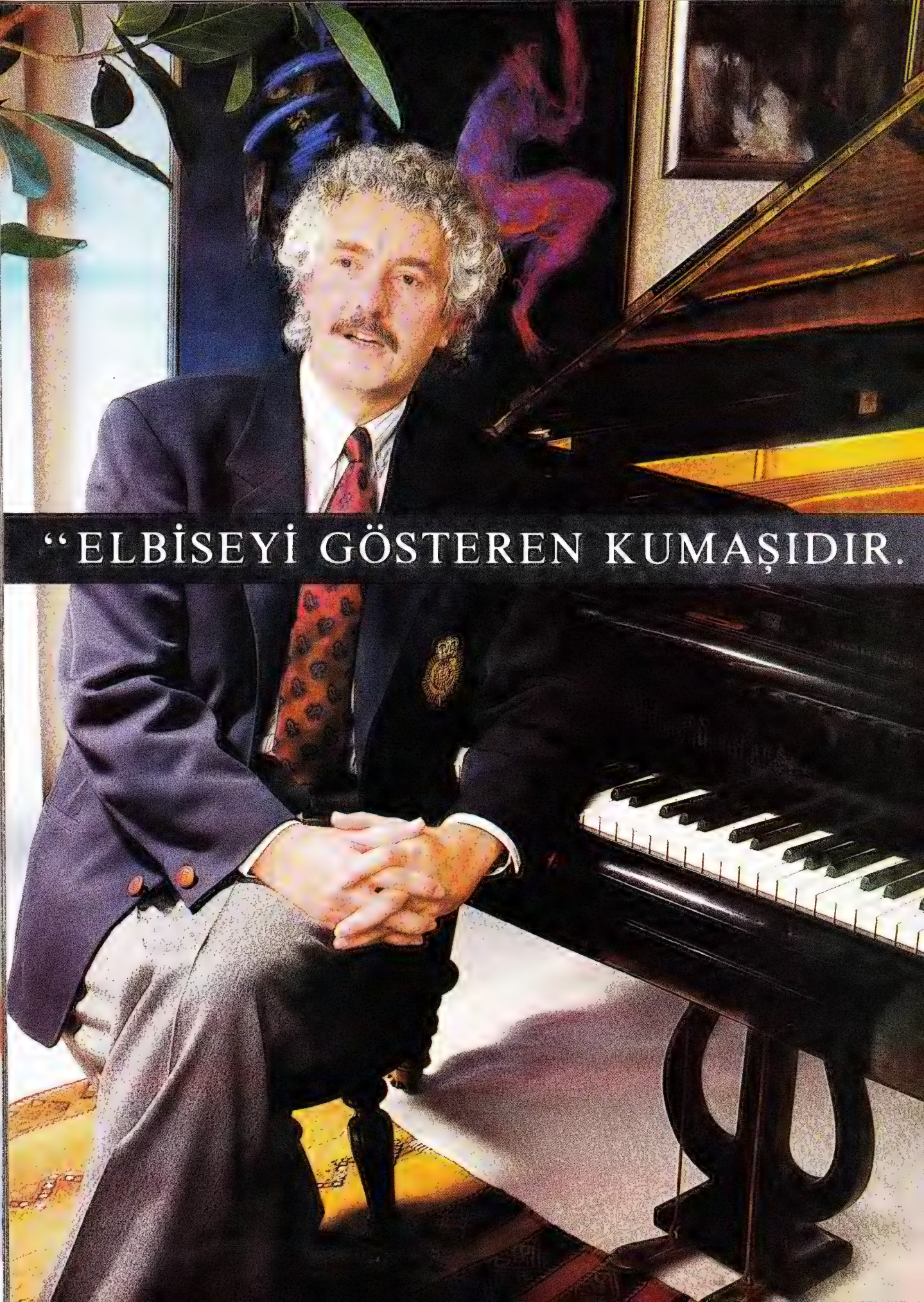
"ELBİSEYİ GÖSTEREN KUMAŞIDIR.

AMA, ZAMANLA ANLIYOR İNSAN!”

İyi bir elbisenin sırrı
kumaşında gizlidir.

Altınyıldız

Kumaşı Altınyıldız olan elbiseler,
Altınyıldız etiketiyle sunulur. Tüm seçkin giyimevlerinde...

Macaristan parlamentosu, "halk cumhuriyeti" kimliğinden sıyrılışını törenlerle kutladı

AVRUPA / YENİ BİR DÖNEM

Mantık evliliğine doğru...

Sovyetler'in Doğu Avrupa'daki güvenlik bölgesi delindi. Artık bir Doğu Bloku'ndan söz etmek mümkün değil. Gözlemciler, Doğu Avrupa'nın bundan sonra Batı ile birleşmesinin kaçınılmaz olduğunu söylüyorlar

"Frank Sinatra'nın 'My Way' adlı şarkısını biliyor musunuz? Sinatra, 'I Do It My Way' yani 'kendi bildiğimi yaparım' diyordu. Şimdi Macaristan ve Polonya kendi bildiklerini yapıyorlar. Brejnev doktrini öldü. Artık Sinatra doktrinine inanıyoruz."

Sovyet hükümet sözcüsü Gennadi Yerasimov'un, 25 Ekim'de, Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de, Kremlin'in yeni dış politikasını anlatmak için şaka yollu seçtiği örnek hayli şaşırtıcıydı. Yıllarca antikomünizmin bayraktarlığını yapan Sinatra ve onun soğuk savaş yılla-

rında dillerden düşmeyen şarkısı "My Way"in günün birinde Moskova'ya ilham kaynağı olacağını herhalde benim diyen Kremlinolog öngöremezdi.

Doğu Bloku, gerçekten de, kremlinologların öngördüğünden çok daha hızlı değişti. Özellikle de son 6 ay içerisinde... Polonya'da yıllarca yasadışı ilan edilen, liderleri tutuklanıp hapse atılan Dayanışma Sendikası iktidara geldi. Macaristan "halk cumhuriyeti" etiketini yırtıp attı ve Doğu Bloku'nda çok partili sisteme adımını atan ilk ülke oldu. Moskova ise, bütün bu gelişmeleri hep tevekkülle izledi. Macaristan Devlet Başkanı Matyas Szuros, 1956'da, Sovyet birliklerince bastırılan ayaklanmanın yıldönümünde yaptığı konuşmada, bu günü "ulusal bağımsızlık günü" ilan ettiğini açıklarken, aynı saatlerde yeni Sovyet parlamentosunda konuşan Dışişleri Bakanı Şevardnadze, Afganistan'ın işgalinin "hukukun ihlali" olduğunu söylüyordu. Şevardnadze, Macar ayaklanmasına doğrudan atıfta bulunmaya cesaret edememiş ama Budapeşte'ye mesajını göndermişti: Sinatra doktrini yürürlükteydi ve 1956 Macaristan, 1968 Çekoslovakya işgali gibi olaylar artık tekrarlanmayacaktı.

Çarlardan ödünç alınan bir strateji. Doğu Bloku, 19. yüzyıl Rus emperyalist stratejisinin Stalin tarafından yeniden üretilen bir versiyonuydu aslında. Geçtiğimiz yüzyılda Avrupa'nın sayılı büyük dev-

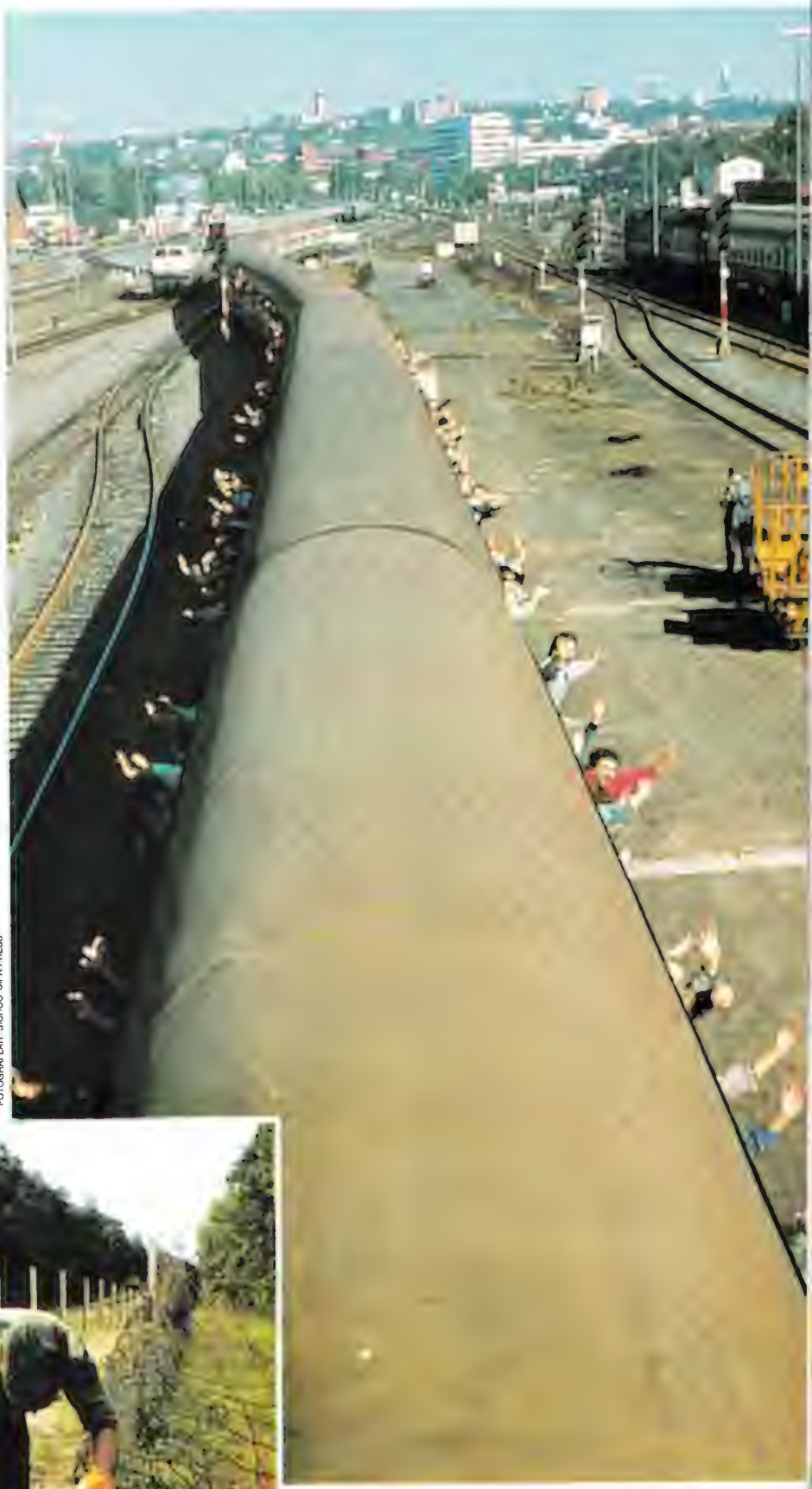

FOTOĞRAFLAR: SICHOU SIPA PRESS

Doğu Blok'u artık dikiş tutmuyor. Macarlar, Avusturya sınırındaki tel örgüleri kesip çıkartırlarken (yanda), Doğu Alman vatandaşları kitleler halinde Batı'ya göç ediyor

Gorbaçov, ilkbaharda, Fransa'ya yaptığı resmi ziyarette "Ortak Avrupa evi" projesinden bahsetti, ama beklediği ilgiyi göremedi

letleri arasına giren Rus Çarlığı, Batı Avrupa'nın diğer büyük devletlerinden gelecek muhtemel bir tehlikeye karşı, Doğu Avrupa'da kendine bağlı devletler kurmayı, böylelikle de bir güvenlik bölgesi oluşturmayı hedeflemiş, bunda da önemli ölçüde başarılı olmuştu. O dönemde, bu devletleri bir arada tutan harç ise Rus Ortodoks Kilisesi'ydi.

1917'de Çarlık Rusyası'nın yıkılarak iktidarın Bolşeviklerin eline geçmesiyle bu strateji buzdolabına kalkıyordu. Ama, İkinci Dünya Savaşı'nda tehlikenin yine Batı'dan geldiğini gören Stalin, Çarlık stratejisini buzdolabından çıkartıyor ve Doğu Avrupa'daki güvenlik bölgesini yeniden oluşturuyordu. Politika aynı ama malzeme farklıydı. Ortodoks Kilisesi'nin yerini Marksizm-Leninizm ideali almıştı.

Brejnev ise Doğu Avrupa'yı sahiplenme stratejisini bir adım ileriye götürerek, kendi adıyla anılan bir doktrin haline getiriyordu. Sovyet lideri, 1968'de Çekoslovakya'nın işgalinin hemen akabinde yaptığı açıklamada, "Sosyalist kampın ortak çıkarlarına karşı bir tehlike başgösterdiğinde, Sovyetler kardeş ülkeye askeri yardım gönderme hakkına sahiptir" diyor ve Brejnev doktrini doğuyordu. Brejnev'in kibarca söylediğinin açıkçası şöyleydi: Doğu Avrupa'da Sovyet egemenliğine karşı bir tehdit oluştuğunda, Kızıl Ordu bunu mutlaka bastıracaktı.

Ama bugün güvenlik bölgesi tam tersine döndü; Sovyetler adeta bir güvensizlik bölgesi haline geldi. Artık yekpare bir Doğu Bloku'ndan söz etmek hemen hemen imkânsız. Macaristan ve Polonya'daki bağımsızlık virüsü şimdiden Doğu Almanya ve Çekoslovakya'ya sızmış durumda. Romanya ve Bulgaristan'ın ise ne kadar dayanabilecekleri meçhul. Halk cumhuriyeti yılları belki de bu ülkelerin tarihlerinde sadece birer küçük paragraflık yer tutacak. Peki, acaba bundan sonrası ne olacak?

On iki AT ülkesinin, önümüzdeki üç yıl içerisinde sınırlarını kaldırmayı hazırlandıkları Avrupa'da, bu ülkelerin konumları ne olacak? Veya, daha somut olarak, bu ülkelerin Batı Avrupa ile entegrasyonu gerçekleşecek mi?

Uluslararası gözlemciler, aslında Doğu'nun gönlünde yatan aslanın bu olduğunu söylüyorlar. Sovyet lideri Gorbaçov, geçtiğimiz ilkbaharda Fransa ve Federal Almanya'ya yaptığı gezilerde, "ortak Avrupa evi" diye adlandırdığı bir projeden söz etmiş ama ayrıntılara girmemiş, bunu muğlak bir kavram olarak bırakmayı tercih etmişti. Avrupalı liderlerin bu projeye o zaman çok sıcak baktıkları söylenemezdi. Mitterrand, Gorbaçov'a, açıkça Batı'nın sosyo-ekonomik değerlerine sahip olmayan Doğu Avrupa ülkeleri ile ortak bir evde yaşamalarının mümkün olmadığını söylemiş ve "ortak evin ortak kuralları olur" demişti. Fransa Cumhurbaşkanına göre, böyle bir ev gerçekleşecekse bile bu, "yatak odasının beraber kullanılacağı bir ev olmayacaktı." "... ancak mutfağında beraber sandviç yiyebileceğimiz bir ev düşünülebilir" diyordu Mitterrand.

Ama ilkbahardan bu yana köprünün altından çok sular aktı. Doğu Bloku'ndaki reformlar, hep Batı'nın mutfağındaki hazır reçetelere göre hazırlandı. İnsanlar serbest seçim, özgür basın, konuşma ve seyahat özgürlüğü, grev ve sendika hakkı, serbest girişim imkânı,yani Batı Avrupa'nın sosyo-ekonomik değerlerini istiyorlardı.

Yaşlı kıtada yeni bir dönem. Doğu-Batı entegrasyonu geçtiğimiz hafta Avrupa'nın gündemine tam olarak yerleşti. Uluslararası politika uzmanları, ilk kez bu ihtimali ciddi olarak tartışmaya başladılar. Dünyanın en önde gelen haber dergilerinden Time'ın geçen haftaki sayısında "bu entegrasyonun kaçınılmaz olduğu" vurgulanırken, Newsweek, son sayısında entegrasyonun nasıl olacağı sorusunu sordu ve bunun iki Almanya'nın birleşmesi aracılığıyla olabileceğini söyledi. Bu birleşme, Avrupa'nın entegrasyonu için ilk adımı oluşturacaktı. Aynı günlerde, Le Monde'da yayınlanan bir baş makalede Gorbaçov'un "ortak Avrupa evi" projesini artık detaylandırması gerektiğinden bahsediliyordu.

Bu arada daha ileri giderek birleşik bir Avrupa ütopyasından bahsedenler de oldu. New York Times yazarlarından Andrew Clark, Doğu Avrupa'daki dağılmanın, yaşlı kıta için büyük bir fırsat olduğunu ve birleşik bir Avrupa'nın 21. yüzyılda, ABD, Sovyetler Birliği ve Japonya'ya kaptırdığı üstünlüğü yeniden ele geçireceğini yazdı. Clark, Doğu Avrupa'da reformlarının bu ülkeleri Batı'ya yaklaştırdığını, 1992'deki sınırları kalkmış bir AT'nin önemli bir deney yaşayacağını, iletişim patlamasının Doğu ile Batı arasındaki farklılığı asgari düzeye indirdiğini, Avrupa ülkelerinin kökü Roma İmparatorluğu'na kadar dayanan ortak bir kültürleri olduğundan bahsediyor ve birleşik Avrupa ütopyasının gerçekleşmesinin çok uzun sürmeyeceğini söylüyordu.

Kısaca, önümüzdeki günlerde Avrupa'nın siyasi ve ekonomik entegrasyonu için somut adımlar atılması sürpriz olmayacak. Bugün iki taraf belki sadece mutfakta sandviç atıştırıyorlar ama yarın, yatak odalarında yeni flörtlerin ve mantık evliliklerinin doğması artık kaçınılmaz●

GÜZELLİK BİR SEÇİMDİR.
Penti
Super
Panty - Hose
SÜPER İNCE KÜLOTLU ÇORAP
Penti
ÇORAP

Vahşetin profesyonelleri

Özel katil üniversiteleri, canlı vücutlar üzerinde uygulamalı işkence dersleri, şeytanla anlaşıp güç kazanmak için insan beyni yiyen tarikatlar... Korku filmi değil, Kolombiya ve Meksika'daki uyuşturucu şebekelerinin marifetleri

İspanya'nın önde gelen dergisi Cambio'nun haberine göre, Meksika'da, Başrahibe Sara Villarreal Aldrete'nin yönettiği ayinlerde, kaplar içinde insan beyni eritilir. Sonra da tarikat üyelerine yedirilirdi

ABD polisinin Meksika ve Kolombiya'daki güvenlik birimleriyle, geçtiğimiz ay ortaklaşa yürüttüğü operasyonlar inanılmaz, en azından inanması çok zor vahşet tablolarını gün ışığına çıkardı. Uluslararası uyuşturucu mafyasından bile beklenemeyecek kadar acımasızca çizilmiş tablolar...

Kolombiya Güvenlik Dairesi'nin bir sokak çatışmasında yakaladığı Camilo Zamora Guzman ya da kod adıyla Travolta, polisleri La Sesenta çiftliğine götürdü. Çiftlikte, beş cesedin bulunduğu bir mezarlık, silah deposu ve "okul" vardı. Okul, yani katil üniversitesi.

La Sesenta çiftliği, kendi binaları, kooperatifleri, eczaneleri, özel haber alma birimleri, motorize ekipleri olan bir şirkete ait. Yasal yüzü, bir çiftçi-tüccar ortak yatırımı gibi görünen La Sesenta'nın en etkili faaliyeti de bu üniversite işte, daha doğrusu üniversiteler.

Uygulamalı vahşet eğitimi. Şirketin tam 32 ayrı eğitim birimi var. Kontenjan iki ayda elli mezun verecek düzeyde. Öğrenciler, kokain mafyasının başkenti olarak bilinen Medellin'in yoksullarından seçiliyor. Okulda eğitim, gün doğarken yapılan egzersizlerle başlıyor. İşin en masum yönü de bu belki. Sonra patlayıcı ve silah kullanma dersine geçiliyor. Derken: "Arkadaşlar, dersimiz işkence." Hem de canlı vücutlar üzerinde. Nasıl olsa bölgede gariban köylü bolluğu var. Hele o gariban bir de sol görüşlüyse üniversitenin uygulamalı eğitimi için biçilmiş kaftan olarak görülüyor. Sonra da, acımadan biçilmiş insan haline getiriliyor.

Bu, eğitimin pratik yönü. Ama Kolombiya'nın malum üniversiteleri ideolojik eğitim de veriyor. Başucu kitabı, Hitler'in "Kavgam"ı. Hocaların büyük bölümü emekli İsrail komandoları. Bir iğrenç çelişki işte... Çelişki melişki, "Kendi okulunu kendin yap" kampanyasına katkıda bulunan "baba"lar her ay birkaç manga mezunu piyasaya sürmenin keyfini yaşıyorlar. Katil bol, ama hedef daha bol ve zaman zaman kalifiye eleman sıkıntısı çekiliyor. Oysa babalar, vurucu güçleri biraz zaaf gösterdiği anda yok olabilirler. Onların yok olmaması için, son altı ayda eğitim aracı olarak kullanılan 80 köylü yok oldu. Hem de yalnızca La Sesenta'nın sınıflarında. Kolombiya'da bir sürü La Sesenta var.

Şeytan "Beyin ye" dedi. Meksika'daki olay, insani yönden Kolombiya faciasıyla aynı kefede yer alıyor. Ama bu filmin sahneleri daha korkunç, operasyonu yürüten polislerin bile kusacağı kadar mide kaldırıcı.

Operasyon, birkaç ay önce ABD'li bir öğrencinin, Teksas Üniversitesi'nden Mark Kilroy'un Meksika sınırını geçtikten hemen sonra kaybolması üzerine başlatıldı. Sınıra yakın Matamoros kasa-

Kolombiya'da son aylarda iyice sıklaştırılan operasyonlar sonucunda işkence ve cinayet eğitimi yapan "özel üniversiteler" ele geçti ve mezunların öldürdükleri birçok kişinin cesedi bulundu

basına 32 kilometre uzaklıktaki bir çiftlikte, tahta bir kulübenin içinde garip tencereler, tavalar, kemikler ve tüyler bulundu. Duvar dibine dizilmiş çömleklerin içinde keçi kafaları, kurbağa leşleri, gri bir sıvı ve bol miktarda kan vardı.

ABD ve Meksika polisi, operasyonu genişletti;"Bunlar da ne böyle" sorusunun cevabını buldu. Kulübe, uyuşturucu kaçakçılarıyla mücadele eden polisleri büyüyle etkisiz hale getirmek için kurulmuş bir tarikata aitti, insan ve hayvan kurban eden bir tarikat. Esrarengiz gri sıvı da, kusmayın, çözülmüş insan beyniydi.

Uyuşturucu mafyası tarafından finanse edilen tarikatın on iki asli üyesi var. Başrahip, ABD Uyuşturucuyla Mücadele Dairesi'ne karşı şeytanla özel anlaşma imzalamış Küba asıllı Adolfo de Jesus Constanzo... Başrahibe, Sara Villarreal Aldrete ya da takma adıyla La Madrina; kızıl saçlı, çekici bir kadın. Kurbanları La Madrina belirliyor, ateş mahalline sürüklüyor, enseye sıkılan tek kurşunla iş bitiriliyor. Sonra sıra, cesetlerin parçalanmasına ve yine kusma tehlikesi, beyinlerinin, kalplerinin ve cinsel organlarının yenmesine geliyor. Tarikat üyelerinden Helio Hernandez'in itiraf ettiği gibi: "Daha güçlü, daha akıllı olabilmek için kurbanların kalbini, beyinlerini ve cinsel organlarını yerdik."

Operasyon, Santa Helena'daki bir çiftlikte sonuçlandı. Tanınmaz hale gelmiş on beş ceset bulundu. Zavallı Mark Kilroy da, La Madrina'nın oltasına takılmış ve önce kurşunlanmış sonra paramparça edilmişti. ABD'ye her ay yüzlerce kilo marihuana sokan şebekenin polise karşı aldığı tedbir, on beş cana mal olmuştu.

Uyuşturucu mafyasına yöneltilen "İnsanları zehirliyorlar" suçlaması, babaların çalışma yöntemleri yanında önemsiz bir iddia gibi kaçacak neredeyse. Yoksa bu da bir uyuşturucu pazarlama taktiği mi?●

"Ronnie benim hayatımın aşkı. Dünyanın ortasında beni yöneten kaptan"

ABD / NANCY REAGAN'IN OTOBİYOGRAFİSİ

Beyaz Saray'dan bir Nancy geçti

21 Ocak 1989 günü, tören kıtası Reagan'lar için son kez çaldığında, Nancy anılarını kaleme almayı kafasına koymuştu bile. Hem bir dönemi aydınlatacak, hem de en az iki milyon dolar kazanacaktı. "Benim sıram: Nancy Reagan'ın anıları" geçtiğimiz günlerde ABD'de yayınlandı

Çok zorlandım. Her şeye karışan, intikam peşinde koşan biri gibi davranmamaya çalıştım. Bu kitabı yazmamın tek nedeni, Beyaz Saray'daki sekiz yılıma damgasını vuran skandalları açıklamak.

Gençliğimde aktrislik yaptım. Bunu sadece hayatımın erkeğini bulana kadar sürdürmeyi düşünüyordum. Eğer Marx komünizmi icat etmeseydi belki de Ronnie ile tanışamayacaktım. 1951 yılında East Side, West Side filminde ufak bir rolüm vardı. Tam da o günlerde Komünist Parti bülteninde adım çıktı. Hemen Aktörler Birliği'ne başvurarak bir tekzip yayınlamalarını istedim. Birliğin başkanı benim endişelerime katıldığı için dört elle yardıma koştu. Bir yıl sonra da onunla evlendik. O artık sevgili kocam Ronnie idi.

Onun eşi olma görevini başarıyla üstlendim. Ama nedendir anlayamadım, Ronald halk tarafından çok sevilmesine rağmen, benim için pek aynı şey söylenemez. Fakat her zaman susmayı tercih ettim.

Beyaz Saray'a ilk adım. 1981'in Ocak ayında Washington'a vardığımda, beni bekleyen görevlerin bilincindeydim. Beyaz Saray'a adım attığım an, özel yaşamımın sona erdiğini anladım. Yaptığım en ufak bir yanlışlık hemen tepki alıyor ve ön plana çıkıyordu.

Yeni bir eve taşındığımda, hemen her şeyi düzene sokmak isterim. Akşam eve geldiğinde, kocamın sıcak ve dinlendirici bir ortam bulması benim için çok önemlidir. Ama, Beyaz Saray'a ilk girdiğimde hemen ufak tefek sorunlarla karşılaştım. İlk önce, eski sahibesi Bayan Carter, gelenekleri çiğnedi ve bana yatak odasını göstermedi. Oysa eşyaları değiştirebilmem için orayı görmem gerekirdi. Sonra da, Bayan Carter'in kendisinden önceki başkan eşleri gibi sarayın bazı bölümleriyle hiç ilgilenmemiş olduğunu anladım. Üçüncü katın bir-

çok odası tozdan geçilmiyordu.

Başkanın adamları. Ronnie'nin üçlüsü, Mike Deaver, Edwin Mease ve James Baker'dı. Şimdiki Dışişleri Bakanı Baker'ı az tanırdım. Ama hep iyi şeyler yaptığına inanıyorum. Bazı konuları Ronnie'den daha iyi biliyordu ve çok dürüst bir insandı. Basınla ilişkileri çok iyiydi. Birçok iyi haberin basına onun tarafından sızdırıldığını zannediyorum. Ronnie için birçok şey yaptı, fakat esas olarak kendi kariyeri için uğraştı. Hırs dolu olduğu için, bir gün onu zirvede göreceğimi umuyorum.

İkinci adam Deaver'den hatırladığım tek şey, 1986 yılında alkoliklerin tedavi edildiği bir kliniğe yatırılması. Mease ise daima mali sorunları olan biriydi. (Mease, geçen yıl rüşvet almakla suçlandığı için istifa etmek zorunda kalmıştı.)

Bana göre, Ronnie'nin ilk dönemlerinde yaptığı en büyük yanlış Alexander Haig konusunda oldu. Haig, bir gün Ulusal Güvenlik toplantısında, Küba hakkında konuşulurken, Ronnie'ye dönüp, "Bana yetki ver, o s... adasını parka çevireyim" dedi.

Peki ya Bush? O bir korkaktı. 1986 sonuydu. Herkes, Beyaz Saray sekreteri Donald Regan'ın davranışlarından dolayı endişeliydi. Kongre ile ilişkileri kötüydü, üstelik altında çalışanlara kötü davranıyordu. Bush bana gelip, "Telefonda söylemek istemedim. Bence Donald istifa etmeli" dedi. "Ben de aynı fikirdeyim ama, ama bunu kocama senin söylemen gerek. Sadece ben söylesem olmaz" diye cevap verdim. Bir süre tartıştık ama sonuç olarak Bush bu konuyu hiçbir zaman Ronnie'ye açmadı. Daha sonra "Off the Record" adlı kitabında, Beyaz Saray'ın, benim çağırdığım falcı Joan Quigly tarafından yönetildiğini iddia eden Donald Regan istifa ettirildi,ama bunda benim payım yok.

Bütün samimi pozlara ve şirin gülücüklere rağmen Raisa, Nancy'de sadece çok konuşan bir öğretmen intibaını bıraktı

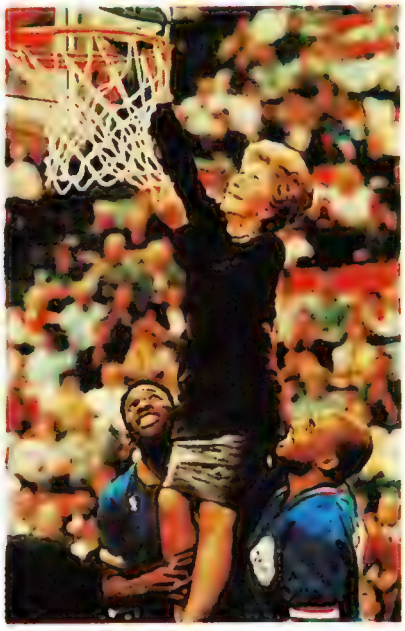

Nancy, First Lady olduğu süre boyunca, NBA maçlarına katılmaktan, TV dizisi yıldızlarıyla poz vermeye kadar bir sürü şov üretti. Ama kitabında siyasi kişileri ön plana aldı

Raisa ile karşılaşma. Raisa ile sorunlarım oldu. İlk karşılaşmamızda ben biraz sinirliydim. Ama o benden daha sinirli davranıyordu. Endişeliydim, çünkü hangi konuda konuşacağımızı bilmiyordum. Tanıştırıldıktan sonra, hep o konuştu. O kadar ki, ben ağzımı açacak vakit bulamadım. Üç değişik kıtada ve 12 karşılaşmada, Raisa bana her şeyi bilen, konuşkan bir hoca gibi göründü. Derslerinin ana teması bazen Sovyetler Birliği ve komünizmin zaferiydi, bazen de Sovyet sanatı ve Marksizm-Leninizm. Bir-iki kez, Amerikan politik sisteminin hatalarını gösterdi.

Cenevre'de çay ikramında ise masada antik bir semaver vardı. Yanında da çeşit çeşit kanepeler. Müthiş bir masaydı. Bu tipik bir Rus çayı ise,ben de Büyük Katerina'yım.

I love Ronnie. Ronnie benim hayatımın aşkı. Dünyanın ortasında beni yöneten kaptan. Ara sıra ona nasihatler verdim. Ama, neler düşündüğümü ona söylediğim için hiç pişman değilim. Beyaz Saray'da sekiz yıl birlikte yattık, bu da bana bir ayrıcalık sağlasın lütfen..●

BMW İLE "GÜCÜ" HİSSEDERSİNİZ...

BMW ile ilgili bugüne kadar belki sayfalar dolusu teknik yazı okudunuz. Sayısal verileri, tabloları defalarca incelediniz. Ve BMW'nin üstünlüğünü gördünüz, "benzersizliğine" karar verdiniz.

Yine de biliyoruz, BMW'nin gücünü ancak kullandığınızda hissedeceksiniz.

Binin BMW'nize. Henüz uyuyan bir dev o. Uyandırın onu. Harekete geçirin. Motorun ilk sesine, derinden gelen o yumuşak sese aldanmayın. Gerçek gücünü gaz pedalına dokunduğunuzda anlayacaksınız. Örneğin otomobiliniz BMW 735i ise, 100 km hıza 7,9 saniyede ulaşır, saatte 233 km hıza kadar çıkabilirsiniz.

Bütün bunları tüm BMW'lerde bulunan enjektörlü BMW motorlarına ve dünyanın en gelişmiş motor kumanda sistemi Motronic'e borçlusunuz. Motronic, BMW'yi en az yakıt sarfiyatıyla, en yüksek güce ulaştırır ve en yüksek verimi sağlar. BMW motorlarının gücü 4 silindirli 316i'de 102 HP'den başlar, 12 silindirli 750i'de 300 HP'ye kadar çıkar. Ve bütün BMW motorları, güçlerini geniş devir aralıklarında ve zorlanmadan üst devirlere çıkararak, yüzbinlerce km verimle çalışırlar.

BMW'de güç yalnızca motor gücü değildir. Gövde ve mekanik elemanların gücü motorla uyum-

'udur. Örneğin, güçlendirilmiş hidrolik direksiyon sistemi sayesinde, BMW'nizi hafif dokunuşlarla yönlendirir, park etmede ve manevralarda ter dökmezsiniz.

BMW, motorunun gücünü tekerleklerden yola güvenle aktarır. Sert bir viraj çıktı önünüze, gönül rahatlığıyla alın. Ya da ani fren yapmanız gerektiğinde korkmayın. BMW'nizdeki güçlü ABS kontrolu, tüm yol şartlarında ve zeminlerde tekerleklerin yolu tutma gücünü koruyarak patinaj olasılığını ortadan kaldırır.

Vites değiştireceksiniz... Yavaş bir dokunuş, belli belirsiz bir hareket yeterlidir. Adaptif kontrollu değişim noktaları vites geçişlerinde yumuşaklığı ve uyumu sağlayacaktır. Güçlü motoru sayesinde vites küçültmeye gerek duymadan hız artırabilecek ve trafikte karşılaşabileceğiniz zor durumlardan kolayca kurtulabileceksiniz.

BMW ile kısa bir deneme turunda teknolojinin ulaştığı noktaya, insanın doğa karşısındaki gücüne tanık olacaksınız.

Çünku BMW'de hissettiğiniz güç, vahşi dalgalarda süzülerek kayan bir sörfçünün, karlı doruklara kolaylıkla tırmanan bir dağcının hissettikleridir.

Çünkü BMW ile yolculuk, yalnız BMW konforunu, güvenini yaşamak değil, "gücünü" de hissetmektir.

BMW Türkiye Genel Mümessili Borusan Oto ve Yetkili Satıcıları size daha ayrıntılı bilgi vermekten mutluluk duyacaklardır.

Yollarda farklı bir dünya

ÖLÜM / YENİDEN DOĞANLAR

Bir ihtimal daha var...

*Fransa'da halkın yüzde 22'si yeniden doğuma inanıyor. Ülkemizde ise özellikle Adana, Ceyhan, Antakya üçgeninde, "bir ihtimal daha" olduğuna hemen herkes inanıyor. **Nokta**'nın uzmanlarla birlikte incelediği 11 yeni reenkarnasyon vakasıyla Türkiye'de bulunan reddi zor ikinci yaşamöykülerinin sayısı 200'e ulaştı*

Adana'da pastırma yazı. İncekalan ailesi evlerinin arka bahçesinde **Nokta** muhabirlerine Liver'in bir önceki yaşamını nasıl öğrendiklerini anlatıyor. İkinci yaşamın tasdiklendiğini o uzun akşamüstünü... Liver'in uzun yürüyüşünü...

Liver üç yaşındaydı. Zayıf, fazla konuşmayan, sık sık ağlayan bir kızdı. Sıcak mı sıcak bir akşamüstü, bundan tam 13 yıl önce, 4 yaşındaki eski oğlu Güneş Mavruk'un elinden tutup Adana'nın Havutlu köyündeki uzun yürüyüşüne başladı. Bir yaşamdan diğerine dönüyor, 4 yıl önce ölerek terk ettiği baba ocağına yürüyordu. Adımları küçük bedeninden umulmayacak kadar sert ve hızlıydı. Peşinde iki ailenin tüm fertleri ve çoktan haberin doğruluğuna inanmış mahalleli, kadınlar, çocuklar...

Önceki yaşamının mahallesine vardıklarında, yeni ve eski annesi şaşırtmaca hareketlerine başladılar. Her köşe başında ters istikamete dönüyorlar, küçük Liver onlara aldırmayıp, belirli bir yöne doğru yürüyordu. Yıllardır saklı kalmış bir çağrıya koşuyordu sanki... Nihayet bir evin önünde durdu. Ağlamamak için kendini zor tutuyordu. Eski oğlu Güneş'in kolunu acı dolu

FOTOĞRAFLAR BATUHAN KIRAN / NOKTA

Liver İncekalan, ikinci yaşamının (soldan) kardeşleri, annesi, babası ve eski yaşamının ağabeyi Vahit Mavruk'la birlikte (solda aşağıda)

Liver İncekalan eski yaşamındaki babası Salih Mavruk'la beraber. Elindeki fotoğraf eski yaşamındaki kimliği: Hatun Mavruk (yanda)

Liver eski yaşamının aile evinde, sağ başta eski annesi Bedia Mavruk, ortada ayakta eski oğlu Güneş Mavruk (altta)

bir şiddetle sıkıyordu. Dizginleyemedi kendini, birden koştu içeri, evi süratle dolaştı ve verandada kendisini bekleyen eski ailesinin yanına geldi yeniden.

Teker teker yüzlerine baktı ilkin. Sessizdi ortalık. Sonra sıralamaya başladı: "Sen babam Salih Mavruk'sun, sen kardeşim Vahit Mavruk'sun, sen kayınvalidem Meryem'sin, sen Sakine Hala'sın..." Liver'in ağzından dökülen her isimle Mavruk'lar biraz daha büzüldüler. Baba Salih Mavruk, kızı Hatun'u çok severdi, onun için az gözyaşı dökmemişti. "10 dakikada dönerim ben" dedi, koştu amcaoğlunun evine, aile fotoğraflarını getirmeye...

Liver, rahat durmuyordu bu arada. Girdi eve konuşmaya başladı: "İkinci katı da çıkmışsınız, pek güzel olmuş ev... İşte bu da benim odamdı, evlenmeden önce şu döşekte kıvrılıp yatardım... Aaa, o da ne! Yatağıma bakmamışsınız bile hep fareler kemirmiş onu..." derken, bayıldı gitti Liver.

Ayıldığında eski ve yeni kardeşlerinin kucağındaydı. "Hatıralar acı geldi. İçim kötü oldu" dedi. Onlarsa çoktan inanmışlardı, Ha- ▶

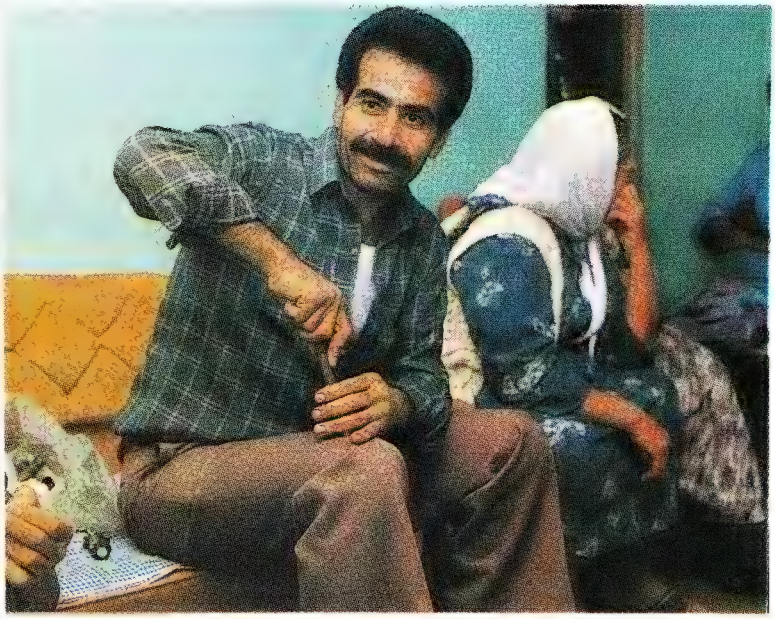

Eski yaşamındaki kocası Süleyman, yıllar sonra ilk kez Liver'le karşılaştı. Yüzüne bakamıyordu. Kapı aralığından içeriyi gözetleyen ise Süleyman'ın şimdiki eşi, Hatun'un kardeşi Gönül

tun'un Liver olarak baba ocağından 1 kilometre ileride tekrar dünyaya geldiğine.

Gel gör ki baba Salih Mavruk biraz daha inanmak istiyordu. Bahçe kapısından içeri pürtelaş girdiğinde, pamuk toplamaktan berelenmiş ellerinde onlarca fotoğraf vardı. Onları birer birer gösterdi Liver'e, sordu: "Kim bu?"

Liver sektirmeden yanıtladı, hepsini: "Bu benim canımdan çok sevdiğim arkadaşım, halamın kızı Adile; bu dedem, bu anam Bedia'nın gençlik resmi..." Sorgu sırası Hatun'un kardeşi Vahit'e gelmişti. O da sordu: "Söyle bakalım, öldüğün günden neler hatırlıyorsun?"

Liver, ağabey Vahit'e döndü. Gözleri yarı aralıktı, ağır ağır konuşuyordu şimdi: "Deliler gibi yağmur yağıyordu öldüğüm gün. Başka hiçbir şey hatırlamıyorum."

Vefat gününü hatırlayanlar ağır ağır başlarını salladılar. Onlar da dönmüşlerdi 16 Aralık 1972'ye... Hiçbirinin şüphesi kalmamıştı artık. Hatun'un 4 yaşındaki oğlu tabii hiçbir anlam veremiyordu bu konuşmalara. Nasıl olurdu da o 3 yaşındaki kız, kendi annesi olurdu?

Artık akşam karanlığı çökmüştü Çukurova'ya. İkinci kez dünyaya gelen bir çocuğa sahip olmanın verdiği "şeref", İncekalan ailesini, yıllar önce kaybetmiş oldukları kızları Hatun'a tekrar kavuşmanın heyecanı, Mavruk ailesini, bir tür zafer sarhoşluğuna sürüklemişti. Gizemli fısıltılarla, eski günlerin hatıralarıyla, iki aile birbiriyle kaynaştı. Artık Liver iki ailenin de kızıydı. Birlikte büyüteceklerdi onu. Herkes mutluydu. Bir kişi hariç...

Alacakaranlıkta bahçenin uzak bir köşesinde konuşmaları dinlemekte olan bir gölge kalktı, uzaklaştı. Bir kadın da o gölgenin peşisıra yürüyordu. Karanlıkta kesin bir şey söylenemezdi. Ama mutluluktan uçmadıkları da besbelliydi.

Hatun, kocası Süleyman askerdeyken Güneş'i doğurmuş ve 50 gün sonra da ölmüştü. Kocası Süleyman askerden döndükten kısa bir süre sonra, Hatun'un kardeşiyle evlenmiş. Bugün Liver sadece Hatun'un kardeşi Gönül'ün yüzüne bakmıyor. Kocasıyla evlendiğini öğrendiği günden bu yana, ona tek kelime bile söylememiş. Ve bugün sadece Süleyman, Liver'in yüzüne bile bakamıyor. Liver'in eski ailesinin evine gelip, yeniden doğumun tescil edildiği günden beri yalnızca bir kez, Sakine Hala'nın ısrarıyla konuşmuş Liver'le. Sakine Hala'nın tanıklığına göre, yatak odasına çekilmişler ve sadece birkaç dakika konuşabilmişler. Süleyman odadan söylenerek fırlamış, "Allahım, çıldırmak işten değil" diye diye...

Tek inanmayanı var. Bugün Liver'e inanmayan bir tek, Hatun'un eski kocası Süleyman. Bir de o inansa işler iyice karışacak zaten. Liver, Adana'nın Havutlu köyünün onlarca yeniden doğmuşundan biri. Havutlu köyünde modern bir deyimle reenkarnasyon kaynıyor. ABD Virginia Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ian Stevenson'un da katıldığı çalışmalarda, Türkiye'de incelenmeye değer 142 reenkarnasyon vakası saptandı. Bu sayıya sonraları araştırmacı Fatih Alphan ve Dr. Can Polat'ın çabalarıyla 40 örnek daha katıldı.

Geçtiğimiz günlerde araştırmacı Fatih Alphan, ile Adana'da çeşitli köylerde reenkarnasyon vakası arayan **Nokta** muhabirleri, Havutlu köyünde büyük bir yoğunlaşma gördüler. Kahveden yollara fırlayan, "Bu benim de ikinci hayatım" diye iddia eden 30'a yakın Havutlulu ile görüştüler. Aralarında 11'i tutarlı ve incelenmeye müsait bir "ikinci yaşamöyküsü" anlattı. Aralarından birinin, Liver'in tüm tanıdıklarıyla konuştu **Nokta** muhabirleri.

Türkiye'deki reenkarnasyon vakalarının neredeyse tümü Adana, Ceyhan, Antakya üçgeni içinde, Aleviler arasında görülüyor. Dünyadaki her reenkarnasyon yoğunlaşmasında bir favori isim var. Ör-

Ali Varol eski ailesini bulamamaktan üzgün

"Keseri indirdim ayağıma"

Bugün Havutlu'da bir bisiklet ve motosiklet tamircisi... **Ali Varol** heyecanla üç parmağı eksik sağ ayağını gösteriyor: "Eski yaşamımda İstanbul'da otururduk. Bir bakkal dükkânımız vardı. Günün birinde babam asmayı budamamı istedi. Aldım elime keseri, çıktım duvara. Sallarken bir ara başım döndü, aşağı düştüm. Keseri düşerken ayağıma indirmişim, sonra kangren olmuş. Bizim parmaklar gitti. Havutlu'da doğduğumda annem çok şaşırmış eksik parmaklarıma. Bizim sülalede bir tane bile yoktur böyle ayak..." diye anlatıyor kesik parmaklarının öyküsünü. Araştırmacı Ergün Arıkdal, noksan parmakların çok önemli ve nadir bir işaret olduğunu söylüyor.

neğin İngiltere'de eski Mısır prensesleri revaçta. Türkiye'de ise Kennedy yoğunlaşması var. Özellikle İncirlik Hava Üssü yakınlarında. Adana civarında bir de zengin ailelerin erken yaşta ölmüş çocukları yeniden doğuyor sıklıkla. Ancak bunlar kolay kolay ispatlanamıyor.

Fatih Alphan incelediği reenkarnasyon vakalarında, olağanüstü bir olgunlukla, bilmişlikle geçirmiş insanlarla karşılaştığını söylüyor. Bu konudaki uluslararası araştırmalar yeniden doğanların büyük bir kesiminin önceki yaşamlarından bir izle, işaretle döndüklerini gösteriyor. Ve tabii hatıralar... Önceki yaşamdan bugüne gelen bilgiler en ciddiye alınan kanıtlar.

"Boğazından lokma geçmezdi."

Tüm boyutlarıyla öyküsünü incelediğimiz ve tüm tanıdıklarının anılarıyla tutarlılığını sınadığımız Liver İncekalan, her bakımdan doyurucu bir vakaydı. Gerek **Nokta** muhabirleriyle Adana köylerini gezen Fatih Alphan, gerekse Adana'daki 11 röportajı videodan izleyen Dr. Can Polat ve Ergün Arıkdal, özellikle Liver'in öyküsünün dört dörtlük bir örnek olduğunu belirtiyorlardı.

Nokta muhabirleri önce Liver İncekalan'ın ailesini ikiye ayırarak olayları anlattırdılar. Sonra Liver'in ağzından öyküsü dinlendi. Sonra Hatun'un ailesi Mavruk'lar yine ikiye ayrılarak, öykü bir kez daha anlattırıldı. Derken sıra Hatun'un arkadaşlarının anlattıkları ayrıntıları Liver'in ne ölçüde bildiğine geldi. Ve son olarak da Liver annesiyle birlikte yıllar sonra ilk kez, eski kocasının evine geldi. Kayınvalidesi, kocası ve eski kızkardeşi Gönül ile karşı karşıya oturdu.

Hatun'un kocası Süleyman'ın evinde hava biraz serin, hatta donduruculuydu... Süleyman **Nokta** muhabirleriyle karşılaştığında sedirde bağdaş kurmuş, ertesi günkü av için fişek dolduruyordu. Konu açıldıktan sonra, 8 numara çulluk saçmaları doldurmaktan vazgeçip, 1 numara "büyükbaş" fişekleri imaline başladı. Bir yandan da "Bu konuyu fazla uzatmasanız iyi edersiniz. Ben bu kızı (Liver'i) hiç görmedim. Hiç konuşmadım. O benim karım falan da değil," gibi açıklamalar yapıyordu. Oysa mutfakta Hatun'un kayınvalidesi Meryem ve yeni gelini, yani Hatun'un kız kardeşi Gönül, "Tüm bunlar doğrudur. Liver, bizim Hatun vallahi. İnanıyoruz..." diye inançlarını dile getirmişlerdi.

Hatun'un arkadaşlarından ise bir tek Adile biraz inançsızlık gösteriyordu. 6 ipucu verdi **Nokta** muhabirlerine. Liver, en çok sevdiği elbise renginin siyah olduğunu "bi- ▶

Belediye Başkanı Esenkurt, "Buralarda pek yaygındır bu işler" diyor

"Zamanım olmadı"

Havutlu köyü Belediye Başkanı **Mustafa Esenkurt**, ikinci kez doğumun yörelerinde çok yaygın bir inanç olduğunu söylüyor. Babasını genç yaşta kaybetmiş. Günün birinde üç yaşında bir çocuk getirmişler kapıya. "Ben sizin babanızım" demiş. Kendisi pek ciddiye almamış, ama annesi ve kardeşi inanmışlar. Şimdi ailesi İslamiye'li bu çocuğu (yani babasını) sık sık ziyarete gidiyor. Pek maddi menfaat peşinde de değillermiş. O nedenle bir yerde inanılabileceğini de düşündüğünü söylüyor Mustafa Esenkurt. Peki araştırmış mı? Çeşitli ahiret sorularıyla test etmiş mi "yeni babasını"? Bu soruya "Vallahi pek zaman bulamadım" cevabını veriyor.

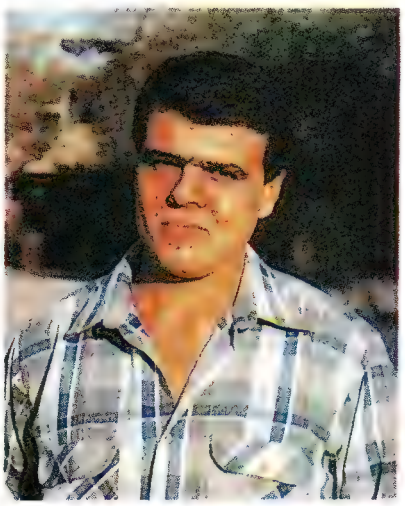

Cengiz Topel'in gerçekleri söylediğine tüm köy inanıyor

"Kan revan içindeymişim"

Cengiz Topel, gerçek adıyla **Cengiz Elmalı** 1975 doğumlu. Kıbrıs şehitlerinden Cengiz Topel'in ikinci bedeni olduğu ileri sürülüyor. Doğduğunda vücudunun çeşitli yerleri kanıyormuş, annesi "Hatta gözlerinden de kan geliyordu" diyor. Küçüklüğünde uçak seslerinden çok korkar, kendini en yakın çalılığın içine atarmış. Uçağı düşürülerek ölen Cengiz Topel'in aslında paraşütle atladığını ve kendisini yakalayan Yunan askerlerinin işkenceyle öldürdüklerini anlatıyor...

Yadigar Masat ailesiyle birlikte. Kardeşinin eski hayatı henüz araştırılıyor

"Bu evi beğenmedim"

Yadigâr Masat 12 yaşında, sevimli bir kız. Doğduğunda belinden küçük çakıl taşı iriliğinde bir demir parçasını Adana Numune Hastanesi hekimlerinden Dr. Selim Akçalı çıkarmış. "Yadigâr, geçmiş yaşamında Kıbrıs'ta mücahitlere yardım ederken belinden vurularak öldürüldüğünü anlatana kadar, o demir parçasının bir kurşun olabileceğini anlamamıştık" diyor babası Nejat Masat. Yadigâr, 2 yaşında konuşmaya başlamış ve daha ilk günlerde kendi evinin daha güzel olduğunu, büyük bir apartmanda oturduğunu söylemeye başlamış. Çocuklarını sayıklarmış uykusunda.

lemedi", en çok sevdiği yemeğin kıymalı patates olduğunu ve en çok sevdiği şarkıcının Aynur Gürkan olduğunu "bildi." Diğer üç sorunun cevaplarını ise hatırlayamadığını söyledi.

Ya geri kalan tanıdıklar? Onların anlattıkları... Hepsi inanıyor, anlatılanlar ve Liver'in anlatısı birbirini şaşırtıcı ölçüde tutuyordu. Liver'in geçmiş yaşamına ilişkin bilgileri iki yaşında başlıyor. Babası Ali İncekalan, ilk günleri anlatmaya şöyle başladı: "Daha iki buçuk yaşındaydı. Zayıftı, çöp gibi incecik. Bizim buralar sıcak olur, öğlenleri bahçede şiş filan yapsak bunun ağzına bir lokma koyamazdık. Bahçenin yanında arsada koşturan aç çocuklardan birini getirir, onu doyurmamızı isterdi."

Bir kardeş, bin bir anı... Daha sonra Liver'in bir kardeşi doğar. Üç yaşına yeni girmiştir. Annesine "Ah, benim de işte böyle bir oğlum doğmuştu" deyince, annesinden sıkı bir zılgıt yer. O yaşta böyle sözler...

Fakat Liver uslanmaz, aksine azıtır. Sık sık ağlamaya başlar, kendi çocuğunu özlediğini, gerçek anababasını aradığını söyler. Ebeveyn onu bu "sapık düşünceler"den kurtarmaya çalışır. Liver ise direnir. İsimleri hatırladıkça, öyküsü giderek daha da ayrıntılı hale gelmeye başladıkça, ona inanmaya başlarlar. Ve nihayet...

Bir gün eski oğlu Güneş'i evlerinin önündeki arsada oynarken bulup eve getirir. "İşte benim oğlum Güneş" deyince, kızılca kıyamet kopar. Güneş'in anneannesi çağrılır ve tahkikat başlar...

Sonrası mutlu, hızlı, ama aynı zamanda hüzünlü bir çifte yaşam. Hatıraların kimi sevinç, kimi acı veriyor haliyle. İlkokula kendinden bir yaş büyük oğluyla birlikte gitmek, öğlen teneffüslerinde onu tiz bir yumurcak edasıyla beslemek,

Mesut Mavruk iki kere yeniden doğduğunu söylüyor

"Sehpayı çektiler, asıldım"

Mesut Mavruk 75 yaşında. Torununun torununu görmenin bahtiyarlığını yaşıyor: "İlk yaşamımda sadece ölümümü hatırlıyorum. Bir merkebe eşyaları yüklemiş, bizim karıyla beraber yaylaya gidiyorduk. Kılıçlı köyünün oradaki değirmende durduk. Gecelerken eşkıya bastı, boğuşmaya başladım, göğsümden vurdular beni. Sonra kendimi Abdul köyünde buldum. Bunlar seferi birlikten önce. İkinci hayatımda da asılarak öldürüldüm. İzi hâlâ boynumda durur. 4 kişiydik, 4 sehpa getirdiler. Bir anda altımızda uçtu sehpalar, asıldık. Ölünce çıkardılar ipten, mezarlığa getirdiler. İnanın her şeyi görüyordum. Ama onlar benim gördüğümü bilemezler tabii. Sonra üstüme attılar toprakları ve 'Aah', dedim. Baktım başka bir yere gidiyorum... Bu benim üçüncü hayatım" diyor ve boynundaki izi gösteriyor. Evlatları da destekliyor onu...

Ahmet Kemir'in ana-babası inandıklarını ve ondan korktuklarını söylüyorlar

"Kulak, burun keserdik"

Ahmet Kemir ölmekten ve öldürmekten korkmuyor. Bunu da geçmiş yaşamının vahşetine dayandırıyor: "Ceyhan Nehri'nin karşısında Fransızlarla çarpışan çetenin başıydım. Çünkü cesurdum, delikanlıydım. Çoğunun kulağını, burnunu keserdim. Kellesini keserdim. Öldür öldür bitmezdi. Onlardan aldığımız silahları da mağaralara, dere yataklarına saklardık. Kestikleri kelleleri atların heybesine atar köye gelirdik. 'İstediğiniz kelle olsun' der meydana boşaltırdık" diyor geçmiş yaşamını anlatırken. Kolunda o günlerden kalma bir kurşun yarasını gururla gösteriyor konuşurken. Ve sözlerine bugün de vahşetinden bir şey kaybetmediğini ekliyor: "Birkaç yıl evvel babam kasabadan boğma rakı istedi. Bıkmıştım isteklerinden, bağladım bir ağaca, altına dizdim odunları, son anda köylüler kurtardılar... Ölmekten, öldürmekten hiç korkmam. Ölürsem belki daha iyi bir yere giderim" diyor.

Gülseren Bingöl alnındaki izin iki yaşam önceden geldiğine inanıyor

"İki kez öldüm ben"

Gülseren Bingöl 30 yaşında, elma yanaklı iki çocuk anası. Daha önce iki kez dünyaya geldiğine inanıyor:

"Önceki yaşamımda adım Meral'di. 3-4 yaşımda hatırladım her şeyi. Karayusuflu köyünde bir çiftlik hatırlıyordum. Bizim köyden bir hanım aldı götürdü beni. Evimi buldum. 6 7 kadın arasından annemi tanıdım. Babam Hüseyin Acı'nın birazdan at arabasıyla geleceğini bildim. İnandılar bana. Sonraları sık sık onlarla da [illegible]maya başladım. Annem, dayımgile gitmişti. Rahmetli ninem de yoğurdun içine fareler için zehir koymuş. Bilmediğimden acıkınca onu yedim. Bir ay çektim, sonra öldüm. Annemler bilemediler zehir içtiğimi. Sonra bu annemin yanında doğdum. Bir ay zehir istifra etmişim.

Bir önceki yaşamımı ise pek hatırlamam. 16 yaşındaydım. Hayvanların altını temizlemek için ahıra girmiştim. O zamanlar nişanlıydım. O da girmiş ahıra, abim de görmüş, bastı bizi (hafiften kıkırdıyor), küreği aldı kaşımın üstüne sapladı. Sonra Meral olarak doğdum, sonra da Gülseren, yani üç kere..."

kaç "anne"ye nasip olmuştur ki? Ama öte yanda eski kocasıyla kendi ölümünden sonra "yangından mal kaçırırcasına" evlenen bir abla var!

Liver'in babası Ali İncekalan daha ilk gördüğünde, Hatun'un, ablası Gönül'e hiç yüz vermediğini söylüyor. Baba "Neden?" diye sormuş tabii... Küçücük kızının, "Benim ölümüme sebep olan budur. Kolumdaki serumu çıkarmıştı. Daha lohusa yatağından çıkmadan, ölümüme neden oldu. O nedenle cevap vermedim" sözlerini, dün söylemiş gibi hatırladığını söylüyor. Burada lafa hemen diğer akrabalar giriyor, Hatun'un diğer kardeşi Vahit, "Canım, Gönül serum iğnesi canını yaktığı için çıkartmış" diyerek... Ama Liver gözlerini bugün bile bu konu açıldığında yerden kaldırmıyor.

Liver'in küçüklüğü hızlı geçmiş; bir gece o evde, bir gece bu evde... Öğlen yemeklerinde Mavruk'larda, akşam yemeklerinde İncekalan'larda... Sıra tarladan ürün kaldırmaya gelince, hem eski hem yeni ailesi için ırgatlık yapmış.. 6 yaşındayken bir gün ağlayarak eski ailesinin evinden dönmüş. İki yıl gitmemiş. "Ne oldu?" demişler, "Babası geldi, Güneş'i çok kötü dövüp evine götürdü" demiş. Ama sonunda dayanamamış, tekrar gitmeye başlamış...

Liver bir aday. 22 Ekim 1973 doğumlu Liver, bugün 16 yaşında. 16 Aralık 1972'de, Güneş'i doğurduktan 50 gün sonra albasmasından ölen Hatun Mavruk'un ruhunu taşıdığına inanıyor. Yalnız Liver değil, tüm akrabaları, komşuları, hatta 17 yaşındaki oğlu Güneş bile inanıyor, "O benim annemmiş" diyor...

Liver, yeryüzündeki 1500 civarındaki incelenen reenkarnasyon örneği arasında yer almaya aday. Tıpkı Havutlu köyünün diğer 10 örneği gibi... Mesut Mavruk, Yadigar Masat, Ali Masat, Ahmet Kemir, Cengiz Elmalı, Gülseren Bingöl, Şerife Şendağ, Ali Varol, Ferit Hıdırlı, Salih Güneşli gibi incelenmeye değer yeni bir reenkarnasyon örneği Liver İncekalan...

Peki nedir reenkarnasyon? Günümüzde bilim adamları bu olguyu, ya da bu inancı nasıl değerlendiriyorlar? Öncelikle bilimsel bir çerçevede değerlendirilmediğini belirtmek gerekiyor.

Evet mi, hayır mı? Geçenlerde kaybettiğimiz Prof. Dr. Recep Doksat, reenkarnasyonu "ruhun birçok defalar dünyaya gelerek ayrı ayrı bedenlerde yaşaması" anlamına geldiğini söylüyordu. Bazı vakalarda beyin elektrolarını çektiğini ve hafızayla yakın ilişkisi olan temporal lob'da bazı bioelektrik anomalilere rastladığını belirtiyordu. "Yeniden bedenlenme olayına inanıyor musunuz?" sorusuna ise, "Hayır diyemem, evet demek için de henüz tetkiklerimi tamamlamış değilim" cevabını veriyordu.

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Prof. Dr. Özcan Köknel ise, "Ortak kültürde yaşamaktan kaynaklanan ortak bilinçaltı denilen bir şey vardır. İnsan yaşadığı çevrenin ve kültürün etkisi altında hareket eder. Çocuk kendini bilmediği dönemde anlatılagelen hikâyelerin etkisi altında kalabilir" diye özetliyor düşüncelerini. Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinden ▶

Neden Adana, Ceyhan, Antakya?

Nokta muhabirleri Adana'da yaptıkları incelemelerinden sonra biyolog Dr. Can Polat'la görüştüler. Can Polat, Virginia Üniversitesi'nden Ian Stevenson'la birlikte 150'ye yakın vaka incelemiş, hâlâ da çalışmalarına devam ediyor.

Nokta: Neden reenkarnasyon vakaları, geçmiş hayatı hatırlamalar, Türkiye'nin güneyinde özellikle Adana, Antakya ve Ceyhan yörelerinde yoğunlaşıyor?

Can Polat: Çünkü, etnik açıdan aynı düşünüyorlar ve çok hoş görülüler. Çoğunluk Arap Alevisi, kesinlikle yobazlık yok, diğer Anadolu köylerinde görmediğiniz açık, rahat bir sosyal yaşantı var. Toplum bunları yıllardır çok duyduğu ve inandığı için bir çocuk, iki üç yaşında konuşmaya başladığında onu susturmuyorlar ve bilinçaltı kapanmıyor, çocuk "Sen benim babam değilsin, ben şu eve gideceğim, burası benim evim değil" dediğinde bu onlara saçma gelmiyor, "Hadi bakalım, göster evini" diyorlar bu çok önemli, ciddiye alıyorlar, düşünün bu İstanbul'da olduğunda "Siz benim ailem değilsiniz" dediğinde çocuğa saçmalama deniyor, çocuk dinlenmiyor ve çocuk belirli bir uyarım görmediği için kapanıyor.

Nokta: Adana'da bulduğumuz örneklerin bazılarında, mesela Mesut Mavruk örneğinde, asılarak öldüğünü söylüyor ve şu anda da boynunda bir izi var, sonra Ali, ayağının keserle kesildiğini söylüyor ve şu anda ayak parmakları yarım, ya da Cengiz Tepel... Nasıl açıklanıyor bunlar?

Can Polat: Bunların bir kısmı doğum defekti, Ali örneğinde olduğu gibi, biz de örnekler bulduk.Çanakkale'de savaşmış, şarapnelle ölmüş ve ayak ve el parmakları kopuk olarak doğuyor. Bir de doğum izleri, sizin bulduğunuz yaşlı Mesut Mavruk örneğinde olduğu gibi, ipin iz bırakması, boynunu çevirememesi. Olay o kadar derin izler bırakıyor ki, bir sonraki hayatında psikolojik kalıbında taşıyor. Eski olayların insanın psikolojik kalıbında iz bırakması çok doğal, Cengiz'in uçaklardan korkması çok tipik, başka biri bıçakla öldürülmüştü, şimdi ekmek kesmek için bile eline bıçak alamıyor. İnsanların birçok fobileri var, bunları reenkarnasyona bağlayabiliriz.

Nokta: Geçmiş yaşamla ilgili neler hatırlanıyor genel olarak?

Can Polat: Geçmiş yaşamdaki ismi, anne-babasının ismi, evi, eşyaları, çok yakın aile efradı ve aralarında yakın ilişkiler varsa arkadaşları. Onun dışında ölümü genelde ani ölümler, çünkü şok etkisi yaratıyor, olayı hatırlayanlar çok az.

Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu da, belirli yörelerde yeniden bedenlenme iddialarının olağanüstü bir yoğunluk göstermesini, telkine bağladığını söylüyor: "Yapılan telkinlerin çocuklar tarafından abartılı bir şekilde aktarıldığı düşünülebilir."

Evet, bilim adamları günümüzde reenkarnasyonun ancak farklı bir perspektifle açıklanabilir olduğunu, ama kesinlikle bilimsel olmadığını söylüyorlar. Parapsikologlar ise ellerinde inkâr edilemeyecek kanıtlar olduğunu belirtiyor ve tahkik edilmiş anlatıları, hipnozla geçmiş yaşama dönme kayıtlarını, yani ekminezi seanslarını gösteriyorlar...

Her şey bir yana kim istemez, yeniden yeniden yaşama, dönmeyi? Her seferinde yaşama bıraktığı yerden başlamayı? Bir de istemek gerçek kılmaya yeterli olsa! Yüzyıllardır çeşitli toplumları, insanları büyüleyen ölümsüzlük arzusu, şimdilik sadece inancı "yeniden bedenlendirmeye" yetti...

Ali BORATAV, Ayşe ARMAN

"İçten, sıcak ve saf insanlar"

*Adana'da reenkarnasyon vakalarıyla ilgili yaptığı çalışmalarını 10 yıldır sürdüren ve **Nokta**'nın röportajlarına katılan araştırmacı Fatih Alphan sorularımızı cevaplandırdı.*

Nokta: Bu olayların tümünün ortak özellikleri nelerdir?

Alphan: Sizlerin de gördüğünüz gibi çocuklar daha 2-3 yaşında bir evvelki hayatını tüm ayrıntısıyla anlatıyor, aile fertlerinin isimlerini söylüyor. Şimdi düşünelim, bunlar yalan olsa... Ufacık bir çocuk niye bu kadar yalanlar söylesin ki, hiçbir çıkar sağlamıyor, işin ucunda para yok, pul yok, şöhret yok, peki niye? Hani çok kültürlü, eğitimli olsalar anlarım, dersiniz ki hayalgüçleri çok geniş, zekice palavralar atıyorlar, ama değil.

Nokta: Sizinle birlikte bulduğumuz insanlar, Arap kökenli Alevilerdi...

Alphan: Ama yanılgıya düşmeyin, sadece Alevilerde rastlanmıyor, geçmiş hayatlarını hatırlamalar, Sünnilerde de var, üstelik yoğunluk bu bölgede ama biz Kayseri'de, Amasya'da, Sivas'ta da rastladık, her yerde rastlanıyor.

Nokta: Buranın halkı, özellikle de Havutlu köyünün insanları çok olağan bakıyor bu olaylara ve bütün vakaların, yeniden hatırlamaların başında rüyayla haberleşme var...

Alphan: Evet, rüya ile haberleşme çok yaygın, sözgelimi biri ölüyor, ikinci hayatında annesi olacak kadın onun geleceğini rüyasında görüyor. Ayrıca bu yöre halkı, kötü bir insanın ikinci hayatında cezalandırılmak amacıyla köpek, domuz, maymun olarak da doğacağına inanıyor. Fakat şunu eklemek lazım ki bu insanlar son derece içten, sıcak ve saf.

"Alay edilmekten kim hoşlanır?"

*Ergün Arıkdal, Metapsişik Tetkikler ve İlmi Araştırmalar Derneği Başkanı. **Nokta**'nın Adana yöresinde bulduğu ve video kamerada görüntülediği vakaları izledikten sonra sorularımızı yanıtladı.*

Nokta: Türkiye reenkarnasyon vakalarına rastlama sıklığı açısından dünyada ikinci sırada geliyor. Bunun özel bir nedeni var mı?

Arıkdal: Bunları reenkarnasyon vakası olarak değil, yeniden hatırlama olarak adlandırmak gerek. Çünkü reenkarnasyon dünyanın her yerinde var. Türkiye yeniden hatırlamanın ikinci sıklıkta görüldüğü ülke. Çünkü siz de daha evvel bir başka bedeni kullandınız, terk ettiniz ve tekrar bu bedende doğdunuz. Bu, sizin gelişiminiz için bir projedir. Benim için de... İnsanlar alay edilmekten, hor görülmekten, isimlerinin deliye çıkmasından hoşlanmazlar.

Nokta: Reenkarnasyon vakalarının birçoğunda, kişiler çok yakın mekânlarda doğduklarını iddia ediyorlar. Bu bir tesadüf mü?

Arıkdal: Bu, sempati kanununa bağlıdır. Yarım kalmış bir iş gibi sürüp gelmekte olan bir olaylar manzumesi vardır. O olaya iştirak eden diğer insanlar hâlâ hayattadır.

Nokta: İncelediğimiz vakaların çoğunda olduğu gibi hatırlama olayları, ani ve kuşkulu ölümlerde ortaya çıkıyor...

Arıkdal: Doğru, çünkü bu tür olaylar hafızada daha çok kalıyor. Gündelik hayatı hatırlamayabilirsiniz ama öyle günler vardır, onları hiç unutamazsınız. Bu tür şoklarla ölümler, ölenlerin yanı sıra yaşayanların hafızasında da yer ediyor. Hem geride kalanlar bunu unutamıyor, hem de siz o şoktan kurtulamıyorsunuz. Böylece hafızanın ve hatıraların intikaline çok uygun bir potansiyel oluşuyor.

Maratonu Mobil kazandı

Çünkü, şampiyonun motorunda Mobil 1 vardı!

Rüzgarın oğulları gibiydiler. Hızlıydılar, güçlüydüler, tutkulu, umutlu, kararlıydılar. 23...24...25... ve 26 Ağustos'ta, Mobil'in katkılarıyla gerçekleşen 1.Türkiye Yerli Otomobiller Maratonu'nda sporcu ruhunu, dostluğu ve centilmenliği temsil ettiler.

Bu nefes kesici maratonda Hakan Bahar ve Afşin Baydar'dan oluşan takım şampiyon oldu. Dünyanın en gelişmiş tam sentetik yağı Mobil 1'in üstünlüğü, ağır ralli koşullarında bir kez daha kanıtlandı. Üstün yağlama gücüyle, yüksek devirlerde sürtünmeden doğan kayıpları azaltan Mobil 1, motorun gücünü artırdı.

Maratonu Mobil kazandı.
Çünkü, şampiyonun motorunda Mobil 1 vardı.

Mobil 1

Sizin otomobiliniz de bu mükemmel korumaya layıktır.

ADMAR

NAKIT AKIŞI

Damlatan armatürünüzü değiştirin.
Açtığınızda tam açılan,
kapadığınızda tam kapanan
bir armatür takın...
Suya tam hükmedebileceğiniz
bir armatür: Artema!

Nakit akışınıza Artema'yla

Eczacıbaşı

Genel Dağıtım Dağıtım ve Satış A.Ş.

aç kapa!

hükmedin!

ARTEMA

HIRSLI, KİNDAR, KENDİNE GÜVENLİ: BEGÜM ÖZBEK

Aile tipi manken

Konuşurken, neşeli, yumuşak, hayat dolu. Görüntüsünün aksi bir tip çiziyor kendini anlatırken, "hırslı, kindar ve profesyonel"... Mankenler Kraliçesi Begüm Özbek, mütevazı bir ailenin "cici" kızı. O, aslında "mahallenin sırtı sıvazlanan mankeni"...

ÇAĞRI KILIÇÇI / NOKTA

Begüm, güzellik yarışmasında dereceye giremese de kendini "güzel" buluyor. Bacaklarını, dudaklarını ve gözlerini beğeniyor en çok da...

Anne, kahve servisi yaparparken göz ucuyla kızını süzüyor. Genç kız, ev işlerine yardım etmekten sıyırmanın mutluluğu ile anlatıyor. "Biz çok iyi arkadaşız" diyor anne, koltuğa otururken. Salonun en görünen yerinde bir sehpanın üzerine genç kızın ödülleri sıralanmış. Bakırköy'de, ayakkabılarımızı çıkararak girdiğimiz küçük bir dairedeyiz. Mankenler Kraliçesi Begüm Özbek'in evinde. Erkek kardeşi Burak, bizi görünce ablasının ünlenmesinden duyduğu sıkıntıyla içeri odaya kaçıyor. Begüm'le paylaştıkları kırmızı ranzalı bir çocuk odası orası.

"Kraliçe" doğdu. Begüm'ün yaşamı, belki de ona adı verilirken çizilmiş. Annesi Hintli dünya güzeli "Begüm"e özenerek koymuş adını. Begüm de kraliçeliği düşleyerek ve kraliçeliğe hazırlanarak büyümüş. Deniz subayı bir babanın kızı olarak Anadolu'yu dolaşırken bile sporla, baleyle uğraşmış annesinin etkisiyle. 16 yaşında ilk sınavını vermiş. "Türkiye Güzellik Yarışması..." Dereceye girememiş. İlk hüsran. Bir ay sonra "Mankenler Kraliçeliği" için yarışmış. Bu kez tam isabet. Ardından uluslararası yarışmalar ve peş peşe gelen unvanlar; Dünya Mankenler Prensesi, Mankenler Mankeni, Halk Güzeli...

Begüm şimdi, sürekli sırtı sıvaz-

Annesi Süsen Hanım ve deniz subayı babası Hüseyin Bey ile Begüm "cici aile kızı" tablosunu oluşturuyor. Bu arada kendinden üç yaş küçük kardeşi Burak içeride saklanıyor. Anne ve baba kızlarıyla gururlanırken, Burak ablasını sınıf arkadaşlarından bile gizliyormuş

lanan "mahallenin güzel mankeni". 17'sinde amacına ulaşmanın mutluluğu, yüzünden hiç eksilmiyor. Sıkıntılarını anlatırken bile coşkulu:

"Bir yıldır hayatım facia değişti. Artık yolda yürürken beni tanıyorlar. Sokakta gezmekten o yüzden hoşlanmıyorum. Bir de kıskançlıkla bakıp 'Aa, şunun şurası eğri' diyenler de var. Gençliğimi yaşayamıyorum. 'Şımarık kraliçe' demesinler diye sık sık discoya bile gidemiyorum..."

Küçük kraliçenin sıkıntıları sıradan. Ama o mankenler arasında pek de sıradan sayılamaz herhalde. Çok mutlu, kendisiyle çok barışık ve ne kadar çok da çalışsa evinin kızı.

Sınıf atlamak mı? Konuşurken, neşeli, sıcak, yumuşak. Görüntüsünün aksini çiziyor kendini anlatırken: "Aşırı hırslıyım. Tipik bir Başak burcu kadını. Sonra, iyi niyetim de bir yere kadardır. Haksızlığa hiç gelemem, kindarım. Bana yapılan hiçbir kötülüğün altında kalmam. Tabii kendime de çok güveniyorum."

Burada annesi giriyor söze, "Begüm'ün gerçekten de en olumlu ve en olumsuz özelliği aşırı hırsı. Kimbilir bu meslekte belki de gereklidir. Bir de duygusallıktan çok uzak. ▶

Objektife bakarken yaratmak istediği "Begüm"ü oynuyor. "Hırslı, kindar ve çekici.." Oysa bebekleriyle, ranzalı küçük odasıyla o genç kızlığa adım atan bir çocuk. Bu çocuğun elinden ünlü menajer Erkan Özerman tutmuş, "Beni o keşfetti" derken gelecekteki "zirve" günlerini hayal ediyor

TOYOTA SAHİPLERİ BU İŞARETE ALDIRMAYABİLİRLER

Benzin, yağ, yol, iklim vb. çevre koşulları açısından
Türkiye yapısına özelleştirilmiş
Toyota Corona ve Toyota Corolla'lar
çok katlı ve mika partiküllü
boya ile boyanmış,
galvanizli çelik ve "excelite-elektrolite"
kaplama ile pasa karşı
yüksek direnç sağlanmış yapılarıyla
üstün korunmaya alınmıştır.

Ayrıca Toyota'lar bozuk yol donanımı (rough road package) ile
yol bozukluklarına karşı tedbirlidir.
Corolla ve Corona'ların amortisörleri, ön traversleri güçlendirilmiş
ve motor altları korunmuştur.

Corolla ve Corona
Japonya'nın birinci, bütün dünyanın ikinci en büyük otomobil üreticisi Toyota'dan.

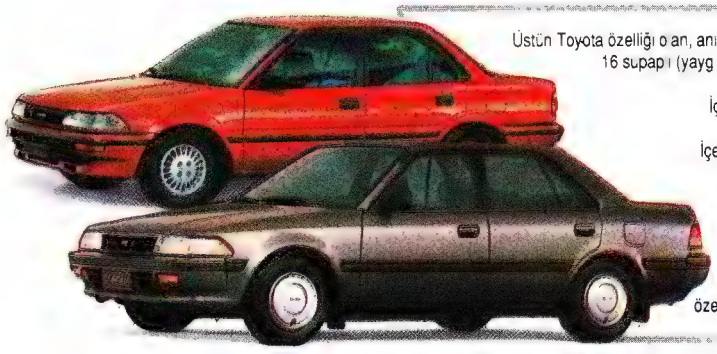

Üstün Toyota özelliği olan, ani kavrama, güç ve yakıt ekonomisi sağlayan, titreşimsiz,
16 supaplı (yaygın olarak kullanılanlardan 8 fazla supap) 1600 cc motor
Servo 7 konuma ayarlanabilir tilt direksiyon
İçerden kumandalı yan aynalar ve bagaj-depo kapakları
Merkezi kilitleme
İçerden bagaja müdahale ve bagajı genişletebilme olanağı

Corolla'da ayrıca düz ya da otomatik viteslı çeşitler

Corona'da fiyata dahil Corolla'da isteğe bağlı olarak klima, radyo-teyp, merkezi kumandalı otomatik camlar tam yatar ön koltuklar, dış aynalara elektrikli kumanda, özel orta konsol, ön koltuk altında özel kullanım çekmeces

TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ

TOKSAN DIŞ TİCARET A.Ş.

Selahattın Pınar Sokak, No:4/A-B Mecidiyeköy, Istanbul Tlf: (1) 175 28 30 (4Hat) Fax: (1) 172 96 84 Tlx. 30208 toyo tr

SABIRSIZ, HEYECANLI, LİBERAL:
MURAT SÖKMENOĞLU

"En büyük liberal Demirel"

Meclis'in sine-i millete dönen tek milletvekili Sökmenoğlu. Muhalefete kırgın değil, Özal'ın cumhurbaşkanı seçilmesine kızgın. Artık DYP'nin bir neferi olarak, Hatay'da çiftçilik yapacak...

"Hatay'da evdeyim. Akşam telefon çaldı. Başbakan Turgut Özal'ın aradığını söylediler, şaşırdım. Beni ANAP'a davet ediyordu. Açık bir transfer teklifi.

'Olmaz, bizim bir aile geleneğimiz var!' dedim.

'Sorun eşinizse, onunla Semra Hanım konuşur, hallederiz' dedi. O zaman güldüm. Eşim ne karışır, ben bir aile geleneğinden, aşiret durumundan söz ediyordum..."

MDP milletvekili iken Özal'ın teklifini kabul edip, siyasi kaderinin değiştirilmesine izin vermemiş Murat Sökmenoğlu. Ama yaşamın cilvesine bakın ki, birkaç yıl sonra yine Özal sayesinde kaderi değişti. Turgut Özal, cumhurbaşkanı seçilince Meclis'in sine-i millete dönen tek milletvekili oldu.

Cumhurbaşkanı oğlu. Sökmenoğlu, politika ile yoğrulmuş bir aileden geliyor. Onunla politika dışına çıkmak öylesi güç ki. Her ne kadar "Benim özüm toprak, aslen çiftçiyim" dese de, siyasetin dışına çekilmesi mümkün değil.

Babası Tayfur Sökmen, Hatay'ın ilk ve tek cumhurbaşkanı. Sökmenoğlu kendi deyimiyle ailenin "tekne kazıntısı". Tayfur Sökmen Hatay'ın Türkiye'ye katılmasından sonra milletvekili olarak yaşamını sürdürmüş, en küçük oğlu da hep yanında, politikayla dolu masalarda büyümüş.

Kendi nasıl bir politikacı? "Aceleci, heyecanlı ve liberalim" diyor. Heyecanı ve aceleciliği her hareketine yansıyor. Peki ya liberallik? "Türkiye'deki en büyük sıkıntı, Batılı bir uygulamayı oturtamamak zaten" diyor ve liberalliğin sınırları şu cümlesinde çizili: "Süleyman Demirel, tanıdığım en büyük liberal ve sosyal demokrattır."

Yeni yaşam. Yıllarını Ankara'da seçmenleri ve iktidar aleyhine hazırladığı önergeleriyle geçirmiş Sökmenoğlu. 600'ü aşkın yazılı ve sözlü önergesi ile, Meclis'in rekortmeni. Anadolu Kulübü'ne yolu düşmeyen genç politikacılardan. Kulislerden uzak, kendini yaşamayı tercih ediyor. Balık tutmak ve tarihi romanlar okumaktan başka özel zevki yok. Sinemada Yılmaz Güney ve Fatma Girik favorisi. Belli ki sinema defterini de yıllar önce kapatmış.

Şimdi Hatay'a yerleşeceğini söylüyor. DYP'nin bir neferi olarak çiftçilik yapacakmış. Politikayla böylesi bütünleşmiş bir adamın çizdiği "yeni yaşam", pek de inandırıcı görünmüyor ●

"Cumhurbaşkanlığı tartışması erken başlatılarak, toplumda desansibilite (duyarsızlık) yaratıldı" diyor Murat Sökmenoğlu. "Demokrasiyi çok seviyorum" tişörtü sırtında, birilerine mesaj yollamak istiyor. Sökmenoğlu, milletvekilliğini terk etse de, 24 saatini politikayla geçiren bir genç adam Politik kararlarında eşine hiç danışmamış. Şimdi de günlerini Ankara'da evinde geçirmiyor. İstanbul'a siyaset arkadaşlarının yanına gelmiş. Biraz Ankara'daki baskılardan kaçış, biraz da destek arayışı. Yine de kimseye kırgın görünmüyor, "Ben sözümü tuttuğum için mutluyum" diyor

Belediye'ye yeni kaynak

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen gelecekteki muhtemel "parasız günler" için geçtiğimiz günlerde bir kaynak buldu. Paranın kaynağı ne Dünya Bankası, ne IMF, ne de herhangi uluslararası bir kuruluştu. Belediye paraya sıkışınca Yaşar Kemal devreye girecekti.

İstanbul Kitap Fuarı'nda Sözen yazar ve çizerlerin toplandığı odaya uğramıştı. Tam o sırada Hilmi Yavuz yazarlara, Yaşar Kemal'in taklidini yapıyordu. Yaşar Kemal "Aferin yahu, taklidimi Hilmi Yavuz'dan başka yapabilen yok, ancak o cesaret ediyor" diyerek cebinden çıkardığı 500 lirayı Yavuz'a uzattı. Yavuz, ünlü yazarın uzattığı 500'lüğü almayınca Sözen atıldı, "O benim adamım. Parayı bana ver" diyerek parayı kaptı. Yaşar Kemal, başkanın bu para hamlesine şu karşılığı verdi:

"Hoca, 4 yıl sonra belediye parasız kalacağa benziyor. Ama merak etme, taklidimi yapın, o zaman ben size para veririm."

Nurettin Sözen, belediye için yeni bir finansör buldu, yazar Yaşar Kemal

Vitali Hakko'nun Beyoğlu'nu kurtarmak için son kozu "mini mini etekli, cici kızlar"

Aykırı pantolon

Levi's kot pantolonlarının son reklam filmi, TRT'nin Reklam Dairesi denetçileri ile Koordinasyon Kurulu'nu birbirine düşürdü. Nasıl mı?

Filmde ıssız bir yolda giden, içinde bir kadın ve erkeğin bulunduğu araba bozuluyor, yanlarından geçen spor arabadaki yakışıklı genç güvenli bir edayla arabasından iniyor, kadına çapkın bir bakış atıyor ve pantolonunu çıkarıyordu. Pantolunun bir bacağını bozulan arabaya, diğerini kendi arabasına bağlıyordu. "Sağlam pantolon" çekici görevi bile üstlenebilecekti.

TRT Reklam Dairesi denetçileri bu filmi külliyen sansürlediler, çünkü reklam, halkı yanıltıcıydı, bir pantolon o kadar sağlam olamazdı. Firma bir üst makama, TRT Koordinasyon Kurulu'na başvurdu. Kurul, firmanın itirazını haklı buldu. Reklam halkı yanıltıcı değil, genel ahlakın gereklerine ve manevi değerlere aykırıydı...

Yakışıklı delikanlı geliyor pantolonunu arabaya bağlamak için çıkarıyor ve TRT affetmiyor...

Mini mini etekler

Beyoğlu nasıl kurtarılacaktı? Beyoğlu Güzelleştirme ve Koruma Derneği toplantısında ünlü işadamı Vitali Hakko en büyük kozunu açıklıyordu: "Mini mini etekli, cici kızlar!" Beyoğlu Belediye Başkanı, işadamları, Beyoğlu esnafı pür dikkat Hakko'yu dinliyorlardı. Hakko, eylem planını açıkladı:

"Cici kızlarımız var ve yakışıklı gençlerimiz. Onlar bizim parmaklarımız, kollarımız olacaklar. Size gelip teberru toplayacaklar. Onlara dayanamayacaksınız... Benim bir tavsiyem daha var, bu cici kızlarımız mininin biraz daha minisini giyecekler. Tabii moda olduğu için. Zaten artık moda olmayan şey İstiklal Caddesi'nden içeri giremeyecek..."

Turizmci Yücel, "kötü gidişata göz yummamak" için yöneticiliğe soyundu

Turizm kulisleri

Uzun zamandır hükümetin ekonomi politikalarına ses çıkarmayan turizmciler de yöntem değiştirmeye karar verdiler. TÜRSAB (Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği) Genel Kurulu yaklaşınca kulislerde hükümet politikasının yarattığı "turizm fiyaskosu" en çok tartışılan konu. TÜRSAB'ın eski Başkanı Bahattin Yücel'in adı da yeniden "başkan adayı" olarak geçiyor. Yücel'e "Turizm balonu sönerken neden aday oluyorsunuz?" diye sorduk. Yücel'in yanıtı:

"Yaklaşık 700 üyesiyle, turizmden sağlanan dövizin yüzde sekseninin yurda getirilmesine aracılık eden, önemli bir sektörün bunalıma itilmesine seyirci kalamazdım."

Türkler ve balık

Fransız mutfağında deniz ürünlerinin yeri azımsanamayacak bir yer tutuyordu. Geçtiğimiz hafta Etap Marmara Oteli'nde düzenlenen "Fransız Mutfağında Balık" haftasında, İstanbullular deniz böcekleri ve balıkla yapılan binbir çeşit yemekle karşılaştılar. Balık uzmanı Gerald Hutteau, çeşitleri tanıtırken, Türklerin balık zevkinin "sınırlı" olduğunu söylüyordu. Hutteau, yalnızca ızgarayı ve kalkan, dil balığı ve barbunyayı tercih eden Türklere hafif sitem ediyordu.

Bu arada uzman şef Karadenizlilere hoş gelecek bir açıklama yaptı:

"Hamsi kadar bol pişirme şekli olan lezzetli bir balık ne yazık ki lüks mönülerde yer almıyor. Ama yakın bir gelecekte hamsiden çok şey bekliyorum..."

Türkler balığı "sınırlı" bir zevkle mi yiyorlar?

Uğur Yücel, "Özal" malzemesini yitirince derin düşüncelere daldı. Ama yine de umutlu...

Cumhurbaşkanı taklidi

Turgut Özal cumhurbaşkanı seçilince lider taklitleriyle büyük sükse yapan sanatçı Uğur Yücel, "Tonton şov"a bir süre ara verdi. Ama malzemesini yitiren sanatçı üzgün değil, umutluydu:

"Evvelallah ben o yasağı da deleceğim. Önceleri TRT'de parti liderlerinin taklidi yasaktı. Ben yaptım. Eski dönemlerde bunlar olacak şey değildi, Özal'ın döneminde oldu. Yine Özal'ın cumhurbaşkanlığı devrinde de olabilir. Espritüel bir insandır, izin verir. Dünyaya iyi ayak uyduruyor. 141-142 bile Özal sayesinde kalkacak, cumhurbaşkanını mı taklit etmeyelim? Tabii bunun bana nasip olmasını isterim..."

Yücel, yeni sezon çalışmaları için başbakan adaylarını da sıkı takibe almış, programı açısından umutlu-umutsuz yaklaşımları var:

"Hasan Celal Güzel, ikinci bir tonton. Mesut Yılmaz, 'ben' dedikten sonra on dakika düşünüyor, ondan espri çıkarmak güç. Cengiz Tuncer, çok sevimli bir tip. Pakdemirli ve Sungurlu için bir şey söyleyemeyeceğim..."

Mesela!

"İnsan oturduğu evden daha iyi bir eve taşınsa bile hüzünlenir. Çünkü ayrılacağı evde anıları vardır. Ben üzülmüyorum desem yalan olur."

KENAN EVREN
Eski Cumhurbaşkanı

(Kenan Evren'e) "Sizi sık sık Çankaya'da görmek bize onur verecektir."

SEMRA ÖZAL
Cumhurbaşkanı eşi

"Ben kendisinin yalancısıyım, sevmediği bir Hasan Celal'i müsteşarlığa getirmiştir, sevmeye sevmeye bakanlığa getirmiştir, Milli Eğitim Bakanı yapmıştır..."

BEDRETTİN DALAN
ANAP kurucu üyesi

"Devamlı işadamları ile ciddi işler görüşüyorum. Ağır başlı kadın olmam gerekiyor. Ruhum çocuk, ama işim ciddi."

SİBEL EGEMEN
Şarkıcı-İş kadını

"Tanrı lider, tek adam artık mizah sayfalarında kalmalı, insanlarımız ekip çalışmasını öğrenmeli."

ADNAN KAHVECİ
Eski Devlet Bakanı

ULUS'TA SEÇKİN BİR DÜNYA

YENİ ULUS SİTESİ

Yeni birdünya kuruluyor! İstanbul'un gözde merkezi Ulus'ta ...

Çağdaş çizgisi,geniş olanakları ve seçkin ortamıyla...

5 ayrı boyutta 290 daire.Merkezi ısıtmalı,şömine ve barbekülü,saunalı,

asmolen tavanlı,uydu antenli, 150m^2 ,207m^2 ,420m^2 daireler ve 230m^2 ,258m^2 dubleks daireler.

Yüzme havuzu ,3 ayrı tenis kortu,2 ayrı squash kort,Cafe,Market,Çocuk parkı.

Başvuru: 170 08 93 - 164 96 99

HUZUR GÜVEN KONUT

ZAMAN ÇABUK GEÇTİ DOST SOFRASI BİR YAŞINA ERDİ.

DOST SOFRALARININ TATLARI TÜKENMESİN!
HER KONUĞUMUZ BİLİR, KOSOVA'DA HER YEMEK SEVGİYLE LEZZETLENİR, MASALAR KONUKLARLA ÇİÇEKLENİR. BİR YILDIR SİZE HİZMET VEREN DOST SOFRANIZDIR KOSOVA.
NEFİS ET YEMEKLERİ VE ÖZEL TATLILARDAKİ ÖZENİ, ÜSTÜN DAMAK TATLARINI ESTETİKLE DÜZENLEMEKTİR...

KOSOVA ET LOKANTASI

DOST SOFRASI

1. LEVENT
Çarşı Cad. No: 7
TEL: 169 15 74

ÇİZGE

Hanımların haklı tercihi
BİNGO TEMİZLİĞİ

Çünkü Bingo % 100 güçlü.

Çünkü Bingo % 100 sağlıklı.

Çünkü Bingo % 100 lab'lı.

Çünkü Bingo % 100 milli sermaye ile üretiliyor.

Bu yüzden ailesine özen gösteren hanımlar Bingo kullanıyor...

SÜPER DETERJAN

Bingo

"Sağlıklı tercih"

HAYAT Kimya Sanayi A.Ş. Çobançeşme Sanayi Cad. No: 16 Yenibosna-İSTANBUL
Tel: 551 06 00/8 Hat Teleks: 28827 Mopa tr Faks: 551 30 58

S.U.A.

GENÇLİK / "POLİS ÜNİVERSİTELERDEN DIŞARI" KAMPANYASI

Sanılsam poliz val ünivelsitede!

Üniversiteler bu kez de "Polissiz, özerk üniversite" gösterileriyle hareketlendi. Bu gösterilerin en önemli farkı ise, kullanılan gülümsetici, hatta eğlendirici dil. Afişler,duvar yazıları polisleri bile güldürecek nitelikte

"İçeri girmeniz için önce beni çiğnemeniz lazım." Bundan tam 29 yıl önce dönemin İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Sıddık Sami Onar, kampusa girmek isteyen polisleri böyle karşılıyordu. Polisler, ancak Onar'ı "çiğneyerek" içeri girebiliyorlardı. Bu giriş daha sonra hızla artacak olan polis-üniversite karşılaşmasının başlangıcını oluşturacaktı.

Aradan yıllar geçti. Polis artık rektör itirazlarıyla karşılaşmıyor. Hatta kimi zaman "zor durumda" kalan rektörler tarafından üniversiteye davet ediliyor. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İlhan Akın, 1972-80 arasına ilişkin olarak "Polisle sürekli irtibat halindeydik. Buna mecburduk. Polissiz, jandarmasız eğitim yapma olanağımız yoktu" diyor. Evet, polisli, jandarmalı, silahlı çatışmalı geçen üniversite yıllarından sonra, uzun zamandır sessizlik hüküm sürüyor bahçelerde. Arada bir yürüyüşler olmuyor değil. Ama pek çok öğretim üyesi ve öğrencinin belirttiği gibi, oldukça sınırlı sayıda insanın katıldığı gösteriler bunlar. Öğrenciler 'sessiz' ve 'sakin' bir şekilde derslerine giriyor. Fakat son günlerde bu tablo biraz değişmiş gibi. Az sayıda insanın katıldığı, modası geçmiş ve biraz da "asık suratlı" denebilecek muhalefetin yerini karikatürlü, kuklalı, eğlenceli bir muhalefet almış durumda. İstanbul Üniversitesi'nin bahçesinde 20 gündür bitip tükenmek bilmeyen bir hareketlilik var. Önce alternatif cumhurbaşkanlığı seçimi derken, ağaçlardan sallandırılan kertenkeleyi andıran bir çeşit polis kuklası, karikatürler ve rektöre verilmek üzere toplanan 3000 imza... Hepsi de polisin üniversitedeki varlığına itirazı dile getiriyor.

Muhlis Beğ'den Visitors'a... "Dövüyorum, vuruyorum, ben bunu hep yapıyorum", "Üniversite işgal altında. Herkes sığınaklara," "Dikkat! Üniversitede polis var!, "Sanılsam ünivelsitede poliz val! Yoksam sizlel gölmediniz mi? İmza: İHÖÖD fahri üyesi Muhlis Beğ", "Polis: Kapılarda kimlik ve üst araması yapan yeşil yaratıklar. Kimi kimden koruyor?..", "Aramayalım da besleyelim mi? Netekim İmza: MK Z", "Yeliz Hanım lütfen beni siz arayınız", "Polisin vurduğu yerde şiş biter..."

"Yeşil yaratık' iş başında. Bunlar İstanbul Üniversitesi'nin bahçesindeki yazılardan sadece birkaçı, bir çeşit öğrenci graffitisi. Oldukça da işe yaramışa benziyor. Yine bir sabah, öğrenciler ve öğretim üyeleri okula geldiklerinde bahçede sallanan bir yeşil yaratıkla karşılacaklardı. Peki kimdi bu yeşil yaratık? Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden bir öğrenci "Biliyorsunuz TV'de

Graffitiler oldukça ilgi topluyor. Polise karşı açılan kampanyada imza sayısı 3000'i buldu

SEDAT ARAL/NOKTA

Kampanya etkisini göstermeye başladı... İstanbul Emniyet Müdürü, polisin artık üniversiteye girmeyeceğini söyledi ve ekledi: "Ama şimdilik..."

'Ziyaretçiler' diye bir dizi var. İnsan kılıklı yeşil yaratıklar dünyayı işgal ediyor. Biz de onlarla polisleri özdeşleştirdik. Zaten rekleri de aynı. Artık yeşil yaratık denildiğinde öğrencilerin aklına hemen polisler geliyor..." diye anlatıyor.

Daha sonra bu yaratığı yakan öğrenciler böylece "pasif" bir şekilde tepkilerini dile getirmişler. Fakat bu eylemler pek çok "aktif" eylemden daha etkili olmuşa benziyor. Çünkü imza sayısı eskiden 100-200'ü geçmezken, böylece 3000'e kadar ulaşıyor.

Evet artık giderek artan sayıda öğrenci polise karşı tepkisini dile getiriyor. İşte onlardan hukuk fakültesi öğrencisi Selahattin B.'nin sözleri: "Polisi burada istemiyoruz. Öğrenim özgürlüğümüzü ve güvenliğimizi tehdit ediyor. Bize her gün kimlik sorulmasından... İstedikleri zaman üzerimizin aranmasından rahatsız oluyoruz. Onların burada ne işi var?"

"Başka sorunlar da var." Öğrenciler bunları söylerken öğretim üyeleri neler düşünüyorlar. Onlar için de bir huzursuzluk söz konusu mu? **Nokta**'nın görüştüğü neredeyse tüm öğretim üyeleri üniversitede polisin olmaması gerektiğini belirtiyor, ancak bir de "Ama" diyorlardı...

Bu "Ama"ların çoğu geçmiş dönemlere referans veriyordu. "...Ama, öğrenim yapamadığımız zamanlar oldu", "...Ama, biz kan gövdeyi götürdüğü günleri de gördük." Peki ya şimdi? Şimdi üniversitede polise ihtiyaç var mıydı? Yoktu ama, ileride ne olacağı belli olmazdı. Doç. Dr. Haluk Burcuoğlu bu konuda çaprıcı bir gerçeği dile getiriyor: "Geçmişin faturası üniversitelere çıkarıldı. Terörün kaynağı olarak gösterildi. Bu yanlış teşhistir. Yanlış teşhise, doğru tedavi yapılmasını bekleyemezsiniz." Prof. Dr. Toktamış Ateş ise, 1980 öncesine dair, "Öğrenci çatışmasını engellemenin başka bir yolu yoktu" derken bugün için şunları söylüyor: "Bugün polisin varlığı çatışma sebebidir..."

Öğretim üyelerinin verdiği yanıtlar, "Görüş bildirmem yasak"tan

"Polis var mı ben görmüyorum"a kadar uzanıyordu. Gerçekten de birçoğu bundan habersizdi. Başka kapılardan girip çıkıyor, öğrencileri dersten derse görüyorlardı. Prof. Dr. İlhan Akın "Ben sadece kapıda bir polis görüyorum. O da trafiği mi düzenliyor, kimlik mi soruyor belli değil. Onun dışında okulun içinde polis yok" diyordu. Prof. Dr. İlter Turan ise "Giriş kapısında bir polis var ama, öğrenciler herhalde bunun dışındaki bir olaydan şikâyetçi" diyerek, olayın bir diğer boyutunu ortaya koyuyordu. Polisler her zaman "yeşil" kostümleriyle olmuyordu. Çoğu zaman öğrenciden farksız bir görüntüleri vardı.

SEDAT ARALIN/OKTA

Muhlis Bey, Avanak Avni, MKZ... Öğrenci derneğinin yeni üyeleri

Peki rahatsızlığın nedeni sadece polis miydi? Prof. Ateş, "Beslenmeden barınmaya, kitap bulmadan okul bittiğinde iş bulmaya kadar birçok sorunun olduğunu, bu sorunların öğrencilerde tepkiye yol açtığını, bugün polise yöneltilen tepkilerin yarın bir başka şeye yöneleceğini" belirtiyor. "Peki o zaman üniversitede polise gerek var mı diye soracağız" diyor Prof. Dr. Ateş. Yanıtını da kendisi veriyor: "Gerekmeyebilir de, ama bunu denemek, yaşamak lazım..."

Mete ÇUBUKÇU, İnci ÖZKAN, Feza ÇAKIR

"Üniversitede polis, bir kaynak israfıdır!"

Nokta, *öğrencilerin "Polis dışarı" kampanyasından yola çıkarak, rastlantısal olarak seçtiği 30 İstanbul Üniversitesi öğretim üyesinin görüşlerini aldı. Bu öğretim üyelerinden 5'i hiçbir şekilde isimlerinin bu ankete geçirilmemesini istediler. Geri kalan 25 öğretim görevlisinin çoğunluğu, polisin üniversite sınırları içinde bulunmamasından yana olduğunu belirtti. Ancak koşullu olarak...*

Prof. Dr. Esat Çam: Üniversite bir devlet kurumudur. Sürekli bir polisin olması hoş değildir ama, polisi gerektiren durumlar olabilir. İdareci mecbur kalınca polis çağırır. Bu eviniz yandığında itfaiye çağırmanız gibi bir şey, normal.

Doç. Dr. Burhan Şenatalar: Polisin bulunmasına tabii ki gerek yok. Giriş çıkışın üniversite görevlilerince kontrol edilmesi, daha doğru olur.

Prof. Dr. İlter Turan: Olmasa daha iyi olurdu diye düşünüyorum.

Prof. Dr. Mesut Önen: Asayiş her yerde temin edilmeli. Ama üniversitede polisi gerektirecek bir durum yok.

Prof. Dr. Toktamış Ateş: Polisle üniversitenin bir arada olması, işin tabiatına aykırıdır.

Prof. Dr. İl Han Özay: Düzen kendi içinde sağlanamayınca o zaman dıştan bir gücün bunu sağlaması zorunlu hale geliyor. Ancak ölçülülük kuralına uygun olmak gerekir.

Yrd. Doç. Dr. Cengiz Arın: Polisin üniversitede işi ne? Üniversitenin özgür tartışma yeri olması gerekir.

Prof. Dr. Nihat Falay: Özel birtakım durumlarda üniversite yönetimi gerek duyarsa, polis üniversitede bulunmalı. Ancak üniversite içi olaylara müdahale etmemeli.

Yrd. Doç. Dr. Samim İnan: Görüşüm var ama bildiremem. Devlet memuruyum.

Prof. Dr. Türkan Öncel: Politik boyuttaki olaylar üniversiteden kaynaklanmıyor. Polisiye tedbirlerle de bu iş çözülemez. Prensip olarak üniversitede polis olmamalı.

Prof. Dr. Merih İpek: Üniversitede polisin bulunmasını onaylamıyorum.

Doç. Dr. Türkel Minibaş: Üniversitede polisiye olaylar yaşanmaz. Dolayısıyla polisin ne gibi bir işlevi olabilir? Polisin üniversitede bulunması bir kaynak israfıdır.

Prof. Dr. Önder Arı: Polis ancak polisiye bir vakada üniversite tarafından çağrılır. Umudumuz yönetimde daha katılımcı bir modelin geliştirilmesidir.

Prof. Dr. İzzettin Önder: Fare deliği kadar bir kapı açarak öğrencileri buradan geçmeye zorlamak, itip kakmak gibi şeyler, uygarca davranışlar değildir. Kaldı ki üniversiteler kendi idareleriyle yönetilirler, polise gerek yoktur.

Prof. Dr. Mustafa Dural: Eğer üniversite içinde fiziki bir saldırı söz konusu ise, yakın bir karakoldan polis çağrılabilir. Aksi halde polisin varlığı, öğrenim özgürlüğüne ters düşer. Ben de polisin niçin üniversitede olduğunu merak ediyorum.

Prof. Dr. Ersan İlal: Sorunuzu anlamış değilim. Ne öğrenmek istiyorsunuz? Bu çok geniş bir konudur. Kısa bir konuşmayla geçiştirilmez.

Prof. Dr. Necati Mumcu: Yanlış anlaşılabilir. Yorum yapmak istemiyorum.

Prof. Dr. Niyazi Öktem: Önemli olan tarafsız objektif ve kültürlü bir polisin varlığıdır. Öğrenim özgürlüğünü zedeleyici durumlar olmadıkça, polisin üniversiteye müdahalesine karşıyım.

Prof. Dr. Tayfun Akgüner: Öğrenciler haklı isteklerini duyurmaya çalışırken, hukuka ve kanuna aykırı hareket etmemelidir. Toplantı ve yürüyüş hakkı kullanılırken, öğrenim özgürlüğü engellenmemelidir. Polis de zabıta görevini yerine getirirken, öğrencileri teşvik ve tahrik edici hareketlerden kaçınmalıdır.

Doç. Dr. Haluk Burçuoğlu: Bugün için polise gerek yok. Ama birkaç ay sonra ne olur bilemem.

Prof. Dr. Gülten Kazgan: Bu kepazeliktir. Dünyanın neresinde polis kordonundan geçip üniversiteye girildiği görülmüş? Ama devlet polis devleti olursa, üniversitedeki polis onun yanında önemsiz kalır.

Prof. Dr. Sevim Görgün: Bu konuda hiçbir fikrim yok. Ben polisleri görmüyorum.

Prof. Dr. Gül Turan: Bugünlerde en hoşlandığım şey, öğrencilerin bahçeye asıp bir iç dökme aracı olarak kullandıkları beyaz kâğıtlar. Yeni eylem biçimi geliştirdiler. Bunlar hoş şeyler. Bir başka kapıdan girdiğim için polisi görmüyorum. Ama olmaması lazım.

Prof. Dr. Sait Güran: Ben bu konuda beyanat vermiyorum. Bir konu sakin konuşma ortamını kaybettiği an, objektif konuşulamıyor.

Prof. Dr. İlhan Akın: Eskiden de dekandım. O zaman binanın içinde 750 tane polis vardı. O günleri düşünüyorum da şimdi bir tane polis var. O da kapının dışında duruyor. Trafiğe mi bakıyor, arabaları mı düzenliyor?.. Bir tane polis ne işe yarar? Bugün için polisi gerektirecek sağ-sol ayrımı yok.

Türk İslam Eserleri Müzayedesi

Antika Eşyalar Müzayedesi

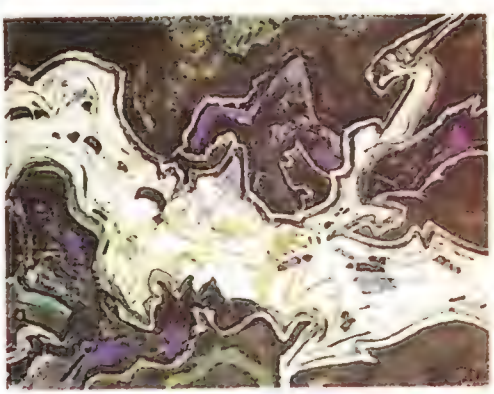

Çağdaş Türk Resim ve Heykel Sanatı Müzayedesi

ANTİK A.Ş.
MÜZAYEDE ORGANİZASYONU

Eytam Cad. No: 16 Nişantaşı - İstanbul Tel: 130 74 82 - 131 44 65 (Fax) ◆ İran Caddesi No: 17 Kavaklıdere - ANKARA Tel: 127 41 28 - 167 13 01

ORGANİZASYONUNU YAPTIĞIMIZ MÜZAYEDELER **İSTANBUL** Hilton Oteli **İSTANBUL** Yıldız Sarayı **ANKARA** Hilton Oteli **İZMİR** Büyük Efes Oteli **ÇEŞME** Altın Yunus

Tek elin sesi var...

Bir efsane daha: Ailenin tek çocuğunun fazla şansı yoktur! Oysa araştırmalar, özellikle çekirdek aileye dönüşle birlikte, tek çocuk tercihinde artış olduğunu ve sanıldığının aksine "tek çocuk"ların sosyal ve iş yaşamlarında başarılı olduklarını ortaya koyuyor

"Bi kız, bi oğlan." Söz çocuktan açılınca oldukça sık kullanılan bir ifade "bi kız, bi oğlan". Ne de olsa, "ideal modern aile" denince akla gelen anne, baba ve iki çocuk. Biri oğlan, biri kız. Çocuk sayısı iki olunca, cinsiyetlerden birer numune en uygun kombinasyon gibi.

Peki ama, neden iki çocuk? Bakımıydı, eğitimiydi derken çocuk yetiştirmek hayli külfetli bir uğraş, eskilerin deyişiyle "ömür törpüsü". Çağdaş kent yaşamında, bu külfeti ve masrafı ikiyle çarpmak her babayiğidin harcı değil doğrusu.

Ama, yine de tercih iki çocuk. Üç değil, bir değil, iki. Neden iki? Üç fazla; babayiğitliğin de ötesinde güç isteyen bir "çocuk düşkünlüğü". Tek çocuk ise...

Tek çocuk ise tehlikeli. Evet tehlikeli. Tek çocuklar bencil, şımarık, asosyal, vs., vs... "Problemli" sözün kısası.

Gerçekten öyle mi? Yoksa "çağdaş mitler"den biriyle mi karşı karşıyayız? Amerikan haftalık haber dergisi U.S. News, geçtiğimiz günlerde kapsamlı bir araştırma yayınladı. Buna göre...

Sosyal ve zeki. ABD'de 150 bin yetişkin ve çocuk üzerinde yapılan bir araştırma, tek çocukların hiç de problemli olmadığını ortaya koyuyor. Dezavantaj bir yana, tek çocuklar, kardeşli çocuklardan daha avantajlı. California Üniversitesi'nin öğretim üyelerinden, nüfusbilimci Judith Blake'in yaptığı araştırmanın sonuçları "tek çocuk miti"ni sarsan nitelikte:

Tek çocukların eğitim düzeyi, kardeşli çocuklardan yüzde yirmi oranında daha yüksek. Genel yetenek testlerinde, özellikle sözel yetenek testlerinde aldıkları puanlar çok daha fazla. Sosyal ilişkilerde de tek çocuklar daha başarılı.

Texas Üniversitesi'nden psikolog Toni Falbo'nun yaptığı kişilik testleri, Blake'in bulgularını doğruluyor. Falbo'ya göre özgüven, kendine değer verme, grup liderliği, bağımsızlık, kendini geliştirme gibi konularda, tek çocukların oldukça farklı üstünlüğü söz konusu.

Peki, bu fark nereden kaynaklanıyor? Öncelikle, tek çocuğun aile bütçesinden aldığı pay daha büyük. Bu da, beslenmeden giyime, eğitimden sosyal faaliyetlere, birçok alanda avantaj yaratıyor. Aynı gelir dü-

Joseph Stalin

Franklin D. Roosvelt

Frank Sinatra

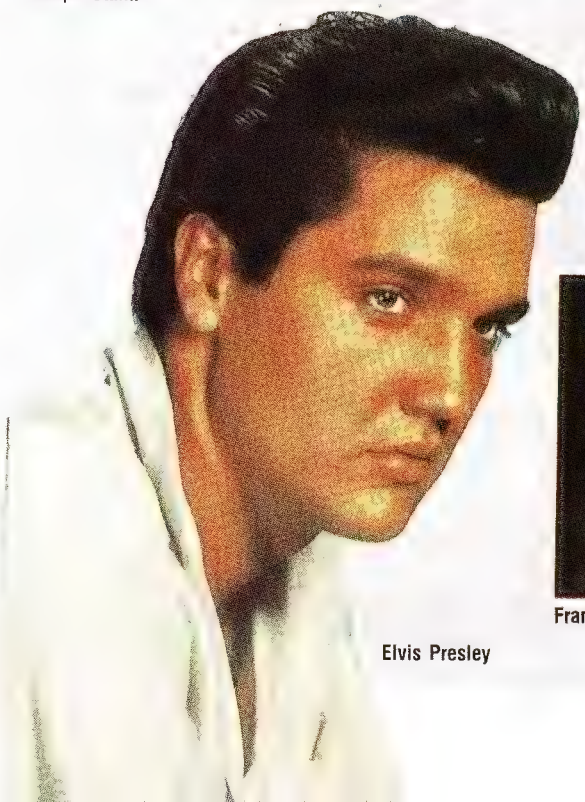

Elvis Presley

zeyindeki ailelerden tek çocuklu olanlar, çok çocuklulara kıyasla daha fazla imkân seferber edebiliyor.

Tek olmanın nimetleri. Ama, "Asıl önemli nokta ekonomik avantaj değil" diyor Judith Blake. "Farkı yaratan çocuğun ebeveynlerinden gördüğü ilgi ve yakınlık." Çocuk tek olunca, anne ve babanın gösterdiği ilgi ve özen, ayırdığı zaman dilimi artıyor. Blake'in yaptığı araştırmalara göre, tek çocuklara daha fazla masal anlatılıyor, daha fazla kitap alınıyor ve ebeveynle çocuk arasında daha yoğun bir ilişki kuruluyor.

Kardeşleriyle oynama şansı olmadığı için, anne ve baba oyun arkadaşı oluyor tek çocuğa. Çok çocuklu ailelerde ise, ebeveynler çocuklarıyla oynama ihtiyacını daha az hissediyor. Nasıl olsa, "çocuklar güzel güzel oynuyor, birbirlerini eğlendiriyor". Anne ve baba oyunlara katılmıyor, uzaktan denetliyor, "hır çıkınca" duruma müdahale etmekle yetiniyor. Böylece, tek çocuklu ebeveynler oyunu paylaşırken, çok çocuklular ister istemez çocuğun dünyasından uzaklaşıyor.

Tek çocuk olmanın getirdiği zorunlu yalnızlık, sosyal ilişkilerde daha özenli, daha hoşgörülü, daha sıcak davranmayı getiriyor. Ailesi dışında ilişki kurma ihtiyacını duyan tek çocuk, paylaşımın mihenk taşı olduğunu hissediyor ve bencil davranışlardan uzak duruyor. "Kardeş kıskançlığı" gibi bir duyguya da yabancı olduğu için çevresine uyum sağlamakta güçlük çekmiyor.

Siyasi liderler, sanatçılar. "Tek Çocuk" adlı "Bestseller"in yazarı, pedagog Murray Kappelman'a göre, "zorunlu yalnızlık" kişiliğin gelişmesi açısından büyük bir şans. "Tek çocuklar topluluklar tarafından kolay kolay asimile edilemiyorlar. Kitle psikolojisine kendilerini kaptırmıyorlar. Girdikleri topluluklarda çoğunlukla liderlik rolünü üstleniyorlar."

Kappelman, derin izler bırakan siyasi liderlerin önemli bir bölümünün tek çocuk olduğunu öne sürüyor. Gandi, Stalin, Roosvelt, örneklerden birkaçı.

Tek çocukluğun bir avantajı da, yaratıcılığın gelişmesi. Kardeşli çocuklar birbirleriyle oynarken, tek çocuklar hayal güçlerini kullanmak zorunda. "Tek Çocuğun Elkitabı"nın yazarı psikolog Michel Sung, "Tek çocuklar yaratıcı oluyor,çünkü kendilerine bir dünya kurmak zorunda kalıyorlar" diyor ve ünlü sanatçıların birçoğunun tek çocuk olduğunu söylüyor. İşte örnekler: Leonardo da Vinci, Frank Sinatra, Ezra Pound, Lilian Hellman, John Updike, Cary Grant.

İngiliz yazar John Mortimer, tek çocukların yaratıcılığını şöyle açıklıyor: "İki kişi olmak durumundasınız. Bir seyirci ve bir oyuncu. Seyirci her zaman aynı. Ama, oyuncu değişiyor. Kâh Napolyon'un ordusunda bir nefer, kâh bir polis hafiyesi, kâh yabancı diyarlarda bir gezgin."

Madalyonun öbür yüzü. Ama, tek çocukluğun dezavantajları da yok değil. Kardeşli çocuklar saldırılara, çatışmalara muafiyet kazanırken, tek çocuklar "kırılgan" oluyor. Ve bozulan ilişkilerin düzelmesi için ilk adımın hep karşı taraftan gelmesini bekliyor.

Tek çocukların zaaflarından biri de hastalık hastalığına eğilimli olmaları. Washington'da tek çocuklar üzerine araştırma yapan uzman hekim Sheila Reines'in bulgularına göre, hastalık hastalarının büyük bir çoğunluğu tek çocuk. "Ebeveynler tek çocuklarını yitirme korkusuyla en küçük rahatsızlıkları bile büyüterek, hastalık hastalığına zemin hazırlıyorlar" diyor Sheila Reines.

Tek çocuklarla ilgili olumsuz yargılar hâlâ egemen. Ancak, çağdaş hayat, aile yapısını hızla değiştiriyor ve kardeşli çocuklar giderek azınlıkta kalıyor. ABD'de son birkaç yılda tek çocuklu ailelerin sayısı, birden fazla çocuklu ailelere oranla beş kat artmış bulunuyor. Bu durumda tek çocukların yalnızlığı da giderek azalıyor. Olumsuz yargılar da aynı akıbete uğrayacak gibi●

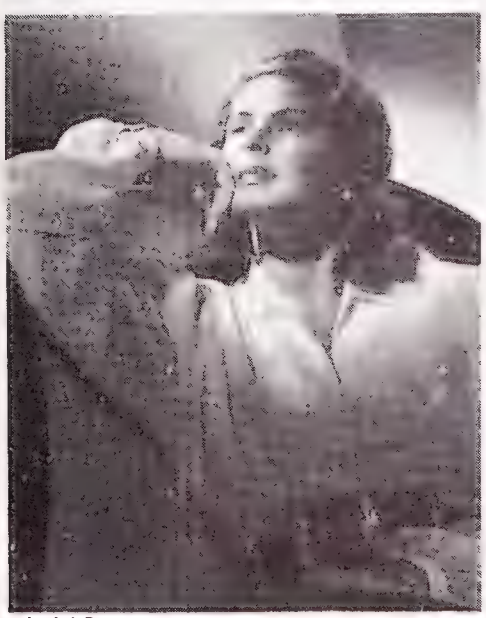

Ingird Bergman

Leonardo da Vinci

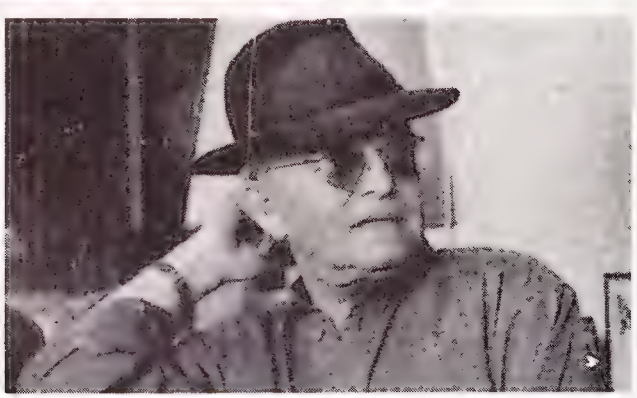

Truman Capote

Scrikss 25. yılında; yine önde, yine öncü...

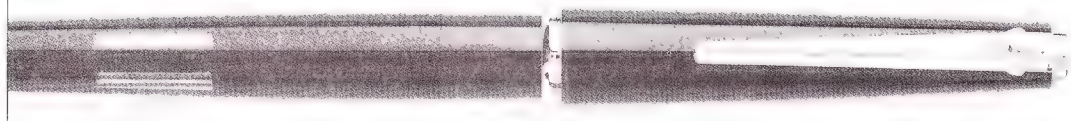

Öncü olmak: Bir sanayicinin, kuşkusuz en büyük özlemi... Evet, ilk Scrikss ürünü, Dolmakalem 17 bugün 25 yaşında ve Scrikss Maden ve Plastik Sanayi A.Ş.'nin kuruluş tarihi olan 1 Ocak 1964'ten bu yana 25 yıl geride kalmış... Ve bugün Türk kalem sanayii, Scrikss'le özdeşleşmiş çeyrek yüzyıllık bir geçmişe sahip...

İşte Scrikss, Türk kalem sanayiinde öncü ve önde olmanın sorumluluğuyla, 25. yılında, yerel bilgi üretimine sahip çıkıyor ve tüm Türk tasarımcılarını, uygar yaşamın vazgeçilmez ögesi olan "kalem" üzerine düşünmeye çağırıyor...

Scrikss, 25. kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlediği Kalem Tasarım Yarışması'yla, gelecek 25 yıllara yine önde ve öncü giriyor...

KALEM TASARIM YARIŞMASI

Yarışmanın konusu, Scrikss için yeni ürün **kimliği tasarımı** ve bu amaçla, sözkonusu kimliği belirleyecek bir **tipoloji araştırmasıdır.** Yarışma, Scrikss ve A.T.T. çalışanları dışında tüm Türk tasarımcılarına açıktır.

- Değerlendirme jürisi:
  - Aykut Köksal (A.T.T.)
  - Prof. Muammer Onat (M.S.Ü.)
  - İzel Rozental (Scrikss)
  - Dr. Uğur Tanyeli (İ.T.Ü.)
  - Prof. Cemil Toka (M.S.Ü.)
- Ödüller:
  - 1. Ödül 6.000.000.- TL.
  - 2. Ödül 4.000.000.- TL.
  - 3. Ödül 2.000.000.- TL.

Yarışma, duyurum ilânıyla başlayacak, 26 Şubat 1990 tarihinde sona erecektir. Yarışma şartnameleri 25.000.- TL. karşılığında, "Scrikss Maden ve Plastik Sanayi A.Ş., Yalıköşkü Cad. 23, Nuhbir Han, Kat 3, Sirkeci, İstanbul" adresinden elde edilebilir. Başvurular yukarıdaki adrese, şahsen ya da posta havalesi makbuzu ile birlikte mektupla yapılacaktır.

...ve Türkiye'de "kalem" 25 yaşında.

Scrikss

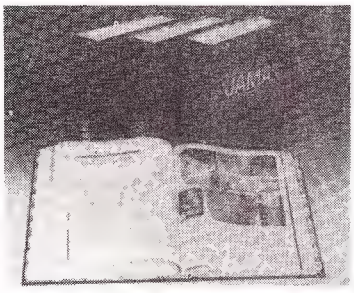

GELİŞİM JAMA

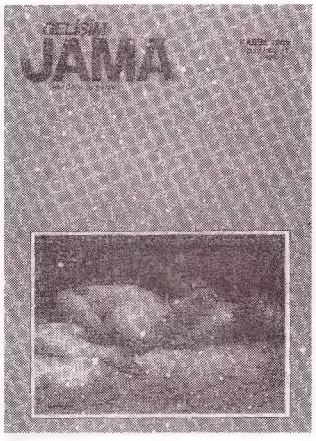

EKLER: ☐ **Şubat: Pediatri** ☐ **Nisan: Dermatoloji** ☐ **Haziran: Gastro-Enteroloji** ☐ **Ağustos: Pediatri** ☐ **Ekim: Cerrahi** ☐ **Aralık: Kardiyoloji**

EVET! Her ay Gelişim JAMA'yı almak istiyorum. 40.000-TL. karşılığı 1 yıllık (12 sayı + 6 uzmanlık eki) abonemi başlatın.

GELİŞİM JAMA
Gevşek Tıp Dergisi

(makbuzu ilişiktedir)
☐ Banka: İş Bankası Nişantaşı Şubesi 33360 No'lu hesabı
☐ Posta çeki: Süreli 128139 No'lu hesabı
Gelişim-JAMA'yı ☐ Ev ☐ İş ☐ Muayenehane adresine gönderin

Başlama sayısı Bitiş sayısı

Adı Soyadı (Varsa) Unvanı (Varsa) İhtisası

İş Adresi

Muayenehane Adresi

Ev Adresi

Tarih İmza

Gelişim Yayınları A.Ş. 80720 Levent-İstanbul Tel: 169 66 80
(20 hat) Telex: 26 510 geby tr. ★ Adreslerinize, posta kodunu eklemenizi rica ediyoruz

Tıp öğrencilerine % 50 indirim uygulanmaktadır. Öğrencilerin abone başvurula rında "şebeke" fotokopilerini eklemeleri rica olunur.

Kasım (11/89) sayısından seçmeler

- Hipertansiyon Tedavisin.de Kalsiyum Antagonistleri
- Merkezi Sinir Sisteminin Manyetik Rezonans görüntüleri
- Beyne Doku İmplantasyonu
- Belirgin İmmunolojik Özellik Taşıyan Vezikülobüllöz Deri Hastalıkları

SİLAHI BIRAK, GELİŞMEYE BAK...

- **Dünyada detant** yaşanırken Türkiye bütçesinde "savunma"nın payı neden **değişmiyor?**
- **Başta ABD** ve **SSCB** olmak üzere gelişmiş ülkeler, neden **kaynaklarını** silahlanmadan, **üretken alanlara** aktarıyor?
- **Prof. Önder;** "Dünyada sıcak savaş ihtimali azalıyor. Ordu **tabuları yıkılmalı.**"
- **Em. Org. Şenocak,** "SSCB tehdidi uzaklaşsa da çevremiz **düşman dolu.**"
- **Recep Ergun,** "Daha **az askerle** daha etkili güçler oluşturulabilir."

PANORAMA
HAFTALIK EKONOMİK HABER DERGİSİ

80'LERDEN 90'LARA TÜRKİYE EKONOMİSİ

Panorama, 20 sektörün **son on yılını** araştırdı, 1990'lardaki geleceğini soruşturdu. **15 günde** bir verilecek bu dosyaların **ilki BANKACILIK**

20 dosyayı biriktirin, ciltletin, **önemli bir kaynağa** kavuşun!

HALA ÇALIŞIYOR MU?
ÖYLEYSE BİR OKI'DİR.

Avrupa'nın ücra bir köşesindeki bir oto tamircisinin garajında OKI marka bir yazıcı... ama baştan aşağı öylesine kalın bir yağ tabakasıyla kaplı ki, markası bile okunamayacak durumda.

Bu haldeyken bile bir OKI olduğu açıkça görülüyor.

Başka hiç bir yazıcı bu koşullarda böylesine verimli çalışamaz.

Çünkü OKI yazıcıları, fabrikadan çıkmadan önce tam 27 kere çeşitli deneylerden geçer. Titreşime, sıvı darbelere dayanıklılık sınamalarından sonra, gerçek yaşamın ağır koşullarına göğüs germeye hazırdırlar artık.

Bu işlemlerle ilgili olarak, OKI yazıcılarımızdan yıllar boyu sürecek üstün bir çalışma bekleyebilirsiniz.

İster matrix, isterse laser bir model sözkonusu olsun.

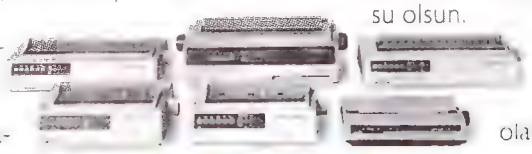

Kirlenmekten korkmayacak bir yazıcıya mı ihtiyacınız var, kalitesi daha önce kanıtlanmış olan OKI'yi seçmekte gecikmeyiniz

OKI

AĞIR KOŞULLARA GÖĞÜS GEREBİLMEK ANCAK GERÇEK YAŞAMIN HARCIDIR.

OKI - Europe Ltd. • Bond House • 347/353 Chiswick High Road, London W4 4HS UK • Tel (01) 742 2001

Mikrotek BİLGİSAYAR SAN ve TİC A Ş Tozkoparan Camı Sokak No 1 Beyoğlu 80050—İSTANBUL Tel 1548250 Fax (1)155 7874 Telex: 24959 Mkt Tr

Çilek sevmiyorsanız bira için...

Daha çok, daha uzun, daha canlı, daha heyecanlı bir cinsel hayat... Afrodizyaklar, binlerce yıldır, başta erkekler olmak üzere, cinsel yaşamından memnun olmayanların umudu

İlk afrodizyak elmaydı. Belki içinde alkol bulunduğundan, belki şeytanın elinden çıktığından. Elmadan önce, Adem'le Havva'nın cinsel hayatları yok gibiydi. Birbirlerini sevmiyor değillerdi. Ama sevmek, sadece sevmek, cennette bile yetersizdi. Aynı zamanda arzu gerekiyordu. Üstelik, arzu da her zaman kâfi gelmiyordu. Arzuyla birlikte, vücudun kimyası da harekete geçmeliydi. Elma, Havva'ya arzu verdi. Havva, elmayı ısırdıktan sonra içinde bir iştah hissetti. Bir şey istiyordu. Ama ne olduğunu bilmiyordu. Çok istiyordu.

O gün bugündür, insanlar arzunun ve isteğin bahçeden toplanabileceğini biliyorlar. Evet, şehvetin kapılarını aralamanız için fazla uzağa gitmenize gerek yok. Bahçeye çıkmanız ve doğa nimetlerinin gizli dünyasını tanımanız yeterli. Yanı başımızda, öylece kendi halinde duran bu muzip kışkırtıcılar, keşfinizi bekliyor. Tanıdık tanımadık bir sürü nebat marifetlerini sergiliyor: Ginseng kökü, dulavratotu, roka yaprağı, hardalotu, ceviz, kereviz, havuç... (Yanlış anlaşılmasın, bitkilerin isimleri ya da biçimleriyle afrodizyak etkileri arasında bir ilişki yok.)

Havva'dan sonra kadınlar, nedendir bilinmez, afrodizyaklara erkekler kadar ilgi (yoksa ihtiyaç mı?) duymadılar. Çemberlitaş'ta kendi ürettiği "padişah macunu"nu peynir ekmek gibi satan 50 yıllık macuncu ve aktar Mehmet Barakacı, en çok orta yaşlı erkeklerin, "çift karılıların" ve bedeninin ihanetine uğramış yaşlı erkeklerin afrodizyak kullandıklarını söylüyor. Formülü sır olarak saklanan, ancak ustadan çırağa aktarılan padişah macunu, 41 çeşit baharattan yapılıyor. Deneyenlerin iddialarına göre, cinsel gücü artırmakla kalmayıp, erken boşalmadan geç boşalmaya, iktidarsızlıktan kısırlığa, kadınlarda âdet düzensizliğinden cinsel soğukluğa, nemfomaniye kadar her derde deva. Üstelik hiçbir tehlikesi de yok. Kırk birin kerameti olsa gerek... Padişah macununun bu denli tutulmasının en önemli nedenlerinden biri de, hiçbir yan etkisinin bulunmaması.

Her kuşun eti yenmez. Gerçekten de, süper güce ulaşmaya çalışırken eldekinden olmak da var. Afrodizyakların bazıları en ufak bir dikkatsizlikte, insanı ölüme gönderecek kadar tehlikeli.

İşte bunlardan biri: İspanyol sineği diye bilinen lytta vesicatoria. Tehlikelilikte birinci. Bu kınkanatlı böcek, Fransa ve İspanya'da yaşıyor. Toplanıp kurutulduktan sonra, toz haline getiriliyor ve içindeki kantarit adlı madde sayesinde afrodizyak olarak kullanılıyor. Kantaritin özelliği böbreklerde süzüldükten sonra, idrar yollarını uyarması. Bu uyarı, aşırı cinsel istek duyulmasına yol açıyor. "Priapizm"e yani sertleşen penisin bir daha inmemesine ve büyük acılar vermesine neden olabiliyor. Yani biraz fazla etkili. Ayrıca, doz biraz fazla kaçırıldığında ölüme de yol açtığı biliniyor.

Tabii ki, afrodizyak çeşitleri padişah macunu, ya da İspanyol sineği ile sınırlı değil. Bir başka afrodizyak "best seller"ı da ginseng çayı ya da tozu. Ginseng çayı, Uzakdoğu'nun gündelik içkilerinden. Az da olsa Türkiye'de de yetişen ginseng, aktarlarda satılıyor. Çaya ya da suya katılarak içiliyor. Ginsengin cinsel gücü artırmanın yanında, gençliği koruduğuna ve kalbi güçlendirdiğine de inanılıyor. Hiçbir tatsız yanı olmayan kuvvetli bir uyarıcı. Afyonla uyuşan Çinlileri çağlar boyunca ginseng ayakta tutmuş olsa gerek...

Bazı keyif verici maddelerin (adı üstünde demeyin) ve alkolün de cinsel isteği kamçıladığı, cinsel gücü artırdığı çok yaygın bir kanı. Kokain, LSD gibi bazı maddeler, ilk kullanıldığında, orgazma benzer bir tür his yaratıyorlar. Ancak, çok kısa süren balayı

BEYSUN GÖKÇİN

bittikten sonra, bu his yerini tam tersi hislere bırakıyor. Büyük bir isteksizlik, güçsüzlük ve çöküntü başlıyor. Alkolün ise bir-iki kadehten sonra (üçüncüye dikkat!) cinsel arzuyu ve gücü artırması, insanları rahatlatmasına, cinsel konulardaki yasaklara ve baskılara karşı umursamazlık yaratmasına bağlanıyor.

Son numara. Çeşit çeşit doğal ve kimyasal afrodizyağa son olarak, Fransızların ürettiği afrodizyak bira eklendi. Üç yıllık bir çalışmanın sonucunda piyasaya yeni sürülen bu mucizevi biranın üreticileri, kısa zamanda ginsengin pabucunun dama atılacağına inanıyorlar. Fransız kadınları kendilerini daha arzulu, erkekleri ise kendilerini daha erotik kılmayı vaat eden bu birayı kapış kapış alıyorlar. Ginsengin akıbeti ne olur bilinmez, ama bu gidişle, Fransızların alameti farikalarından biri olan şarabın yerini bira alabilir.

Uzmanlar, ne tür olursa olsun, hemen hemen her afrodizyağın etkisinin büyük ölçüde psikolojik olduğu görüşünde birleşiyorlar. Onlara kalsa her madde afrodizyak olabilir. Her şeyin başı inanç ve niyet... İnsanların yalnızca, kullandıkları maddeye duydukları inanç bile çoğu kez kendilerini olduklarından daha güçlü hissetmelerine ve davranmalarına yol açıyor.

Padişah macunu, ginseng çayı, İspanyol sineği, çilek (kadınlara özel), roka yaprağı, ceviz, istiridye ve daha binlercesi... Hepsinden etkilisi de kadının ve erkeğin vücut kokuları. Bunun için uzman görüşüne de gerek yok. Deneyip de fark etmemek pek mümkün değil.

Ünlü Fransız yazar Beaumarchais, "Susamadan içmek, ve her zaman sevişmek... Bizi diğer hayvanlardan ayıran başka ne var ki?" diyor. Sağlığınıza..

Karacan: "Bizde çok iyi müzikçiler var. Ama işi o kadar ciddiye alıyorlar ki ortaya hiçbir şey çıkmıyor"

SÖYLEŞİ/ ÖMER KARACAN

"Müzik bir oyun"

*"Merhaba sevgili gençler..." anonsu, birbirinden renkli video clipler, yepyeni yüzler, her ay liste başına çıkan parçalar ve kıpır kıpır bir 30 dakika... Ömer Karacan'ın hazırlayıp sunduğu pop müzik ağırlıklı "Number One" ya da yeni ismiyle "1 Numara", TV'nin en çok ilgi çeken müzik programlarından. Dünya pop listelerini yansıtan programın bir özelliği de Avrupa'da en son çıkan clipleri ekrana getirmesi. "1 Numara"yı dünyanın müzik merkezi olarak adlandırdığı Londra'da hazırlayan Karacan, amacının, yaptığı programla yarım saatliğine bile olsa insanları tüm sorunlardan uzaklaştırmak olduğunu söylüyor. "Herkes hazır olsun, önümüzdeki yıllarda müzikte büyük değişiklikler olacak" diyen Ömer Karacan, **Nokta'**nın "1 Numara" ve müzik dünyası ile ilgili sorularını yanıtladı.*

Nokta: Öncelikle "1 Numara" projesinin nasıl oluştuğundan söz edelim...

Karacan: Aslında Amerika'da 6 yıl reklamcılık eğitimi gördüm. Ama müzik merakımda, sanırım babamın ve onun plaklarının büyük etkisi vardı. Yurt dışındayken

tüm dergilere aboneydim. Tabii İngilizce bilmem de büyük kolaylık sağlıyordu. Amerika'ya gittiğimde MTV, yayına yeni başlamıştı ve kesinlikle abartmıyorum 24 saat deli gibi o yayını izlerdim. Neyse uzatmayayım. Türkiye'ye döndüğümde Pop Bravo dergisinin başına geçtim. O dönem dergiyi tek başıma hazırlıyordum. Bu arada Mehmet Ali (Birand) sürekli olarak "Bir program yapsana" diye ısrar ediyordu. Sonunda dayanamayıp bir pilot program çekip TRT'ye götürdüm. Kabul edildi. Hemen İngiltere'de Music Box adında bir prodüksiyon şirketi kurdum. Ama Mehmet Ali olmasaydı böyle bir şeye cesaret edemezdim.

Nokta: "1 Numara" tamamiyle İngiltere'de mi hazırlanıyor?

Karacan: Evet, her ay müzikle ilgili tüm dergileri takip ediyorum. Parçalar çıkarıyorum. Listeleri genellikle Bill Board ve Music Media dergilerinden seçiyorum. Daha sonra şirkete "Şu şu clipleri kiralayın" diyor ve gidip Londra'da programı hazırlıyorum. Programı Türkiye'de hazırlamam pek mümkün değil. Yalnız yelpazenin geniş ve seçtiğim parçaların Türkiye'de bulunacak türden olmasına dikkat ediyorum. 1 Numara'nın genel anlamda pop ağırlıklı olmasını istiyorum. Zaten benim derdim de pop müzikle...

Nokta: Peki nedir bu pop müzik?

Karacan: Pop müzik ciddi bir şey değil. Çok keyifli, neşeli, renkli bir dünya. Ben insanlar ekran başına geldiğinde kısa süre için bile olsa, her türlü sorunu unutsun, eğlensin istiyorum. Pop müziğin, sorunlardan bir tür kaçış aracı olduğunu düşünüyorum. İnsanların buna ihtiyacı var. Öyle Jan Garbarek'ler falan dinletip bunaltmak istemiyorum. Ciddiye almıyorum derken pop müziğin işlevini küçümsemiyorum. Bakın bizde çok iyi müzikçiler var. Fakat işi o kadar ciddiye alıyorlar ki ortaya hiçbir şey çıkmıyor. Müziğe biraz keyifle bakmak lazım. Çünkü zaten müzik bir oyun.

Nokta: "1 Numara"da özellikle rap, acid ve house müziğe ağırlık veriyorsun. Bunlardan bahseder misin?

Karacan: Bunların hepsi birbirinden çok farklı türler. İngiltere ve Avrupa'da çılgınca dinleniyor. Her gün yeni bir grup çıkıyor. Rap fazla müziğe dayanmayıp, daha çok konuşma üzerine kurulmuş bir tür. Kökeni 1977'ye kadar uzanıyor. Sanırım ilk kez Sugar Hill Gang, "Rapers the Like" adlı parçayı yapmıştı. Aslında protest bir içeriği var. Temeli ırk ayrımından kaynaklanan isyana dayanıyor. Ama artık beyazlar da bu müziği yapıyor. Ve iddia ediyorum ki geleceğin müziği rap'tir. House ise tabii ki ev müziği anlamında falan değil. İsmini ilk kez çalınan bir bardan alıyor. Bu tür,70'lerin Philedelphia sound'una dayanıyor; akıcı ve disco ritmi ağırlıklı. House da ileride

"Geleceğin müziği rap'tir"... Chapman'ı dinlediğimde, kendimi pencereden aşağı atmak istiyorum."

soul gibi klasik bir tür olabilir. Acid'e gelince: Acid melodinin çok az olduğu, elektronik ses üzerine kurulu, çok hızlı bir disco ritmini içeriyor. Bu müziği İngiltere'de özellikle DJ'ler yapıyor. Adamlar sevdikleri parçaların belli bölümlerini alıp değiştiriyorlar. Ona korkunç bir hız ekliyorlar; ne bileyim plakları ileri geri çeviriyorlar, miksaj yapıyorlar. Bunların içinde en fazla rap müziğe talep var. Mesela ABD'de bazı istasyonlar sadece rap müzik çalıyor. Londra'daki istasyonlar cumartesi günleri 5'ten 8'e kadar house, 8'den 12'ye kadar da rap çalar. Zaten rap ve acid'i dinledikten sonra insan müptelası oluyor.

Nokta: Programınızda yelpazeyi geniş tuttuğunuzu söylüyorsunuz. Ama, rock ve metal parçalara pek rastlanmıyor...

Karacan: Bunların benim türümle bir ilgisi yok. Ben Amerika'dayken o yılların meşhurları Deep Purple, Led Zeppelin, The Doors gibi topluluklar hiç ilgimi çekmemişti. Ben daha çok Temptation, Diana Ross, Smokie Robinson gibilerini dinlemiştim. Heavy metal şu anda dünyada en çok satan müzik. Ama mesajları bana yanlış geliyor; insanı rahatlatmıyor, aksine karamsar yapıyor. Ama, sattığına göre herhalde birilerine hitap ediyor. Zaten ben seyrek de olsa programımda bunlara yer veriyorum.

Nokta: Öyleyse Suzanne Vega, Tracy Chapman, Tanita Tikaram da sizin türünüze aykırı...

Karacan: Millet, Chapman'a bayılıyor. Güzel müzik, kötü diyemem ama, ben onu dinlediğim zaman 15 dakika sonra kendimi pencereden atmak istiyorum. Hepsi "dünya kötü, insanlar boktan, param yok, ben sürünüyorum" gibi şarkılar. İnsanlar müzik dinlediğinde eğlenmeli, unutmalı, dans etmeli. Bu tabii ki benim görüşüm.

Nokta: Video cliplerin müzik sanayiindeki yeri tartışılmıyor. Peki clipler şarkıları nasıl etkiliyor?

Karacan: Iyi bir clip kötü bir parçayı dinletebiliyor. Yine kötü bir clip iyi bir şarkının sonu olabiliyor. ABD ve İngiltere'de listeler cliplere göre hazırlanıyor. Bu yüzden korkunç bir sanayi kuruldu. Sinemadan bile büyük. Tümüyle yaratıcılığa dayanan bir sanat. ABD'de cliplerin etkisi yüzde 100.

Nokta: Avrupa'da nasıl?

Karacan: Avrupa, özellikle İngiltere çok farklı. Adamlar bu işi bir kült; yani tapınma gibi algılıyorlar. Kulüpler, discolar... Her gün yeni bir müzik akımı, yeni bir topluluk çıkıyor. Hayatlarının her alanında müzik var. Artık Detroit'ten Los Angeles'tan Londra'ya müzik yapmak için gelen var. Sürekli bir arayış söz konusu, Fransa'da Cezayir müziğine ilgi büyük. "Nasıl yararlanabiliriz?" diye düşünüyorlar; Doğu armonilerini kullanıyorlar. Geçen yıl Jean Michael Jarre'ın konserine gitmiştim, 100 bin kişilik muhteşem bir konserdi. Adamın arkasında bir neyzen ve iki mevlevi vardı. Hiçbir yerde durmuyorlar; tıkandıkları an hemen farklı bir arayışa başlıyorlar. Ve bu yaratıcılık çabaları sürdükçe, Joan Baez gibi sahtekârlar yok olup gidecektir.

Hollywood'da bir Anadolu çocuğu

Kayseri'de başlayıp, düşler ülkesinde süren bir yaşam. Ünlü yönetmen Elia Kazan'ın yaşamını, tanıdıklarını, dostlarını anlattığı kitap Türkçe'de

"Tıpkı Japonlar ve Meksikalılar gibi Türk erkeklerinin huyunda da ılımlı kızgınlık bulunmaz. Ya dostluk ya kudurgan öfke... Türk erkeklerinin şerefi, her zaman sınanmaktadır sanki, cesaretlerinin döne döne kanıtlanması gerekli gibidir. Hiçbir şeyden korkmadıklarını bütün dünyaya göstermek ihtiyacındadırlar, beri yandan başlarındaki otorite figürlerinden korkarlar..."

Türk erkekleri hakkında bu çarpıcı ve oldukça iddialı yorumun sahibi Elia Kazan. Kısa bir süre önce Fransa'da yayımlanan kitabı "Bir Yaşam" şimdi de Türkçe'de. "İhtiras Tramvayı", "Viva Zapata", "Cennet Yolu", "Rıhtımlar Üstünde" ve "Amerika Amerika", çoğu, dönemine damgasını vurmuş filmleri. Bugün artık 78 yaşında Kazan.

Kendisi gibi Kayserili genç bir Rum'un Amerika'ya göç etmek için mücadelesini anlattığı filmi "Amerika Amerika"nın Türkiye'de gösterimi hâlâ yasak da olsa, Elia Kazan kendini bir "Anadolulu" olarak tanımlıyor ve belli aralarla Türkiye'ye gelip gidiyor. Kitabında da anlattığı gibi, 50'li yılların sonunda Türkiye'de çekimine başladığı "Amerika Amerika"nın maceralı bir biçimde yarıda kalmasından sonra Elia Kazan, 80 öncesi Ecevit hükümeti döneminde Türkiye'ye gelmiş, yine o dönemde Yılmaz Güney'i hapishanede ziyaret ederek, onunla dost olmuştu. Son günlerde ise Türkiye'ye, şu sıralar sinemalarda gösterime giren "Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği" filminin genç yıldızı Juliette Binoche ile birlikte "Ege'nin Öteki Yüzü" adlı bir filmin çekim hazırlıkları için geldi. Söylediğine göre bu artık son filmi olacak.

Amerika Amerika" filminden bir sahne: Zorlukları zorluklar takip etmiş ama sonunda Stavros kendini Amerikaya götürecek gemiye binmiştir

Bir yaşam, bir roman? "Bir Yaşam" otobiyografik bir kitabı. Kazan kendini anlatıyor: Hırsları ile tutkuları ile Kayseri'den başlayıp Hollywood'un baş döndürücü ramp ışıkları altında süren yaşam öyküsünü.

Dolu dolu bir yaşam. Ama biraz da hüzünlü... 78 yaşında, aynaya baktığı zaman Elia Kazan, yüzünde oldukça karanlık bir ifade buluyor. "Hayatımda, hele büyümekte olduğum yıllarda, en çok korktuğum adama benzeyip gitmekteyim. Babamın sinsi yüzü bu. Anadolu gülümsemesi diye adlandırıyorum bunu, garezin üstünü örten gülümseme. Ve de korkunun..."

Çocukluk yılları, zorlu yıllar. Bir yanda halı tüccarı, sert, otoriter "Anadolu usulü" bir baba, diğer yandan göçmen dıştalanmışlığı. Bir de buna, yakalandığı kabakulak yüzünden testislerinden biri balon gibi şişip, aklını başından alan bir cinsel iktidarsızlık saplantısı eklenince... Yaşamında "öc almanın bir amaç haline dönüştüğünü" anlatıyor Kazan; tabii madalyonun öteki yüzünde de her ne pahasına olursa olsun başarmak hırsı.

Ardından Theater Group, Actor's Studio yılları. Kazan gerçek çıkışını Tennessee Williams'tan uyarladığı "İhtiras Tramvayı" filmi ile yapacaktır: Zehir zemberek bir Vivian Leigh ve karanlık suratlı bir Marlon Brando... Kazan artık John Steinbeck'in, Arthur Miller'ın arkadaşıdır. Bu arada, anlattığına göre Marilyn Monroe ile ilk o birlikte olur; sonradan genç yıldızı Arthur Miller'la tanıştıracaktır...

Ve ihanet. "Sayın okurum, gözüne girmek amacında değilim. Sana yalnızca o dönemde kendi kendime sorduğum kimi soruları saydım. ...Özür dilememi bekliyorsan, karakterimi yanlış değerlendirmişsin." Bu sözler ise yaşamında derin iz bırakan olaylardan biri ile il-

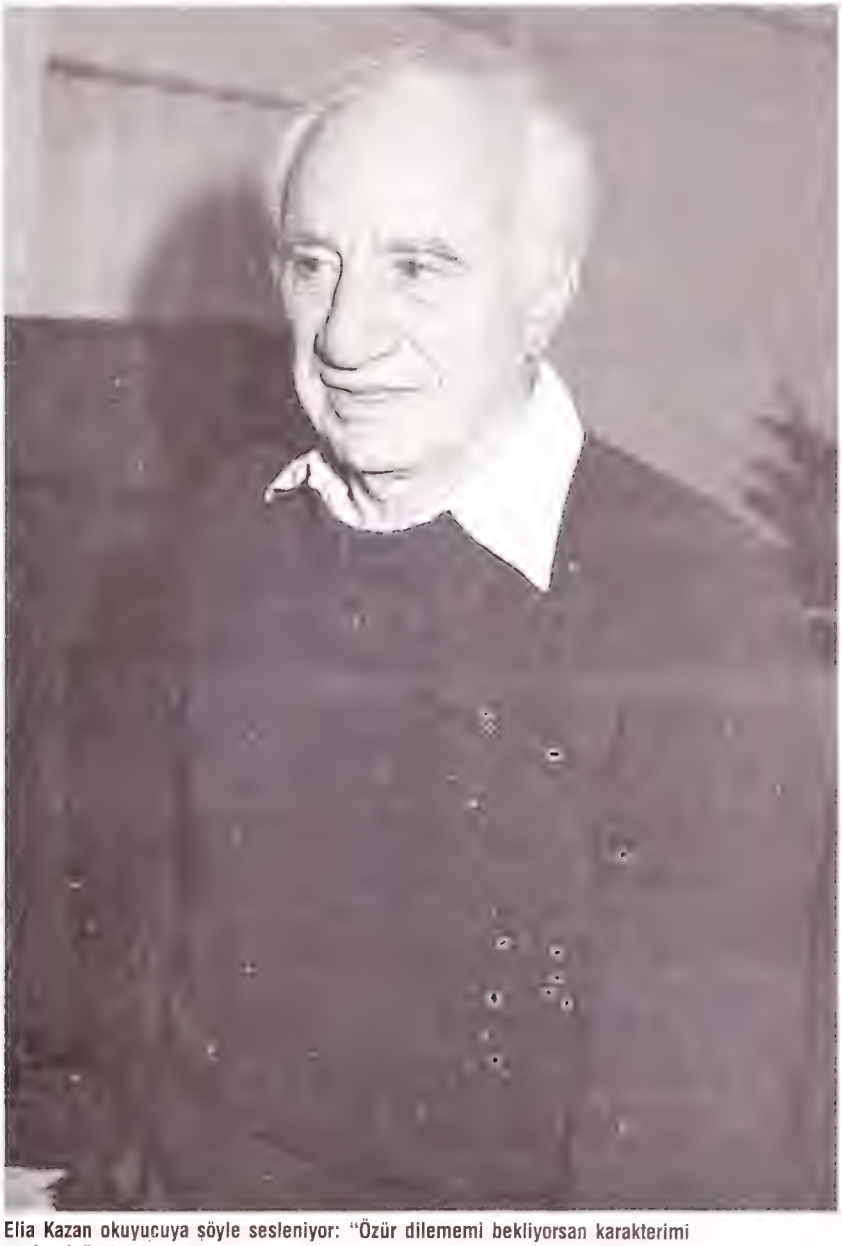

Elia Kazan okuyucuya şöyle sesleniyor: "Özür dilememi bekliyorsan karakterimi yanlış değerlendirmişsin"

gili. 14 Ocak 1952 ile 1 Nisan 1952 arasındaki dönemi açıklamak kolay değil elbet. 14 Ocak; Elia Kazan'ın ilk kez Mc Carthy'nin sanat çevrelerindeki komünistleri ve sempatizanlarını tasfiye etmek için kurduğu Anti -Amerikan Faaliyetler Komisyonu'na çağrıldığı gün. Burada bir zamanlar Komünist Partisi üyesi olduğunu kabul ediyor. Kazan dört ay sonra ikinci gidişinde ise yakın arkadaşlarının isimlerini sayacaktır. Neden / Nasıl / Elia Kazan "Bir Yaşam"da o günleri uzun uzun anlatıyor. Ve özür dilemeyeceğini, başından beri doğru bildiği şeyi yaptığını söylese de bir küçük "itirafı" var: "Okuduğunuz bölümü yazıp bitirir bitirmez, zona oldum. İnsana çok acı veren, tıbbın pek de anlayamadığı bir illet. Akıllı eşim hemen parmağını bastı: 'Yazdığın bölüm zormuş, herhalde'..."

Marlon Brando'ya bir çiçek. Ama o dönemde Elia Kazan yıkılmıyor da. Hatta bugün geçmişe bakınca yine iddialı: "Yaptığım filmlerin gerçekten iyi ve özgün olanlarını 1 Nisan 1952'den sonra yaptım." Daha ünlü "Rıhtımlar Üstünde" var sırada. Kazan, bütün kitabı boyunca tanıdığı birçok sanatçıya küçüklü büyüklü eleştirilerden sakınmazken, Marlon Brando için övgü doludur. "Rıhtımlar Üstünde"deki Brando'yu şu sözlerle anlatıyor: "Gene de o sahnede ve bütün filmde olağanüstü olan Marlon Brando'nun oyunuydu. Bu oyunda olağanüstü olan öğe de sanırım onun sert erkek görünümüyle, davranışındaki incelik ve yumuşaklığın arasındaki çelişkiydi. Ondan başka hangi aktör, ağabeyi onu utanç verici bir şey yapmaya zorlamak için tabanca çektiği zaman, elini uzatır da tabancayı bir okşayışın yumuşaklığı ile iter? Benim yönetmenliğimle olmadı bu."

50'li yılların sonu; Elia Kazan "Amerika Amerika"nın çekim hızırlıkları için Türkiye'ye geliyor. Gözlemleri birçok bakımdan fazlası ile "Amerikalı" sayılsa bile, dışarıdan bakmanın özgün çarpıcılığını da taşıyor: "Bir kavaklıkta kırk kişilik bir masa kurulmuştu. Garsonlarımız kasabanın ileri gelenleriydi. Masanın çevresinde biraz ötede polislerin ve güçlü kuvvetli gençlerin geride tuttuğu ahali, bizim yemek yiyişimizi seyrediyorlardı; bir ayin seyredercesine sessiz ve meraklı. Çocukları şamarlarla kışkışlamak dışında, öylece, kıpırtısız duruyorlardı. Sonra karanlığın derinlerinde ağaç altlarında kadınları gördüm. Otuz kadardılar... Erkeklerden kimileri oynadılar... Hiçbiri müziğin ritmine uyup oynamadı. Herhalde bu ayıp olurdu."

Sonra... Sonra 831 sayfalık en küçük ayrıntısına kadar anılarla yüklü bir kitap geride kalan. Bir içini dökme ihtiyacı, belki de bir yaşamı doğrulama çabası. Babasını sevmediğini söylese de onun izinden gitmiş besbelli Elia Kazan. Onu şu sözlerle betimliyor: "Sokakta, çarşıda her zaman kusur bulunamayacak biçimde sakıngan olmaya dikkat gösteriyor, o uysal, boyun eğen gülümsemesini her zaman hazır tutuyordu. Zekâsıyla gemisini yürütmeyi, yanlış yorumlanabilecek bir laf etmemeyi öğrenmişti. Kurnazlıkla, hileyle, gerçek tepkilerini frenlemekle ayakta kalabilmeyi öğrenmişti. Babam, korktuğu, hatta hor gördüğü şeylere saygı gösterir gibi yaparak hayatını esirgemişti. Türkiye'de, bütün Anadolu Rumlarının öğrendiğini, ayakta kalmak için nasıl olmak gerektiğini babam da öğrenmişti."

Bir başka satırda ise her bahar deri değiştiren karayılanları sevdiğini söyleyecektir Elia Kazan: "Bu derinin içermiş olduğu yaşam, kafamı kurcalar. Böyle bir yaratık, pişmanlık nedir bilir mi? Ya da kaygı?.. Suçluluk?.." ●

On yıl, bir on yıl daha, büyümeyi 2000'lere taşımak...

İlk ceketimizi 1979'da ürettik. Birinci yıl ihracatımız 1 000 000 $ ile B. Almanya ve İtalya'ya idi. 1989 ihracatımız 21 000 000 $ ile tüm AT ülkeleri, ABD, Kanada, Japonya ve Kore'ye.
Artık dünyanın büyük mağazaları dünyanın seçkin insanlarına ORJİN imzalı deri ve kürk ürünlerimizi giydiriyorlar.
500 personelimizle yılda 120 000 napa ve 40 000 kürk süet deri giysi üretiyoruz.

On yılda kazanılan bu başarıda
katkısı olan herkese,
bütün çalışma arkadaşlarımıza
teşekkür ediyoruz.

Önümüzdeki on yılda ülkemizin büyümesine daha fazla katkı için bugün buradayız, yolun başında...

ORJİN
GROUP

Orjin Deri KONFEKSİYON

ORJIN DERİ KONFEKSİYON A.Ş.
Hurriyet Mah. Doktor Cemil Bengu Cad
No.107 Kat. 3-4-5 Şişli-İstanbul
Tel. 133 05 55 (6 Hat)
Teleks. 26566 orj tr Telefaks. 147 71 75

DERİSSA

DERISSA DERİ SARACIYE SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
Hurriyet Mah. Doktor Cemil Bengu Cad
No.107 Kat. 1-2 Şişli-İstanbul
Tel. 130 15 35-36
Teleks. 26566 orj tr Telefaks. 147 71 75

AYDINLI

AYDINLI DERİ KONFEKSİYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
Eski Londra Asfalt No.101
Kat. 3-4-5 Güngören-İstanbul
Tel. 575 51 66 - 555 85 93
Telefaks. 554 78 43

ORJİN KOLLEKSİYON

ORJİN KOLLEKSİYON TEKSTİL VE TEMSİLCİLİK A.Ş.
Hurriyet Mah. Doktor Cemil Bengu Cad
No.107 Kat. 1-2 Şişli-İstanbul
Tel. 133 05 55 (6 Hat)
Teleks. 26566 orj tr Telefaks. 147 71 75

JBA

JBA GMBH+LEDERBEKLEIDUNG UND TEXTILIEN GROSSHANDEL
Heerdter Lohweg 81 4000 Düsseldorf 11
Phone (0211) 59 30 34 Telex. 8 582 086 jeba d
Telefax. (0211) 59 30 37

Still head-hunting and desperate? How about this?

Place an ad in **Cumhuriyet**'s "Special Employment Page" issued on Mondays.

This is what Turkey's major companies have been doing to hire the best talent in the country and this is how they reach some ten thousand highly educated, foreign language speaking **Cumhuriyet** readers, many of whom are already decision-makers holding key managerial positions.

And they are not the only ones either. A recent research shows that **Cumhuriyet** is one of the two most widely-read papers among Bosphorus University graduates who are most suitable for junior appointments in international business.

So through **Cumhuriyet**, you can hunt the best of both worlds: The highly qualified senior and the promising junior. Through news on the same page you will also have up-date information on where, how and why qualified labour moves.

Stop thinking about what to do and tell **Cumhuriyet** readers whom you want. Your ad will do the head-hunting for you.

"Tarih" tarihi değiştiriyor...

Kumkapı ile Yenikapı arasındaki o geleneksel İstanbul mozayiğinin göbeğinde ama görece dingin ve o akıl almaz gürültünün dışında bir mekân: Ermeni Patrikhanesi. Bu tarihi bina, mimarisiyle hemen dikkat çekiyor. Bu binada, 60'lardan bu yana Ermeni tarihi ve bu tarihin Osmanlı tarihine eklemlendiği konularda yaptığı araştırmalarla öne çıkan ve adından sıkça söz ettiren Kevork Pamukciyan'la birlikteyiz. Kevork Bey, titizliğiyle, inceliğiyle ve tarihe olan düşkünlüğüyle, pek çok kitapta tanımlanan zarif bir Osmanlı. Kendisini "araştırmacı, yazar, bibliyograf, epigrafist ve şair" olarak tanımlayan Pamukciyan, 1923'te Kuzguncuk-İcadiye'de dünyaya gelmiş. Kırka yakın Ermenice ve Türkçe eseri bulunan Pamukciyan, beş ansiklopediye de madde yazıyor. Halen İTÜ Mimarlık Tarihi ve Restorasyon Enstitüsü ile Uluslararası Ermeni Etütleri Cemiyeti üyesi olan Kevork Pamukciyan ile popüler tarih ve tarihçilik üzerine söyleştik.

Nokta: Tarihe olan ilginiz nasıl başladı?

Pamukciyan: Babaannemin amcası Ohannes Lusararyan, 1. Cihan Harbi'nin arifesinde Kayseri'nin Şarköy'ünde bulunuyormuş. Burada bazı arkeolojik kazılar yapmış. Bu kazıların biri esnasında Deniz İlahı (Poseidon) ortaya çıkmış. Ama o gün çalışan işçiler, acemiymiş ve kazmayla vurup paramparça etmişler heykeli. Rahmetli annem bunun hikâyesini çok küçük yaşımdan itibaren anlatırdı. Kendisine de getirip göstermişler. Çok güzel, çok sanatkârane imiş. Bu hikâyenin benim üzerimde çok büyük tesiri oldu. Mektep sıralarındayken de tarihe karşı çok büyük meyil hissetmişimdir. Tarihi eserler okumaya başlamışımdır. İlk okuduğum eser de Balat Kilisesi'nin tarihiydi. Genç yaşta eski kitabelere merak sardım.

Nokta: Nasıl oldu bu?

Pamukciyan: Arkeolojinin tesiriyle olacak. İlk evvela Üsküdar'daki Ermeni mezarlığının kitabelerini topladım. Sayıları beş yüz kadardı. Baskıya da hazırlamıştım.

Nokta: Kaç yaşındaydınız?

Pamukciyan: On dokuzumda başladım, yirmi ikide bitirdim. Ama maalesef bugüne kadar bastırma imkânı olmadı. 1949'da Edirnekapı'daki Ermeni mezarlığındaki kitabeleri topladım. 1950-56 yılları arasında da Balıklı'daki kitabeleri topladım. Bu arada meçhul kalmış pek çok şahıs ortaya çıktı.

Nokta: Birkaç isim verebilir misiniz?

Pamukciyan: Mesela Edirnekapı'da matbaacı-takvimci Mateos Tıbir ortaya çıktı. İstanbul'da ilk Ermenice takvimi Mateos Tıbir neşretmiştir. Mesela Sarkis Sarraf Hovannesyan vardı. Onun da ölüm tarihi tam olarak bilinmiyordu.

Nokta: İstanbul Ansiklopedisi'nde yazmaya nasıl başladınız?

Pamukciyan: Rıza Paşa Yokuşu'ndaki Kitab-ı Mukaddes Şirketi'nin müdürü, rahmetli pederimin dostuydu. Bir tercüme işi için orada bulunuyordum. İstanbul Ansiklopedisi'ni ilk defa orada gördüm. Baktım ki, gayri Müslimlere de ayrım yapmadan yer verilmişti. Ama arada unutulanlar da vardı. Reşat Ekrem Bey'e, "Arzu ederseniz size yardım edebilirim" diye bir mektup yazdım. O da kabul etti. 1958'de tekrar neşredildiğinde düzenli olarak yazdım. Yılmaz Öztuna'nın neşrettiği Türk Musikisi Ansiklopedisi'ne de yardımda bulundum. Elime geçen Ermenice musiki mecmualarındaki yazıları ve şarkı sözlerini kendisine verdim. En sonra da Dergâh Yayınları'nın neşrettiği Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi'ne maddeler yazdım.

BATUHAN KIRAN / NOKTA

Kevork Pamukciyan çok sayıda dil bilen bir araştır

Nokta: Tarih zor ama zevkli bir alan. Siz ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

Pamukciyan: Temel zorluklar kaynaklardır. Kaynaklar ne kadar fazla olursa, yazılan makale ya da eser de o kadar sıhhatli oluyor. Çünkü daima yeni kaynaklar ortaya çıkıyor ve eski bilinenlerin yanlış olduğu anlaşılıyor. Yani bir önceki bilinenler battal oluyor, yeni kaynaklar tarihi değiştiriyor.

Nokta: Somut bir örnek verebilir misiniz?

Pamukciyan: Mimar Sinan meselesini örnek verebiliriz. Ahmet Refik Altınay'ın, Devlet Arşivi'nden bulduğu ve Türk Tarihi Encümeni mecmuasında neşrettiği, Akdağ Kadısı Hüseyin Çavuş'a verilen 7 Ramazan 981 (1573) tarihli bir emirnameden, Mimar Sinan'ın Ermeni asıllı olduğu ortaya çıkmıştır.

macı, bir anlamda belge tutkunu, arşıv arkeoloğu

Zira burada üç akrabasının adları zımni olarak zikredilmiştir ki, hepsi de Ermeni isimleridir. Daha önce Koca Sinan'ın Rum, Arnavut veya Bulgar asıllı olduğu zannedilmekteydi.

Nokta: Türkiye'de tarih çalışmalarının zayıf kaldığı görüşüne katılıyor musunuz?

Pamukciyan: Katılmıyorum çünkü git gide daha fazla ve yeni tarihi eserler neşredilmektedir. Ancak bunların ilmi derecesi birbirinden farklıdır. Türk Tarih Kurumu ve üniversiteler tarafından neşredilenlerin ilmi değeri yüksektir. Bazı eserler ise maddi gelir sağlamak amacıyla neşredilmektedir. Onların fazla ilmi değeri olamaz. Tarihi eserlerin üzerinde ne kadar çok çalışılırsa o kadar kıymetli olur.

Nokta: Beğendiğiniz tarihçiler kimler?

Pamukciyan: En başta Prof. Semavi Eyice gelir. Onun eserlerini çok beğenirim. Prof. Doğan Kuban'ın çalışmalarını da beğenirim. Hayatta olan ve takdir ettiğim diğer Türk tarihçileri arasında Prof. Halil İnancık, Prof. Mustafa Cezar ve Doç. Kemal Beydilli gibi isimleri sayabilirim. Vefat etmiş olanlardan Ahmet Refik Altınay, İsmail Hakkı Konyalı,İsmail Hakkı Uzunçarşılı gibi isimleri çok severim.

Nokta: Siz aynı zamanda bir eski eser uzmanısınız...

Pamukciyan: Estağfurullah, o kadar sayılmam ama eski Ermenice kitabeleri okumakta uzmanlığım vardır. Miladi takvimle Ermeni takvimi arasında 551 yıllık bir fark var. Ayrıca, Ermenice eski kaynaklarda bir tür ebcet hesabı kullanılmıştır. Bunu da herkes bilemez. Sonra eski kitabeler genellikle monogram olarak yazılmıştır. Bu da okumaları güçleştiriyor. Yurt dışında Ermeni etüdüyle uğraşanlar da bazen geliyor bana. En son Dr. Robert Dankoff geldi ABD'den.

Nokta: Kaç dil biliyorsunuz?

Pamukciyan: Ermenice ve Türkçe'den başka Fransızca'yı ve İngilizce'yi iyi bilirim. İtalyanca vasat, az olarak Almanca, Rumence anlarım. Keza az olarak Latince, İspanyolca ve Portekizce'yi de bilirim. Rusça'yı okurum. Arapça'ya heves ettim fakat baktım ki çok güç. İbrani harflerini de öğrenmeyi arzu etmiştim ama sonra vazgeçtim...

Sefa KAPLAN

İngilizce Öğrenmek İsteyenler!

Öğrencisiniz, okulu bitirmek üzeresiniz ya da bitirdiniz; geleceğe daha bir umutla bakmak, yere daha sağlam basmak istiyorsunuz.

Memursunuz, kamu ya da özel sektörde çalışıyorsunuz; mesleğinizde yükselmeyi arzuluyorsunuz.

Tıp doktorusunuz, mühendissiniz, ekonomistsiniz, bankacısınız; yeterlilik sınavına, dil tazminat sınavına gireceksiniz.

İyi düşünün!

İngilizce her yerde, herkesten öğrenilmez. İngilizce öğretimi, pedagojik formasyona sahip profesyonel bir kadro ister. İngilizceyi gerçek anlamda öğrenmekve mesleğinizde öncelik kazanmak istiyorsanız **Karaca Yabancı Dil Kursu** sizin için doğru seçenektir.

İngilizce Eğitiminde profesyonel bir kadroyla çalışan ve çağdaş eğitim yöntemleriyle genel İngilizce ve özel amaçlı İngilizce (E.S.P) alanlarında hizmet veren **Karaca Yabancı Dil Kursu** şimdi daha büyük, daha güçlü.

İngilizce de doğru seçenek

KARACA

YABANCI DİL KURSU

Meşrutiyet Cad. No : 7 Kat : 5 Kızılay/ANK.

Tel : 118 78 73 - 117 35

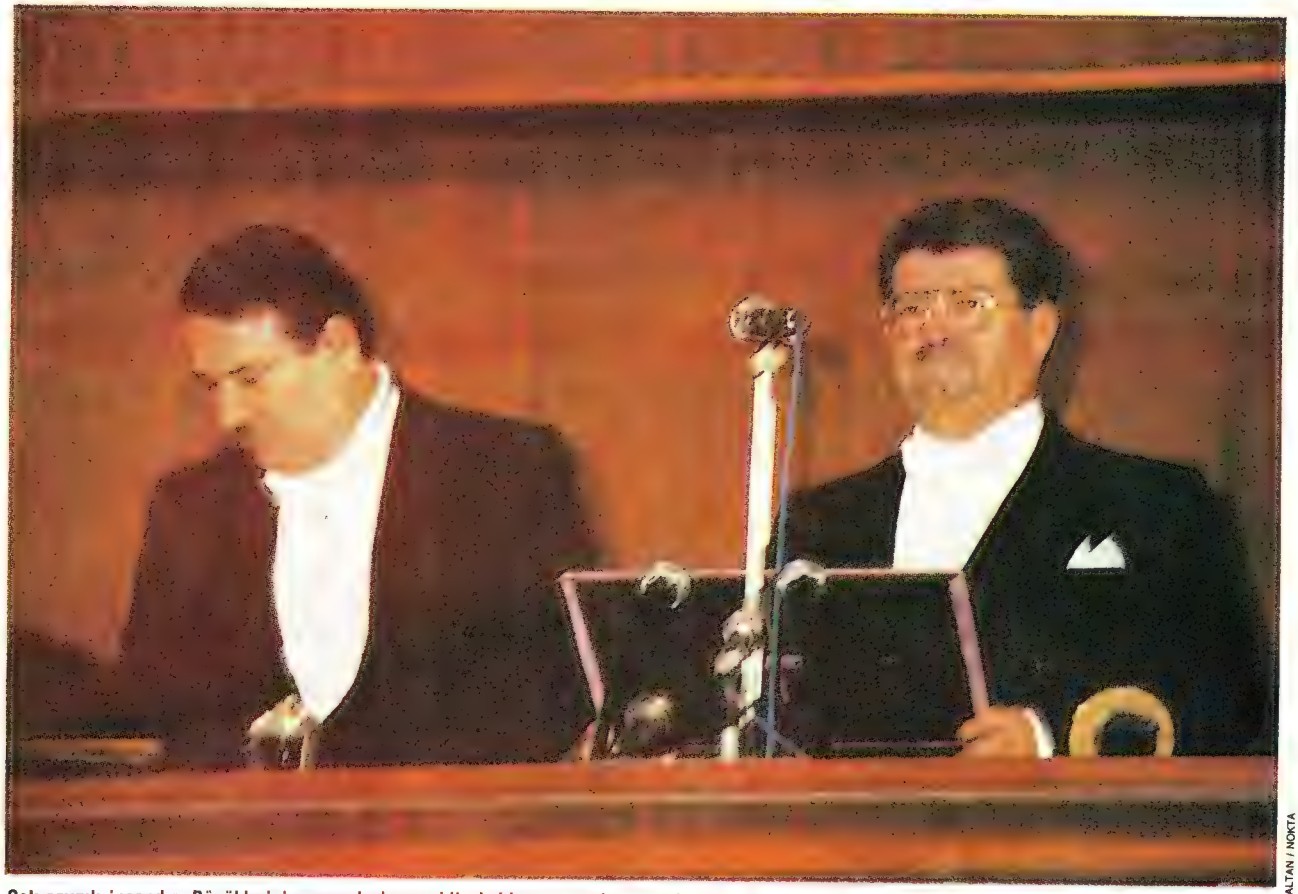

ADEM ALTAN / NOKTA

Çok saygılı insandır. Büyüklerinin yanında başını bile kaldırmaz, mahçup mahçup yerlere bakar. Sivrilik yapmaz, kimseye bulaşmaz. Başarısını buna borçlu. Bu yaşa ve bu mevkiye geldi, ama Özal'a bir kez olsun itiraz etmedi

YENİ BAŞBAKAN AKBULUT

ANAP'ın kaderi kendine

Özal, 18 başbakan adayı arasında göstermediği Akbulut'a başbakanlık görevi verdi. Ortalık bulandı, asıl kavga kongreye kaldı. Kongre, belki ANAP'ın kaderiyle Türkiye'nin kaderi arasındaki bağları koparacak

Özal'ın başbakanlıktaki son günüydü. ANAP grubuna veda konuşması yaparken, anket kılığına girmiş sınav kâğıtlarını çıkarıverdi. Milletvekilleri, on sekiz başbakan adayından akıllarına yatan dört tanesini işaretleyeceklerdi. "Aranızda konuşmayın" uyarısının ardından, anket tamamlandı ve 9 Kasım'a kadar "kulis arası" verildi. Hangi milletvekilleri doğru cevabı bilmişti acaba? 19. maddeyi işaretleyenler, yani "hiçbiri" diyenler. Özal, başbakanlığı listede yer vermediği Yıldırım Akbulut'a layık gördü. ANAP bu kez 17 Kasım'daki kongreyi beklemeye baş-

ladı.

Akbulut gerçekten sürpriz mi? Özal'ın, en azından kongreye kadar, kimsenin özel itirazlar savurmayacağı bir "denge adam" istediğini düşünenler için hiç de sürpriz değil. Kimsenin özellikle itiraz etmeyeceği adam, kimsenin özellikle desteklemediği adam olacağına göre: Akbulut dengenin emri, kongre olmasaydı...

Ama kongre olacak. Önce hükümete güvenoyu istenecek ve ani bir "güvenmiyoruz" salgını çıkmazsa 226 bulunacak. Akbulut'un başbakanlık görevini aldıktan birkaç dakika sonra açıklayarak hız rekoru kırdığı hükümet, ANAP'lı muhaliflerden sıyrılacak gibi. Ne kaldı geriye? Kongre... Ankara ağzıyla "Çankaya'nın desteklediği" Akbulut, "örgütten" Hasan Celal Güzel, Batı'ya açılan değil de aralanan pencere Mesut Yılmaz ve diğerleri. Tam ortada ANAP'ın kaderi. 17 Kasım, Türkiye'nin kaderiyle ANAP'ın kaderi arasındaki boşanma davasının dilekçesini yazabilir mi? Kim bilir? Özal mı? ●

PORTRE / YILDIRIM AKBULUT

Yürü ya farksız kulum...

Haydarpaşa Garı'na ürkek adımlarla inen binlerce insandan biri. Erzincan'dan İstanbul'a, hukuk fakültesine ailesinin gururu olarak gönderilmiş. Bileti gidiş-dönüş; 1963'te diplomasını aldığı gibi memleketine geri dönüyor. O yıllarda henüz büyük oynamıyor. Bu nedenle, tepedeki bükük dudakların "taşralı avukat"ı değil. Hemşehrilerinin "avukat bey"i.

Politikayı seviyor, küçük umutlarla AP'ye yazılıyor. 70'li yıllarda il başkanlığına kadar yükseliyor. Ama bir eylül sabahı, oyuncağı elinden alınıyor. Hâlâ taşrada, hâlâ avukat, üstelik artık politika da yok. Politika yalnızca adliye binalarında. Akbulut da orada. 1983'te, Dev-Yol davası sanıklarından İlker Ağca'nın yanında: Müvekkiline işkence yapıldığını söylüyor. Ve yine 1983'te, hepsi hepsi birkaç ay sonra, Ankara'da. TBMM kürsüsünde yemin ediyor.

Bu kez ANAP'a yazılmış. Politikanın ilk kıpırtılarıyla, "bir deneyelim" filan derken, Ankara'ya uçmuş. Erzincan'da havaalanı yok ama Akbulut, yıllar öncesinin tren yolcusu, artık sürekli yükselen bir uçağın hafif şaşkın yolcusu.

Önce yalnızca milletvekili. Sonra bir karambol: İçişleri Bakanı, şu Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası'nın patladığı dönemin İçişleri Bakanı. 1987, uçak yükselmeye devam ediyor, Akbulut TBMM Başkanı. Eylül 1989, Akbulut her şeye rağmen bir kez daha TBMM Başkanı. Ve 9 Kasım 1989, protokolde bir adım geriye, politikada biraz daha yükseğe: Yeni Başbakan Akbulut... İl merkezleri, ilçe merkezleri dolusu binlerce "küçük umut-büyük hayal" politikacısında, "bizden ne farkı var ki" burukluğu... Zirveler kimi zaman, farksızlar kalabalığından öylesine birini çekiveriyor galiba.

nokta ÖZEL

KULİS / ANAP'TA SAF DEĞİŞTİRENLER

Güzel hızlı, Yılmaz yavaş

"Yaklaşık üç-dört gün önceydi. Yıldırım Bey'in gece sabahlara kadar çalışma yaptığını duydum. Ama ihtimal vermedim. Demek doğruymuş. Sayın Akbulut üç gün önceden başbakan olacağını biliyordu." Kabineden "elenen" iki kişiden biri, eski Devlet Bakanı İlhan Aşkın, Akbulut'un başbakanlığını ilk duyduğunda inanamamıştı.

Ali Bozer, daha büyük bir şaşkınlığı, söylenti değil, "haber" geldiğinde yaşamıştı. Akbulut'un başbakan olduğunu söyleyen görevli, söylediğine söyleyeceğine pişman olmuştu herhalde: "Saçmalama, alay mı ediyorsun benimle?"

ANAP'lılar kimileri için acı, ama herkes için gerçek haberi sindirdikten sonra toplantılar düzenleyecek, "Tavır alalım" sesleri yükselecekti. Dışişleri Bakanlığı'nda çoğunluğunu liberallerin oluşturduğu 67 milletvekilinin katıldığı "Mesut Yılmaz zirvesi", ılımlı sayılabilecek bildiriden başka bir şey üretemeyince, hayal kırıklıkları da ortaya çıkacaktı. Örneğin, liberal kanatta sayılan İstanbul milletvekili Orhan Ergüder, hayal kırıklığıyla yeni ufuklara yönelme kararı almıştı: "Dün akşam önemli gelişmeler olacağı kanısındaydım. Ama olmadı. Mesut Bey, zaten yavaş düşünüp, yavaş karar veren bir arkadaş. Toplantıda milletvekilleri tek tek "arkandayız" dediler, ama Mesut Bey beklenen çıkışı yapamadı. Gönlüm onunla beraber, ama artık oyum Hasan Celal Güzel'in. Güzel, laiklik konusunda bizi oldukça ferahlatan bir konuşma yaptı."

Ergüder, Güzel'e doğru çark edenlerden yalnızca biri. Toplantılar sürüyor, saflar değişiyor ve ibre, Güzel'e doğru şöyle bir kıpırdar gibi.

"Mesut Bey biraz yavaş bir arkadaş," Güzel daha hızlı

Muhabirin ölümü

Mardinli aşiret reislerinden Cemal Sincar, kendisiyle ilgili bir habere çok kızdı. Gazete gazetesi muhabirlerini "görüşmek" üzere bürosuna çağırdı ve "görüştü": Gazetecilerden Sami Başaran öldü, Ahmet Altınkaya ağır yaralandı

Kaçabilirlerdi ya da kurşunlar sıyırıp geçebilirdi. O zaman, "her gün oluyor böyle şeyler" denecekti. Kaçamadılar, kurşunlar hedefini buldu. Çeşitli nedenlerle, çeşitli kişilerin, çeşitli saldırılarına uğrayan gezeteciler, her gün olan bir şeyin vehamet tavanına vuruşunu acıyla izlediler: Gazete gazetesi muhabiri Sami Başaran'ın öldürülmesi, Ahmet Altınkaya'nın yaralanması. Ve kurşunları sıkan Cemal Sincar'ın sırra kadem basması.

Gazete'de, Oya Aydoğan'ın bir erkeğe ilaç içirip "tecavüz ettiği" yazılmıştı: Mardinli aşiret reislerinden Cemal Sincar. Haberin yayınlanmasından birkaç gün sonra, Sincar gazeteyi aradı, olayla ilgili açıklamalarda bulunacağını söyledi. Sami Başaran ve foto muhabiri Ahmet Altınkaya, yola düştüler. Sincar, Kumkapı'daki bürosunun kapısında oldukça güleryüzlüydü. Misafirlerini öptü, çay ısmarladı ve derken...

Derken silahını çekti, yanındaki adam da çekti. İki namludan kurşun yağmaya başladı. Başaran kaçamadı, Altınkaya birkaç yerinden isabet aldıktan sonra kaçabildi. Başaran öldü, Altınkaya yaralandı. Polis büroya vardığında, Cemal Sincar ortalıkta yoktu. Tatsız haber çabuk duyuldu, protesto bildirileri hazırlandı, taziye mesajları yağdı. Elbetteki bunlar, cinayetin öncesiyle ve sonrasıyla ilgili sorulara cevap getiremedi. Herhangi bir "adli vaka" değildi bu. Herhangiliği aşan yönü de, yalnızca öldürülenlerin gazeteci olması değildi..

GÜNAYDIN

Sincar şarjörü boşaltıp kaçmış. Sami Başaran, röportaj için gittiği büroda cansız yatıyor. Sonrası, bir daha olmasın, cenaze töreni...

nokta ÖZEL

SİNCAR'IN YAKINI ANLATIYOR*

"Cemal, amatör delidir"

Ben Cemal Sincar'ı çocukluğundan beri tanırım. Daha okul zamanında bile çok kavgacıydı. Babası bile bir şey söylese dinlemezdi, babası bile. Bana kalırsa o amatör bir delidir. Ama aynı zamanda da çok terbiyeli, saygılı bir insandır. Küçücük bir çocuğun karşısında bile ceketini ilikler. Fakat bir anı var ki, ne yapsan dinlemez. O anda babasını bile çekip vurabilir.

Adını ilk kez CHP'den Mardin Belediye Başkanı olan Servet Edip Devrimci'yi odasında kurşunlanmasıyla duyurdu. Adının duyulması da hoşuna giderdi. Bir de zengin bir ailenin çocuğuydu. Bir olay olduğu zaman kendini kurtarmayı biliyordu. Zaten o kurtarmasa, babası kurtarırdı. Babası Mardin'in ileri gelenlerindendir, Şehmus Sincar. Rajni aşireti büyük aşirettir, bunlar aşiret reisi. CHP'li olarak bilinirler.

Babası bir süre Beyrut'ta kaldı, dönünce servet yaptı. Babası 1970'te filan İstanbul'a gidip gelmeye başlayınca, Cemal de gelip gitmeye başladı. Beyrut-Mardin-Kapalıçarşı çalışıyorlardı. Cemal, 1980'den sonra bir ara Mardinspor'un başkanlığını yaptı. O sıra sahada, on bin kişinin önünde valiyi ve alay komutanını tokatladı. Hemen sıkıyönetime gitti, ama çok sürmeden çıktı.

İstanbul'da kendi çapında bir çevre oluşturmuştu, parası bol olduğu için, Mardinlilerin arasında da sivrildi. Bu kez yine Mardinli kabadayı Sarı Nezir'le sürtüşmeleri oldu. Nezir, çok yiğit kabadayıydı. Tek adamdı. Cemal'i bürosunda tokatlayınca, ölümünü de hazırlamış oldu. Cemal İstanbul'da ismini bu olayla duyurdu. Eğlenmeye düşkündü. Kadınlar yüzünden başını belaya soktu. Bence bu olay, onu sevmeyen babaların komplosudur. O bu olayı yapmasa, sevmediği babalardan birini vuracaktı.

(: İsminin saklı tutulmasını isteyen bir hemşehrisi.)*

nokta ÖZEL

MARDİN'DEN

LANETLEME / HIDIR SİNCAR*

"Namus için yapsaydı..."

Olayı duyunca şaşırdık kaldık. Böyle bir şey olsun istemezdik. Düşmanı ya da namus için yapsaydı onu tutardık. Destek verirdik. Ama şimdi reddediyoruz. Lanetliyoruz. Onun hakkında daha fazla bir şey söylemek istemem. Çünkü yarın yüzüne bakamayız.

(:Sincar aşireti üyesi)*

HAKKI DEVELİ/NOKTA

Şehmus Erol, "Acımayız" diyor

TEHDİT / ŞEHMUS EROL*

"Acımasız davranırız"

Cemal'in buralara gelmesi zor. Cemal'in buralarda olduğunu bilir, duyarsak çok acımasız davranırız. Hiç acımayız. Böyle pis bir iş yapan adam her şeye layıktır. Niye kollayalım böyle bir adamı? Acımayız.

(: Rajnili köy korucusu)*

"Elhamdülillah Müslümanız." Ama hiçbir konuda aşırılığı aşırıya kaçırmadan. Uçtan start alıp ortadan yürüyerek...

nokta ÖZEL

GÖRÜŞ / MEHMET KEÇECİLER

"Yanlış tanınıyorum"

Sayın Başbakan görevi teklif etti, ben de kabul ettim. Henüz görev taksimi yapılmadı. Daha önce idarecilik yaptım, Başbakanlık'ta çalıştım, devlet işine yabancı değilim. Görev görevdir, taksimata uygun olarak çalışacağım... Sayın Akbulut, kongrenin en şanslı adayıdır. Şansı yüksek. Bana göre Hasan Celal Güzel'in şansı zayıf. ANAP hükümeti de büyük bir ekseriyetle güvenoyu alacak. Bakanlık görevimde, görev alanına göre en modern, en iyi hizmetleri Türkiye'ye getireceğim. Ayrıca şahsım itibariyle bir yanlış tanınma söz konusudur. Onun izole edilmesine gayret göstereceğim... Bakanlık görevimde birlikte çalışacağım insanlar arasında cinsiyet ayrımı yapmam. Şimdiye kadar kadınlarla çok çalıştım. Cinsiyet ayrımı zaten Anayasa'ya göre de yapılamaz.

HAFTANIN PORTRESİ / MEHMET KEÇECİLER

Ortadaki aşırı

Keçeciler, herhalde tesadüf değil, Evren'in gittiği gün bakan oldu. Uçta başlayıp ortada biten, maceralarla dolu kariyerine bir özlem sayfası ekledi

ANAP, Özal'dan sonrasını yeni yeni düşünmeye başlamışken ilk liderlik deparını Keçeciler attı. Kıran kırana bir mücadelenin en ateşli hatipleri arasında yer alacağı sanıldı. Sonra yavaş yavaş ortalarda bir yere çekildi, yarışı bırakır gibi oldu, devlet bakanı koltuğuna oturdu.

Tam Evren'in gittiği gün bakanlığı kucaklaması tesadüf değildi herhalde. Evren'in kadrolu vetolusu olarak biliniyordu çünkü. 12 Eylül'ün nedenleri arasında gösterilen Konya mitingi sırasında, Konya'nın MSP'li belediye başkanıydı. 12 Eylül'le yıldızı tam barışmadı, ama vetolarla karışık siyasi kariyeri düşünüldüğünde, ana hedeflerden biri de olmadı. Ortalarda kaldı.

Eski bir MSP'li olarak ve iddia middia tarikatlara yakın biri olarak, bulduğu her göndere cihat bayrağı çekeceği sanıldı. Çekmedi, İslami görüntüsünü korudu ama kritik anlarda bir tek sivri laf etmedi. Yine ortalarda bir yerde kaldı.

Son dönemlerin ılımlılık pompalayan karambolünde, itici deyimle "aşırı uç" gibi göründü... Ama aşırılığı hiç aşırıya kaçırmadı. Keçeciler'in hikmeti bu galiba. Vitrini uca kurup tezgâhı ortada açmak; yavaş yükselmek, kolay devrilmemek...

MANŞETLERİN İÇİNDEN

SOYDAŞLAR DEPRESYONDA

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nin yaptığı araştırmaya göre, Bulgaristan'dan gelen soydaşların yüzde 36'sında hafif, yüzde 25'inde orta, yüzde 17'sinde kuvvetli depresyon eğilimi var.

Milliyet, 10 Kasım

GAP'TA AĞA YAĞMASI

Şanlıurfa'da toprak reformuyla kamulaştırılan, ancak GAP hizmete girene kadar yeniden eski sahiplerine verilen topraklar, arazi sahibi ağalar tarafından milyarlar karşılığı satılıyor.

Günaydın, 6 Kasım

KISA... KISA...

• İstanbul, Ankara ve İzmir'de iki gece üst üste bombalar patladı. Gazetelere Dev-Sol adına telefon ettiklerini söyleyen kişiler, eylemleri, Özal'ın cumhurbaşkanlığını protesto etmek için düzenlediklerini açıkladılar.

• Denizli'de, duvarlara yasadışı örgütlerin sloganlarını yazdıkları öne sürülen 13 yaşında üç ortaokul öğrencisinin, komünizm propagandası iddiasıyla yargılanmalarına başlandı. Öğrencilerin ikişer yıl hapisleri isteniyor.

BİR YORUM

Ekonomiyi kim yönetecek?

1990'ın enflasyonla ilgili bir açmazını da ekonomiyi canlandırma yönündeki politikalar oluşturuyor. Türkiye ekonomisi 1989'da durgunluk içinde enflasyonu yaşadı. Ekonomideki reel gelişmenin negatife dönüştüğü bir ortamda enflasyon hızı yüzde 70'lerin altına indirilemedi.

Şimdi ise talep artışına bağlı bir ekonomik canlanma ve ithalatın artırılması hedefleniyor. Bu da kuşkusuz sanayi kesimine dönük olarak sağlanması öngörülen ek teşviklerle gerçekleştirilecek. Merkez Bankası'nın para musluklarını biraz daha açması istenecek. Belki kamu harcamaları üzerindeki fren de biraz gevşetilecek.

DPT uzmanları, bu yöndeki politik tercihlerin doğuracağı olası enflasyonist sonuçları daha şimdiden görmüş olacaklar ki, ilk kez bu yıl programdaki yıllık enflasyon hedefi yüzde 50'nin üzerine çıkarıldı. Programdaki iyimser tahminlere dayalı olarak konulan 1990 yılı enflasyon hedefi şimdilik yüzde 55.

Gerçekleşebilir bir hedef mi bu?

Hiç sanmıyoruz.

...

Önümüzdeki dönemde de ekonominin nereye gittiğini anlayabilmek için, yeni hükümetten çok Çankaya Köşkü'nü izlemek gerekecek.

Çünkü başkentte edindiğimiz izlenimler odur ki, yeni Cumhurbaşkanımız Sayın Turgut Özal ekonomi yönetiminden de elini çekmeyecektir.

Anayasa mı dediniz?

Geçiniz lütfen...

Hasan Cemal, 6 Kasım, Cumhuriyet

• İzmir Aliağa'da inşa edilmesi planlanan yeni termik santrala karşı tepkiler artıyor. Bölge halkı, yeşillerle birlikte, "Santrala hayır" mitingi düzenleyecek.

• İstanbul Ticaret Odası Genel Kurulu yapıldı, başkanlığa yeniden Yalım Erez seçildi.

ERDAL ALAY/NOKTA

OLUYOR BÖYLE ŞEYLER

• Erciyes Üniversitesi Hastanesi'nde nöbet tutarken, kalabalıktan rahatsız olup kapıya "Giriş çıkış yasaktır-acilciler" notunu asan acil servis görevlisi Dr. Ceyhan Çiçek, komünizm propagandası yapmak suçundan üç yıl hapse mahkûm oldu.

• Kültür Bakanlığı şube müdürlerinden Mevlut Özhan, Adana'daki bir konferansta yaptığı konuşmada, geleneksel seyirlik köy oyunlarında müstehcenliğin alabildiğine işlendiğini söyledi. Özhan, seyirlik köy oyunları geleneğinin canlandırılmasını istedi.

• Ziraat Bankası Genel Müdürü Coşkun Ulusoy'un "11 aydır zam alamadan, beş milyona talim ediyorum" lafına kızan banka memurları, Ulusoy'a 500'er lira postalamaya başladılar. Bankanın tüm memurları 500 lirayı gözden çıkarırsa, Ulusoy'un 20 milyon lirası olacak.

YUNANİSTAN

Sandık kimseye gülmedi

Mitçotakis'in YDP'si seçimlerden Avrupa'nın en güçlü partisi olarak çıkmasına rağmen, seçim kanununun azizliğine uğradı ve tek başına iktidar olamadı

Seçim gecesi, peydarpey gelen sonuçlar televizyondan veriliyor ve stüdyoda bulunan siyasi gözlemcilerden bu sonuçları yorumlamaları isteniyordu. Papandreu'nun oylarını artırdığı kesinleştiğinde, iki gözlemci birden aynı şeyi söylediler: "Bize sormayın, bu sonucun tahlilini ruh doktorları yapsın."

Gerçekten seçim sonuçları Yunanistan için tam bir sürpriz oldu. Seçim öncesi yapılan bütün tahminler Papandreu'nun mutlaka oy kaybedeceği yolundaydı. PASOK ileri gelenleri bile, seçim hedefi olarak, haziran ayında aldıkları yüzde 39.5 oranını korumayı gösteriyorlar, böyle bir sonucu başarı sayacaklarını açıkça belirtiyorlardı. Ama sonuçta oy kaybeden taraf, iki seçim arasında, halkın sempatisini topladığı zannedilen sol ve ilerici güçler koalisyonu, yani komünistler oldu.

Seçim öncesinde, güçlü bir hükümet kurulması ümidi, Yeni Demokrasi Partisi lideri Mitçotakis'in tek başına iktidar olmasından geçiyordu. 70'ini aşmış olmasına karşın, dinçliğini ve faalliğini koruyan Mitçotakis, başarılı oldu da. YDP, oyların yüzde 46.2'sini alarak Batı Avrupa'nın en güçlü partisi olarak çıktı seçimlerden. Ama YDP lideri, bu oy patlamasına rağmen, seçim kanununun oyununa geldi ve tek başına hükümet kurması için gereken 251 milletvekili çıkartamadı. Oysa Papandreu, 1985 seçimlerinde, yüzde 45'lik oy oranı ile 164 milletvekili çıkartmış ve ülkeyi dört yıl tek başına idare etmişti. PASOK lideri, haziran seçimleri arifesinde, ikinci parti durumuna düştüğünü anladığında seçim yasasını PASOK'un işine yarayacak şekilde değiştirmişti.

Peki şimdi ne olacak? Mitçotakis, bir bölgede seçim sonuçlarına itiraz ederek 148'i 149'a çıkarmaya; ondan sonra da hükümet olabilmesi için gerekli olan 2 milletvekili bulmaya çalışıyor. Ancak, bu çok zor. Bağımsızlar şu anda 3 kişi. Bunlardan biri, Mitçotakis'in seçim sonucuna itiraz ettiği bölgeden seçilen çevreci milletvekili. YDP liderinin itirazı kabul edilmediği takdirde, partisi bu oyu kaybedecek. Doğal olarak seçilmesine itiraz edilen milletvekilinin itirazcı partiyi desteklemesi mümkün değil. Diğer bağımsız, PASOK ve sol tarafından ortak olarak desteklenen Apostol Lazaris. Onun da bir YDP hükümetine güvenoyu vermesi beklenmiyor. Aksine, bir PASOK-sol koalisyonunda başbakan bile olabilir. Üçüncü bağımsız ise Gümülcine'den İsmail Rodoplu. Onun desteğini ise kimse pek açıkça istemiyor. Rodoplu'nun oyuyla hükümet olacak taraf, hem itibar kaybeder, hem de karşı tarafın şiddetli saldırısına uğrar. Esasen Rodoplu'nun taraflardan birine yanaşması beklenmiyor.

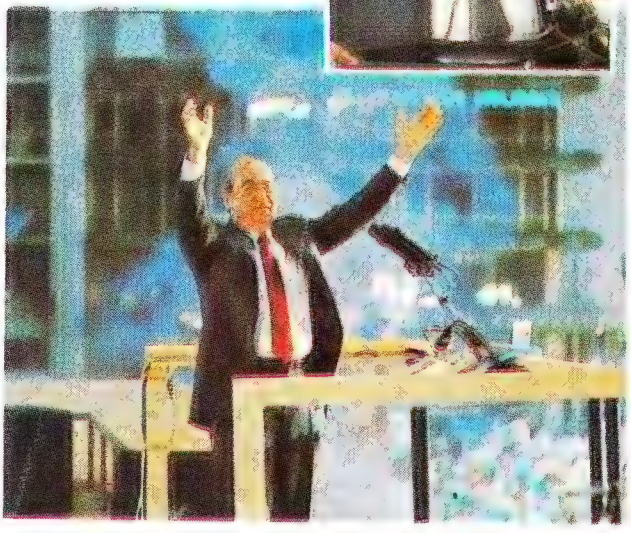

Yunanistan'da şimdi sorulan soru Mitçotakis ve Papandreu'nun milli bir koalisyona gidip gitmeyecekleri. Gözlemciler, bu tür bir koalisyona yanaşmayan tarafın halk nezdinde itibar kaybedeceğini söylüyorlar

Geçmişte olduğu gibi bir YDP -sol koalisyonu kurulması ise solun bu işbirliğinden oy kaybına uğramış olmasından dolayı çok zor. PASOK-sol koalisyonu ise, PASOK içinde güçlü olan, komünistlerle arası hayli açık "sert"ler tarafından engelleniyor. Geriye kala kala sadece YDP-PASOK koalisyonu kalıyor. Ancak bunun gerçekleşmesi için de hem Mitçotakis'in, hem de Papandreu'nun sahneden çekilmesi gerekli. Oysa, şu anda, her ikisi de partiye hâkim ve her ikisi de zaferden çıkma. Hangisi çekilirse çekilsin, partisinin kayba uğrayacağı kesin. Özellikle Papandreu'nun çekilmesi, PASOK'un iki ya da çok parçaya bölünmesine yol açabilir.

Kısaca, ufukta şimdilik bir uzlaşma ümidi görülmüyor. Böyle devam ederse, erken seçim zorunlu. Ama bugün onun bile çözüm getirip getirmeyeceği tartışılıyor.

Mihail VASİLİADİS/ATİNA

Lambada'nın Roberta'sı henüz 10 yaşında

BREZİLYA

Lambada'nın küçük prensesi

Roberta de Brito, Lambada ile tanıştığında henüz üç yaşındaydı. Her Trancoso (Lambada'nın ortaya çıktığı kent) sakini gibi yedi yıl boyunca, evde, sokakta, okulda sürekli dans etti. Lambada modası dünyayı sardığında hayatı birden değişti. Dans için hazırlanan video-klipte başrolü oynamış ve birden dünya çapında bir şöhrete ulaşmıştı.

Ajans Sipa-Press'in Roberta de Brito ile yaptığı söyleşinin bir özetini veriyoruz.

Soru: Lambada'ya kaç yaşında başladın?

Roberta: Üç yaşında, dans edenleri seyrederek.

Soru: Trancoso'da hayatın nasıl geçiyor?

Roberta: On yaşındaki her kızınki gibi. Sabah plaja gidiyorum. Sonra ev ödevleri, okul, akşam televizyon ve yatak.

Soru: Dansta favori bir partnerin var mı?

Roberta: Evet, klipte beraber dans ettiğimiz çocuk.

Soru: Erkek arkadaşın mı?

Roberta: Hayır.

Soru: Fransa'da mı daha ünlüsün, Trancoso'da mı?

Roberta: Fransa'dan Trancoso'ya gelen Fransız turistler bile beni tanıyor. Avrupa turnesi sırasında Paris'te fırından ekmek alırken, Fransızlar birden çevremi sarıp "Lambada, Lambada" diye bağırmaya başladılar.

ABD

Eşcinseller kilisede

Birkaç yıl öncesine kadar dini bütün eşcinsel Hıristiyanlar, durumlarını herkesten gizlemek, işledikleri "günah"ları açığa vurmamak için çaba sarf ederlerdi. Fakat köprünün altından çok sular aktı ve eşcinseller şimdi sadece yaşam tarzlarını savunmakla kalmıyorlar, kilisede de temsil edilmek istiyorlar.

Katolik kilisesinde, eşcinsel papazların istihdam edilmesi konusunda yoğun tartışmalar bir süredir gündemdeydi. Evliliğe izin veren Protestan kilisesinde ise daha ileri mevziler kazanılmış durumda. Geçenlerde, San Fransisco'nun en büyük Protestan kiliselerinden birinde yapılan seçimlerde lezbiyen bir çift rahip yardımcılığı görevine getirildi. Olay din çevrelerinde şok yarattı. Eşcinseller ise bu zaferi bir güzel kutladılar.

Lezbiyen çift Zillhart ve Frost rahip yardımcılığına yükseltildiler

Gonzalez

İSPANYA

Franco öldü, boylar uzadı

Franco'nun ölümünden sonra İspanya hızla değişti. Büyük çapta bir ekonomik atılımı gerçekleştirdi, bütün kurumlarıyla işleyen bir demokrasi kurdu ve AT'ye üye oldu.

İspanyolların diktatörlükten sonraki başarıları bununla da sınırlı kalmıyor. Ülkede yapılan bir araştırma, ünlü diktatörün ölümünden sonra yetişen yeni kuşak İspanyol gençliğinin, boy ortalamasının Franco dönemine oranla 7.5 cm uzadığını ortaya koydu.

KISA... KISA...

Makarna S.O.S.u

Paul Newman, San Francisco depremzedelerine 250 bin dolar ve 4500 kilo makarna sosu yardımda bulundu. Soslar, Newman'ın fabrikasının ürünleri...

Bayan Mitterrand'ı sevenler ve sevmeyenler

Bayan Mitterrand yine gündemde. Fransa'da yapılan bir anket, Fransızların yüzde 63'ünün, Danielle Mitterrand'ın türbandan yana koyduğu tavrı desteklemediklerini ama yüzde 53'ünün başta Kürt sorunu olmak üzere, insan hakları konusundaki girişimlerini beğendiklerini ortaya çıkardı.

Öte yandan, Bayan Mitterrand, geçtiğimiz hafta, Raisa Gorbaçov ve Barbara Bush da aralarında olmak üzere, dünyanın ünlü liderlerinin eşlerine birer mesaj göndererek çeşitli konularda beraber çalışmalar yapmak önerisinde bulundu.

Stephanie ve gül

Geçtiğimiz günlerde piyasaya sürülen ve Monaco Prensesi Stephanie'nin adını taşıyan parfümün ana maddelerinden biri de Türkiye'den ithal edilen gülyağı.

BASKETBOLDE BİTMEYEN TARTIŞMA

Kısalar uzunları döver

NBA'de yeni sezon başladı ve klasik tartışma gündeme geldi. Uzunlar mı, kısalar mı? Kavga, yeni oyun sistemlerinin ''beyin merkezi'', yani ''point guard'' görevi üzerinde kopuyor

Isiah Thomas'la Magic Johnson, ''point guard'' tartışmasının iki ucu. Magic, en uzun point guard. Thomas da fanatik bir ''kısa''...

"Ben lige ilk geldiğimde, benim gibi 1.86'lıkların hiç şansı yoktu. Kimse bizi almak istemiyordu. Herkes 2.10'luk 'guard'lar arıyordu. Magic Johnson onları öyle etkilemişti ki, oyunu uzunlara kurdurmak istiyorlardı. Benim başarım ve Maurice Cheeks'in başarısı, Mark Price'ın ve Kevin Johnson'ın da şansı oldu. Eğer biz başarısız olsaydık, kısaların forma giyebilme şansı belki de hiç olmayacaktı.'' Geçen sezonun NBA şampiyonu Detroit Pistons'un guardı Isiah Thomas, basketbolün bitmeyen tartışmasına katılıyor. Evet, NBA'de bir sezon daha başlarken, yine kısalar-uzunlar tartışması. Ama bu kez işin merkezi, yeni bir ''beyin'' görevine, ''point guard'' pozisyonuna kaymış durumda.

''Ben sahanın içindeki 'coach' gibiyim. Point guard olabilmek için oyunu çok iyi bilmeniz gerekiyor. Her an her takım arkadaşınızın, sahanın neresinde olduğunu bilmeniz gerekiyor. Kim hangi pozisyonda iyi şut atar, kime nasıl pas atılır, oyunu ne zaman yavaşlatacaksınız, ne zaman hızlandıracaksınız? Bunları sindirmiş olmanız şart. Topu tutmakla, dolaştırmakla ve dağıtmakla sınırlı bir iş değil. Geçen yıl sakatlandığımda, Michael Cooper bana 'Senin işini kırk dakika yapa-

na kadar bunun ne zor bir iş olduğunu bilmiyordum' dedi. Şimdi biliyor."

Sahanın içindeki coach, Magic Johnson... Phoenix Suns'ın "kenardaki" coach'u Fitzsimmons'a göre, Magic belki de bir daha eşi gelmeyecek kadar iyi bir oyuncu ve belkisi melkisi yok, kesinlikle point guard pozisyonuna bugünkü önemini kazandıran adam: "Lige bakın, her takımda etkili bir point guard var. Bu, Magic'in yarattığı bir durum. Ama diğerleri, Magic kadar uzun değil. Diğerlerinin yaptığı işi bir adam 2.10 civarındaki boyuyla yapıyorsa o en büyük point guard sıfatını hak etmiştir."

Point guard pozisyonunun, yani oyunun sinyal merkezi görevinin önemini de, Magic'in büyüklüğünü de herkes kabul ediyor. Ama iş kısa-uzun tartışmasına gelince, yollar ayrılıyor. Utah Jazz'dan Kevin Johnson, Cavaliers'dan Mark Price, San Antonio Spurs'dan Maurice Cheeks, yine Utah Jazz'dan John Stockton gibi usta "point guard"lar hep 1.90'ın altında.

Geçen yıl, forvet pozisyonundan point guard pozisyonuna geçip Chicago'yu sırtlayan Michael Jordan ise, NBA standartlarında ara kategoriyi yani orta boyluları temsil ediyor: "Benim için büyük bir tecrübeydi, çok şeyler öğrendim ve tek boyutlu bir oyuncu olmadığımı kanıtladım. Ama benim asıl işim bu değil. Bu sezon eski yerime dönmek istiyorum."

Uzun boylu Magic Johnson'ın ve orta boyla Jordan'ın başarıları, Isiah Thomas için çok fazla şey ifade etmiyor. Thomas, boy kompleksi olarak yorumlanmasın ama fanatik bir kısa: "Şimdi lig iriyarı adamların elinden çıkıp basketbol oyuncularının eline geçiyor. Çünkü kaç tane iriyarı, kaç tane çok uzun adamınız olursa olsun, gösteriyi sürükleyecek birine ihtiyacınız var. Bizim gibi ufaklıklar için avantajlı bir durum."

NBA'de oyunu point guardların götürdüğü, sonucu büyük ölçüde onların belirlediği, yani "beyin merkezi"nin ağırlık koyduğu herkes tarafından kabul ediliyor. Lakers'in coach'u Pat Riley'in dediği gibi, "Çünkü oyunun doğası değişti". Kanga bu önemli görevin paylaşılmasında kopuyor. Bir tarafta uzunlar, diğer tarafta kısalar...

Alçakça Cinayet!.

Gazetecilik hayatına spor yazarlığı ile başlamış bir arkadaşımız, Sami Başaran alçakça bir cinayete kurban gitti. Genç bir arkadaşımız, aynı saldırı sonucu şimdi, ölümle pençeleşiyor..

Yazdıklarından dolayı, gazetecilere, yazarlara ne ilk saldırı bu, ne son. Dünya kuruldu kurulalı, birtakım insanlar düşüncelerini özgürce açıklamak için savaş vermişler.. Birtakım insanlar ise, düşünceyi susturmanın her türlü yolunu aramışlar..

Dünya üzerinde yaşayan insanların tümü "Düşüncelerinize karşı olabilirim. Ama düşüncelerinizi açıklama özgürlüğünüz uğruna canımı verebilirim" diyen bir Voltaire olana dek, bu savaş sürecek.

Bu üzücü olayda, dikkatimizi, çok daha üzücü bir başka olay çekti. Sami Başaran'ın alçakça öldürülmesi üzerine ilgili, ilgisiz tüm kişi ve kuruluşlar, demeçler verdiler. Bildiriler yayınladılar. Hemen her Basın Kuruluşu olayı lanetledi..Ama bizim Türkiye Spor Yazarları Derneğimizin Yönetim Kurulu, hem de gazeteciliğe spor yazarlığı ile başlamış bir arkadaşımız için bir bildiri yayınlama gereği duymadı.

Aslında duymasını da beklemiyorduk. Çünkü, bu derneğin bugünkü yöneticileri kendi eylemleri ile, insanların düşüncelerini açıkladıkları için cezalandırılmaları gereğine inandığını gösteriyorlar zaten. Hem de öylesine inanıyorlar ki kendilerini hem savcı, hem yargıç yapıp, önce itham ediyor, sonra ceza veriyorlar. Kuruluşunun en kutsal amacı, düşünce özgürlüğünü savunmak olan bir dernek, bunu yapabiliyor.

★ ★ ★

Bu satırları yazarken, içerden arkadaşlar bağırdılar. 8'inci Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ın yemin töreninin naklen yayını başlamış. Fırladık gittik. Önce yemini izledik. Sonra nutku dinledik.

"Özgürlüklerin en önemlisi, düşünce özgürlüğüdür" dedi, sözlerinin hemen başında..

Düşünce özgürlüğü demek, düşünce yargılanmaz demektir..

Doğrusu, mantıklısı da bu değil mi?.. Neye göre yargılayacaksınız ki?. Kim karar verecek hangi düşüncenin doğru, hangi düşüncenin yanlış olduğuna..

Ama biz yargılıyoruz.. Milletçe yargılıyoruz.. Bir yanda "Düşünce özgürlüğü" diye kıyamet kopanıyor, öte yanda, sırf bizim gibi düşünmüyorlar diye, bir yığın insana gene kıyameti koparıyoruz. Yani biz düşünce özgürlüğünü "Bizim gibi düşünme özgürlüğü" olarak anlıyoruz.

Sokaktaki vatandaştan mektup, telefon, telgraf geliyor.. "Hıncal Bey, siz şöyle yazmışsınız. Bana göre yanlış. Ben böyle düşünüyorum" diye yazıyor. Keyifle okuyorum. Faydalanıyorum. Güzel.. Ama böylesi az.. Genelde şöyle geliyor:

"Sen nasıl böyle bir şey yazabilirsin.. Senin ananı, avradını.." Doğru çöpe..

Dostlardan eleştiriler geliyor.. Yazdıklarımız hoşlarına giderse "Hıncal senden büyüğü yok.." Gitmedi mi?.. "Seni arkadan vuran alçak.. İnsan dostunu, arkadaşını eleştirir mi?."

Çünkü onlarca, bir gazetecinin dostu olmak ayrıcalık.. Dost oldun mu, artık yerilmezsin, hep övülürsün.. Dostluk verilecek, gazetecinin düşünce özgürlüğü satın alınacak.. Hıncal efendi tanımadıklarını yerden yere vuracak. Tanıdık oldu mu, sus pus kalacak.. Olur mu?.. Oluyor. Çünkü adamı alıştırmışlar. Rakı kadehleri bir tokuştu mu, artık yerme merme yok diye.. Yıllar boyu akılları almadı, Mustafa Denizli hakkında yazdıklarımı okuyup, hâlâ nasıl dost kaldığımıza.. Çünkü onların lügatında, düşünce özgürlüğü, sadece dostlara övgü özgürlüğüdür. Meslekdaşlardan eleştiriler geliyor. Bab-ı Ali'yi çok yeriyormuşum.. Tabii yereceğim.. Bir yanda, Bab-ı Ali, düşünce özgürlüğüne baş koyacak, öte yanda kendisine yapılan eleştirileri, baskılarla durdurmağa kalkacak.. Yağma Hasan'ın böreğiydi.. Düşünce özgürlüğünden yana olanlar, bazı düşüncelerin kendilerine karşı olma özgürlüğünün de savaşını vermeliler.. Herkesi eleştirme hakkını elinde tutanları eleştirmeyeceğiz öyle mi?.

★ ★ ★

Haa.. Düşünce özgürlüğünün sınırlarının aşılması var..

Aslında böyle bir sınır olamaz. Olmamalı, ama yasalar koymuş.. Özal'ın sözleri bu yasaları kastediyor herhalde.

Bir de düşünce özgürlüğünü hakaret sanmak.. Bunun için de ayrı yasa gerekmez. Kanun hakarete uğrayanın hakkını arama yollarını göstermiş, cezaları koymuş. Hakarete karşı ne yapılacağı belli. Yasalar böylesine açıkken, hakaret kisvesi altında, özgür düşünceye kilit koymağa kalkanların hesapları çok çabuk dürülür, merak etmeyin!.

Hıncal ULUÇ

"Neden tecavüz ettim"

Tecavüzün nedeni ne olabilir? Anadolu Üniversitesi araştırmacılarının araştırma sonucuna göre şiddet, tecavüzlerdeki baş faktör. Ama bastırılan cinselliğin ve cinsel açlığın, toplum ilişkileri içindeki sağlıksız yapılanışının etkileri de önemli değil mi? Cinsellik üzerine konuşamıyor, tartışamıyorsak, hep tabularla ve toplumsal yaptırımlarla karşılaşıyorsak, ülkemizde de sıkça rastladığımız tecavüz vakalarına şaşırmamalıyız. Tecavüz vakalarının ortaya çıkması için o kadar çok faktör var ki. Eğitimden kültüre, politikadan ekonomiye kadar yayılan bir yığın alandaki sağlıksızlık, o hastalığı da besliyor. Aslında tecavüz vakalarına sadece cinsellik alanında rastlamıyoruz. O kadar çok tecavüze uğruyoruz ki, hani derler ya bir tek kulağımızın arkası kalıyor...

Selim Örücü- BAKIRKÖY

"Big Brother" aranıyor...

Düzmece tarihin somut örneklerinden birini daha gözler önüne seren Uzun Mehmet haberiniz, bana, George Orwell'in 1984 adlı romanını hatırlattı. Biliyorsunuz, o kitapta da "düzmece tarihçilik" yürürlüktedir. "Big Brother"ın ruh haline göre sık sık yeniden biçimlendirilir tarih. Bunun bir başka somut örneğini de başta Sovyetler Birliği olmak üzere Doğu Bloku'nda yaşanan son olaylar oluşturuyor. Birtakım isimler tarihe dahil edilirken, bazıları hakkındaki görüşler de yenileniyor. Eh, doğaldır,bir zamanlar onların da kendilerine göre az mı "Big Brother"ı vardı? Yalnız merak ettiğim bir şey var ve sizdeki haberde açıklığa pek kavuşmuyor:Bizim "Big Brother"ımız var mıydı, yok muydu? Varsa, adını bağışlar mısınız?

Aydın Can-ANKARA

Olmaz olur mu Sayın Can, olmaz olur mu?.. Ama malumunuz bizde aile planlaması konusundaki çabalar ağır aksak ilerlediği için, tarihimizde irili ufaklı "birader"ler istemediğiniz kadar çok. Bundan sonra da kökünün bir çırpıda kurutulacağını ummak fazla iyimserlik sayılır. Belki de biraderleri kendi hallerine bırakıp "biraderden çok biraderciler" üstüne düşünmeye başlamak gerek. Onlar var oldukça bu topraklar daha çok "iri birader"lere gebe olacaktır...

Adnan "Hoca"nın encamı

Bu Adnan Hoca denen zat, tam manasıyla bir Frankeştayn haline geldi... Dr. Jeykl ise Türk basını... Hiçbir gerçek Müslüman'ın ciddiye almadığı ipe sapa gelmez tezlerle bazı zavallı çocukları hasbelkader çevresine toplayabilen bu ne idüğü belirsiz adamı ciddiye alarak sayfalar dolusu tanıttınız, bu haberler üzerine "mürit"lerini artırdıktan sonra da bir tehlike unsuru gibi gösterdiniz... Şimdi de tehlike durulmuş olsa gerek ki, dalga geçiyorsunuz. İyi de, bu adamın "imitasyon" dünyası yeni değil ki.

Adnan Hoca, "dava"sını "her türlü hakaret ve baskıya" rağmen "savunuyor"

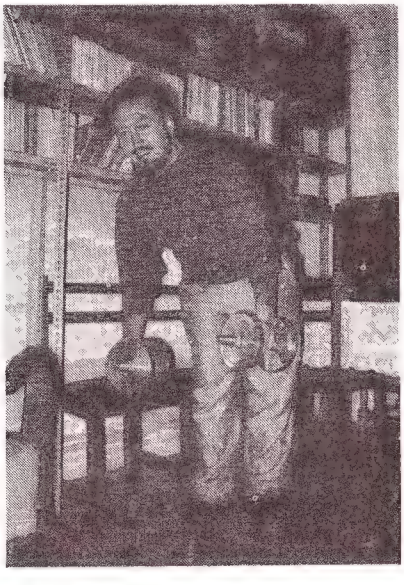

Başından beri iskambil kâğıdından bir şato kurmaktaydı ve siz bu kâğıttan şatoya üfleyerek yıkmak yerine onu abartıp aktüel bir haber kaynağı haline getirdiniz.

Cemil Kalender- İSTANBUL

"En iyisi sözü Allah'a bırakmak"

Derginizin 45. sayısında şahsımla ilgili olarak karalayıcı iftira ve hakarete varan bir yazı yayınlanmıştır. 1979'dan 1982'ye kadar tahsilimi İstanbul'da yaptığımı, ilgili bütün MİT ve Emniyet mensupları bildiği halde bundan bile bihaber olan şaşkın bir alçak tarafından kaleme alınan, düzmece ve sahte bir MİT raporuna göndermeler yaparak cinsel içerikli hakaret ve iftira kampanyasına derginizin de katılması üzücüdür.

Ben yaklaşık on yıldan beri davamı her türlü hakaret, baskı ve işkenceye rağmen, yılmadan savunuyorum, ve inşallah bundan sonra da savunacağım. Bana yapılan her saldırı, bana daha bir şevk ve mücadele azmi vermektedir.

Bunun böyle olduğunu sizler de birer basın mensubu olarak yakından görmekte ve takip etmektesiniz.

Bu konuda gene en iyisi sözü ALLAH'a bırakmaktır.

Hud suresi:

121- İman etmeyenlere de ki,bulunduğunuz hal üzere çalışın, biz de çalışıcılarız.

122- Gözetleyin akıbetinizi, biz de bunu gözetleyeceğiz.

Selam ve saygılar..

Adnan Oktar- İSTANBUL

Adnan Bey, yazınızın son cümlesi Kuran'dan bir ayet olmasa, insanın "Allah söyletmiş" diyesi geliyor. Biz de tam bunu yapıyoruz işte, akıbetinizi gözetliyoruz. Ama bizim yansıttığımız Adnan Oktar hoşunuza gitmediyse sizi daha hoş gösterecek başka bir aynaya bakınverin. Çevresinde onca "sevimli köftesi" olan biri için bu pek zor olmasa gerek. Yoksa, hakaretin ne olduğunu anlatabilmek için mümkün olsa da, (Muzır Yasası elverse de) zaman zaman Müslüman okurlarımızdan ya da sizin deyiminizle o "yobazlardan" aldığımız mektupları yayınlayabilsek. Ama inanın bizim size hakaret etmek gibi bir derdimiz yok. Hele size ilişkin haberimize gücenen okurumuz Cemil Kalender'in önerdiği gibi, kâğıt-

tan ka.e [illegible] de hiç değ[illegible] Sayın Ka[illegible] olsa, toplumun [illegible] ses-ler çıkaran [illegible] kamuoyuna [illegible] ettiğiniz üzere [illegible] ayna..." misa[illegible] gibi...

Kadersiz Kader

Bir genç kadın aynı gün nasıl, hem sevdiği için, hem hava atmak için, hem de başka bir nedenle yaşamına kıymak isteyebilirdi? Bunu anlamak mümkün değil. Ama yaratıcılık (!) söz konusu olunca her şey olabiliyor anlaşılan. Bu gazetecilik falan değil. Türkiye'de birçok sorun varken, insanlarımızın yaratıcılıklarını böyle alanlarda köreltmelerini doğrusu bir türül anlamıyorum. Nokta'nın basit gibi görünen böyle bir olayı üstelik Kader'in kendisini de bularak ortaya koyması gerçekten kutlanması gereken bir çaba. Böylece ortaya bir ibret belgesi çıkmış.

Ahmet Kutlu- İSTANBUL

İlana geçit yok!

Bu son sayınızı da aldıktan sonra, doğrusu sabrım biraz taşar gibi oldu. Hamleye, güzel kâğıda, kaliteli fotoğrafa, hepsine evet de, o iki sayfada bir karşıma çıkan, keyifle okuduğum bir yazıyı Berlin Duvarı gibi bölüveren ilanlara ne demeli? Mecbur muyum ben; asla içmeyeceğim bir sigarayla, asla giymeyeceğim bir kostümle, asla kullanmayacağım bir çamaşır tozuyla, tüm yaşamımı birlikte geçirmeye? TV reklam kuşakları yetmezmiş gibi, şimdi de **Nokta** ilan kuşakları sarıp sarmalıyor yaşamımı.

Selin Özler- İZMİR

*"Evet" dediğiniz; o kâğıdı, o fotoğrafları, içeriği ve sayısıyla artan ve gelişen haberleri her hafta elinizde görmek istiyorsanız eğer, dünyadaki tüm dergi ve gazete okurlarının yaşadığı bu "sorun"u siz de paylaşmak zorundasınız yazık ki.Ayrıca, **Nokta** artan ilan sayısı yüzünden küçülmemiş, ya da "gerilememiş", tam tersine gelişip serpilmiştir. Geçmişe doğru küçük bir bakış atarak bunu görmek mümkün. Hamle öncesi, yaklaşık 20 sayfa ilanıyla birlikte ortalama 82 sayfa olarak basılıp dağıtılan **Nokta,** o sizi "bunaltan" sayısındaki 40 sayfalık ilana karşılık, tam 132 sayfalık bir dergi oldu. Başka bir deyişle, 82 sayfalık "brüt" dergi, yerini yaklaşık 90 sayfalık "net" bir **Nokta'**ya bıraktı. Bu da dana çok haber, daha kaliteli fotoğraf ve daha güzel kâğıt demektir, bizler ve okuyucular için. "Sorun"a bir de bu açıdan yaklaşmanızı dileriz..*

İNCİL'İ

HİÇ OKUDUNUZ MU?

Kitaplarımız BEDAVA!

Okuyucu Mektupları için adres

Nokta Dergisi Okur Mektupları
Gelişim Yayınları
Levent / İSTANBUL

Restaurant, Kabare ve Pazar Brunch
11 Kasım 1989'dan itibaren

KIŞA HAZIR

[illegible] Emirgân Yolu No. 58, Emirgân Rez.Tel.: 177 08 08-09

Nokta Haftalık Haber Dergisi

ABONE KOŞULLARI

Yurt içi
6 aylık: 54.000 TL.
1 yıllık: 105.000 TL.

Abone bedellerinin 128 139 no.'lu, Nokta Süreli Yayınlar A.Ş. posta çeki hesabına yatırılmasını rica ederiz.

Yurt dışı
(Yıllık-uçak postasıyla),
Avrupa ve Ortadoğu: 99. ABD $,
ABD ve Uzakdoğu: 145 ABD $,
Abone bedellerinin Yapı ve Kredi Bankası Nişantaş Şubesi 615 147/6 no.'u hesaba transferini rica ederiz.

Almanya abone müracaat:
(Yıllık-uçak postasıyla) 195 DM
Sete Gmbh Selman Tengüz
Germanenweg 2
6057 Dietzenbach/Steinberg
Tel: 06074-33256
Postgiroamt Frankfurt/M
Konto Nr. 146433-605

Eksik sayılar için adres:
Kodfarer Caddesi No: 25
Cağaloğlu-İstanbul Tel: 527 74 64

Kıbrıs fiyatı: 3750.-TL.

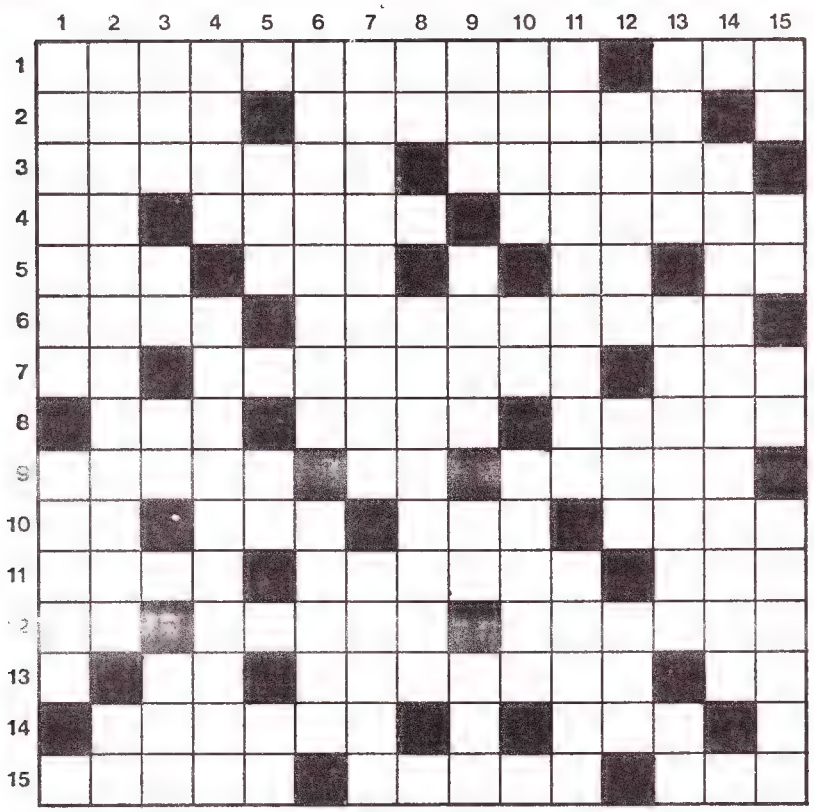

SOLDAN SAĞA: 1- Kekeme olduğu için ağzına çakıl taşları koyup konuşma denemeleri yaparak bu kusurunu gidermiş ünlü Yunanlı hatip ve devlet adamı - Atların taşınması için yapılmış kapalı taşıma aracı. **2-** Amaç - Umumi mağazalara mal bırakırken karşılığında alınan ticari belge. **3-** Güzellik, hoşluk - Asıl adı **Haydar Reis** ve asıl işi denizcilik olup, Sinan Bey gibi özellikle portre ressamı olarak tanınmış, Topkapı Müzesi'nde bulunan Barbaros, Kanuni Sultan Süleyman ve II. Selim'-in portrelerini gerçekleştirmiş XVI. yüzyıl Türk minyatürcüsü. **4-** Küçük mağara - Bir makyaj malzemesi - Kuzey Amerika ve Sibirya'da yaşayan rengeyiği türü. **5-** Kuşun yavrusuna taşıdığı yem - Sık gözlü ağ - Eski Mısır'da güneş tanrısı - Radon elementinin simgesi. **6-**Binek hayvanlarının sırtına konan oturmalık - Matematikte büyük işlemleri yapabilmek için bulunan bir yol. **7-** Asker - Özgün - Ceylan. **8-** Sazın en kalın ses veren teli - Yaprakları salata olarak yenen baharlı bir bitki - Lezzetli. **9-** Kömürleştirilecek ağaç ya da pişirilecek tuğlalarla dolu olan ve dışı çamurla sıvanan kümbet - Nikelin simgesi - Tatlı bir yiyecek. **10-** Balık yakalama aracı - "İrlanda Cumhuriyet Ordusu" - Sayfa çevresine çekilen çizgi - Yeniçeri Ocağı'nda tabur. **11-** Sosyolojide boy - Çarlık Rusyası'nda öldürmek ve mallarını yağmalamak amacıyla Yahudilere karşı girişilen saldırı - Çoğunlukla içine üzüm konan tatlı çörek. **12-** Kenar süsü - On iki düzine - Balık yumurtası ile yapılan bir tür meze. **13-** Kalsiyumun simgesi- Tarla ve yol kenarlarında yetişen, çiçekleri hekimlikte kullanılan bir bitki - Müstahkem yer. **14-** Kaçma, sıvışma anlamında argo sözcük - Yemin. **15-** Hindistan'da her türlü toplumsal haktan yoksun olan halka verilen ad - Eski Türklerde doğum tanrısı - İskambilde koz.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- 1836 -1891 yılları arasında yaşamış, bale için yazdığı özenli müziklerle tanınmış, senfonik bale yapıtlarındaki öncü tutumuyla Çaykovski başta olmak üzere, bale için beste yapan birçok müzikçiyi etkilemiş ünlü Fransız bestecisi - Pulu yapıştırılmadan gönderilen mektup için, alıcının cezalı olarak ödediği posta ücreti. **2-** Paris'te tanıştığı Bedri Rahmi ile evlenerek Türkiye'ye yerleşmiş, geleneksel Anadolu yaşamını yansıtan tablolarıyla tanınmış Rumen asıllı Türk ressamı - Bir nota. **3-** Gel-git olayında denizin kabarması - Bir soru sözü - Yüz metrekare değerinde yüzey ölçüsü birimi - Üç aylarda medrese öğrencilerinin köyleri dolaşarak imamlık edip, para ve erzak toplamaları. **4-** Telli balıkçıl - Dilimize de çevrilen **Onca Yoksulluk Varken, Polonya'-da Bir Kuş Var, Şafakta Verilmiş Sözüm Vardı, Uçurtmalar** gibi romanlarıyla tanınan ve bazı yapıtlarında **Emile Ajar** takma adını kullanan, 1980 yılında intihar etmiş ünlü Fransız yazarı. **5-** Ödeşme, razı olma - Kripton elementinin simgesi - Uzaklık anlatmakta kullanılan söz. **6-** İçinde magnezyum, kalsiyum, demir ve alüminyum bulunan, amfibol grubundan doğal silikat - Torbaya benzer büyük gözlü balık ağı. **7-** Birbiriyle ilişkisiz ya da birbirine benzemeyen öğelerin bir araya gelmesiyle oluşan - Japonya'da bir kent. **8-** Müzikte durak işareti - Kasidelerde övgüye geçişi sağlayan beyit. **9-** Nesne, şey - Itırlı bir bitki - Şarkı, türkü - İleri sürülerek savunulan düşünce. **10-** Sanat, hüner - Radyum elementinin simgesi - 1885-1962 yılları arasında yaşamış, önceleri fovizme ilgi duymuş, giderek kübizmi benimsemiş ve modern sanatın ateşli bir savunucusu olmuş, özel atölyesinde, aralarında ünlü ressamlarımızın da bulunduğu çok sayıda sanatçı yetiştirmiş **André** önadlı Fransız ressamı ve eğitimcisi. **11-** Küçük puro - Fransız Devrimi'nin en ünlü adlarından biri. **12-** Büyük delikli kalbur - Yankı - Evcil bir geyik türü. **13-** Done - Bir çeşit Leh dansı - Tantal elementinin simgesi . **14-** İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin çekirdeğini oluşturan İttihad-ı Osmani Cemiyeti'ni kuran siyaset adamı ve hekim. **15-** Çıplak vücut resmi - Hububat tozu - Eli işe yatkın, becerikli - Tek sıra elmastan ya da inciden gerdanlık.

Hazırlayan: Sedat YAŞAYAN

Geçen haftanın çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	S	E	R	M	E	T	Ç	A	Ğ	A	N	■	Ö	K	E
2	E	G	O	■	R	E	E	L	■	M	O	N	D	E	N
3	Y	E	M	E	K	■	R	İ	M	İ	N	İ	■	N	E
4	R	■	M	U	■	A	İ	K	İ	D	O	■	A	A	■
5	A	V	E	R	A	J	■	E	N	■	Ş	A	H	N	E
6	N	A	L	E	■	İ	K	M	A	L	■	F	İ	E	F
7	İ	L	■	K	A	T	R	A	K	■	P	İ	■	R	A
8	■	A	B	A	R	A	■	L	O	D	A	■	K	İ	L
9	E	B	E	■	A	S	T	■	P	A	L	D	I	M	■
10	K	İ	R	A	■	Y	A	S	■	R	U	A	M	■	M
11	O	■	İ	S	K	O	R	B	Ü	T	■	R	I	K	A
12	L	O	B	■	A	N	T	İ	L	■	M	E	L	A	S
13	O	■	E	M	S	■	A	T	E	Ş	İ	N	■	L	A
14	J	Ü	R	İ	■	K	R	E	Ş	E	N	D	O	■	T
15	İ	S	İ	L	İ	K	■	N	■	F	E	E	R	İ	■

AHMET TURHAN ALTINER

ANAP Güzel mi?

"Gandi'nin soylemiş olduğu gibi, dünyadaki yoksullara yardım edecek olan kitlesel üretim değil, kitlelerin üretimidir... Kitlesel üretim teknolojisi iç bünyesi bakımından zorba, çevreyi yıpratıcı, yenilenemez kaynaklar bakımından kendi amacına avkırı düşen ve insanın kişiliğini felce uğratan bir nitelik taşır..."

"Teknolojik gelişmeyi yeniden insanın gerçek gereksinimlerine yönelterek insanın gerçek boyutlarına indirmenin olanaklı olduğuna hiç kuşkum yok... İnsan küçüktür ve bu nedenle küçük ve güzeldir... Devlik hayranlığı kendini tahribe yönelmektir..."

Bu satırların yer aldığı adı gibi kendisi de küçük güzel bir kitap olan Küçük Güzeldir' *den başlayarak buyur ola güzeller testimize bu kez de...*

1 *Küçük Güzeldir*'in iktisatçı yazarını kestirebilir misiniz?
a. Halil Turgut Özal
b. Hasan Celal Güzel
c. E.F. Schumacher
d. Fahrettin Kerim Gökay

2 Tanzimat Devri devlet adamlarından Güzel Şerif Paşa'ya "güzel" sözcüğünün Fransızcasını kullanarak sataşırlarken ne diyorlarmış?
a. Şerifi Bellini
b. Boş Herif Paşa (Beau Chèriff Pascha)
c. Şiri Şiri Şeri Şerif Bon Bon Bon
d. Tonton Paşa

3 "Güzelcehisar" hangi hisarın diğer adıdır?
a. Çankaya hisarı
b. Anadolu Hisarı
c. Rumeli Hisarı
d. Sivrihisar

4 Kadınlar gözlerine parıltı kazandırmak için bir bitkinin meyvelerinin özsuyunu far olarak gözlerine sürerlermiş. Çalılıklarda ya da yıkıntılarda yetişen biraz pis kokulu, düzgün yapraklı, kısa tüylerle kaplı, mor çiçekli, üzümsü kara meyveli otsu bitkinin adı nedir?
a. Güzelavratotu
b. Dulavratotu
c. Belladon
d. Atropa belladonna

5 Laz'a çirkini mi istersin, yoksa güzeli mi diye sormuşlar. Çirkini demiş. Neden diye sormuşlar. Ne yanıt vermiş?
a. Güzeli herkes sever.
b. Güzellik ondur, dokuzu dondur.
c. Güzel kanda, kavga anda.
d. Güzelin talihi çirkin olur.
e. Güzel bürünür, çirkin görünür.
f. Güzellik geçicidur, da...

6 Devellioğlu'na göre Türk argosunda "güzeller resmi geçidi" neymiş?
a. Çingeneler
b. Makam arabalarının arkasına takılan polis arabaları
c. Emeklilerin maaş kuyruğu
d. Cumhurbaşkanlığı seçimi turlarında milletvekilleri

7 Biraz da güzelleme... Aşağıdaki *en* güzelleri kestirebilecek misiniz güzel güzel?
a. En güzel kadın kimdi?
b. Ya en güzel kadın nedir?
c. En güzel antrenör kimdir?
d. En çirkin güzeli bildiniz mi?
e. En çirkinden doğma en güzel kim ki?
f. En güzel dil hangisi?
g. Ya en güzel film hangisi?
h. Çarşıdan alırım pirinci, güzellikte kim birinci?
i. En güzel ev hangisidir?
j. En güzel zar ne ola ki?
k. Ya, en güzel oyun?
l. Sesi en güzel olan kim?
m. En güzel yemek nedir?
n. Ya, en güzel veliaht?
o. Peki en güzel para?
p. En güzel fikir nedir?

Yanıtlar: 1) **c**, 2) **b**, 3) **b**, 4) **a** ve **d**, 5) **f**, 6) **b**, 7) a: Güzel Helene, b: Ayna, c: Helmut Schön, d: Kuzgun Acar, e: Nastasya Kinski, f: Güzel Türkçemiz, g: Belle de Jour, h: Sokakta bir inciyim, güzellikte birinciyim. i: Yeşil panjurlu ev, j: Pencüse severler güzeli genç ise, k: Ali Cengiz oyunu, l: Nuri Sesigüzel, m: Kimine kuru fasulye, kimine kapuska, kimine el basan tava... n: Hasan Celal Güzel, o: ANAPara, p: Hemfikir...

FİDAL ALAYNOKTA

DOĞUM ODASI
NÖROLOJİ
MÜJDE BEYFENDİ YENİDEN DOĞDUNUZ...
BAB... BAA!..
LATİF

CAMEL

Camel Dünyasını keşfedin.

Camel ABD'de üretilmektedir.

1979 yılı icra pl. 467. tedbir uyarınca sigara sağlığa zararlıdır.

1979 YILI İCRA PL. 467 TEDBİR UYARINCA SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR.